

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1961

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1963

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
FORESTRY

STATISTICAL YEARBOOK
OF FORESTRY
1961

THE NATIONAL BOARD OF PRIVATE FORESTRY

EMIL KIHLSSTRÖMS TRYCKERI AB
STOCKHOLM 1963

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den elvte årgången av Skogsstatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1961. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma principer som sina föregångare för 1951—1960. I den mån uppgifter varit tillgängliga har emellertid statistiken förts fram så att den även omfattar 1962. Detta gäller bl. a. huvudtabeller beträffande skogsbränder, avverkning, virkesmätning, bruttopriser för rundvirke, skogsarbetares dagsförtjänster, sysselsättning inom storskogsbruket, arbetsförmedlingsverksamhet inom skogsbruket och bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder; texttabeller avseende skogsbrän-

der, avverkade kvantiteter enligt stubbinventeringen, rotpriser och exportpriser, sysselsättning inom bondeskogsbruket samt den skogliga yrkesutbildningen.

För det värdefulla bistånd vid årsbokens utarbetande, som beredvilligt lämnats av statliga och kommunala myndigheter och institutioner samt av enskilda organisationer, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i oktober 1963

Folke Johansson

*F. Silvé*n

/ Bert Hellberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

CONTENTS

	Sid.		Page
Förord	3	Preface	3
Innehållsförteckning	5	Contents	5
Förkortningar	16	Abbreviations	16
Karta	18	Map	18
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	19	A. Forest-land and forest capital	19
I. Ytvidd	19	I. Area	19
II. Virkesförråd	31	II. Timber resources	31
III. Mark- och skogsvärden	36	III. Value of forest-land and forests ...	36
IV. Skogens förnyring och vård	42	IV. Regeneration and tending of for- ests	42
1. Frö- och planttillgång m. m. ...	42	1. Availability of plants and seed etc.	42
2. Reproduktionsåtgärder	46	2. Sowing and planting	46
3. Røjning	48	3. Cleaning	48
4. Gallring	48	4. Thinning	48
5. Betsfred	49	5. Protection against grazing	49
V. Skador på skogen	49	V. Damage to the forest	49
1. Skogsbränder	49	1. Fires	49
2. Snöbrott, storm- och torkskador	53	2. Windfalls, snow-breaks and drought damage	53
3. Viltskador	54	3. Wild animals	54
4. Insektsskador	54	4. Insects	54
5. Svampskador	55	5. Fungi	55
B. Skogstekniska arbeten	57	B. Technical activities	57
I. Skogsvägbyggnad	57	I. Roadbuilding	57
II. Skogsdikning	62	II. Draining	62
III. Flottledsbyggnad	64	III. Building of floatways	64
IV. Skogsindelningsarbeten	69	IV. Management plans	69
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	66	C. The utilization of forest capital ...	66
I. Avverkning, transport m. m.	66	I. Felling and transport	66
1. Utsyning och avverkning	66	1. Marking and logging	66
2. Virkesmätning	69	2. Timber measuring	69
3. Flottning	71	3. Floating	71
4. Järnvägstransporter	73	4. Railway-transport	73
5. Lasthjälpstransporter	74	5. Lorry-transport	74
6. Fartygstransporter	75	6. Sea-transport	75
7. Havsflottning	75	7. Sea-rafting	75
II. Virkesförbrukning och produktion m. m.	77	II. Timber-consumption and produc- tion	77
1. Sågverksindustrien	77	1. Sawmill industry	77
2. Fanér- och plywoodindustrierna	80	2. Veneer and plywood industries	80
3. Massaindustrien	80	3. Pulp industry	80
4. Wallboardindustrien	81	4. Fibreboard industry	81

	Sid.		Page
5. Spånskiveindustrien	81	5. Particle board industry	81
6. Förbrukning av brännved m. m.	82	6. Consumption of fuel wood etc.	82
III. Export och import	82	III. Foreign trade	82
1. Oarbetade trävaror	82	1. Unprocessed wood	82
2. Sågat virke	83	2. Sawn wood	83
3. Fanérskivor	84	3. Veneer and plywood	84
4. Massa, papper och wallboard ...	84	4. Pulp, paper and fibreboard ...	84
5. Trämjåla och träkol	85	5. Woodtar and charcoal	85
D. Virkespriser och omkostnader	87	D. Timber prices and production costs	87
I. Rotpriser	87	I. Prices of timber on root	87
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved	90	II. Prices of cut timber	90
III. Drivningskostnader	91	III. Costs of logging	91
IV. Priser på sågade trävaror och massa	92	IV. Prices of sawn wood and pulp ...	92
E. Arbetarförhållanden	95	E. Labour-market conditions	95
I. Lönerna och avtal	95	I. Wages and collective wages agreements	95
II. Sysselsättning	98	II. Employment	98
III. Olycksfall och arbetarskydd	106	III. Accidents and protection against accidents	106
F. Vilttillgång och jakt	112	F. Wild animals and hunting	112
G. Övriga skogliga frågor	116	G. Other matters relating to forestry	116
I. Administration	116	I. Administration	116
1. Domänverket	116	1. The Swedish State Forest Service	116
2. Skogsstyrelsen	117	2. The National Board of Private Forestry	117
3. Skogsvårdsstyrelserna	118	3. The County Forestry Boards ...	118
II. Skoglig undervisning	120	II. Forestry training	120
III. Föreningar och organisationer ...	125	III. Associations and organizations ...	125
1. Ideella föreningar	125	1. Non-profit-making associations	125
2. Föreningar för skoglig växtförädling	127	2. Associations for forest tree breeding	127
3. Ekonomiska intresseföreningar	131	3. Business organizations	128
4. Arbetsmarknadens föreningar	138	4. Labour market associations ...	131
5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering	133	5. Associations for rationalization in forestry	133
IV. Anslag för skogsvårdande ändamål	138	IV. State subsidies for silviculture ...	138
H. Internationell översikt	146	H. International review	140
I. Sammanfattning på engelska	147	I. Summary	147
J. Källförteckning	156	J. Literary sources	156

	Sid.	Page	
<i>Tabeller i texten</i>		<i>Tables in the text</i>	
Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1961. Länsvis. (Sammandrag av huvudtab. 2 och 3.)	20	Table A. Forest area distributed by owner groups in 1961. By counties. (Summary of tables 2 and 3)	20
Tabell B. Antal bruksenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktieföretag) skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLF:s jordbruksregister	23	Table B. Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private possession excl. companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register	23
Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktieföretags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLF:s jordbruksregister	27	Table C. Forestry in and without combination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excl. companies). By counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register	27
Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringarna 1938—1944	28	Table D. Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944	28
Tabell E. Skogsmarksareal (exkl. bonitetsfördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1957)	29	Table E. Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1957. The last only referring to county groups and the entire country.)	29
Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis	32	Table F. Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey	32
Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak) från 0 cm vid brösthöjd i milj. m ³ sk. Samtliga ägoslag. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	33	Table G. Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in million m ³ sk. All land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	33
Tabell H. Virkesförråd på bark i m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	34	Table H. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	34

	Sid.		Page
Tabell I. Virkesförråd på bark m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957 ...	34	Table I. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. The National Forest Survey 1953—1957	34
Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1 000-tal m ³ sk. fördelade på trädslag. Årlig tillväxt i m ³ sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	35	Table J. Total annual increment (incl. bark) in 1 000 m ³ sk. by species. Annual increment in m ³ sk. per ha. All forest land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	35
Tabell K. Värdet av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna åren 1952 och 1957	38	Table K. Value of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in 1952 and 1957	38
Tabell L. Jämförelse mellan 1938, 1945, 1952 och 1957 års fastighetstaxeringars skogsbruksvärden (skogsmarksvärde + skogsvärde) per hektar på landsbygden	40	Table L. Comparison between the Real Property Assessments 1938, 1952 and 1957 regarding values of forest ground and growing forest	40
Tabell M. Skogsbruksvärde i kronor per hektar inom olika skogsägargrupper på landsbygden enligt 1957 års taxering	41	Table M. Value per hectare in Sw. crowns of forest land and growing forest by owner groups. According to the Real Property Assessment 1957 ...	41
Tabell N. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1957—1961 utklängt skogsfrö. Länsvis	43	Table N. Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1957—1961. By counties	43
Tabell O. Under 1961 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogs-träd	45	Table O. Import licens given in 1961 for plants and seed of forest trees ...	45
Tabell P. Under 1959—1961 utförd skogsodling per 1000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	47	Table P. Forest planting and sowing per 1000 ha forest land in 1959—1961. By counties	47
Tabell Q. Reproduktionsåtgärder och röjning under perioderna 1942—1946, 1947—1951 och 1952—1956, årsmedeltal, samt åren 1957—1961	48	Table Q. Silvicultural measures taken during the periods 1942—1946, 1947—1951 and 1952—1956 (yearly average) and in 1957—1961	48
Tabell R. Skogsbrändernas antal, våldade skador m. m. 1952—1961	51	Table R. Number of forest fires, damage etc. in 1952—1961	51

	Sid.		Page
Tabell S. Antal skogsbränder, total avbränd areal och avbränd areal per brand fördelade efter månad	52	Table S. Number of forest fires, total burnt area and burnt area per forest fire. By months	52
Tabell T. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enl. riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	58	Table T. Private permanent motorroads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	58
Tabell U. Hårdgjord vägbredd för enskilda vägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960. Procentuell fördelning	58	Table U. The hardened breadth of the private permanent roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey. Percentages	58
Tabell V. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km.	59	Table V. Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	59
Tabell X. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km ² skogsmark) 1961. Länsvis	60	Table X. The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land) 1961. By counties	60
Tabell Y. Vägtäthet i meter per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S	61	Table Y. Road density in road-metres per ha forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	61
Tabell Z. Permanenta vägar med vägkaraktär S fördelade på regioner samt vägtäthet i meter per hektar utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960	61	Table Z. Permanent roads with road-character S and road density in road metres per hectare outlying land according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey. By regions	61
Tabell Å. Avverkade kvantiteter under avverkningsåren 1952/53—1960/61 enligt stubbinventeringen 1953—1961. Samtliga ägoslag. Miljoner m ³ sk. Angivna medelfel i samma mått-enhet	68	Table Å. Total fellings during felling-seasons 1952/53—1960/61 according to the Stump Enumeration of the National Forest Survey 1953—1961. All types of land. Millions of m ³ sk. Standard errors in the same unit of measurement	68
Tabell Ä. I rikets hamnar och lastageplatser 1961 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)	76	Table Ä. Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1961	76
Tabell Ö. Beräknad totalproduktion av barrträvaror årsvis 1952—1961	78	Table Ö. Estimated annual production of coniferous sawnwood in 1952—1961	78

	Sid.	Page
Tabell AB. Antal sågverk, deras totala förbrukning av rundvirke av furu och gran samt produktion av barrträvaror 1958. Länsvis	79	Table AB. Number of sawmills and total consumption of coniferous roundwood and total production of coniferous lumber by sawmills in 1958. By counties
		79
Tabell CD. Massa- och wallboardindustriens råvaruförbrukning 1961. Regionsvis	81	Table CD. Consumption of roundwood and sawmill waste by pulp mills and fibreboard factories 1961. By regions
		81
Tabell EF. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1961/62	88	Table EF. Composition, average prices obtained etc. of standing timber on farmers' forests in the cutting year 1961/62
		88
Tabell GH. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1957—1961	89	Table GH. Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1957—1961
		89
Tabell IJ. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939, och 1953—1962	93	Table IJ. Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1953—1962
		93
Tabell KL. Löneutvecklingen 1952—1961 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvarnindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien	97	Table KL. Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1952—1961
		97
Tabell MN. Den förvärvsarbetande befolkningen inom samtliga näringsgrenar samt i skogsbruk 1960. Länsvis. Enligt folkräkningen 1960	99	Table MN. The economically active population in all industries and in forestry in 1960. By counties. According to the 1960 Census of Population ...
		99
Tabell OP. Den förvärvsarbetande befolkningen inom skogsbruket 1960 fördelad efter detaljgrupp till näringsgren samt efter yrkesställning. Enligt folkräkningen 1960	100	Table OP. The economically active population in forestry in 1960' by subgroup of industry and by status. According to the 1960 Census of Population
		100
Tabell CD. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken 1961 och 1962 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar resp. lejd arbetskraft (uppräknade tal)	103	Table QR. Number of day-works performed in farmers' forests in 1961 and in 1962 by farmers and members of farmers' families and by workers hired by farmers (evaluated figures)
		103
Tabell ST. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken 1961 och 1962 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal (uppräknade tal)	104	Table ST. Number of day-works performed in farmers' forests in 1961 and in 1962 and distributed according to the productive forest area of the farm (evaluated figures)
		104

	Sid.	Page
Tabell UV. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken 1961 och 1962 fördelade efter landsdel (uppräknade tal)	105	Table UV. Number of day-works performed in farmers' forests in 1961 and in 1962 distributed according to main part of country (evaluated figures)
Tabell XY. Arbetsolycksfall 1960 i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel. Samtliga arbetsgivare (inkl. staten) 109	109	Table XY. Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1961. All employers (incl. public service)
Tabell ZÄ. Skoglig yrkesutbildning läsåret 1961/62	122	Table ZÄ. Professional training in forestry in the year 1961/62
Tabell ÄÖ. Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen	139	Table ÄÖ. Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament 139

Tabeller

Tabell 1. Rikets areal vid 1961 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis	161
Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1961 års slut. Länsvis	162
Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsens tillsyn samt total skogsmarksareal vid 1961 års slut. Länsvis	164
Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser. Skogsmark, inkl. hagmark. Länsvis	166
Tabell 5. Arlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark). Länsvis ...	169
Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1961, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	170
Tabell 7 a. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1961. Länsvis	172

Tables

Table 1. Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1961. Forest areas per inhabitant and per ha cultivated land. By counties	161
Table 2. Forest land administered by different state authorities and by diocesan boards at the end of 1961. By counties	162
Table 3. Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area at the end of 1961. By counties	164
Table 4. Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups. By counties	166
Table 5. Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species. By counties	169
Table 6. Silvicultural measures taken in 1961, by forest-owner groups. By counties	170
Table 7 a. Number of forest fires, area destroyed, and costs of extinguishing fires in 1961. By counties	172

	Sid.	Page
Tabell 7 b. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1962. Länsvis	173	Table 7 b. Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1962. By counties
		173
Tabell 8 a. Antal skogsbränder och bränd areal 1961, fördelade efter brandorsak. Länsvis	174	Table 8 a. Number of forest fires and area destroyed, by causes, in 1961. By counties
		174
Tabell 8 b. Antal skogsbränder och bränd areal 1962 fördelade efter brandorsak. Länsvis	175	Table 8 b. Number of forest fires, area destroyed in 1962, by causes. By counties
		175
Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1961, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis	176	Table 9. Forest roads completed in 1961 by forest-owner groups. By counties
		176
Tabell 10. Under 1961 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	177	Table 10. Draining ditches completed in 1961, by forest-owner groups. By counties
		177
Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1952/53—1961/62	178	Table 11. Estimated annual fellings, by assortments in the felling-seasons 1952/53—1961/62
		178
Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1952—1961	179	Table 12. Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests, and companies' forests, totals and per ha in the years 1952—1961
		179
Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1961. Länsvis	180	Table 13. Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1961. By counties
		180
Tabell 14. Av virkesmättningsföreningarna under säsongerna 1959/60—1961/62 inmätta kvantiteter virke	181	Table 14. Volume of timber measured in the felling-seasons 1959/60—1961/62 by timber measurement associations
		181
Tabell 15. Medelvolym under bark för virke inmätt i fast mått av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1960/61 och 1961/62	182	Table 15. Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1960/61 and 1961/62
		182
Tabell 16. Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1957/58—1961/62	183	Table 16. Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1957/58—1961/62
		183
Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1961	184	Table 17. Floating associations and floatways in 1961
		184
Tabell 18. Flottat och levererat virke 1961	185	Table 18. Wood floated and delivered in 1961
		185

	Sid.		Page
Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1961	186	Table 19. Floating and sorting costs etc. in 1961	186
Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1961	187	Table 20. Transports of unprocessed wood by rail in 1961	187
Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförädlat virke 1961	188	Table 21. Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1961	188
Tabell 22. Har utgått fr. o. m. 1959.		Table 22. Has been expunged.	
Tabell 23. Har utgått fr. o. m. 1959.		Table 23. Has been expunged.	
Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1957—1961	190	Table 24. Annual consumption of roundwood by forest industries in 1957—1961	190
Tabell 25. Sägverkens och hyvleriernas samt lådämneshusfabrikernas huvudsakliga produktion 1960. Länsvis ...	191	Table 25. Production of sawn and planed goods in 1960. By counties ...	191
Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1961. Länsvis	192	Table 26. Pulp and fibreboard production in 1961. By counties	192
Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1957—1961	193	Table 27. Exports of roundwood, sawn wood, veneers, board and pulp in 1957—1961	193
Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1957—1961	196	Table 28. Imports of roundwood, sawn wood, veneers, board and pulp in 1957—1961	196
Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustriprodukter med fördelning på export- resp. importländer 1961	199	Table 29. Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1961	199
Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1952—1961. Länsvis	203	Table 30. Net value of wood cut in Crown forests in 1952—1961. By counties	203
Tabell 31 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1960/61. Sågtimmer av furu och gran	204	Table 31 a. Gross prices and costs in the felling-season 1960/61. Coniferous timber	204
Tabell 31 b. Bruttopriser för drivningsåret 1961/62. Sågtimmer av furu och gran	207	Table 31 b. Gross prices during the felling-season 1961/62. Coniferous timber	207
Tabell 32 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1960/61. Massaved av barrträd	210	Table 32 a. Gross prices and costs during the felling-season 1960/61. Coniferous pulpwood	210

	Sid.		Page
Tabell 32 b. Bruttopriser för drivnings- året 1961/62. Massaved av barrträd	211	Table 32 b. Gross prices during the fel- ling-season 1961/62. Coniferous pulp- wood	211
Tabell 33 a. Bruttopriser och omkostna- der för drivningsåret 1960/61. Bränn- ved	212	Table 33 a. Gross prices and costs dur- ing the felling-season 1960/61. Fuel- wood	212
Tabell 33 b. Bruttopriser för drivnings- året 1961/62. Brännved	213	Table 33 b. Gross prices during the fel- ling-season 1961/62. Fuel-wood	213
Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnitt- liga dagsförtjänster i kr (vägda ge- nomsnitt), avverkningssäsongerna 1957/58—1961/62. Länsvis	214	Table 34. Average daily wages (weighed averages) of forest workers in the felling-seasons 1957/58—1961/62. By counties.	214
Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbru- ket 1961 och 1962 vid domänverket och 54 större skogsbolag	215	Table 35. Number of forest workers in State forests and in 54 of the largest companies' forests in 1961 and 1962	215
Tabell 36. Personal sysselsatt i flott- ningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1961	216	Table 36. Personnel employed in float- ing activity and number of day-works performed in 1961	216
Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksam- heten inom skogsbruket 1960—1962	217	Table 37. Labour-exchange activities in forestry in 1960—1962	217
Tabell 38. Antal arbetstimmar samt ar- betsolycksfall i skogs- och flottnings- arbeten 1960. Samtliga arbetsgivare inkl. staten)	218	Table 38. Number of working-hours and number of industrial accidents in for- est work and floating in 1960. All employers (incl. public service)	218
Tabell 39. Svårhetstal för arbetsolycks- fall fördelade efter orsak, antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs- och flottningsar- beten 1960. Samtliga arbetsgivare (inkl. staten)	220	Table 39. Severity rates for industrial accidents distributed by cause of ac- cident, number of accidents per 1 million working-hours, and number of working-days lost per accident in fore stwork and floating in 1960. All employers (incl. public service)	220
Tabell 40. Antalet under tillåten jakt- tid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946— 1950, 1951—1955, 1956—1960 samt för 1960 och 1961. Länsvis	222	Table 40. Number of elk killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951— 1955 (yearly average), 1956—1960 and in 1960 and 1961. By counties ...	222
Tabell 41. Antal dödade villebråd i ge- nomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955, 1956—1960 samt för 1960 och 1961	223	Table 41. Number of game killed dur- ing the periods 1946—1950, 1951— 1955 (yearly average), 1956—1960 and in 1960 and 1961	223

	Sid.		Page
Tabell 42. Under budgetåret 1961/62 genom Kungl. Maj:ts, skogsstyrelsens eller skogsvårdsstyrelsernas beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis	224	Table 42. State subsidies for special silvicultural measures during the budget-year 1961/62. By counties ...	224
Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och i procent av landarealen i vissa länder 1961	226	Table 43. Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1961	226
Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1960 och 1961	227	Table 44. Removals in certain countries with an extensive logging in 1960 and 1961	227
Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1961	228	Table 45. Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1961	228
Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1961	229	Table 46. Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1961	229
Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1961	230	Table 47. Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1961	230
Diagram		Diagram	
Löneutvecklingen 1952—1961 för buggare, körare, lantarbetare och manliga arbetare inom träindustrin	96	Development in 1952—1961 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male farm workers and of male wood industry workers	96

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intet att redovisa	—
Mindre än $\begin{pmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{pmatrix}$ av enheten	$\begin{pmatrix} 0 \\ 0,0 \end{pmatrix}$
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mått	m ³ f.
Kubikmeter travat mått	m ³ t.
Skogskubikmeter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el. '
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kuhikfot toppmått (cylinderkuhikfot)	f ³ to.
Kubikfot (toppmått)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmått	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Utskott (» » » VI)	VI
Cirka	ca
Kronor	kr
Stycken	st
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU
Svensk författningssamling	SFS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil
Magnitude less than half of unit employed
Not available
Logically impossible
Provisional or estimated figure
Centimetre
Metre
Kilometre
Hectare
Square kilometre
Cubic metre
Cubic metre solid wood
Cubic metre piled wood
Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)
Foot (English)
Inch (English)
Cubic foot (English)
Floating cubic foot
Cubic foot by measuring on the top of the log
Cubic foot by measuring on the top and the bottom of the log
Standard (Petersburg)
Kilogramme
Completely barked
Unbarked
On (or with) bark
Under (or without) bark
Measured at the middle of the log
Breast height
Unsorted
Quinta
Sixths
Approximately
Swedish crowns
Pieces
Food and Agriculture Organization of the United Nations
Swedish Official Statistics
Investigations by the Swedish Government
Swedish statute register

LÄNSFÖRKORTNINGAR

Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottnens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottnens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län			Gbg	Göteborgs och Bohus län
Vnr	Västernorrlands län	Sdm	Södermanlands län		
Gvl	Gävleborgs län	Ög	Östergötlands län	Hl	Hallands län
Kpb	Kopparbergs län	Skb	Skaraborgs län	Bl	Blekinge län
Vrm	Värmlands län	Äbg	Älvsborgs län	Krs	Kristianstads län
Ör	Örebro län	Jkp	Jönköpings län	Mlm	Malmöhus län
Vstm	Västmanlands län	Krb	Kronobergs län		

I vissa tabeller är länen sammanslagna i fem grupper (se karta s. 18):

In certain tables the counties are grouped as follows (see map on page 18):

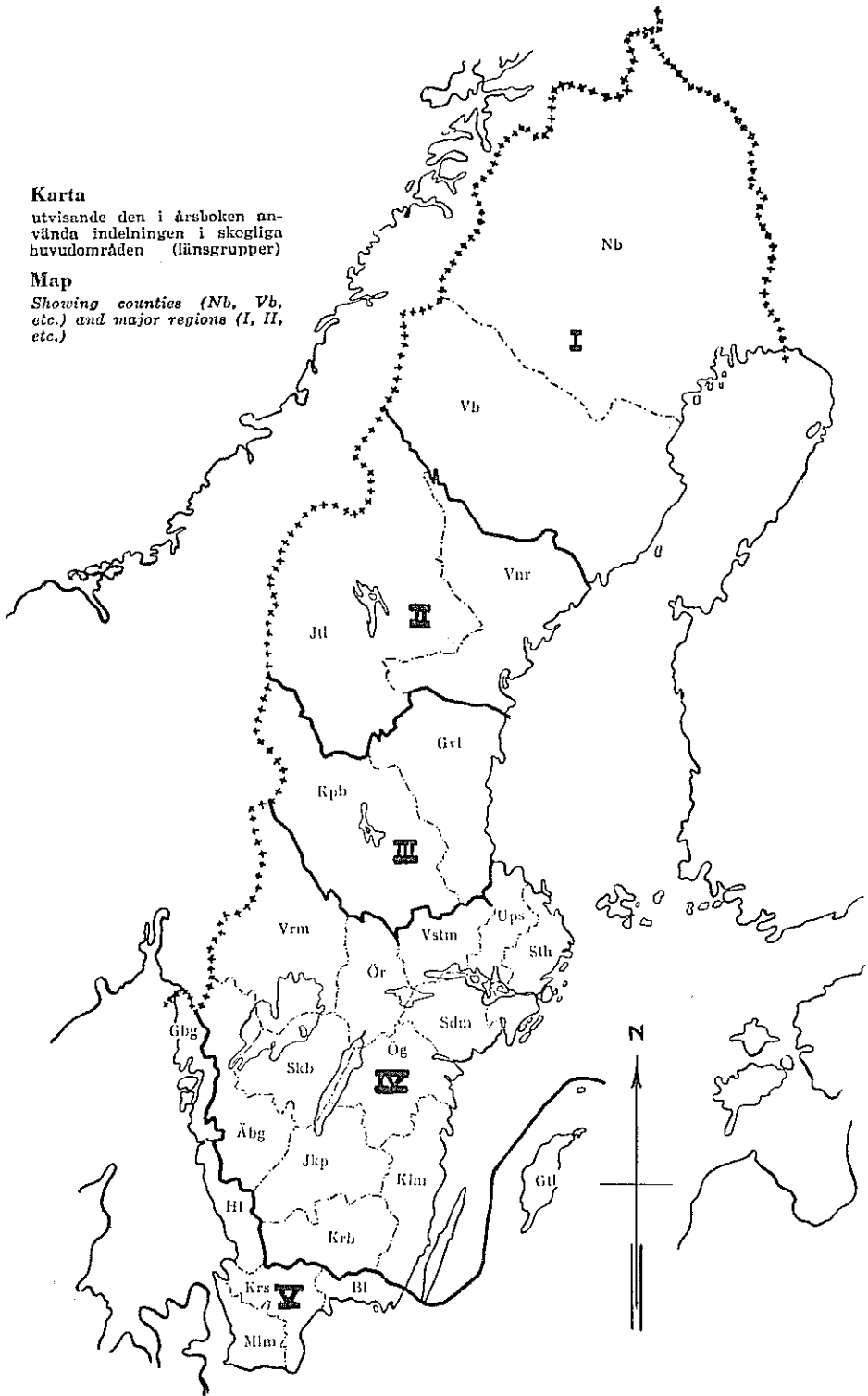
- I Övre Norrland Nb och Vb
- II Mellersta Norrland Jtl och Vnr
- III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kpb
- IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb och Klm
- V Södra och västra kustlänen Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs och Mlm

Karta

utvisande den i årsboken använda indelningen i skogliga huvudområden (länsggrupper)

Map

Showing counties (Nb, Vb, etc.) and major regions (I, II, etc.)

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvidd

Rikets skogsmarksareal redovisas länsvis i tabell 1 (sid. 161) och enligt denna tabell, grundad på slutgiltiga beräkningar från den andra riksskogstaxeringen, uppgick arealen vid 1961 års slut till 229 406 km², vilken siffra för närvarande får gälla som den mest korrekta uppskattningen av landets skogsmarksareal. Från den tredje riksskogstaxeringen föreligger vid denna årsboks tryckning ej aktuellare uppgifter, än de vilka redovisas i uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» i domänverkets jubileumsskrift »Sveriges skogar under 100 år» och vilka grundas på 1953—1957 års taxeringar. Rikets skogsmarksareal beräknas preliminärt enligt dessa taxeringar till 222 584 km². Minskningen med ca 3 % av det andra taxeringsomdrevets resultat beror på hårdare avgränsning av impediment, främst beträffande s. k. fjällbarrskog. 1956 års jordbruksräkning beräknade skogsmarksarealen till 225 054 km² samt 1957 års allmänna fastighetstaxering till 218 152 km² (exkl. skogsmark inom städerna och inom områden för vilka fastighetsskatt icke erlägges, sammanlagt 7 360 km²).

Såväl fastighetstaxeringens skogsmarksareal, inkl. städernas skogsmark och skogsmark inom ovan nämnda områden, uppgående till 225 512 km², som arealen från jordbruksräkningarna understiger den som erhöles vid den andra riksskogstaxeringen med ca 2 %.

Delvis beror detta på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens uppgifter icke inkluderar vissa kronan

tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda, och delvis på att arealunderskottet för skogsmarken huvudsakligen är lokaliserat till områden i inre och övre Norrland, där de största svårigheterna för en arealredovisning föreligger. Härtill kommer också att vid riksskogstaxeringen i motsats till vad fallet är vid de båda övriga undersökningarna, innefattas all slags hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944, 1951 och 1956 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda förstnämnda åren med ca 2 000 km² eller med 1 %, men mellan 1951 och 1956 med endast 190 km², d. v. s. 0,1 %. För enskilda ägares skogsmarksareal redovisas en ökning mellan 1951 och 1956 med 3 050 km² eller med 3 %, medan för övriga ägare (staten, andra samfälligheter och aktiebolag) anges att skogsmarksarealen under samma tid minskade med 2 860 km² eller också med 3 %.

Enligt en av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen efter samråd med jordbrukets utredningsinstitut år 1958 utförd specialundersökning om överföring av jordbruksjord till skogsmark kan totalt 575 000 ha jordbruksjord väntas utgå ur produktionen. Av denna areal anses 92 % vara lämplig för skogsplantering, och 83 % av den för överföring till skogsmark lämpade arealen bedömes lämplig att plantera med gran. Enligt samma utredning utlades till

Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1961. Länsvis
(Sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3)

Forest area distributed by owner groups in 1961. By counties. (Summary of tables 2 and 3).

Län och läns- grupp County	Allmänna skogar <i>Public forests</i>				Enskilda skogar <i>Private forests</i>				Samtliga skogar <i>All forests</i>
	Kronoskogar <i>States forests</i>		Övriga allmänna skogar <i>Other public forests</i>		Aktiebolags- skogar <i>Companies' forests</i>		Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>		
	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest areu</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	
Nb	22 092	54	2 745	7	3 910	10	11 772	29	40 519
Vb	10 456	32	1 473	5	7 467	23	12 873	40	32 269
Jtl	1 376	5	1 980	7	11 612	43	11 809	44	26 777
Vnr	1 355	7	545	3	8 537	45	8 712	45	19 149
Gvl	868	6	811	6	6 089	43	6 363	45	14 131
Kpb	2 700	13	2 198	11	6 519	32	8 848	44	20 265
Vrm	285	2	502	3	4 728	37	7 262	57	12 777
Ör	806	15	358	7	1 746	33	2 425	45	5 335
Vstm	458	12	419	11	889	24	1 989	53	3 755
Ups	73	3	418	15	1 037	38	1 175	43	2 703
Sth	217	6	493	13	386	10	2 816	72	3 912
Sdm	218	7	375	12	261	8	2 374	74	3 228
Ög	406	8	486	9	851	16	3 631	68	5 374
Skb	396	12	263	8	275	8	2 490	73	3 424
Äbg	289	4	313	5	391	6	5 481	85	6 474
Jkp	314	5	333	5	310	5	5 598	85	6 555
Krb	302	5	302	5	734	13	4 515	77	5 853
Klm	618	9	267	4	392	6	5 541	81	6 818
Gtl	75	5	107	8	52	4	1 158	83	1 392
Gbg	104	6	137	8	32	2	1 358	83	1 631
Hl	110	5	137	7	41	2	1 793	86	2 081
Bl	46	3	65	4	66	4	1 589	90	1 766
Krs	173	7	119	5	81	3	2 211	86	2 584
Mlm	41	6	62	10	4	1	527	83	634
I	32 548	45	4 215	6	11 377	16	24 648	34	72 788
II	2 731	6	2 525	5	20 149	44	20 521	45	45 926
III	3 568	10	3 009	9	12 608	37	15 211	44	34 396
IV	4 382	7	4 529	7	12 000	18	45 297	68	66 208
V	549	5	627	6	276	3	8 636	86	10 088
Riket <i>Entire country</i>	43 778	19	14 905	6	56 410	25	114 313	50	229 406

skog under åren 1951—1958 32 000 ha åkerareal eller i genomsnitt 4 500 ha per år. En påtaglig acceleration i detta avseende har gjort sig gällande under perioden, vilket framgår därav, att under de två sista åren av perioden ca 6 500 ha åker per år utlades till skogsmark.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogsbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa tre län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 40 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolagsskogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som är ett sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogligen huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 51 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t.o.m. drygt 61 % av nyssnämnda areal. De

allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogligen huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen, även om andelen i vissa län kan uppgå till 22—24 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjättedel av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmlands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågavarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga statliga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de ecklesiastiska boställsskogarna, stiftsnämnderna samt för samtliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogsstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer, som hänföres till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)

1. kronoparker
2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
3. kronoholmar och skär
4. kronoöverloppsmarker
5. oavmätta kronomarker

B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn

1. bergverksskogar (KF den 27 maj 1898)
2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)
3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
4. vissa ecklesiastiska skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)
5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehas med stadgad åborätt (1894 års skogsordning, kap. V)
6. nationalparker

II. Andra statliga myndigheter

- A. Fortifikationsförvaltningen
- B. Vattenfallsstyrelsen
- C. Lantbruksstyrelsen
- D. Sjöfartsstyrelsen

III. Stiftsnämnder (ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).

IV. Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).

A. Allmänna skogar

1. häradsallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)
3. skogar tillhöriga landsting, lnshållningssällskap — även skogar förvaldade av landsting men ägda av donationsfonder — skogsvårdsstyrelser o. d.
4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehas med stadgad åborätt
6. skogar tillhöriga allmänna

inrättningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.) med undantag av dem, som nämnts ovan under I B:5

B. Enskilda skogar

1. bolagsskogar
2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
3. gods- och bondeskogar.¹

Av skogssällskapet förvaldade skogar redovisas under vederbörande ägargrupp, medan skogssällskapets egna skogar hänföres till ägargrupp IV B 2 enligt ovan.

Enligt nedanstående tablå, hämtad från ovannämnda uppsats i domänverkets jubileumsskrift och angivande rikets skogsmarksareals procentuella fördelning på ägare, efter 1953—1957 års taxeringar, omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark.

Allmänna: kronoskogar	18,5 %
övriga	5,5 »
Enskilda: aktiebolag	24,7 »
övriga: bondeskogar	47,8 »
godsskogar	3,5 »
Samtliga	100,0 %

Ur flera synpunkter är denna grupp, »övriga enskilda skogar», förtjänt av större uppmärksamhet, och i föregående årsböcker har redogjorts för hur antalet skogsbruksenheter och arealen produktiv skogsmark inom denna grupp enligt 1951 års jordbruksräkning fördelat sig länsvis inom olika storleksklasser.

Enär skogsstatistiska uppgifter ingick endast i begränsad omfattning och med begränsad bearbetning i den senaste jordbruksräkningen nämligen 1956 års, har tabellerna B och C sammanställts efter RLF:s jordbruksregister, som också delvis utgjorde primärmaterial för nämnda jordbruksräkning.

¹ Gränsen mellan godsskogar och bondeskogar har satts till 400 ha skogsmark inom Svealand och 200 ha inom Götaland.

Tabell B. Antal brukningsenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktiebolag) skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLF:s jordbruksregister

Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private possession excluding companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerareal i ha <i>Groups of counties and size-groups according to field area in hectares</i>	Antal brukningsenheter utan skogsmark, samtl. ägarkategorier <i>Number of agricultural units without forest land. All categories of owners</i>	Antal brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolag), fördelade på storleksgrupper efter skogsinnehav i ha <i>Number of agricultural units with forest land in private possession (excluding companies). By size-groups according to forest area in hectares.</i>										
		1—5	6—10	11—25	26—50	51—75	76—100	101—200	201—400	>400	Summa <i>Total</i>	
I 0 (utmark) <i>(outlying holdings)</i>	—	560	567	1 101	992	511	302	430	213	104	4 780	
0,1— 1,0	2 270	422	380	643	513	251	168	239	69	14	2 699	
1,1— 2,0	2 432	530	530	869	784	356	289	436	151	28	3 973	
2,1— 5,0	3 135	822	1 144	2 755	2 869	1 466	1 080	1 635	561	102	12 434	
5,1— 10,0	688	257	551	2 464	3 605	1 795	988	1 177	379	69	11 285	
10,1— 15,0	81	28	80	490	1 025	600	363	314	74	31	3 005	
15,1— 20,0	19	3	15	64	185	131	98	105	25	4	630	
20,1— 30,0	20	1	2	18	53	31	17	49	17	7	195	
30,1— 50,0	10	—	—	1	—	—	1	10	5	6	23	
50,1—100,0	10	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
>100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa <i>Total</i>	8 667	2 623	3 269	8 405	10 026	5 141	3 306	4 395	1 495	366	39 026	
II 0 (utmark) <i>(outlying holdings)</i>	—	452	341	691	720	486	398	717	326	186	4 317	
0,1— 1,0	2 318	589	288	342	166	67	51	85	29	10	1 627	
1,1— 2,0	4 174	1 294	726	670	380	145	91	146	62	20	3 534	
2,1— 5,0	3 425	1 614	1 432	2 669	1 861	793	553	861	301	64	10 148	
5,1— 10,0	727	231	352	1 569	2 009	1 207	745	1 199	389	115	7 816	
10,1— 15,0	162	11	17	173	380	287	196	397	137	33	1 631	
15,1— 20,0	52	1	3	34	76	69	50	95	48	15	391	
20,1— 30,0	33	2	2	4	31	31	30	53	23	8	184	
30,1— 50,0	17	1	—	1	3	4	5	13	11	7	45	
50,1—100,0	14	—	—	—	—	—	1	2	—	1	4	
>100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Summa <i>Total</i>	10 925	4 195	3 161	6 153	5 626	3 089	2 120	3 568	1 326	460	29 698	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III 0 (utmark) (outlying holdings)	—		2 136	1 900	2 771	1 703	725	339	448	139	44	10 205
0,1— 1,0	699	1 618	1 302	1 488	591	153	51	42	4	1	1	5 250
1,1— 2,0	1 148	943	807	1 234	679	286	120	100	27	2	2	4 198
2,1— 5,0	1 360	897	1 111	2 035	1 929	685	356	440	63	12	12	7 528
5,1— 10,0	767	223	433	1 577	1 739	886	511	533	114	16	16	6 032
10,1— 15,0	269	56	100	508	792	432	309	414	100	22	22	2 733
15,1— 20,0	124	13	38	174	356	231	148	217	74	15	15	1 266
20,1— 30,0	112	5	24	98	191	140	75	149	47	16	16	745
30,1— 50,0	77	4	7	26	57	40	37	50	19	8	8	248
50,1—100,0	46	—	—	5	7	7	4	12	7	6	6	48
>100,0	24	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Summa Total	4 626	5 895	5 722	9 916	8 044	3 585	1 950	2 405	594	144	38 255	
IV 0 (utmark) (outlying holdings)	—	5 291	4 522	7 199	5 689	2 375	1 278	1 601	540	341	28 836	
0,1— 1,0	2 181	2 297	986	793	270	75	30	32	14	3	3	4 500
1,1— 2,0	4 713	4 334	2 504	2 046	622	197	61	67	14	15	15	9 860
2,1— 5,0	8 260	5 921	5 256	9 054	4 972	1 012	394	327	69	27	27	27 032
5,1— 10,0	8 661	3 963	4 419	9 336	8 125	2 499	905	598	102	25	25	29 972
10,1— 15,0	5 845	2 045	2 216	4 590	3 403	1 222	535	389	58	13	13	14 471
15,1— 20,0	4 125	1 065	1 171	2 652	1 846	694	301	255	44	9	9	8 037
20,1— 30,0	4 457	798	1 014	2 228	1 856	699	296	285	66	17	17	7 259
30,1— 50,0	3 339	372	445	1 076	1 174	567	271	294	69	26	26	4 294
50,1—100,0	1 867	96	142	329	401	327	195	367	131	59	59	2 047
>100,0	559	14	15	57	91	81	96	237	207	272	272	1 070
Summa Total	44 007	26 196	22 690	39 360	28 449	9 748	4 362	4 452	1 314	807	137 378	
V 0 (utmark) (outlying holdings)	—	1 363	917	1 237	715	258	128	143	48	13	4 822	
0,1— 1,0	1 909	492	201	114	32	17	6	3	1	1	1	867
1,1— 2,0	4 289	1 138	527	421	68	17	3	4	1	1	1	2 180
2,1— 5,0	6 322	2 855	1 937	2 045	856	156	39	16	6	—	—	7 910
5,1— 10,0	6 711	2 427	2 357	3 222	1 861	485	144	79	11	1	1	10 587
10,1— 15,0	5 113	1 140	1 009	1 802	1 139	324	118	80	8	1	1	5 621
15,1— 20,0	3 119	534	430	893	660	204	70	66	9	1	1	2 867
20,1— 30,0	3 218	397	302	649	575	185	77	63	7	1	1	2 256
30,1— 50,0	2 339	186	133	319	319	172	56	78	10	2	2	1 275
50,1—100,0	905	74	42	79	82	54	47	38	9	5	5	430
>100,0	330	18	13	37	32	22	14	28	25	41	41	230
Summa Total	34 255	10 624	7 868	10 818	6 339	1 894	702	598	135	67	39 045	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Riket Entire</i>											
<i>country</i>											
0 (utmark) (outlying holdings)	—	9 802	8 247	12 999	9 819	4 355	2 445	3 339	1 266	688	52 960
0,1— 1,0	9 377	5 418	3 157	3 380	1 572	563	306	401	117	29	14 943
1,1— 2,0	16 756	8 239	5 094	5 240	2 533	1 001	564	753	255	66	23 745
2,1— 5,0	22 502	12 109	10 880	18 558	12 487	4 112	2 422	3 279	1 000	205	65 052
5,1— 10,0	17 554	7 101	8 112	18 168	17 339	6 872	3 293	3 586	995	226	65 692
10,1— 15,0	11 470	3 280	3 422	7 563	6 739	2 865	1 521	1 594	377	100	27 461
15,1— 20,0	7 439	1 616	1 657	3 817	3 123	1 329	667	738	200	44	13 191
20,1— 30,0	7 840	1 203	1 344	2 997	2 706	1 086	495	599	160	49	10 639
30,1— 50,0	5 782	563	585	1 423	1 553	783	370	445	114	49	5 885
50,1—100,0	2 842	170	184	413	490	388	247	419	148	72	2 531
>100,0	918	32	28	94	123	103	110	265	232	316	1 303
<i>Summa Total</i>	102 480	49 533	42 710	74 652	58 484	23 457	12 440	15 418	4 864	1 844	233 402

Enligt tabell B, som framför allt ger en bild av bondeskogsbrukets samband med jordbruket, uppgick 1956 antalet jordbruksenheter utan skogsmark i riket till 102 480. 76 % av dessa låg i huvudområdena IV och V. Till jämförelse må nämnas att i samma områden låg 62 % av totala antalet jordbruksfastigheter med skogsbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag). Av tabellen framgår också att antalet brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (exkl. aktiebolag) nämnda år uppgick till 283 000, varav dock 53 000 utgjordes av brukningsenheter utan jordbruk d.v.s. rena skogsfastigheter eller jordbruksfastigheter, där ägaren arrenderat ut jorden men behållit skogen, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Av intresse är följande siffror, som utvisar antal brukningsenheter utan jordbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag) i procent av totala antalet brukningsenheter i samma ägo 1956: område I 12, område II 16, område III (Gävleborgs och Kopparbergs län) 27, område IV 21, område V 12 samt hela riket 19.

Den sammanlagda arealen skogsmark, tillhörande de ca 230 000 jordbruksenheter med skogsmark, omfattade år 1956 enligt tabell C nära 9,0 milj. ha eller 77 % av totala skogsmarksarealen inom ägargruppen »övriga enskilda». Av tabellen framgår även att skogsbruk utan kombination med jordbruk, redovisat som »utmark», omfattade inom gruppen ifråga ca 2,7 milj. ha, i vilka emellertid, såsom ovan sagts, också ingår skogsmark sammanhörande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren. Nämnda kategori av »utmark» kan antas vara åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp. De största sammanlagda skogsarealerna i enskild ägo innehas, som tabell C

utvisar, med undantag för nämnda »utmarksfastigheter» av jordbruksfastigheter med 5,1—10,0 ha åkerareal, för vilka 1956 redovisas en sammanlagd skogsmarksareal på ca 2,7 milj. ha och jordbruksfastigheter med 2,1—5,0 ha åkerareal, vilkas sammanlagda skogsmarksareal uppgick till 2,2 milj. ha.

Tabell D redovisar en sammanställning av skogsmarksarealer inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde med procentuell fördelning på ägargrupper.

I tabell E redovisas skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riksskogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V anges även den tredje riksskogstaxeringens uppgifter efter 1953—1957 års taxeringar om denna fördelning. Arealens fördelning på åldersklasser visar framför allt enligt 1953—1957 års taxeringar stor ojämnhet mellan bestånd av olika utvecklingsstadier. Arealer, bevuxna med skog under 20 år, upptar enligt dessa taxeringar endast ca 4 % av skogsmarken inom region I—III och ungefär 10 % inom övriga områden. Däremot föreligger en anhopning av äldre skog inom region I—III. Från första till tredje riksskogstaxeringen har kalmarksarealen ökat endast inom område I, d.v.s. Norrbottens och Västerbottens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverkning av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträdande 1934 och skogsvårdslagens 1949. Gallringsbeståndens (20—80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Den mogna skogen i åldern 80—120 år har ökat betydligt i hela landet.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLF:s jordbruksregister

Forestry in and without combination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excluding companies) in 1956. By counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register.

Län och länsgrupp County and group of counties	Hela arealen skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolags) fördelad på jordbruk av storleksgrupper efter åkerareal i hektar. <i>Forest land of agricultural units in private possession (excluding companies) distributed according to the field area in hectares of the agricultural units.</i>										Summa <i>Total</i>
	0 (utmark) (outlying holdings)	0,1—2,0	2,1—5,0	5,1—10,0	10,1—15,0	15,1—20,0	20,1—30,0	30,1—50,0	50,1—100,0	100,0	
Nb	107 243	214 623	384 776	288 234	88 443	26 557	11 627	24 041	2 048	—	1 147 592
Vh	197 182	136 317	413 965	405 242	115 537	21 740	10 028	2 401	245	—	1 302 657
I	304 425	350 940	798 741	693 476	203 980	48 297	21 655	26 442	2 293	—	2 450 249
Jtl	304 529	124 863	292 951	287 381	80 812	32 922	10 701	5 365	120	—	1 140 144
Vnr	122 382	35 441	190 098	312 581	86 480	24 200	15 037	9 148	953	802	797 122
II	426 911	160 304	483 049	600 462	167 292	57 122	25 738	14 513	1 073	802	1 937 266
Gvl	70 096	22 534	65 752	169 992	140 546	76 734	50 464	13 055	11 282	926	621 381
Kpb	264 287	164 686	194 128	132 641	46 300	25 589	18 972	11 977	4 310	898	863 788
III	334 383	187 220	259 880	302 633	186 846	102 323	69 436	25 032	15 592	1 824	1 485 169
Vrm	101 507	84 913	167 906	157 865	64 219	37 769	29 908	22 494	14 472	16 743	697 796
Ör	48 698	5 887	19 856	29 289	23 105	16 241	17 434	15 503	22 477	38 436	236 926
Vstm	44 602	1 347	3 265	10 493	17 054	21 524	43 390	27 671	19 524	40 809	229 679
Ups	19 303	2 658	4 920	7 998	11 880	14 401	17 899	14 157	15 202	32 152	140 570
Sth	98 313	5 043	7 528	15 474	19 951	16 793	19 651	18 642	21 020	52 575	274 990
Sdm	81 200	802	3 882	8 559	12 557	10 505	14 237	14 949	24 626	87 910	259 227
Ög	186 703	2 162	8 895	28 640	23 517	17 876	21 449	23 468	27 152	54 156	394 018
Skb	67 055	3 628	12 767	32 752	29 479	19 220	19 466	14 986	14 298	34 869	248 520
Äbg	113 522	31 890	109 582	143 498	65 424	28 232	23 156	14 548	9 649	9 990	549 491
Jkp	156 689	17 935	105 396	158 756	52 661	21 718	14 240	8 840	6 013	5 941	548 189
Krb	86 287	17 958	98 133	158 938	35 944	13 113	7 618	6 873	8 362	12 003	445 229
Klm	184 040	9 471	35 167	108 845	68 216	35 759	36 166	25 943	21 519	44 078	569 204
IV	1 187 910	183 694	577 297	861 107	424 007	253 151	264 614	208 074	204 314	429 662	4 593 839
Gtl	6 152	2 239	5 339	10 192	16 853	16 017	24 293	22 180	7 694	3 209	114 168
Gbg	17 403	3 568	19 628	44 622	25 508	13 832	9 429	3 941	2 892	714	141 537
Hl	24 527	4 425	32 842	47 765	22 885	13 426	9 995	5 185	2 504	13 411	176 965
Bl	21 400	8 238	22 381	45 102	25 069	12 226	8 162	8 702	5 151	10 162	166 593
Krs	43 817	8 471	23 271	49 205	30 198	17 067	11 202	6 469	4 316	18 897	212 913
Mlm	13 027	778	2 060	4 982	5 336	3 713	4 171	3 484	1 722	15 202	54 475
V	126 326	27 719	105 521	201 868	125 849	76 281	67 252	49 961	24 279	61 595	866 651
Riket <i>Entire country</i>	2 379 964	909 877	2 234 488	2 659 546	1 107 974	537 174	448 695	324 022	247 551	493 883	11 333 174

Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodomsråde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944

Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944

Flodomsråde <i>River basin</i>	Taxe- ringsår <i>Year of survey</i>	Samtliga skogar Areal i km ² <i>All forests Area in km²</i>	Därav i % <i>There of in per cent</i>			
			Allm. skogar <i>Common forests</i>		Enskilda skogar <i>Private forests</i>	
			Statens skogar <i>State forests</i>	Övr. allm. skogar <i>Other common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Övr. en- skilda skogar <i>Other private forests</i>
Nedre Torne älv och Keräsjöki ...	1941	5 301	42,1	8,7	0,9	48,3
Övre Torne älv, Sangisån o. Kalix älv	1941	10 710	49,9	7,5	8,3	34,3
Töre älv, Vitån, Råne älv o. Alter- sundet	1941	3 723	42,9	4,7	27,8	24,6
Lule älv och Alån	1941	8 028	52,8	7,4	16,4	23,4
Alter- och Rosåarna, Pite- och Lill- pite älvar samt Rokån	1941	7 229	74,3	1,1	6,7	17,9
Summa för flodområdesgrupp I ...		34 991	53,7	6,0	10,8	29,5
Jävreaån, Åby-, Byske- o. Kåge älvar	1941	4 296	48,3	4,4	10,7	36,6
Skellefte älv	1941	5 486	42,1	5,4	11,4	41,1
Summa för flodområdesgrupp II ...		9 782	44,8	5,0	11,1	39,1
Bure älv, Mångby-, Kolaboda-, Rick- le-, Sävar- och Tavelåarna	1941	4 025	9,4	0,1	33,2	57,3
Umeälven	1941	11 841	47,0	4,6	14,4	34,0
Hörneån, Öreälv, Leduån o. Lögde- älv	1941	4 240	19,5	1,2	40,5	38,8
Husumån, Gide älv, Idbyån, Moäl- ven och Nätraån	1938—41	6 031	18,4	0,5	42,5	38,6
Summa för flodområdesgrupp III		26 137	30,2	2,4	28,0	39,4
Angermanälven och Gädeån d.v.s. flodområdesgrupp IV	1938—39	18 956	15,0	7,1	41,3	36,6
Indalsälven	1938—39	13 000	5,9	6,2	31,2	56,7
Selångersån och Ljungan	1938—39	9 232	5,8	1,2	48,7	44,3
Summa för flodområdesgrupp V ...		22 232	5,9	4,1	38,5	51,5
Gnarps-, Harmångers-, Delångers-, Öränge- och Norralåarna	1938,1942	4 043	5,2	1,6	40,7	52,5
Ljusnan	1940,1942	12 324	6,3	3,5	50,8	39,4
Summa för flodområdesgrupp VI ...		16 367	6,1	3,0	48,3	42,6
Skärj-, Hamrånge-, Testebo- och Gavleåarna	1942—43	3 503	3,8	5,6	52,0	38,6
Dalälven	1943—44	18 438	14,6	10,1	29,7	45,6
Summa för flodområdesgrupp VII		21 941	12,9	9,4	33,2	44,5
Totalsumma		150 406	26,0	5,3	29,1	39,6

Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1957)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1957. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Län och länsgrupper County	Tax.-år Year of survey	Beståndens ålder Age of stands						121 år o. däröver 121 years and over	Samtliga All ages
		Kalmark Reproduction area and waste land	1—20 år years	21—40 år years	41—80 år years	81—120 år years			
Nb	1941	6,9	9,1	11,7	26,7	16,6	29,0	100,0	
	1926	3,3	5,6	9,0	30,3	14,6	37,2	100,0	
Vb	1939—41	6,4	10,9	14,9	32,1	19,1	16,6	100,0	
	1925	4,5	8,9	11,5	32,2	16,6	26,3	100,0	
Jtl	1939—40	4,1	7,7	13,2	33,4	24,8	16,8	100,0	
	1924—25	10,3	3,1	10,6	29,7	20,4	25,9	100,0	
Vnr	1938	7,9	8,8	14,7	41,8	19,5	7,3	100,0	
	1924	5,9	5,1	14,5	37,4	19,2	17,9	100,0	
Gvl	1942	3,5	11,6	19,9	42,0	18,0	5,0	100,0	
	1926	6,4	12,2	17,4	36,2	17,5	10,3	100,0	
Kpb	1942—44	2,3	9,4	14,0	39,7	22,9	11,7	100,0	
	1923	5,7	6,7	12,5	36,7	17,4	21,0	100,0	
Vrm	1950	7,0	7,4	14,1	46,6	21,3	3,6	100,0	
	1929	4,7	12,4	23,6	44,2	11,9	3,2	100,0	
Ör	1951	5,0	10,3	17,4	48,4	17,1	1,8	100,0	
	1927	6,8	14,6	25,3	43,5	8,4	1,4	100,0	
Vstm ...	1950—52	5,1	9,9	19,1	49,9	13,7	2,3	100,0	
	1926—27	3,4	18,5	23,9	41,8	9,6	2,8	100,0	
Ups	1950—52	5,9	12,7	19,1	45,0	14,5	2,8	100,0	
	1926—27	8,1	17,2	26,8	32,4	11,9	3,6	100,0	
Sth	1950—52	5,8	10,7	16,2	47,5	17,1	2,7	100,0	
	1927	7,7	16,3	27,9	37,4	9,1	1,6	100,0	
Sdm	1950—52	5,9	13,1	25,2	38,4	14,2	3,2	100,0	
	1927	15,5	16,2	19,5	33,9	12,7	2,2	100,0	
Ög	1952	7,3	11,4	16,0	46,6	16,5	2,2	100,0	
	1927	9,4	17,6	24,4	37,3	9,9	1,4	100,0	
Skb	1950—51	5,2	12,8	21,1	47,5	11,6	1,8	100,0	
	1929	12,2	12,1	31,7	36,3	7,1	0,6	100,0	

tab. E forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åbg	1949	5,8	9,8	23,8	49,8	10,5	0,3	100,0
	1928—29	10,1	18,6	32,9	33,9	4,2	0,3	100,0
Jkp	1947	5,8	15,6	23,8	44,3	9,4	1,1	100,0
	1923	16,6	13,9	26,9	36,4	5,6	0,6	100,0
Krb	1946—47	5,6	19,6	25,7	42,2	6,0	0,9	100,0
	1923	19,0	18,5	29,1	28,2	4,7	0,5	100,0
Klm	1948	4,6	15,6	21,0	46,4	10,8	1,6	100,0
	1923	16,9	7,3	29,8	39,3	5,9	0,8	100,0
Gtl	1952	5,7	7,9	7,8	39,8	27,6	11,2	100,0
	1928	12,0	12,3	15,7	32,5	22,2	5,3	100,0
Gbg	1949	9,1	14,0	27,1	40,6	8,8	0,4	100,0
	1929	29,4	16,6	22,4	28,5	2,9	0,2	100,0
HI	1946	11,7	21,7	30,1	32,9	3,2	0,4	100,0
	1928	28,8	19,8	23,8	24,6	2,7	0,3	100,0
BI	1945	4,9	29,5	25,2	38,1	2,1	0,2	100,0
	1928	12,2	16,6	35,4	32,6	2,7	0,5	100,0
Krs	1945	7,5	23,2	27,7	36,6	4,7	0,3	100,0
	1928	23,0	16,4	28,0	30,1	2,1	0,4	100,0
Mlm	1945	12,3	20,5	23,6	33,8	8,7	1,1	100,0
	1928	23,7	19,6	22,6	28,7	4,3	1,1	100,0
I	1953—57	8,8	3,9	9,0	20,3	30,5	27,5	100,0
	1939—41	6,7	9,9	13,1	29,1	17,7	23,5	100,0
	1925—26	3,8	7,0	10,0	31,1	15,5	32,6	100,0
II	1953—56	5,6	2,5	9,4	31,0	33,9	17,6	100,0
	1938—39	5,7	8,4	14,2	36,8	22,8	12,1	100,0
	1924—25	8,2	4,1	12,5	33,3	19,8	22,1	100,0
III	1953—56	6,8	5,1	10,4	34,7	29,3	13,7	100,0
	1940—44	3,3	9,7	15,5	40,3	20,9	10,3	100,0
	1923—26	6,7	8,0	13,8	35,4	17,9	18,2	100,0
II + III ...	1953—57	6,2	3,8	9,6	33,4	31,6	15,4	100,0
IV	1953—57	5,3	9,1	18,9	47,3	16,6	2,8	100,0
	1946—52	5,9	12,0	19,7	46,3	14,1	2,0	100,0
	1923—29	10,6	14,8	26,7	37,9	8,4	1,6	100,0
V	1953—57	5,2	11,2	26,6	43,8	11,4	1,8	100,0
	1945—52	8,3	20,2	24,7	37,0	7,9	1,9	100,0
	1928—29	21,9	16,9	25,6	29,3	5,2	1,1	100,0
Riket Entire country	1953—57	6,7	5,7	13,0	34,0	25,9	14,7	100,0
	1938—52	5,7	10,7	16,1	37,7	17,7	12,1	100,0
	1923—29	7,8	9,3	16,5	34,1	14,2	18,1	100,0

II. Virkesförråd

Skogsmarkens produktionsförmåga brukar anges med bonitetstal enligt olika system. Boniteten är ett uttryck för ståndortens (markens och klimatets) virkesproducerande förmåga. Boniteten klassificeras med stöd av det antal kubikmeter, m³sk., som i medeltal kan frambringas per år och ha av skogsbestånd vid 100-årig växttid och under gynnsammaste produktionsförhållanden. Där denna maximala eller ideala produktion icke räknas uppgå till 1,0 m³, hänföres marken i fråga till impediment. Vid skogsbruk erhålles sällan så hög medelproduktion som motsvarar den ideala.

I tabell F anges den vid andra riksskogstaxeringen erhållna idealboniteten inom skilda län och för olika skogsägargrupper. Som av tabellen framgår ökar bonitetstalen rätt avsevärt från norr till söder, vilket i huvudsak torde bero på att de klimatiska betingelserna för skogsproduktion är bättre i de sydliga delarna av landet än i de norra. Av tabellen framgår även att i de nordligaste länen samt i Kopparbergs län bonitetstalen för de allmänna skogarna, som huvudsakligen utgöres av kronoparker, är avsevärt lägre än för övriga skogar. Detta sammanhänger med läget på dessa skogar. Till kronoparker avsattes nämligen i dessa delar av landet huvudsakligen avsides belägna områden, som ofta ligger högt över havet och där följaktligen skogsproduktionen är mindre gynnsam. Den nu pågående tredje riksskogstaxeringen ger ännu ej möjlighet att lämna detaljerade (t. ex. för län) uppgifter för landets stamantal, virkesförråd, dess sammansättning och dess förändringar, varför motsvarande detaljuppgifter från andra riksskogstaxe-

ringen, redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, fortfarande torde få anses vara aktuella.

Tabellerna 4 »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser» och 5 »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1957 till denna årsbok.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje sägas innefatta en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergås nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter tio år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. I detta sammanhang må även nämnas, att i samband med taxeringen verkställes stubbinventering, som ligger till grund för viss avverkningsstatistik (se C. I. 1. Avverkning, sid. 66). Inventeringen möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma måttenhet, skogskubikmeter (m³sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovlekklasser.

Den nya riksskogstaxeringsmetoden lämnar för varje års taxering tillförlitliga uppgifter för hela landet, efter två års inventeringar för de båda skogliga huvudområdesgrupperna I—II och III—V, efter tre eller fyra års inventeringar för vart och ett av de fem områdena samt efter 10 års inventeringar, d. v. s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller i vissa fall t. o. m. länsdelar. — Det må i detta sammanhang inskjutas, att

Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark.

Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey

Län och länsgrupper <i>County</i>	Skogsägargrupp <i>Owner group</i>				
	All- männa skogar <i>Common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Gods- skogar <i>Estate forests</i>	Bonde- skogar <i>Farmers' forests</i>	Samtliga skogar <i>All forests</i>
Nb	2,16	2,57	—	2,48	2,29
Vb	2,64	2,88	—	2,85	2,77
Jtl	2,63	2,77	—	2,84	2,78
Vnr	3,37	3,48	—	3,66	3,55
Gvl	3,35	3,83	—	3,78	3,76
Kpb	2,84	3,61	—	3,71	3,48
Vrm	4,76	4,48	5,01	4,67	4,61
Ör	4,80	4,76	4,96	5,11	4,93
Vstm	4,90	5,05	5,04	5,06	5,02
Ups	4,67	5,00	5,46	4,96	4,96
Sth	4,83	4,79	4,79	4,78	4,79
Sdm	4,73	5,08	5,15	5,06	5,03
Üg	5,38	5,05	5,28	5,32	5,28
Skb	5,26	5,16	5,64	5,30	5,33
Äbg	5,19	5,13	5,17	5,06	5,08
Jkp	5,53	5,25	5,73	5,66	5,63
Krb	5,67	5,46	5,69	5,58	5,58
Klm	5,44	5,29	5,38	5,58	5,50
Gtl	3,56	2,79	2,91	3,38	3,37
Ghg	5,16	4,62	5,20	5,04	5,05
Hl	6,28	6,37	6,50	5,80	5,96
Bl	6,27	6,44	6,20	5,96	6,02
Krs	6,54	6,23	7,24	5,97	6,24
Mlm	7,91	7,50	8,47	7,33	7,83
I	2,31	2,74	—	2,67	2,50
II ¹	2,96	3,21	—	3,28	3,22
III ¹	2,93	3,41	—	3,58	3,40
IV	5,10	4,80	5,29	5,20	5,12
V	5,84	5,60	6,87	5,44	5,66
Hela riket	2,91	3,51	5,52	4,04	3,68
<i>Entire country</i>					

¹ Härjedalen (kommunerna Tännäs, Hede, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår i tabellerna F—J och Å i område III. *The province of Härjedalen, the southern part of the county of Jämtland (Jtl) is included in region III in tables F—J and Å.*

Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak)¹ från 0 cm vid brösthöjd i milj. m³sk. Samtliga ägoslag. Skogliga huvudområden.² Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in million m³sk. All land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

				Skogligt huvudområde ²							
				Major region							
				I	II	III	IV	V	I—V		
				milj. m ³ sk.						%	
a) med fördelning på grovlekklasser (diameter i cm vid brh) by size-groups (cm DBH)											
0—14,9 cm	Tax. Survey	1953—57	165	123	118	175	23	604	29	
	»	»	1938—52	155	114	125	175	22	592	31
15—24,9 cm	»	»	1953—57	183	146	173	315	36	854	40
	»	»	1938—52	173	121	152	298	33	777	41
25 cm	»	»	1953—57	111	82	117	306	42	658	31
	»	»	1938—52	105	55	89	264	33	546	28
Samtliga All	»	»	1953—57	460	351	408	796	101	2 116	100
	»	»	1938—52	434	290	366	737	87	1 915	100
b) med fördelning på trädslag by species											
Tall Pine	Tax. Survey	1953—57	217	98	198	309	31	854	40	
	»	»	1938—52	193	75	173	299	28	769	40
Gran Spruce	»	»	1953—57	160	199	167	374	38	939	45
	»	»	1938—52	160	162	155	334	32	843	44
Löv Broadleaved	»	»	1953—57	83	54	43	113	32	323	15
	»	»	1938—52	81	52	38	103	28	303	16
Samtliga All	»	»	1953—57	460	351	408	796	101	2 116	100
	»	»	1938—52	434	290	366	737	87	1 915	100

¹ Vraken utgör, uttryckta i 1 000-tal m³sk., inom region I 3 022, inom region II 2 486 och inom region III 720, totalt för region I—V 6 228 (inom region IV och V urskiljes ej vrak).

² Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

riksskogstaxeringen indelar landet i regioner, vilka enligt den pågående tredje taxeringen icke helt överensstämmer med de skogliga huvudområden, som, där ej annat angivits, jämte länen utgör den geografiska indelningsgrunden i denna årsbok och som åskådliggöres av kartan på sid. 18. Härjedalen (kommunerna Tännäs, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår sålunda ej i riksskogstaxeringens region II, men däremot i huvudområde II. — Virkeskapi-

talets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare, och med vissa års mellanrum eller år för år kan t. ex. en balansräkning uppgöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

Tabellerna G—J har hämtats från den ovannämnda uppsatsen i domänverkets jubileumsskrift och avser resultaten ef-

Tabell H. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Trädslag <i>Species</i>	Skogligt huvudområde ¹ <i>Major region</i>					
	I	II	III	IV	V	I—V
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)					
Tall <i>Pine</i>	30	25	48	45	31	37
Gran <i>Spruce</i>	22	52	41	57	39	42
Löv <i>Broadleaved</i>	11	13	10	16	30	13
Samtliga <i>All</i>	63	90	99	118	100	92
Samtliga enl. tax. 1938—52	56	70	86	109	84	80
<i>All according to survey 1938—52</i>						

¹ Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

Tabell I. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogsägargrupp <i>Forest owner</i>	Skogligt huvudområde ¹ <i>Major region</i>					
	I	II+III	IV	V	I—V	
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)					
Allmänna: kronoskogar	59,3	86,6	} 133,2	} 111,5	72,4	
<i>Public</i> crown forests						
övriga allmänna	55,1	83,6			92,8	
<i>other public forests</i>						
Enskilda: aktieholag	67,6	98,6	120,7	} 99,0	96,8	
<i>Private</i> companies						
övriga enskilda	—	—	—			—
<i>other private forests</i>						
bondeskogar	65,5	94,4	} 114,1		94,6	
<i>farmers' forests</i>						
godsskogar	—	—			122,4	
<i>estate forests</i>						
Samtliga <i>All</i>	62,7	94,5	117,8	100,4	91,9	

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1000-tal m³sk. fördelad på trädslag. Årlig tillväxt i m³sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Total annual increment (incl. bark) in 1000 m³sk. by species. Annual increment in m³sk. per ha. All forest land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogligt huvudområde ¹ Major region	Årlig tillväxt i 1 000-tal m ³ sk. Annual increment in 1 000 m ³ sk.					Årlig tillväxt i m ³ sk. per ha Annual increment in m ³ sk. per ha
	Tall Pine	Gran Spruce	Björk Birch	Övr. löv Other broad-leaved	Samtliga All species	
I	4 584	4 192	1 653	179	10 608	1,5
II	2 105	6 318	1 112	344	9 879	2,7
III	5 391	6 455	1 110	211	13 167	3,3
IV	10 029	15 718	3 089	1 386	30 222	4,5
V	1 160	2 150	512	712	4 534	4,6
Hela riket	23 269	34 833	7 476	2 832	68 410	3,1
Entire country						

Anm.: Tillväxtkvantiteterna är beräknade med ledning av den andra riksskogstaxeringens (1938—1952) tillväxtprocenter, vilka tillämpats på virkesförråden enligt taxeringarna 1953—57. De sålunda bestämda tillväxtbeloppen är klimatjusterade till att gälla medelklimatet under en längre period.

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

ter 1953—1957 års taxeringar. Av tabell G framgår, att det totala virkesförrådet inom riket uppgår till drygt 2,1 miljarder m³sk. mot 1,9 miljarder m³sk. enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. I tabell G redovisas virkesförrådets fördelning på grovlekklasser resp. trädslag, varvid även angivits motsvarande siffror från den andra riksskogstaxeringen. De tre huvudträdslagens procentnella andel i totalförrådet inom landet har ej genomgått några mera betydande förändringar sedan den tidigare taxeringen. Granen har ökat sin andel något till knappt 45 % medan lövträdens andel minskat till 15 %. Tallens andel är helt oförändrad, 40 %.

Beträffande dimensionsfördelningen kan ur tabell G utläsas, att den medelgrova skogen (15—24,9 cm brh) upptar 40 % av landets virkesförråd och f. ö. har den största andelen av förrådet inom samtliga områden utom område V, där grovskogen (25 cm och däröver vid brh) är starkare företrädd. Den senare utgör 31 % av det totala förrådet i landet och är svagast företrädd i de norra områdena. Klenskogen (under 15 cm vid brh) slutligen, omfattar 29 % av »riksförrådet» och har den minsta förekomsten i de södra områdena. Den varierande sammansättningen i dimensionshänseende av förråden inom de olika områdena sammanhänger bl. a.

med bonitets- och klimatförhållandena samt med ålderssammansättningen. Från den andra riksskogstaxeringen har virkesförrådets dimensionsfördelning förändrats något. Klenskogens andel har minskat från 31 % till 29 % enligt 1953—1957 års taxeringar och den medelgrova från 41 % till 40 % medan grovskogens andel ökat från 28 % till 31 %.

I tabell H redovisas virkesförrådets storlek per ha skogsmark av olika trädslag inom de olika skogliga huvudområdena. Virkesförrådet per ha är i genomsnitt för hela riket störst för gran med 42 m³sk. per ha mot 37 m³sk. per ha för tall och 13 m³sk. per ha för lövträd. Gran uppvisade det största virkesförrådet per ha skogsmark i område IV, tall det största i område III och lövträd i område V. Av tabellen framgår också att virkesförrådet per ha skogsmark genomgående höjts inom samtliga områden alltsedan den andra riksskogstaxeringen. Medeltalet för hela landet har stigit från 80 m³sk. per ha enligt 1938—1952 års taxeringar till 92 m³sk. per ha enligt 1953—1957 års taxeringar.

I tabell I redovisas virkesförrådets

storlek per ha skogsmark för olika skogsägargrupper inom de olika skogliga huvudområdena. Av tabellen framgår att i genomsnitt för hela riket har godsskogar det största virkesförrådet per ha skogsmark, medan de allmänna skogarna i det virkesrika området IV uppvisar det absolut största virkesförrådet per ha skogsmark (av de redovisade) nämligen 133,2 m³sk.

En översikt över den årliga tillväxten lämnas i tabell J (jämför tab. 5). Beräkningarna i tabell J får betraktas som approximativa, eftersom dessa bygger på den andra riksskogstaxeringens tillväxtprocenter tillämpade på virkesförrådet enligt 1953—1957 års taxeringar. Den årliga tillväxten i landets skogar uppgår enligt dessa beräkningar till 68 milj. m³sk. eller 3,1 m³sk. per ha. Tillväxtintensiteten är mycket olika i skilda landsdelar och stiger ju längre söderut man kommer. Detta framgår av följande siffror, som anger årlig tillväxt i %. Område I 2,4, II 3,0, III 3,3, IV 3,8 och V 4,6. Den genomsnittliga tillväxtprocenten för hela riket har beräknats till 3,2.

III. Mark- och skogsvärden

För beskattningsändamål o. d. bestäms värdet av skogsmark och växande skog vid de allmänna fastighetstaxeringarna, av vilka den senaste företogs 1957. Tidigare har fastighetstaxeringar ägt rum 1928, 1933, 1938, 1945 och 1952.

I det följande lämnas kommentarer och några definitiva resultat från 1957 års fastighetstaxering hämtade ur »Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet på landsbygden vid 1957 års allmänna fastighets-

taxering» (S.O.U. 1963:14), till vilken hänvisas för utförliga uppgifter.

Vid 1957 års taxering tillämpades en helt ny beräkningsmetod, enligt vilken bl. a. de tidigare bonitetsklasserna ersatts med s. k. godhetsklasser, i princip ej innebärande någon skillnad mot den gradering av skogsmarken som tillämpades 1952, utan boniteten i den nya metoden är endast en klass vars värde ej är omedelbart knuten till en benämning uttryckt i m³. I den nya metoden

har vidare rotvärdet ersatts med omkostnadsklass som karakteriseras av summa avverknings- och transportkostnader och sålunda är ett direkt uttryck för avsättningsläget. Begreppet relativ skogstillgång enligt 1952 års fastighetstaxering har dessutom helt bortfallit i den nya metoden, men skillnaden mellan den gamla och nya metoden består emellertid i princip endast av att relativa skogstillgången, som för många synes ha varit ett svärbemästrat begrepp, ersatts med direkta bestämningar av virkesförrådet och dess sammansättning. Frånsett redovisningen av de ovan angivna primära värdefaktorerna föreligger en betydande skillnad mellan den gamla och den nya metoden i fråga om beräkningen av delvärdena, mark- och skogsvärde. Till skillnad från den gamla metodens markvärde, som utgjorde en fast andel av totalvärdet vid normalt skogstillstånd, är den nya metodens markvärde differentierat med hänsyn till bonitet och tillväxtområde och har beräknats fristående från skogsvärdet som ett kapitalvärde av 0-årig skog. Härigenom kommer markvärdets andel av totalvärdet att öka med stigande bonitet och nivån ändras med vid taxeringen tillämpad räntefot under det att den gamla metoden redovisade konstant andel.

Vid en jämförelse mellan taxeringsvärdena vid 1952 och 1957 års fastighetstaxeringar måste sålunda beaktas att de framkomna skillnaderna i respektive skogsmarks- och skogsvärde till stor del sammanhänger med olika beräkningsätt.

Den avgörande skillnaden i taxeringsvärden mellan fastighetstaxeringarna 1952 och 1957 beror dock på den prisnivå som legat till grund för beräkning av rotvärdet. Vid 1957 års taxering baserades rotvärdet på prisnivån under

åren 1950 samt 1952—1954 (vid 1952 års taxering perioden 1945—1949). Medelpriserna under dessa år reducerades med 20 % (20 % 1952) och avdraget för allmänna omkostnader (förvaltningskostnader) fastställdes till 33 % (33 % 1952). Räntefoten var vid båda taxeringarna 5 %.

Före taxeringsarbetets igångsättande kunde det därför förutsättas, att taxeringsvärdena skulle komma att stiga rätt avsevärt enär enbart höjningen av prisnivån beräknades resultera i en ökning av taxeringsvärdena med ca 70 % i södra Sverige och 85 % i Norrland.

Ytterligare orsak till de höjda taxeringsvärdena är en ganska väsentlig ökning av virkesförrådet. Ökningen har framför allt skett av den grövre skogen och en högre skogsprocent medför automatiskt högre värden..

Även om metoderna för uppskattningen blivit ändrade vid 1957 års allmänna fastighetstaxering bestämmes dock fortfarande fastighetstaxeringsvärdet av skogsmark och växande skog som ett avkastningsvärde vid uthålligt skogsbruk.

I tabell K redovisas länsvis skogsmarksvärde, skogsvärde och skogsbrnksvärde (skogsmarksvärde + skogsvärde) för rikets landsbygd vid de allmänna fastighetstaxeringarna 1952 och 1957. Skogsmarksvärdet uppgick för rikets landsbygd till 1 084 milj. kr vid 1957 års taxering mot 982 milj. kr vid 1952 års taxering, vilket innebär en ökning från 1952 till 1957 med 101 milj. kr eller 10 %. Enligt vad ovan sagts verkar den ändrade värderingsmetoden höjande på markvärdet på skogar med goda boniteter och sänkande på sämre boniteter. Av tabell K framgår också att skogsmarksvärdet sjunkit i de skogliga huvudområdena I—III d, v. s. Norrland och Dalarna men ökat i övriga Sverige utom på Gotland. Enligt tabell K har

Tabell K. Värdet av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna 1952 och 1957

Values of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in Sweden in 1952 and 1957

Län County	Skogsmark Forest ground				Växande skog Growing forest				Summa Total			
	Värde, milj. kr Value, million crowns		Värdestegring Increment of value		Värde, milj. kr Value, million crowns		Värdestegring Increment of value		Värde, milj. kr Value, million crowns		Värdestegring Increment of value	
	1952	1957	milj. kr million Sw.cr.	i %	1952	1957	milj. kr million Sw.cr.	i %	1952	1957	milj. kr million Sw.cr.	i %
Nb	32	12	-20	-63	119	473	355	299	151	485	334	221
Vb	57	18	-39	-69	210	538	328	156	267	555	289	108
Jtl	47	12	-35	-75	184	416	232	126	231	428	197	85
Vnr	55	21	-34	-62	202	470	268	132	257	491	234	91
Gvl	62	34	-28	-45	306	729	423	138	369	763	395	107
Kpb	78	40	-38	-48	352	811	459	131	430	851	421	98
Vrm	87	99	12	14	374	826	453	121	461	925	464	101
Ör	37	40	3	7	172	361	189	110	209	401	191	91
Vstm	27	29	2	9	129	237	107	83	156	266	110	70
Ups	23	23	1	2	110	204	94	86	133	227	95	71
Sth	¹ 24	24	0	0	¹ 103	176	73	71	¹ 127	200	73	57
Sdm	30	34	5	15	156	267	111	71	185	301	115	62
Ög	49	71	22	45	252	483	230	91	301	554	253	84
Skb	33	50	17	50	156	289	133	85	189	339	150	79
Äbg	55	87	32	58	239	512	273	114	294	599	305	104
Jkp	63	104	41	65	257	554	297	115	320	658	337	105
Krb	59	95	37	63	218	458	240	110	276	553	277	100
Klm	71	111	41	58	307	602	295	96	378	714	336	89
Gtl	6	3	-3	-47	26	45	19	74	32	48	16	51
Gbg	13	18	6	45	43	78	35	82	56	97	41	74
Hl	19	42	24	127	58	116	58	100	77	158	81	106
Bl	19	39	20	103	60	114	53	88	80	153	73	92
Krs	27	57	30	111	87	156	68	78	114	213	99	86
Mlm	10	18	8	84	31	46	15	49	40	64	23	58
I	89	30	-59	-67	328	1 011	683	208	418	1 041	623	149
II	102	33	-69	-68	387	886	500	129	489	919	430	88
III	140	75	-66	-47	658	1 540	882	134	798	1 614	816	102
IV	¹ 557	769	211	38	¹ 2 473	4 968	2 495	101	¹ 3 031	5 737	2 706	89
V	93	178	85	91	305	554	249	82	398	732	334	84
Riket	¹ 982	1 084	101	10	¹ 4 151	8 959	4 808	116	¹ 5 134	10 043	4 909	96
Entire country												

¹ Exkl. Frösåkers kommun (48 611 hektar skogsmark) som mellan 1952 och 1957 införlivats med Östhammars stad.

skogsvärdet vid 1957 års taxering uppskattats till 8 959 milj. kr mot ca 4 151 milj. kr vid 1952 års taxering. Ökningen uppgår således till ca 4 808 milj. kr eller 116 %. De faktorer, som påverkat förändringarna av markvärdet, är även bestämmande för skogsvärdet, som dessutom baseras på virkesförrådets storlek och sammanställning. Skogsvärdestegringen var enligt tabellen störst i Norrbottens län med 299 %, därefter i Västerbottens län med 156 % och Gävleborgs län med 138 %. Den minsta ökningen redovisades av Malmöhus län med 49 % och Stockholms och Södermanlands län båda med 71 %.

Då mark- och skogsvärde ingår med olika andelar av totala skogsbruksvärdet vid 1957 års taxering jämfört med tidigare taxeringar är emellertid delvärdena ej fullt jämförbara. En mer likvärdig och även mera väsentlig jämförelse kan göras av totala skogsbruksvärdet. Enligt tabell K ökade detta värde för rikets landsbygd från 1952 till 1957 med 96 %. Som jämförelse kan nämnas att mellan taxeringarna 1933 och 1938 ökade totalvärdet med 16 %, mellan 1938 och 1945 med 52 % och mellan 1945 och 1952 med 65 %. Av länen hade Norrbottens län den största ökningen i totala skogsbruksvärdet med 221 % och sju å åtta län redovisade fördubblade totala skogsbruksvärden 1957 jämfört med 1952. Minsta ökningen uppvisade Gotlands län med 51 %, Stockholms län med 57 % och Malmöhus län med 58 %.

Med hänvisning till vad ovan sagts beträffande delvärdenas bristande jämförbarhet redovisas i tabell L totala skogsbruksvärden per hektar vid de fyra senaste fastighetstaxeringarna 1938, 1945, 1952 och 1957. Index-talen i tabellen visar ökningen av dessa värden i länen under perioden 1938—1957. För hela rikets landsbygd hade under pe-

rioden totala skogsbruksvärdet femdubblats. I tabell M redovisas de totala skogsbruksvärdena i länen fördelade på skogsägarekategorier enligt 1957 års fastighetstaxering. Tabellen synes bland annat visa att skogsbruksvärdet är genomsnittligt avsevärt lägre i Norrland och Dalarna än i övriga Sverige, att detsamma är högre för enskilda skogar än för allmänna skogar i Norrland och Dalarna men högre för allmänna skogar, särskilt kronoskogar, än för enskilda skogar i övriga Sverige. Huvudparten av de allmänna skogarna finns i Norrland och där delvis på marker med låga boniteter, vilket bör minnas i detta sammanhang.

Taxeringsvärdena bestäms av vissa grundfaktorer, vilka emellertid ej behandlas i detta avsnitt. För närmare upplysning om dessa hänvisas det därför till ovannämnda »Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet på landsbygden vid 1957 års allmänna fastighetstaxering» (S.O.U. 1963:14). Av dessa grundfaktorer har den tidigare tillämpade normalboniteten som ovan påpekats ersatts med en klassificering av skogsmarken i godhetsklasser. (Se S.O.U. 1963:14, tab. 44, IX och bilaga 1.) Enligt utredningens mening har inom vissa områden en alltför svag differentiering av godhetsklasserna tillämpats, vilket på sina håll medfört en koncentration av 90 % på en godhetsklass. Vid undersökningar av taxeringsutfallet vid 1952 års fastighetstaxering konstaterades en underskattning av virkesförrådets storlek och detsamma var fallet vid 1957 års taxering inom flera redovisningsområden, vilket även kunnat konstateras vid jämförelse med för-rådsuppskattningar vid den nu pågående tredje riksskogstaxeringen. Skogsvärdet bestäms ej enbart med ledning av virkesförrådets storlek utan av dess

Tabell L. Jämförelse mellan 1938, 1945, 1952 och 1957 års fastighetstaxeringars skogsbruksvärden (skogsmarksvärde + skogsvärde) per hektar på landsbygden.

Comparison between the Real Property Assessments 1938, 1945, 1952 and 1957 regarding values of forest ground and growing forest.

Län County	I skogsbruksvärde per hektar Total value of forest ground and growing forest per hectare						
	kronor Sw. crowns				Index (1938 = 100)		
	1938	1945	1952	1957	1945	1952	1957
Nb	23,2	29,0	42,6	136,7	125	184	589
Vb	44,7	52,2	84,2	174,9	117	188	391
Jtl	53,5	71,8	89,3	166,0	134	167	310
Vnr	75,7	104,1	142,0	271,5	138	188	359
Gvl	116,7	178,5	264,9	549,7	153	227	471
Kpb	83,2	148,4	217,4	427,4	178	261	514
Vrm	150,9	252,4	378,0	754,8	167	250	500
Ör	154,9	288,3	440,4	835,1	186	284	539
Vstm	163,7	279,0	474,4	756,7	170	273	462
Ups	149,4	261,2	465,3	796,7	175	311	533
Sth	146,5	236,3	396,7	641,8	161	271	438
Sdm	187,5	320,7	573,7	941,3	171	306	502
Ög	175,6	281,9	558,3	1 035,9	161	318	590
Skb	204,9	301,3	580,0	1 023,7	147	283	500
Äbg	155,7	240,4	463,7	948,1	154	298	609
Jkp	176,4	240,4	542,8	1 114,9	136	308	632
Krb	154,8	251,9	491,4	976,1	163	317	631
Klm	169,6	261,5	555,2	1 040,3	154	327	613
Gtl	124,0	168,7	231,7	341,1	136	187	275
Gbg	132,8	189,3	352,8	617,9	143	266	465
Hl	146,2	210,6	375,8	777,1	144	257	532
Bl	165,6	235,4	439,0	832,7	142	265	503
Krs	203,6	321,5	454,1	825,4	158	223	405
Mlm	321,6	482,2	604,1	950,5	150	188	296
Hela riket	92,7	141,6	236,0	460,4	153	255	497
<i>Entire country</i>							

Not till tabell M å sid. 41.

¹ Omfattar kronoparker, statens utarrrenderade jordbruksdomäners skogar, statens flygsandsfält, kronolägenheter, civila boställens skogar, kronoöverloppsmarker och oavmätta kronomarker d.v.s. staten tillhöriga under domänverkets förvaltning ställda skogar, vars avkastning tillföres domänfonden.

² Omfattar kyrkofondens, biskopslöneregleringsfondens och övriga ecklesiastika skogar.

³ Omfattar statens till bergshandterings understöd anslagna skogar, renbetesfjällens skogar, härad- och sockenallmänningar, allmänna inrättningars och stiftelsers skogar, städers skogar belägna inom landskommun, skogar hörande till skogssällskapet, kommuners skogar, kronohemman med upplåten åborätt m. fl. samt vissa staten tillhörande skogar av relativt liten omfattning, vilka förvaltas av annan myndighet än domänverket, såsom vattenfallsstyrelsen, fortifikationsförvaltningen, lantbruksstyrelsen, sjöfartsstyrelsen lantbruksnämnderna m. fl.

⁴ Omfattar skogar tillhörande fideikommiss, gods, bondehemman och enkla bolag samt s. k. kronohemman och krononybyggen i Norrbottens och Västerbottens län.

trädslags- och dimensionssammansättning, och enligt nämnda »Undersökning av taxeringsutfallet» har såväl lövskogsförrådet som grovskogsprocenten underskattats vid 1957 års fastighetstaxering. (Se S.O.U. 1963:14 tab. 40 och XI.) Som tidigare påpekats har begreppet relativ skogstillgång enligt 1952 års fastighetstaxering helt bortfallit i den nya metod som tillämpades vid 1957 års taxering. Rotvärdet, såsom detta redovisades i taxeringslängderna vid tidigare fastighetstaxeringar, har utgått och vid 1957 års taxering ersatts av omkostnadsklasser. Med hänsyn till den stora variation i fastigheternas avsättningslä-

gen som företkommer i Norrland har där tillämpats upp till 25 klasser under det att i de sydligaste länerna fördelningen skett endast på 4 klasser. Redovisning av omkostnaderna återfinns i S.O.U. 1963:14 tab. 45 och X och i tab. IV redovisas uppgifter kommunvis rörande skogsmarksareal, skogsmarksvärde per hektar, skogsbruksvärde, virkesförrådets storlek och sammansättning samt omkostnads- och godhetsklass.

De i detta avsnitt redovisade uppgifterna om fastighetstaxeringsvärden avser rikets landsbygd, och skogar inom städernas områden ingår alltså icke.

IV. Skogens förnyring och vård

1. Frö- och planttillgång m. m.

Rapporter angående skogsträdens blomning och fruktsättning lämnas årligen av domänverket. Dessa rapporter sammanställs och redovisas av statens skogsforskningsinstitut¹ (fr. o. m. 1962 av skogshögskolan). Enligt dessa uppgifter var den 2-åriga tallkotten hösten 1961 genomgående väl utvecklad och av normal storlek. Tillgången betecknades som god — riklig av ungefär två tredjedelar av domänverkets samtliga revir. Anmärkningsvärt nog var kotttillgången god för tredje året i följd i övre Norrlands fjälltrakter. Beträffande grankott betecknades tillgången såsom dålig — mindre god i de allra flesta reviren. I fråga om björkhängen var tillgången ojämn. Med undantag för Skåne, Blekinge och sydöstra Småland förekom lokaler med god—riklig tillgång spridda över praktiskt taget hela landet. Förekomsten av ekollon var dålig—mindre

god i hela landet och förekomsten av bokollon var inte bättre.

Vad beträffar fröinsamling och klängning av kott under 1961 må först nämnas att tillgången på tallkott under 1960/61 var god i stora delar av landet. Trots detta gjordes emellertid ingen större fröinsamling under 1961 utom i övre Norrland. Tillgången på grankott var överlag dålig och endast obetydlig insamling förekom. Under 1961 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 8 781 hl kott (huvudsakligen tallkott) mot 13 476 hl kott året före. År 1961 utklängdes genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 4 530 kg tallfrö (f. å. 12 046 kg), 64 kg granfrö (f. å. 130 kg). Genom domänverkets försorg utklängdes 4 800 kg tallfrö (f. å. 7 400 kg) och 340 kg granfrö (f. å. 25 kg). Insamlingen i skogsvårdsstyrelsernas regi 1961 av hängen och ollon var mindre än under föregående år och uppgick till 1 312 kg mot 6 677 kg 1960. Domänverket insamlade under året mycket obetydliga kvantiteter björkfrö och ingenting av ek- och

¹ Statens skogsforskningsinstitut, flygblad nr 76.

		Tall	Gran	Ek och bok	Övriga lövträd
Skogsvårdsstyrelserna ¹	1957	5 227	8 197	1 349	623
	1958	5 098	7 590	8 982	888
	1959	4 911	8 163	9 836	262
	1960	5 742	6 973	1 728	301
	1961	5 327	5 404	6 297	160
Domänverket ¹	1957	1 284	928	78	148
	1958	1 617	1 597	1 728	134
	1959	1 939	2 207	17 620	112
	1960	1 849	1 644	1 266	122
	1961	1 700	1 360	1 398	116

¹ Viss dubbelredovisning kan föreligga enär domänverket brukar erhålla en del frö från skogsvårdsstyrelserna.

bokollon (f. å. 1 070 kg ek- och bokollon). Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets klängningsverksamhet avseende tall- och granfrö åren 1957—1961 framgår av tabell N. I detta sammanhang må nämnas att i den under 1961 utklängda kotten kan ingå en större eller mindre kvantitet kott, som insamlats redan under föregående år och alltså ingick i redovisningen för den under 1960 insamlade mängden kott.

Enligt inom skogsstyrelsen tillgängliga uppgifter uppgick 1960 (senare uppgifter finns ej) antalet fröklängar tillhöriga skogsvårdsstyrelsen, skogsbolag och enskilda företagare till 44 st med en sammanlagd kapacitet av ca 900 hl kott per dygn. Frökällare tillhöriga nämnda ägare hade samtidigt en kapacitet av 200 000 kg frö. Den totala klängningskapaciteten per säsong torde uppgå till 150 000 hl kott. På grund av svårigheter att lagra den oklängda kotten kan nämligen klängningarna vanligen ej drivas mer än 150 à 175 dygn per säsong.

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket och de större skogsbolagen, däremot förekommer affärsmässig privat skogsplantskoledrift i vårt land i relativt liten omfattning. Sedan tiden efter senaste världskriget har plantsko-

lorna utvidgats avsevärt. Som exempel kan nämnas, att skogsvårdsstyrelsernas plantskoareal år 1945 uppgick till 134 ha mot 721 ha år 1960. Det förefaller dock som om plantskolorna f. n. i stort sett är utbyggda till en produktionskapacitet som motsvarar det aktuella plantbehovet. Sälunda ökade skogsvårdsstyrelsernas plantskoareal år 1961 endast med 4 ha till sammanlagt 725 ha. Domänverkets plantskoareal vid 1961 års slut uppgick till ca 200 ha och den sammanlagda plantskoarealen i riket kan beräknas till ca 1 300 ha.

Skogsvårdsstyrelserna och domänverket har under 1957—1961 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogssädd utlämnat frö och ollon i kg enligt ovanstående tablå.

Efterföljande tablå, i vilken redovisas antalet av skogsvårdsstyrelserna utlämnade plantor från egna plantskolor samt antalet av domänverket utsatta plantor i 1 000-tal ger en god bild av planteringsverksamheten 1957—1961.

Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdplantorna var en avsevärd del eller ca 63 % omskolade (f. å. 51 %).

Plantimporten under 1961 minskade i förhållande till föregående år. Skogsstyrelsen beviljade införseltillstånd för 37,1 milj. plantor (tab. O) mot 42,9

Tabell O. Under 1961 beviljade införseltillstånd för plantor och frö skogsträd.

Import licenses given in 1961 for plants and seed of forest trees.

Exportland <i>Exporting country</i>	Tall <i>Pine</i> <i>Pinus sil-</i> <i>vestris</i>		Gran <i>Spruce</i> <i>Picea</i> <i>excelsa</i>		Övr. barr- träd ¹ <i>Other</i> <i>conif.</i>		Ek och bok <i>Oak and</i> <i>beech</i>		Övr. löv- träd ² <i>Other broad-</i> <i>leaved</i>		S:a plan- tor Plants 1 000 st
	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Ollon Acorn kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	
Norge	800	10	238	—	—	—	—	—	—	—	1 038
Finland	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
Danmark	—	—	5 364	234	712	228	219	1 940	381	235	6 676
Västtyskland	4 624	—	24 327	10	167	3	5	100	153	111	29 276
Holland	—	—	—	—	14	—	—	—	7	—	21
Frankrike	—	15	—	—	—	—	—	50	—	—	—
Polen	—	—	—	2 612	—	44	—	5 000	—	17	—
Tjeckoslov.	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—
Österrike	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Sovjet	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—
USA	—	—	—	—	—	59	—	—	—	—	—
Summa <i>Total</i>	5 524	25	29 929	3 158	893	341	224	7 090	541	363	37 111

¹ Vissa abies-, picea-, och pinusarter, lärk, douglasgran m. m.

² Al, avenbok, ask, björk, lind, lönn, vissa poppelarter m. m.

milj. år 1960 (58,2 milj. 1959). Minskningen förorsakades främst av att färre legoodlade tallplantor levererades från Västtyskland. Sammanlagt importerades 5,5 milj. tallplantor och 29,9 milj. granplantor, varav 3,7 milj. oomskolade.

Fröimporten ökade under året. Sålunda beviljades införseltillstånd för 3 887 kg frö mot 1 431 kg föregående år.

	Tall	Gran	Övriga
Skogsvårds- styrelserna	1957	151 713	3 345
	1958	184 949	2 632
	1959	171 220	2 675
	1960	194 201	2 934
	1961	179 461	2 692
Domänverket	1957	31 300	15 700
	1958	29 400	18 500
	1959	28 000	15 000
	1960	35 500	17 900
	1961	31 400	21 400

Även ek- och bokollonimporten ökade från 3 893 kg år 1960 till 7 090 kg år 1961. Huvudparten (2 612 kg) av granfröet härstammade från Polen.

Fröplantageverksamheten i landet har under senare år gått ytterligare framåt mot fullbordan av den för hela riket upplagda planen, vilken syftar till ca 750 ha fröplantager. För närvarande uppgår den totala fröplantagearealen i riket till ca 480 ha. I första hand har strävandena inriktats på att färdigställa plantageanläggningarna i Norrland särskilt med hänsyn till svårigheterna att skörda frö från höjdlägen.

Under budgetåret 1960/61 har av Samarbetsnämndens för skoglig växtförädling och genetik till förfogande stående medel följande belopp förbrukats, nämligen för avlöningskostnader 76 343 kr.,

resor och traktamenten 26 425 kr., driftsutgifter 177 755 kr. samt expenser 17 235 kr. eller sammanlagt 297 758 kr. För budgetåret 1961/62 var motsvarande belopp respektive 96 121, 21 002, 38 457, 17 823 kr. eller sammanlagt 218 403 kr.

2. Reproduktionsåtgärder

Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar redovisade i utredningarna »Skogsvården å enskilda skogar» (SOU 1958:30) och »Skogstillståndet hos olika ägargrupper» (SOU 1958:45) uppskattades den areal i riket, som under ca en 20-års period borde skogsodlas genom sådd eller plantering, till 30 360 km² eller 151 800 ha årligen varav genom sådd 44 % och genom plantering 56 % (överböringen av sämre jordbruksmark ingår ej i dessa uppgifter). Hyggesbränning skulle utföras på totalt 5 970 km² eller 29 850 ha årligen, hyggesrensning på totalt 25 670 km² eller 128 350 ha årligen samt plantröjning på totalt 11 270 km² eller 56 350 ha årligen.

Enligt skogsforskningsinstitutets åtgärdsutredning beräknades den areal äldre kalmark samt nytillkommande förnygringsytor i landet, som årligen bör bli föremål för återväxtåtgärder, ej uppgå till mer än 0,96 % av den totala skogsmarksarealen, varvid hela eftersläpningen på befintliga kalmarker beräknades bli inhämtad på 20 år. I fråga om enbart nytillkommande förnygringsytor förutsattes årligen 0,62 % av den totala skogsmarksarealen komma under behandling med åtgärd av ett eller annat slag, eventuellt flera åtgärder, såsom t. ex. hyggesbränning först och skogsodling sedan, varvid arealen medräknats endast en gång.

Den aktuella omfattningen av skogsvårdsåtgärder företagna 1961 av olika

skogsägare framgår av tabell 6. Enligt denna tabell i föreliggande och tidigare årsböcker uppgick den årligen skogsodlade arealen under åren 1957—1961 till respektive 98 200, 100 700, 102 400, 117 500 och 115 300 ha (den s.k. åkerplanteringen inkluderad). Talen visar en ökad årlig omfattning av sådd och plantering bortsett från den 2-procentiga minskningen 1961, men ytterligare ökning kräves för att nå den areal — 151 800 ha — som enligt nyssnämnda beräkningar årligen bör sås eller planteras. Den relativa omfattningen av skogsodlingsverksamheten redovisas länsvis i tabell P. Liksom under tidigare år var denna verksamhet mer intensiv i rikets södra delar än i de norra, vilket bl. a. torde sammanhånga med den förhållandevis omfattande verksamheten med skogsodling av sådana marker som gamla åkrar, fäladsmarker o. d. i de förra delarna av landet. Av ägarkategorierna utförde skogsbolagen 1961 liksom under de närmast föregående åren de — relativt sett — största skogsodlingarna, 7,6 ha per 1 000 ha produktiv skogsmark (f. å. 8,4 ha). Uppgifterna i tabell P måste bl. a. ses mot bakgrunden av tillämpat skogsbrukssätt samt möjligheterna att erhalla naturlig återväxt.

Under åren 1959 och 1960 minskade de årligen med hyggesrensning respektive markberedning övergångna arealerna, men 1961 inträdde en återhämtning för båda kategorierna av skogsvårdsåtgärder. Den hyggesrensade arealen 1957—1961 uppgick sålunda till respektive 207 000, 232 000, 205 000, 178 000 och 187 000 ha. Enligt ovannämnda beräkningar skulle på kalmark, gles plantskog och nytillkommande förnygringsyta årligen ca 130 000 ha behöva övergås med hyggesrensning, vilket innebär att behovet av åtgärder torde ha underskattats vid beräkningarna. De arealer,

Tabell P. Under 1959—1961 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis

Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1959—1961. By counties.

Måttenhet: ha
Unit of measurement: ha

Län County	Skogsodling 1961 Sowing and planting in 1961					Skogsodling Sowing and planting	
	Krono- skogar <i>State forests</i>	Övr. all- männa skogar <i>Other public forests</i>	Bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Övr. en- skilda skogar <i>Other private forests</i>	Samtliga <i>All</i>	1960 Samtliga <i>All</i>	1959 Samtliga <i>All</i>
Nb	4,6	2,4	2,9	1,2	3,1	2,9	1,6
Vb	4,6	1,7	7,7	3,4	4,7	5,4	5,3
Jtl	4,0	3,2	4,8	2,1	3,4	3,6	3,7
Vnr	3,2	3,5	5,2	0,8	3,0	3,8	4,3
Gvl	5,0	3,2	7,3	1,9	4,5	5,2	4,4
Kpb	3,1	3,7	6,6	1,6	3,7	3,8	2,6
Vrm	14,0	11,0	14,8	2,9	7,9	8,1	5,9
Ör	8,2	4,2	10,9	3,0	6,4	6,3	5,4
Vstm	7,4	7,9	12,8	6,2	8,1	6,3	5,6
Ups	19,2	6,9	15,2	2,4	8,5	8,9	8,5
Sth	11,1	7,7	16,3	2,4	4,9	6,3	5,2
Sdm	12,4	8,1	18,8	7,6	8,9	7,9	6,3
Ög	15,8	8,5	14,1	9,0	10,3	8,9	6,9
Skb	15,4	12,9	10,9	11,0	11,6	11,9	10,5
Äbg	16,3	21,0	9,7	4,9	6,4	6,7	5,9
Jkp	12,7	11,2	19,4	6,7	7,8	8,3	6,8
Krb	15,9	9,4	16,5	5,2	7,4	6,4	5,3
Klm	12,6	10,2	14,0	3,8	5,4	5,5	5,3
Gtl	1,3	1,9	—	5,3	4,6	3,2	3,0
Gbg	26,0	11,9	12,5	6,2	8,0	7,1	6,4
Hl	11,8	16,3	17,1	8,8	9,6	8,3	6,4
Bl	23,9	10,8	7,6	7,7	8,2	10,5	7,3
Krs	17,3	26,5	19,8	14,8	15,6	14,0	13,1
Mlm	31,7	21,3	50,0	28,5	28,0	24,6	25,2
Riket <i>Entire country</i>	5,5	5,5	7,6	3,9	5,2	5,4	4,5
1960	5,9	5,4	8,4	3,7	5,4		

som under åren 1957—1961 övergått med markberedning (inkl. hyggesbränning) uppgick till respektive 66 000, 93 000, 82 000, 56 000 och 67 000 ha. Enligt de ovan nämnda beräkningarna skulle hyggesbränning behöva företas

ärligen på ungefär 30 000 ha och markberedning för självsädd på nytillkomna föryngringsytor ärligen på likaledes ca 30 000 ha.

Uppgifterna i tabell 6 är troligen något ofullständiga, nämligen vad gäller

Tabell Q. Reproduktionsåtgärder och röjning under perioderna 1942/46—1957/61 i årsmedeltal samt åren 1957—1961.

Silvicultural measures taken during the periods 1942/46—1957/61 (yearly averages) and in the years 1957—1961.

Måttenhet: 1 000 ha
Unit of measurement:

År Year	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>	Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>	Skogsodling <i>Planting and sowing</i>	Röjning <i>Thinning in seedlings and young stands</i>
1942/1946	76	11	23	46
1947/1951	108	26	37	63
1952/1956	174	60	69	160
1957/61	202	73	107	221
1957	207	66	98	208
1958	232	93	101	251
1959	205	82	102	260
1960	178	56	117	194
1961	187	67	115	194

arbeten, som enskilda skogsägare (utom bolag) utfört utan att skogsvårdsstyrelser anlitats. Redovisningen av dessa arbeten torde vara ojämn och osäker.

Skogsvårdsåtgärdernas omfattning under åren 1942—1961 redovisas i tabell Q. Enligt tabellen har allt större arealer skogsvårdsbehandlats fram till 1958—1959. Under de senaste åren har emellertid omfattningen av dessa åtgärder uppvisat en viss nedgång.

3. Röjning

Under 1961 verkställdes enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) plant- och ungsogsröjning totalt på 194 000 ha, d. v. s. i samma omfattning som under 1960. Av 1961 års röjningar utfördes 32 % på allmänna skogar (f. å. 34 %), 38 % på bolagsskogar (f. å. 35 %) och 30 % på övriga enskilda skogar (f. å. 31 %). 1961 utfördes ca 10 000 ha skogsröjning som beredskapsarbete med

statsbidrag främst på privata enskilda skogar. Enligt i föregående avsnitt nämnda beräkningar åt 1955 års skogsvårdsutredning skulle plantröjning årligen behöva företagas på ca 56 000 ha, vilket tal kraftigt understiger den i tabell 6 redovisade under 1961 utförda röjningen. Dessa två tal kan dock icke utan vidare jämföras med varandra, när beräknad röjningsareal endast omfattar arealer med tidig plantröjning, medan den areal som redovisas i tabell 6 omfattar även arealer där s. k. röjningsgallringar i något mera försigkomna bestånd företagits.

4. Gallring

Omfattningen av de årliga gallringarna, d. v. s. huggningar där större delen av det utfallande virket nått avsättningsbara dimensioner, kan inte statistiskt belysas. Statens skogsforskningsinstitut har emellertid i vissa avverkningsberäk-

ningar för »Skogsindustriens virkesutredning 1958» angivit som biologiskt möjliga uttag av alla trädslag i form av gallring eller annan genomhuggning ca 35 milj. m³f. exkl. bark, d. v. s. ungefär 65 % av den möjliga totalavverkningen. I denna kvantitet ingår dock 4 à 5 milj. m³f. under 3" i topp, och så klen virke är f. n. till stor del icke ekonomiskt av-sättningsbart.

5. Betesfred

Skogsbetningen har på senare tid av-sevärt minskat, och anläggning av kul-turbeten med stöd av skogliga anslags-medel förekommer numera i mycket li-ten omfattning. Den verksamhet i detta avseende, som nu bedrivs, avser i hu-vudsak snärre kompletteringsanlägg-

ningar eller sådana ändrade kulturbe-ten som utvecklingen gjort erforderliga. Med bidrag från det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget anlades i Norrbottens och Västerbottens län un-der budgetåret 1961/62 enligt slutavsy-ning 62 ha kreatursbeten, för vilka be-viljats 86 000 kr i statsbidrag. Motsva-rande tal för budgetåret 1960/61 var 83 ha betesanläggningar och 95 000 kr i statsbidrag. Under budgetåren 1960/61 och 1961/62 beviljades inga nya stats-bidrag från detta anslag för anläggande av kulturbeten. Inom domänverket har för anläggning av sådana beten under 1961 disponerats ca 12 000 kr (f. å. 31 000 kr) och för uppförande av hüg-nader ca 93 000 kr (f. å. 86 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

I Sverige är skogsbrand knappast längre någon vanlig och virkeshotande fara. Då emellertid i vissa andra länder skogsbrand anses vara en allvarlig fara och speciella åtgärder (anläggande av särskilda vägar, »överdriven» bredd på skogsvägar etc.) ges här upplysnings-vis en mera fullständig beskrivning än vad företeelsen annars skulle föranleda.

Den huvudsakliga delen av nedanstå-ende kommentarer till skogsbrandssta-tistiken 1961 och 1962, omfattande lan-dets samtliga skogar (stats-, kommun-och privatägda, försäkrade och oförsäk-rade), har hämtats ur statens brandin-spektions meddelande 1963:11.

Skogsbrandsstatistiken grundar sig på av brandcheferna respektive skogs-brandfogdarna insända skogsbrandrap-porter, på av länsbrandinspektörerna gjorda sammanfattningar över skogs-

brandbevakningens omfattning och kostnader och — ifråga om flygbevak-ningen — på av flygbascheferna insända månadsrapporter. Fr. o. m. 1961 re-dovisas beträffande brandskada endast densamma för växande skog, vilket vär-de fr. o. m. detta år beräknats efter en schablonmetod utarbetad vid skogshög-skolan (se brandinspektionens medde-lande 1963:5 om skogsbrandsstatistik).

Numera (fr. o. m. 1944) omfattar skogsbrandsstatistiken alla bränder, som kan betecknas som skogsbränder hur liteu den avbrända arealen än är. Allt-sedan 1957 rapporteras emellertid en-dast antalet småbränder (tillbud un-der 0,1 ha) och ej dessas arealer och beräknade värden av skada. Kännedom om småbrändernas frekvens är nödvän-dig med hänsyn till brandorsaker, me-teorologiska faktorerers inverkan på brandfrekvens och brandspridning och

uppfattning om brandbevakningens och brandbekämpningens effektivitet. Den sammanlagda avbrända arealen för dessa småbränder under 0,1 ha är betydelslös liksom också motsvarande beräknat värde av skada ur ovannämnda synpunkter i jämförelse med den avbrända arealen för övriga skogsbränder. Först den förenklade kollektiva rapporteringen fr. o. m. 1957 av småbränderna har medfört en tillfredsställande fullständig redovisning av dem. Den förbättrade rapporteringen av småbränder 1957 belyses av följande tablå, där antalet B-bränder (tillbud under 0,1 ha) i % av totala antalet bränder anges.

	%	%	%	%			
1944	50	1949	44	1954	37	1959	77
1945	41	1950	41	1955	53	1960	70
1946	40	1951	55	1956	56	1961	74
1947	43	1952	51	1957	68	1962	71
1948	44	1953	41	1958	68		

Antalet rapporterade B-bränder uppgick i medeltal till 47 % av totala an-

talet bränder för åren 1944—1956 och till 73 % för åren 1957—1962.

Skogsbränderna kan uppdelas förutom på A-bränder och B-bränder (tillbud med avbränd areal mindre än 0,1 ha) dvs. efter omfattningen även på typ av brand. Som skogsbrand brukar nämligen betecknas a) brand i växande skog, b) annan brand (dvs. brand som hotar skog) och c) gräsbrand (brand i ljungråk, torvmosse etc.). Av nedanstående tablå framgår frekvensen för de olika brandtyperna åren 1961 och 1962 och särskilt gräsbrändernas allmänna förekomst. Av dessa gräsbränder

	1961		1962	
	Antal	%	Antal	%
Brand i växande skog	580	43	405	32
Annan brand	114	8	78	6
Gräsbrand	666	49	771	62
Totalt	1 360	100	1 254	100

inträffade 32 % i Stockholms och Göteborgs omgivning 1961 och 50 % 1962. Gräsbränderna släcks i regel snabbt och de omfattar oftast endast

År	Antal bränder	Areal per brand (ha)	Släckningskostnad per brand, kr	Därav för brandkår %	Antal arbetstimmar	
1947	...	2 136	2,3	462	53	416 547
1955	...	2 528	1,7	598	57	282 328
1956	...	1 455	1,3	450	63	114 706
1957	...	1 501	0,8	320	76	63 358
1958	...	1 607	1,0	352	59	69 104
1959	...	7 093	1,3	531	58	591 888
1960	...	2 480	1,3	740	70	185 102
1961	...	1 360	0,8	455	54	61 096
1962	...	1 254	0,6	233	62	26 802

Anm.: Från och med 1957 rapporteras ej småbränders (under 0,1 ha) avbrända areal. Om dessa bränders areal antas uppgå till i genomsnitt 0,05 ha och den sammanlagda arealen för småbränderna under ett år enligt denna uppskattning adderas till den redovisade avbrända arealen blir avbränd areal per brand i ha följande:

1957 0,79 (enligt ovanstående tablå men med två decimaler 0,75), 1958 1,03 (1,00), 1959 1,31 (1,27), 1960 1,37 (1,33) exkl. storbrand i Halland 0,85 (0,81), 1961 0,84 (0,80) och 1962 0,61 (0,58).

Tabell R. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1953—1962.

Number of forest fires, damage etc. in 1953—1962.

Anm.: Till Statens brandinspektions kännedom komna skogsbränder.

År Year	Antal No. of fires	Bränd areal ha Burnt area ha		Skada Damage	Släcknings- kostnad Costs of ex- tinguishing fires	Bevaknings- kostnad Fire watch- ing costs
		produk- tiv skogs- mark productive forest area	impedi- ment unpro- ductive forest area			
1953	898	828	288	252	426	258
1954	578	573	140	103	210	222
1955	2 528	2 940	1 379	1 717	1 513	388
1956	1 455	1 255	586	1 135	655	258
1957	1 501	712	418	357	479	209
1958	1 607	1 123	484	739	566	345
1959	7 093	4 501	4 526	4 654	3 766	609
1960	2 480	2 103	1 205	—	1 836	455
1961	1 360	601	485	¹ 2516	618	379
1962	1 254	401	323	¹ 387	292	343
Medeltal 1953/62 Average	2 075	1 504	983	1 096	1 036	347

¹ Enligt SOS, Enskilda försäkringsanstalter uppgick skadeersättningarna för i försäkringsbolag försäkrade skogar (ca 50 % av samtliga och huvudsakligen bondeskogar) 1960 till 1 348 859 kr och 1961 till 1 261 535 kr. I huvudsak har skadeersättningarna avsett brandskador, i mindre omfattning stormskador.

² Brandskadorna uppskattas fr. o. m. 1961 enligt en schablonmetod utarbetad vid skogshögskolan.

små arealer. Även bränder av annan typ (brand som hotar skog) förekommer företrädesvis i Stockholms- och Göteborgsområdena, som tillsammans svarade för 56 % av dessa 1961 och 60 % 1962.

Antalet redovisade skogsbränder 1961 och 1962, enligt följande tablå samt tabellerna 7 och R, var litet båda åren tack vare riklig nederbörd.

Såväl 1961 som 1962 kan betecknas som lindriga brandår. Antalet A-bränder (avbränd areal 0,1 ha och mera) 1961 och 1962 var 348 resp. 367. 1960

uppgick dessa bränder till 738 och 1959, ett svårt brandår, till 1 631. Enligt ovanstående tablå var den avbrända arealen per brand 0,8 ha 1961 och 0,6 ha 1962, vilket också tyder på mindre svårartade skogsbränder än under tidigare år. I allmänhet inträffar skogsbränder under månaderna mars—september och vanligtvis brukar det största antalet bränder uppträda i april (huvudsakligen berörande södra och mellersta Sverige) och den största avbrända arealen i juni (gäller för hela landet), såsom också framgår av tabell S.

Tabell S. Antal skogsbränder, total avbränd areal och avbränd areal per brand fördelade efter månad.

Number of forest fires, total burnt area and burnt area per forest fire. By months.

Månad Month	1961					1962				
	Antal bränder No. of fires		Avbränd areal, ha Burnt area, hectare			Antal bränder No. of fires		Avbränd areal, ha Burnt area, hectare		
	totalt total	%	totalt total	%	per brand per fire	totalt total	%	totalt total	%	per per fire
Mars March	148	10,9	47,57	4,4	0,32	27	2,2	4,65	0,6	0,17
April April	587	43,2	254,04	23,4	0,43	619	49,4	219,95	30,4	0,36
Maj May	215	15,8	120,90	11,1	0,56	271	21,6	89,07	12,3	0,33
Juni June	259	19,0	570,04	52,5	2,20	203	16,2	357,75	49,4	1,76
Juli July	65	4,8	62,79	5,8	0,97	46	3,7	18,88	2,6	0,41
Augusti August ...	32	2,4	26,50	2,4	0,83	20	1,6	13,30	1,8	0,67
Sept. Sept.	27	2,0	3,90	0,4	0,14	15	1,2	16,50	2,3	1,10
Övriga månader ... Other months	27	2,0	0,20	0,0	0,01	50	4,0	3,45	0,5	0,07
Summa	1 360	100,0	1 085,94	100,0	0,80	1 254	100,0	723,55	100,0	0,58

I tabell 8 och i nedanstående tablå bränderna fördelade efter brandorsak. (antal bränder i %) redovisas skogs-

	1957 %	1958 %	1959 %	1960 %	1961 %	1962 %
Åskslag	3,9	3,5	8,1	5,6	10,5	0,8
Järnväg	12,0	9,1	8,0	7,3	7,5	6,5
Hyggesbränning	4,0	5,4	2,1	4,2	3,7	4,1
Andra arbetseldar	11,5	14,9	6,7	13,0	11,2	14,8
Camping	2,5	1,7	3,9	2,3	1,6	1,4
Minderåriga	23,4	30,4	15,7	19,0	24,0	24,9
Tobaksrökning	3,0	2,4	4,1	3,1	2,4	1,4
Mordbrand	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	—
Annan känd orsak	7,3	10,3	10,9	11,5	12,0	16,8
Okänd orsak	32,3	22,2	40,1	33,5	26,7	29,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

För april månad, då det största antalet bränder inträffade såväl 1961 som 1962, redovisas relativt liten avbränd areal per brand. De flesta bränderna i denna månad är småbränder (B-bränder) och en stor del av dem har inträffat i Stockholms och Göteborgs omgivning. Den största avbrända arealen per brand redovisas för juni månad såsom framgår av tabell S.

Åren 1961 och 1962 ansluter sig i stort

sett med hänsyn till brändernas fördelning efter brandorsak till tidigare år. Åskslag orsakade emellertid 1961 ett stort antal bränder i huvudsak beroende på svåra åskväder i Norrland i början av juni och mitten av juli. 1962 var däremot skogsbränder orsakade av åskslag synnerligen fåtaliga och begränsade till sin omfattning. Hög åskfrekvens medför ofta både många och stora bränder, vilka, om de inträffar i vidsträckta

	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Åskslag	1,37	1,76	5,33	1,23	2,78	1,08
Järnväg	0,74	0,63	0,63	2,80	0,39	0,21
Landsvägstrafik	0,19	0,18	0,05	0,02	0,30	0,40
Hyggesbränning	2,26	3,49	5,30	1,68	2,92	4,26
Andra arbetseldar	0,48	0,62	0,86	0,50	0,38	0,27
Camping	1,33	1,24	2,21	2,29	0,12	0,57
Minderåriga	0,25	0,23	0,08	0,27	0,08	0,10
Tobaksrökning	0,28	1,09	0,67	0,30	1,09	0,48
Annan känd orsak	0,69	0,70	0,86	16,00	0,86	0,38
Okänd orsak	0,99	1,86	1,01	0,31	0,66	0,81
Totalt	0,75	1,00	1,27	1,33	0,80	0,58

¹1,54 exkl. storbrand på 1 300 ha.

skogstrakter, kan vara svåra att lokalisera och därefter bekämpa. Skogsbränder orsakade av åskslag har därför en relativt stor avbränd areal (dessutom huvudsakligen produktiv skog) per brand jämfört med bränder uppkomna av andra orsaker. I ovanstående tablå redovisas den avbrända arealen i ha per skogsbrand fördelad efter brandorsak åren 1957—1962.

Än större avbränd areal per brand än bränder orsakade av åskslag har emellertid bränder som uppstått till följd av hyggesbränningar. Beträffande bränder med liten avbränd areal per brand observerades i föregående tablå de många bränder orsakade av minderåriga och av ovanstående tablå framgår att dessa bränder i allmänhet är småbränder (B-bränder) som snabbt kunnat släckas. Många av bränderna utan känd orsak torde också ha orsakats av minderåriga.

Enligt en undersökning av nederbördens inverkan på antalet skogsbränder per månad och län under de senaste tio åren utförd av Statens meteorologiska och hydrologiska institut har klart samband mellan skogsbränder och nederbörd påvisats för juli och augusti, vilket skulle innebära t. ex. riklig nederbörd och liten risk för skogsbränder. För mars och april å andra sidan har intet dylikt samband kunnat påvisas och för månaderna maj, juni och sep-

tember påvisades visst samband i vissa län och intet i andra.

Brandskadan på växande skog, beräknad fr. o. m. 1961 såsom ovan nämnts enligt en schablonmetod utarbetad vid skogshögskolan uppgick till 516 000 kr. 1961 och 387 000 kr. 1962.

Statsverkets kostnader för släckning av skogsbränder 1961 och 1962 var låga och uppgick till respektive 618 000 kr. och 292 000 kr. Per brand blev nämnda kostnader 544 kr. 1961 och 233 kr. 1962. Släckningskostnaden per arbetstimme uppgick för både 1961 och 1962 till 10,10 kr. I medeltal för åren 1955—1962 var denna kostnad 7,00 kr. Brandkårernas andel i släckningskostnaderna har i stort sett ökat under en följd av år och den var 1961 54 % och 1962 62 %. 1960 var denna andel emellertid hela 70 %.

Skogsbrandbevakning har skett från såväl torn som flygplan under 1961 och 1962. 1961 var 44 torn bemannade i fem län och 1962 endast 18 torn i fyra län. Från dessa torn rapporterades 1961 blott 4 bränder som först upptäckts från brandtorn (1 360 bränder 1961) och 1962 endast 2 bränder (1 254 bränder 1962). Enligt flygbaschefernas rapporter hade från flygplan 1961 i bevakade sju län rapporterats 61 bränder som först upptäckts från flygplan eller 17,2 % av totala antalet bränder i de sju länen. 1962 var motsvarande antal 36

bränder i åtta län eller 19,0 % av totala antalet bränder i dessa län.

2. Snöbrott, storm- och torkskador

Uppgifterna i detta avsnitt samt i det följande om viltskador har varje år hämtats från skogsvårdsstyrelsernas årsberättelser, i vilka ingår ett mycket kortfattat omnämmande av de olika skador på skogen som uppmärksammas under året. Strängt taget ingen skogsvårdsstyrelse hade emellertid något att nämna om snöbrott, storm- och frostska-
skador, som inträffat under 1961. Endast skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län kunde meddela om en storm, som inträffade den 14 juli 1961 och åstadkom en del fällningsskador framförallt inom Pitedalen i Älvsby socken och i angränsande del av Arvidsjaur.

I stort sett samtliga skogsvårdsstyrelser framhöll den rikliga nederbörden under 1961. Både tillväxten och planteringarna gynnades av denna rikliga nederbörd. Även gräs- och örtvegetationen blev emellertid på bättre marker ovanligt kraftig, vilket medförde ökat behov av gräsrensning på skogsodlingarna på olika håll i landet. På några håll hade nederbörden åstadkommit översvämningar, varvid plantor och även yngre skog dött av vattensskador.

3. Viltskador

Älgens skadegörelse var 1961 liksom tidigare år av ganska ringa omfattning både i södra och mellersta Sverige med vissa undantag. I Stockholms län anses älgens skadegörelse på tall- och lövungskogar fortsätta, i Kopparbergs län framförallt i Västerdalarna är älgskador i plantskogar av tall fortfarande lokalt besvärande. Detssamma gäller för Västmanlands län där ytterligare decimering av älgbeståndet anses ur skoglig

synpunkt önskvärd på vissa håll. Enligt 1961 års älgräkning (se kap. F) var också älgtätheten i Västmanlands län större än i samtliga övriga län, utom i Värmlands. I Västernorrlands län åstadkommer älggen fortfarande skador på ung tallskog inom hela länet, i Västerbottens län särskilt inom kustlandet och vissa socknar i övre delen av lappmarken förorsakar älggen betesskador. I Norrbottens län anses älgstammen numera vara för stor åtminstone på vissa håll i länet med hänsyn till den omfattning skogsodlingarna nu har såväl på allmänna som enskilda skogar, och därtill anses älgskadorna på aspen vara allvarligt besvärande. I Jämtlands län, där avskjutning av älg varit betydande, ansågs älgskadorna 1961 vara ganska obetydliga.

Lokala skador av rådjur har rapporterats från Älvsborgs län och av tjäder från Älvsborgs län (Sjuhäradsbygden) och Västerbottens län.

På Gotland forgtick 1961 vildkaninernas skadegörelse i oförminskad skala, medan i Skåne vildkaninstammen starkt reducerats av sjukdomen myxomatos, vilket där medfört gynnsammare villkor för skogskulturer. I Halland ansågs däremot vildkaninstammen ha visat en oroande ökning.

Flera skogsvårdsstyrelser i mellersta Sverige underströk förekomsten av angrepp av möss och sorkar framför allt på planteringar på gammal åkermark under hösten 1961 och den därpå följande vintern. De härav förorsakade skadorna ansågs emellertid inte så allvarliga som sorkskadorna 1957/58.

4. Insektskador

På grund av den kalla och regniga sommaren 1961 hade insektskadorna detta år ovanligt ringa omfattning. Inom de delar av landet, som två år ti-

digare drabbades av torkan fortsatte träden dock att dö i viss utsträckning. Detta gällde framför allt gran och tall. Några insektangrepp att tala om kunde dock ej konstateras inom dessa områden.

Den röda tallstekeln började detta år förekomma i större omfattning än normalt inom vissa områden i de södra och mellersta delarna av landet, bl. a. i Småland, Västmanland och Uppland. I övre Norrland hade liksom föregående år rätt stora arealer ungskog av tall angripits av den lilla tallstekeln. I norra Dalarna förekom ett anmärkningsvärt kraftigt angrepp på björk av björkmineralen. Denna mal kan stundom uppträda i stora mängder, men inom det aktuella området hade tidigare inget angrepp rapporterats sedan 1926.

Av andra skadedjur kan nämnas den lilla aspvedbocken, som i större delen av landet hade svärmningsår. Framför allt nyplanterade hybridasp har blivit hårt angripna, när inga motåtgärder vidtagits. Skador av ollonborrlarver har iakttagits i Skåne och södra Halland. En massvärmning beräknas ske 1962.

Barrträdsqualstret har liksom tidigare år iakttagits i flera plantskolor i olika delar av landet. En talrik förekomst har även observerats på odlade främmande barrträdsarter som *Picea sitchensis*, *P. alba*, *P. pungens* m. fl. I norra Dalarna har rätt omfattande angrepp även kunnat konstateras på självsådd av gran.

5. Svampskador

Under året har på många platser i vårt land angrepp av skadesvampar uppträtt. Deras förekomst torde förutom av årets fuktiga väderlek ha gynnats av våtåret 1960 och torkan 1959, som sannolikt nedsatt trädens motståndskraft.

Tallens gren- och granens topptorka

(*Crumenula abietina*) har inrapporterats i mycket stor omfattning från skilda områden i landet, i synnerhet från landets sydligare delar. Denna svamp har under senare år härjat i norrländska plantskolor och under detta år även förorsakat svåra angrepp i yngre och äldre skog. På gran har topptorka uppträtt i trakterna runt Sölvesborg, Klinppan, bondeskogsbruket. I tabell EF redovisas tabell GH redovisas de medelpriser, som Ronneby, Perstorp, Växjö, Lidhult, Jönköping, Falköping, Karlskoga, Insjön, Ulricehamn och Vitträsk. På tall har gren-torka uppträtt i trakterna runt Ronneby, Perstorp, Jönköping, Ulricehamn, Insjön och Älvdalen. Angrepp på *Pinus cembra* har rapporterats från Ekenäs-sjön. Angrepp av *Crumenula* inom plantskolor har förekommit på tallplanter ex. inom Degerfors revir och på granplanter ex. inom Örå revir.

På sjuka grantoppar har dessutom påträffats en rostsvamp (*Pucciniastrum padi*). Angreppen brukar dock vara begränsade. Rapporter har inkommit från Riseberga i Skåne och Röttle utanför Gränna.

Tallskytte har på många platser orsakat ovanligt starka angrepp, som liksom *Crumenula* underlättats av den fuktiga väderleken under året. Tallskytte har bl. a. förekommit i plantskolor i Riseberga, Stora Mellösa, Brusaholm, Karlsby, Vetlanda, på Öland och Gotland, i Bjärka-Säby, Vallmotorp, Laxå, Heby, Falun, Ed och Vilhelmina. Granskytte har rapporterats från Trollhättan och Halmstad.

Filtsvamp (*Herpotrichia nigra*) har uppträtt i plantskolor på granplanter bl. a. i Grönbo och på tallplanter bl. a. i Nytorp.

Tallens gråbarrsjuka är en barrsjukdom som vanligtvis inte brukar döda träden. Förekomsten är mycket växlan-

de under olika år. Rapporter om angrepp har kommit från södra och sydöstra Sverige.

Coryneum thujinum och *Phoma thujana* angriper barr och unga skott av *Chamaecyparis* och *Thuja*. Svamparna bildar sporer vid olika tider av året när väderleksförhållandena är gynnsamma, d. v. s. fuktiga och lagom varma. Svamparna har uppträtt i Böda och på Maltesholm.

Sclerophoma pityophila angriper lärkplantor genom infektion av unga skott och knoppar. Ibland kan denna svamp uppträda primärt, men oftast brukar den angripa redan skadade plantor och kommer efter köldknäppar. Svampangrepp har förekommit i Brunsberg.

Tallkräfta (*Dasyscypha subtilissima*) har uppträtt i ett fältförsök på åker-

mark i Värmland. Sjukdomen kan vara besvärlig på tall i 10—20 årsåldern. Svampen infekterar genom barksprickor, grenstumpar etc. och gynnas av fuktig ståndort och väderlek. Ibland kan svampen döda träden, men i regel torde såren så småningom invallas.

Knäckesjuka (*Melampsora pinitorqna*) är en obligat värdväxlare mellan tall och asp. Knäckesjuka har rapporterats från ett flertal ställen i norra Sverige ex. från Deje, Åsele och Tärendö. Angrepp på *Pinus mugo*, dvärgtall, har påträffats i Alingsås.

Angrepp och skadegörelse av rotröta (*Fomes annosus*), honungsskivling (*Armillaria mellea*), och förskatesvamp (*Peridermium pini*, *Cronartium asclepiadecum*) förekommer varje år och uppgifter om skadegörelse har inkommit från många platser i landet.

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbyggnad

Ett väl utbyggt skogsvägnät möjliggör mekanisering av transportarbetet och verkar därigenom nedbringande på kostnaderna för drivnings- och skogsvårdsarbeten. Den viktigaste typen av skogsvägar är den permanenta skogsbilvägen. Vidare förekommer enklare vägar, av vilka de flesta är avsedda att trafikeras endast då marken är väl upptorkad eller tjälad.

Före redogörelsen för skogsvägbyggnadsverksamheten 1961 lämnas först några uppgifter om väglängder hämtade från Riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960 utförd på stickprovsbasis. Ur skoglig synpunkt har vägarna vid väginventeringarna uppdelats i s. k. S-, T- och Ö-vägar (Definition av dessa begrepp återfinns i Skogsstatistisk årsbok 1956, sid. 52). S-vägar kan betraktas som vägar med direkt betydelse för skogstransporter i och med att de direkt påverkar transportavståndet från stubbe till väg. Av tabell T framgår den totala omfattningen i genomsnitt per år under 1957—1960 av enskilda permanenta vägar med vägkaraktär S. Även många av de allmänna vägarna betraktas ur skoglig synpunkt som vägar med S-karaktär, vilket framgår av tabell V.

Enligt sistnämnda tabell beräknades icke mindre än 83 % av de allmänna vägarna i Norrland och Kopparbergs län ha vägkaraktär S och 58 % av samma vägar i övriga Sverige ha denna vägkaraktär. I genomsnitt för hela riket uppgick i frågavarande andel till 68 %.

Den kontinuerliga statistiken om skogsvägbyggnader, vilken innehåller

uppgifter om under året färdigbyggda skogsbilvägar, redovisas i tabellerna 9 och X. Som bakgrund till dessa uppgifter ger tabellerna T och V en föreställning om den totala omfattningen av dylika vägar jämte allmänna vägar med direkt betydelse för skogliga terrängtransporter. Enligt tabell Q uppgick sålunda den totala längden av enskilda permanenta vägar (med vägkaraktär S) 1960 till nära 151 000 km, varav 52 000 km i Norrland och Kopparbergs län och 99 000 km i övriga Sverige. Detta vägnät har under senare år ökat med ca 3 000 km skogsvägar årligen eller i runt tal 2 %. Enligt väginventeringen innefattar uppgifterna i tabell T även längden av sådana vägar om vilka tveksamhet rått, hurnvida de kan trafikeras med tunga lastbilar även under höstens regnperioder men eljest närmast är att betrakta som permanenta bilvägar. I procent beräknades dessa vägar uppgå till 15 % i Norrland och Kopparbergs län och till 14 % i »Övriga Sverige». Standarden på det enskilda permanenta vägnätet kan också i viss mån belysas av vägarnas hårdgjorda bredd vilken redovisas i tabell U. Enligt denna tabell har ca 70 % av de enskilda permanenta bilvägarna med vägkaraktär S i Norrland och Kopparbergs län och ca 90 % i »Övriga Sverige» en hårdgjord bredd understigande 3,25 meter.

Uppgifterna i tabellerna Y och Z om vägtätheten är i sig själva upplysande. Såsom ovan nämnts är riksskogstaxeringens väginventering en stick-

Tabell T. Enskilda permanenta vägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960. Km

Private permanent roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey.

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	7 990	8 200	16 190
<i>State forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	2 260	7 300	9 560
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	16 290	12 820	29 110
<i>Companies' forests</i>			
Övr. enskilda skogar	25 180	70 710	95 890
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S	51 720	99 030	150 750
<i>Total road-character S 1957</i>			

Tabell U. Hårdgjord vägbredd för enskilda vägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960. Procentuell fördelning.

The hardened breadth of the private permanent roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey. Percentages.

	Väglängd procentuellt fördelad efter hårdgjord vägbredd i meter <i>Length of roads distributed in per cent by hardened breadth of roads in meters</i>									
	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0	S:a <i>Total</i>
Norrlands och Kopparbergs län (I—III)	7	30	31	17	10	2	2	1	0	100
Övriga Sverige (IV—V)	12	48	28	9	3	0	0	0	0	100

provsundersökning, och detta gör bl. a. att totaluppskattningen av vägtätheten i t. ex. Norrland och Kopparbergs län är relativt tillförlitlig, medan uppskattningen av vägtätheten inom mindre områden blir mera osäker. Enligt tabell

Y är vägtätheten i Norrland och Dalarna störst i övriga enskilda skogar och i övriga Sverige störst i de allmänna skogarna. Av tabell Z framgår att vägtätheten är minst i norra Sverige och störst i Södra Sverige. Med utgångs-

Tabell V. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960. Km

Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey.

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	3 880	1 160	5 040
<i>State forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	830	2 210	3 040
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	7 950	3 430	11 380
<i>Companies' forests</i>			
Övriga enskilda skogar	17 520	27 620	45 140
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S	30 180	34 420	64 600
<i>Total road-character S</i>			
S:a vägkaraktär T och Ö	6 230	24 730	30 960
<i>Total road-character T and Ö</i>			
Totalt 1957—1960	36 410	59 150	95 560
<i>Total 1957—1960</i>			

punkt från uppgifterna om vägtätheten har vid väginventeringen också utförts överslagsvisa beräkningar angående medellunnavståndet (medeltilltransportavståndet) från stubbe till permanent väg (allmänna och enskilda permanenta vägar med vägkaraktär S) i de olika delarna av landet.

Sälunda ger vägtätheten 4,0 m permanenta vägar per ha i »Norrland och Kopparbergs län» ett medellunnavstånd av 1,5 km till dylik väg, medan motsvarande tal för övriga Sverige blir 14,4 m per ha och ca 0,5 km. Riksskogstaxeringens väginventering har också — med något mindre säkerhet — beräknat medellunnavstånden inom de olika skogliga huvudområdena. Vägtätheten och medellunnavstånden för de olika områdena var följande: område I 3,0 m per ha och 1,8 km, område II 4,2 m per ha och 1,4 km, område III

5,8 m per ha och 0,9 km, område IV 14,1 m per ha och 0,4 km, område V 16,0 m per ha och 0,4 km samt hela riket 7,3 m per ha och 0,8 km.

Verksamheten med byggandet av permanenta skogsbilvägar har ökat betydligt under det senaste decenniet, vilket framgår av nedanstående tablå. Utbyggandet av skogsbilvägnätet har under senare år varit särskilt intensivt i Norrland, Dalarna och Värmland. I tabell 9 redovisas antalet km färdigbyggda skogsbilvägar 1961 i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Skogsvägbyggnadsverksamheten var 1961 störst, absolut sett, i de fyra nordligaste länen samt i Värmlands län, där 51 % av de under året färdigställda vägarna är belägna. Behovet av skogsvägbyggnader är givetvis beroende på förekomsten av övriga vägar och andra transportleder samt av terrängens beskaffenhet och

Tabell X. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km² skogsmark) 1961. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres per km² forest land) 1961. By counties.

Måttenhet: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

Län County	Vägbyggnad Road building	Dikning Draining	Län County	Vägbyggnad Road building	Dikning Draining
Nb	12,1	5,6	Krb	30,9	25,2
Vb	14,5	14,7	Klm	19,6	4,5
Jtl	12,9	15,4	Gtl	10,6	19,3
Vnr	15,3	20,1	Gbg	20,0	10,9
Gvl	14,6	8,7	Hl	35,9	14,9
Kpb	12,1	12,2	Bl	9,8	6,8
Vrm	24,3	29,6	Krs	27,4	11,5
Or	32,2	15,9	Mlm	39,7	50,8
Vstm	17,5	18,5	I	13,2	9,6
Ups	10,0	26,9	II	13,9	17,4
Sth	9,5	3,6	III	13,1	10,8
Sdm	33,2	16,0	IV	22,4	17,5
Üg	15,8	10,3	V	23,4	14,8
Skb	19,4	12,0	Hela riket ...	16,4	13,9
Äbg	30,6	17,4	Entire country		
Jkp	15,6	15,3	1960	14,4	11,6

skogens produktionsförhållanden m. m. Relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbilvägar per km² skogsmark kan anses ha visst upplysande värde, och dylika relationstal redovisas i tabell X. Den största omfattning-

en per arealenhet hade byggandet av skogsbilvägar 1961 på övriga allmänna skogar med 29,9 meter per km² skogsmark (f. å. 19,6 m), därefter på aktiebolagsskogar med 22,0 meter (f. å. 21,0 m). Kronoskogar redovisade 14,8 me-

Färdigbyggda skogsbilvägar 1952—1961

År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index	År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index
1952	2 157	100	1957	2 868	133
1953	2 351	109	1958	2 402	111
1954	2 552	118	1959	3 043	141
1955	2 462	114	1960	3 302	153
1956	2 700	125	1961	3 768	175

Tabell Y. Vägtäthet i meter per ha utmark¹ enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960 avseende allmänna och enskilda permanenta vägar med vägkaraktär S.

Road-density in road-metres per hectare outlying land¹ of public and private permanent roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey.

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Kopparbergs län <i>Northern Sweden</i>			Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>		
	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>
Kronoskogar <i>State forests</i>	0,7	1,5	2,2	2,0	14,0	16,0
Eckl. och övr. allmänna skogar <i>Other public forests</i>	0,7	1,9	2,6	3,8	12,7	16,5
Aktiebolagsskogar <i>Companies' forests</i>	1,4	2,9	4,3	2,5	9,2	11,7
Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>	2,1	3,0	5,1	4,1	10,5	14,6
Samtliga <i>Total</i>	1,5	2,5	4,0	3,7	10,7	14,4

¹ Med utmarksareal avses landareal utom fjäll, inägor (åker, äng, tomt och inägo-backar) och vägar. — *Outlying land comprises all land area except snowmountains, agricultural land, and roads.*

Tabell Z. Permanenta vägar med vägkaraktär S fördelade på regioner samt vägtäthet i meter väg per hektar utmark¹ enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960.

Permanent roads with road-character S and road density in road metres per hectare outlying land¹ according to the Road Enumeration 1957—1960 of the National Forest Survey. By regions.

Skogligt huvudområde <i>Major region</i>	Väglängd, km <i>Length of roads, kms</i>			Vägtäthet, m/ha <i>Road-density, meters per hectare</i>			Utmarksareal ² km ² <i>Area of outlying land¹ km²</i>
	Allmänna vägar <i>Public roads</i>	Enskilda vägar <i>Private roads</i>	S:a S-vägar <i>Total of S-roads</i>	Allmänna vägar <i>Public roads</i>	Enskilda vägar <i>Private roads</i>	S:a S-vägar <i>Total of S-roads</i>	
I	13 730	17 930	31 660	1,3	1,7	3,0	103 950
II ²	9 450	10 860	20 310	2,0	2,2	4,2	48 621
III ²	7 000	22 930	29 930	1,3	4,5	5,8	51 311
IV	29 770	81 900	111 670	3,8	10,3	14,1	79 007
V	4 650	17 130	21 780	3,4	12,6	16,0	13 604
Hela riket <i>Entire country</i>	64 600	150 750	215 350	2,2	5,1	7,3	296 493

¹ Se tab. Y not 1. — *See table Y note 1.*

² Se tab. F not. 1. — *See table F note 1.*

ter (f. å. 17,0 m), övriga enskilda skogar 12,5 m (f. å. 9,4 m) och samtliga skogar 16,4 meter per km² skogsmark (f. å. 14,4 m). Bland länen uppvisade enligt tabell X Malmöhus och Hallands län största antalet meter färdigbyggda skogsbilvägar pr km² skogsmark, det förra länet med 39,7 meter (f. å. 30,1 m) och det senare med 35,9 meter (f. å. 35,0 m).

Beträffande anläggandet av andra vägar (bilbasvägar m. m.) finns ingen tillförlitlig statistikinformation. Enligt riksskogstaxeringens väginventering torde sammanlagda längden av motorbasvägarna i Norrland och Dalarna uppgå till ca 50 000 km.

Som bidrag till anläggandet av skogs-

bilvägar anslag riksdagen under skogsvägsanslaget för budgetåret 1960/61 7,7 milj. kr och för budgetåret 1961/62 likaså 7,7 milj. kr, vilka anslagsbelopp avräknas från bilskattemedlen.

Med stöd från nämnda anslag färdigställdes under budgetåret 1960/61 och 1961/62 521 resp. 679 km skogsbilvägar varför antalet km för skogsbilvägar byggda med statsbidrag fr. o. m. 1933 t. o. m. budgetåret 1961/62 uppgår till 11 407 km. Från norrländska skogsproduktionsanslaget har under år 1961 utgått 53 000 kr i bidrag för anläggning av skogsbilvägar, och i vissa fall har bidrag även utgått av kommunala och landstingsmedel samt av beredskapsmedel.

II. Skogsdikning

Enligt undersökningar vid tredje riksskogstaxeringen, redovisade i 1955 års skogsvårdsutrednings belänkande »Skogsvården å enskilda skogar», betraktas fortfarande avsevärda arealer skogsmark som dikningsvärda ur biologiska synpunkter. De uppskattades i dessa undersökningar till ca 1,2 milj. ha. 1955 års skogsvårdsutredning ansåg emellertid den ur teknisk — ekonomiska synpunkter dikningsvärda sumpmarksarealen vara avsevärt mindre och underströk även osäkerheten beträffande torrlägningsföretagens eventuella skadliga biverkningar för omgivande fastmarker. Utredningen ansåg att skogsdikning endast lokalt hörde till de mest angelägna skogsförbättringsarbetena och föreslog därför att dikningsingreppen koncentrerades på de fall, där man säkert kunde bedöma, att för-

delarna med dikningen klart övervägde olägenheterna.

Utvecklingen av skogsdikningsverksamheten under senaste tioårsperiod belyses av nedanstående tabell, där under respektive år slutavsynade diken redovisas.

1952	1 682 km	100
1953	2 500 »	149
1954	2 270 »	135
1955	2 812 »	167
1956	2 934 »	174
1957	3 359 »	200
1958	3 342 »	199
1959	2 732 »	162
1960	2 656 »	158
1961	3 180 »	189

Till och med 1957 uppvisade skogsdikningsverksamheten en stigande trend, vartill torde ha bidragit arbetsbesparande metoder, som i allt större

Slutförda och avsynade dikningsföretag

	Antal företag	Båtnads- areal, ha	Bevilja- de stats- bidrag kr
Statens skogsförbättringsanslag			
1959/60	551	3 694	464 390
1960/61	488	2 980	377 998
1961/62	416	3 338	373 806
Statens skogsutdikningsanslag			
1959/60	3	19	1 028
1960/61	1	2	182
1961/62	10	151	10 017
Norrländska skogsproduktions- anslaget			
1959/60	40	245	71 803
1960/61	32	310	55 104
1961/62	20	81	60 156
Samtliga anslag			
1959/60	594	3 958	537 221
1960/61	521	3 292	433 284
1961/62	446	3 570	443 979

utsträckning kommit till användning. Under åren 1958—1960 avtog dikningsverksamheten för att åter igen öka under 1961. Uppgifter för 1961 redovisas länsvis i tabell 10. Med en antagen båtnadsareal av 6 ha per km dikeslängd motsvarar de under året upptagna diken, 3 180 km, ca 190 km² skogsmark. Sistnärunda areal uppgår till ca 1,6 % av den areal, 11 820 km², som skulle vara dikningsvärd enligt riksskogstaxeringens undersökningar. I den redovisade längden av under året färdigställda (slutavsynade) diken är inräknad sådan bäckrensning, som är att jämställa med nydikning, däremot icke fortlöpande underhållsrensning av vare sig diken eller bäckar. Av de under 1961 utförda dikningsarbetena kom 7 % på kronoskogar (f. å. 9 %), 6 % på övriga allmänna skogar (f. å. 6 %), 53 % på bolagsskogar (f. å. 48 %) samt 34 % på övriga enskilda skogar (f. å. 37 %). Samtliga av dessa ägarekategorier utom kronoskogar redovisade ökning av dik-

ningsverksamheten under året — bolagsskogarna med icke mindre än 32 % (f. å. 21 %).

Dikningsverksamhetens relativa omfattning inom länen 1961 framgår av tabell X. Största antalet meter under året färdigställda (slutavsynade) diken per km² skogsmark uppvisar för 1961 Malmöhus län med 50,8 m (f. å. 22,4 m), Värmlands län med 29,6 m (f. å. 24,0 m), Uppsala län med 26,9 m (f. å. 19,8 m) och Kronobergs län med 25,2 m (f. å. 17,1 m). Totalt uppgick antalet under året färdigställda diken per km² skogsmark till 13,9 m (f. å. 11,6 m).

Statliga bidrag från statens skogsförbättringsanslag och norrländska skogsproduktionsanslaget utgår under vissa förhållanden till dikning. Även från det äldre anslaget, statens skogsutdikningsanslag, utbetalas vissa tidigare beviljade bidrag, alltefter det företagen utförts. I ovanstående tabell lämnas uppgifter — antal företag, båtnadsareal och beviljade statsbidrag — om slut-

förda och avsynade dikningsföretag under budgetåret 1959/60—1961/62 för de tre nämnda statsanslagen. Av tablån framgår att bidrag 1961/62 utgick till skogsdikningsåtgärder med 444 000 kro-

nor mot 433 000 kronor under budgetåret 1960/61. Beträffande bidragstilldelning för skogsvårdande ändamål i allmänhet under budgetåret 1961/62 se under kap. G. V.

III. Flottledsbyggnad

De allmänna flottlederna inom riket hade 1961, såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 32 234 km (f. å. 32 546 km). Den obetydliga minskningen (312 km, 1 %) från året förut hänför sig sannolikt till nedlagda biflottleder.

Under 1961 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna 20 468 km mot 22 043 km 1960, dvs. en minskning med 1 575 km eller 7 %.

Flottledernas utbyggnad var i stort

sett avslutad redan före första världskriget, längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter hand upphör att trafikerats för att slutligen helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken härtill torde bl. a. vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelningsarbeten

Inom storskogsbruket, som omfattar i runt tal lika stor skogsmarksareal som det medelstora och mindre skogsbruket eller ca 115 000 km² har skogsbruket sedan länge planlagts rutinmässigt och kontinuerligt. Inom privatskogsbruket däremot är planläggningen fortfarande betydligt mindre omfattande och torde trots det ökande intresset bland skogsägarna ej överstiga 2 % per år av dess skogsmarksareal.

De sedvanliga indelningsmetoderna grundas för storskogsbrukets del vanligen på taxering, medan för privatskogsbruket enklare skogsindelningsplaner med okuläruppskattningar oftast kommer till användning. Den ökade användningen av relaskop synes dock ge

större objektivitet och säkerhet åt den okulära bedömningen än tidigare, varjämte den alltmer utbredda flygbilds-användningen möjliggör för hela skogsbruket ett rationellare fältarbete samtidigt som den ger ett fastare grepp kring själva planläggningen. De konventionella skogskartorna ersätts eller kompletteras numera också i många fall av s. k. enbildskartor på flygbildsunderlag.

De med ingången av 1960-talet markant ökade kostnaderna inom skogshruket hade bl. a. till följd större krav på rationalisering av drivningstekniken, och detta kom även att tagas hänsyn till vid bl. a. avverkningsplanläggningen.

På många håll påverkas således planläggningen av såväl en strävan till stör-

Under 1952—1961 upprättade skogshushållnings- och skogsvårdsplaner

	Domänverket	Skogsvårdsstyrelserna	
		Fullständig hushållningsplan	Enkel skogsvårdsplan
1 000 ha			
1952	1 514	32	34
1953	214	23	55
1954	234	38	43
1955	185	51	57
1956	267	32	71
1957	292	34	80
1958	360	38	90
1959	308	59	105
1960	343	45	71
1961	370	59	133

re beståndsenheter som en samverkan inom drivningstrakter och över rågångar.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelningsarbetena finns för närvarande icke. De enda tillgängliga uppgifterna redovisas i ovanstående tablå.

Vad beträffar flygbildernas utbredning har utvecklingen sedan år 1948, då dessa i större omfattning började användas, gått snabbt. Till det enskilda skogsbrukets tjänst finns numera dels centrala flygbildsarkiv hos flera skogsvårdsstyrelser eller lantmäterikontor, dels en komplett uppsättning stereoanordnade flygbilder hos flertalet av landets länsskogvaktare. Nämnda bilder berör samtliga områden, där fotografering skett under de senaste åren. Dessutom används storskogsbruket sedan länge egna flygbilder i betydande omfattning och skogsbruket i sin helhet förbrukar årligen åtskilliga bilder i det löpande arbetet, planverksamhet av olika slag m. m.

Även om flygbildsanvändningen till en början kanske här och var stött på visst motstånd, synes utvecklingen numera gå mot ett allmänt accepterande icke minst från de enskilda skogstjänstemännen ute i bygderna. Sålunda har bildutnyttjandet i o. m. ingången av 1963 års fältarbetssäsong kommit att beröra samtliga länsskogvaktare i landet, varav 70 % disponerar en för den dagliga rutinen fullständig uppsättning stereobilder över hela sitt verksamhetsområde.

En 7-årig (för nordligaste Sverige 10-årig) omdrevsfotografering har igångsatts efter en av Rikets Allmänna Kartverk uppgjord långtidsplan. Alltsedan år 1955 har mer än 1/5 av landets totala areal årligen läckts av nyfotografering från normal höjd (4 å 5 000 m). Dessutom har sedan 1957 nästan hela landet fotograferats från hög höjd (8 å 10 000 m). Vid 1962 års utgång fanns normalhöjdsbilder mindre än 7 år gamla täckande 80 % av landets skogsmarksareal.

C. SKOGSKAPITALET'S TILLGODOGÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Utsyning och avverkning

Bland skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ingår att biträda med utsyning av skog för avverkning. Den arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vil-

ken huvudsakligen berör bonde- och godsskogar, var under kalenderåren 1957—1961 följande, fördelad på geografiska huvudområden.

Länsgrupp	1957	1958	1959	1960	1961
	Areal i 1 000-tal ha				
I	64	44	46	59	64
II	42	21	27	35	33
III	56	33	45	43	39
IV	174	119	150	149	117
V	28	27	29	31	29
Riket	364	244	297	317	282
Därav föryngringshuggning	47	26	35	47	47

Utsyningsarbetet försiggår av praktiska skäl huvudsakligen under sommar och höst. Omfattningen varierar avsevärt årsvis i samband med växlande priser och efterfrågan på virke. Under 1950-talet noterades den största årsarealen, 619 000 hektar, för 1951 då virkespriserna var rekordhøga. Minst var den utsynade arealen 1958, endast 244 000 hektar, men virkesmarknaden var den hösten mycket tryckt.

Årsmedeltalet under 1950-talet för skogsvårdsstyrelsernas utsyningar var 395 000 hektar. Man kan alltså, som framgår av tablån, konstatera en tillbakagång. Denna utveckling torde ha samband med ökad individuell självverksamhet bland skogsägarna, men beror nog också på växande anslutning till s.k.

skogsbruksområden i skogsägarföreningarnas regi med egen skogligt skolad personal till förfogande bl. a. för utsyning.

För det genom skogsvårdsstyrelsernas försorg utstämplade virket sker ej alltid eller överallt uppskattning av volymen. Stämpling med kubering har 1961 omfattat ca 17,6 milj. träd, vilka beräknats innehålla ca 4,3 milj. m³sk. Utan kubering har stämplat ca 48 milj. träd, vars medelvolym dock varit lägre än i de kuberade posterna, som ofta varit avsedda för rotförsäljning. Den sammanlagda volymen av skogsvårdsstyrelsernas utsyningar 1961 med och utan kubering kan uppskattas till ca 11 milj. m³sk., vilket innebär, att omkring 20 % av den totala årsavverkningen i riket

1961/62 kan anses vara utsynad genom skogsvårdsstyrelsernas försorg (20 % 1960, 16 % 1959). Räknad enbart på bondeskogsbrukets hela årsavverkning synes andelen i fråga utgöra något över 35 %, den större delen avverkas tydligen ostämplad eller utsynas av andra förrättningsmän än skogsvårdsstyrelsernas.

Utsyningar på allmänna skogar och aktiebolagsskogar ombesörjes med få undantag av egen personal, vilket också kan sägas om de större godsskogarna.

Inom skogsstyrelsen har på grundval av konsumtion, lagerförändringar, import och export m. m. den totala avverkningskvantiteten beräknats till 55,3 milj. m³sk. 1960/61 och till 56,1 milj. m³sk. 1961/62 (se tabell 11). Vintern 1960/61 var ur drivningssynpunkt tämligen besvärlig. I hela landet var sankmarkerna dåligt eller inte alls tillfrusna, snömängden var för liten i södra Sverige och i Norrland blev den under vinterns lopp hindersamt stor. Påföljande vinter rådde däremot nästan överallt gynnsamma drivningsförhållanden, i några sydsvenska län nära nog idealiska. Endast i de västra delarna av Norrland och Dalarna blev det väl mycket snö under eftervintern.

För de allmänna skogarna ävensom för bolagsskogarna erhålles på bokföring grundade uppgifter om avverkningens storlek. En sammanställning av dessa lämnas i tabell 12. Sammanlagt anges uttagen på nämnda skogar för 1960/61 till 24,1 milj. m³sk. Under året sålda men kvarstående rotposter på de allmänna skogarna ingår i här angivna kvantiteter.

Om man utgår från den av skogsstyrelsen beräknade totalavverkningen i hela riket 55,3 milj. m³sk., skulle sålunda avverkningen på bonde- och godsskogarna 1960/61 ha utgjort 31,2 milj. m³sk.

En restpostberäkning efter denna metod blir dock osäker, då man ingenting vet om de nyssnämnda kvarstående rotposternas omfattning utan måste förutsätta, att denna lagerhållning av oavverkat virke är lika stor år från år, vilket ingalunda är säkert.

Den beräknade årsavverkningens fördelning på sortimentsgrupper framgår av tabell 11. En mer detaljerad sortimentsfördelning för tidigare år fanns intagen i Skogsstatistisk årsbok 1957 och 1958 men återspeglar ej längre aktuella förhållanden. Bland gruppen »övrigt virke» är sortimenten props och kolved nnumera av obetydlig omfattning, brännved och »diverse för jordbruket» har stadigt minskat. I stället har skogsindustriens andel av skogsavkastningen, särskilt massaindustriens, ökat. Den kan nu beräknas till 85 å 90 %.

Skogsforskningsinstitutet har på grundval av stubbinventering i samband med den tredje riksskogstaxeringen sammanställt redovisning av beräknade virkesuttag. Resultat föreligger nu för det tredje taxeringsomdrevets samtliga tio år med fördelning på skogliga huvudområden och trädslag, som framgår av tabell Ä. För enskilda år kan konstateras betydande olikhet gentemot skogsstyrelsens på andra grunder beräknade avverkningskvantiteter enligt tabell 11. Till ej ringa del kan skillnaderna hero på tidsförskjutning, då respektive avverkningsår inte exakt låter sig avgränsas vid någotdera av beräkningssätten. För en följd av år bör utjämning härutinnan ske automatiskt. En jämförelse för de tio avverkningsåren tillsammans ger till resultat, att avverkad mängd enligt stubbinventeringen understiger skogsstyrelsens beräkningar med 1,8 % (årsgenomsnittet respektive 50,1 och 51,0 milj. m³sk.).

En årsavverkning av denna storlek

Tabell Å. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1961/62 enligt stubbinventeringen 1953—1962. Samtliga ägoslag. Miljoner m³sk. Angivna medelfel i samma mättenhet.

Total fellings during felling-seasons 1952/53—1961/62 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1962. All types of land. Millions of m³sk. Standard errors in the same unit of measurement.

a) total avverkningskvantitet inom hela riket för skilda avverkningssäsonger med fördelning på träslag.
annual fellings in the entire country. By felling-seasons and by species.

Avverknings- säsong	Tall <i>Pine</i>		Gran <i>Spruce</i>		Löv <i>Broadleaved</i>		Samtl. träd- slag <i>All species¹</i>		Torrskog <i>Dead standing trees</i> milj. m ³ sk	Medelfel ² <i>Standard error</i>
	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%		
1952/53	13,2	33	21,9	55	5,0	12	40,1	100	(0,7)	±1,9
1953/54	20,9	41	25,4	49	5,0	10	51,3	100	0,7	±2,4
1954/55	16,3	34	25,5	53	6,1	13	47,9	100	0,7	±2,3
1955/56	13,6	33	22,4	53	6,0	14	42,0	100	0,8	±2,0
1956/57	16,4	34	24,2	49	8,3	17	48,9	100	0,9	±2,3
1957/58	21,9	41	24,2	45	7,7	14	53,8	100	0,8	±2,5
1958/59	17,5	38	20,9	46	7,1	16	45,5	100	0,8	±2,1
1959/60	19,3	38	23,9	47	7,9	15	51,1	100	0,8	±2,4
1960/61	18,9	37	24,7	48	8,0	15	51,6	100	0,8	±2,4
1961/62	21,9	36	28,6	47	10,2	17	60,7	100	1,0	±2,9

b) årlig total avverkning i genomsnitt för avverkningssäsongerna 1952/53—1961/62 inom skilda skogliga huvudområden.

average annual fellings for the felling-seasons 1952/53—1961/62. By regions and by species.

Skogligt hu- vudområde ³	Tall		Gran		Löv		Samtl. träd- slag ¹		Torr- skog milj. m ³ sk	Medelfel ²
	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%		
I	4,7	54	2,8	32	1,2	14	8,7	100	0,2	±0,3
II	1,7	25	4,4	65	0,7	10	6,8	100	0,1	±0,3
III	4,2	42	4,8	47	1,1	11	10,1	100	0,1	±0,3
IV	6,8	33	10,9	52	3,2	15	20,9	100	0,4	±0,5
V	0,6	22	1,3	46	0,9	32	2,8	100	0,0	±0,2
Hela riket	18,0	37	24,2	49	7,1	14	49,3	100	0,8	±0,7

¹ Exklusive torrskog

² På samtliga träslag.

³ Se tabell F not 1.

understiger rätt avsevärt såväl virkesförrådets totala årstillväxt som det ur skogsskötselsynpunkt möjliga årsuttaget sådant detta framkommit i skogsforsk-

ningsinstituts avverkningsberäkningar. Även om hänsyn tas till att dessa beräkningar innesluter vissa kvantiteter klenvirke och lövvirke, som i dagens

läge ej kan ekonomiskt tillgodogöras, torde tillgångarna förslå för större årliga uttag än genomsnittet blev för den gångna tioårsperioden.

Den totala avverkningens fördelning på län kan f. n. ej angivas med nöjaktig säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd — med förut anmäld reservation för överstående rotposter — beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13.

2. Virkesmätning

Av den årliga gagnvirkesavverkningen i landet inmättes numera omkring två tredjedelar genom de 12 virkesmätningföreningarnas försorg. Andelen är större i norra och mindre i södra Sverige. Sortimentvis sett är den större för massaved än för sågtimmer, enär de mindre sågverken i stor utsträckning ombesörjer sin inmätning med egen personal. I föreliggande årsbok har intagits uppgifter om föreningarnas mätningar under de senaste verksamhetsåren, vilka räknas fr. o. m. 1 september t. o. m. 31 augusti.

Mätningens fortgång och kostnaderna för mätningen påverkas av faktorer såsom virkets mängd, kontinuiteten i dess framforsling, tillgång på mätningpersonal och inte minst rådande väderleksförhållanden. Förvintern 1960/61 kännetecknades i Norrland av alltför ymnig snö mängd på ofrusen mark, varigenom såväl virkets utdrivning som dess mätning försenades. I övriga delar av landet var mätningens svårhet i och för sig bra, men i Sydsverige föranledde snöbrist att virket långa tider med stort besvär fick framläpas på ofrusen, blöt barmark, och mätarna hade knapphet på arbetsobjekt. Under 1961/62 skedde virkesmätningen under goda och normala förhållanden i nästan hela landet, endast i södra Norrland, Dalarna

och norra Värmland var snömängden tidvis hinderlig.

I tabell 14 redovisas virkeskvantiteter, som inmätts av föreningarna under säsongen 1961/62 samt för jämförelse även motsvarande uppgifter för de två närmast föregående mätningensåren.

Massaved i Norrland och Värmland apteras mestadels i varierande längder och mätes styckevis i fast mått. Med landtransporternas stigande omfattning har dock blivit vanligare även där, att veden hugges i standardlängder och mätes i travat mått. Framför allt har björkmassavedens ökande omfattning bidragit till denna utveckling. Inom landet i övrigt är standardlängder och travmätning helt dominerande, vilket framgår av följande sammanställning. Den travmätta (till fast mått omräknade) volymen anges där i procent av all genom respektive föreningar inmätt massaved årsvis under de sista fyra verksamhetsåren.

Virkesmätningförening	1958/59	1951/60	1960/61	1961/62
Norrbottnens	21,0	21,8	24,6	28,8
Skellefteå	1,7	3,7	5,2	6,2
Umeå	6,7	6,5	9,8	10,4
Örnsköldsviks	47,5	50,6	29,2	28,3
Ångermanälvens	1,0	5,5	9,3	6,9
Sundsvalls	14,0	13,8	15,3	14,0
S:a norra Sverige	17,6	18,2	16,8	16,9
Ljusnans	19,4	25,0	31,5	40,0
Dalälvarnas	99,8	99,7	99,8	99,9
Wermländska	22,1	20,0	24,3	27,1
Sydvästra Sveriges	81,5	82,1	86,7	86,6
Mellan-svenska	99,8	99,8	99,9	99,9
Sydöstra Sveriges	100,0	100,0	100,0	100,0
S:a övr. Sverige	72,3	68,2	76,8	77,5
Samtliga	48,1	46,4	50,5	53,2

Nedgången för den travmätta andelen i örnsköldsviksområdet de två sista åren beror till stor del på att den mycket omfattande mätningen av björkmassaved vid Husums sulfatfabrik ersatts med vägning.

Virkesmätningföreningarna i Norrland och Dalarna redovisar även gagnvirkets härkomst från olika skogsägar-kategorier samt åtskiljer leveransvirke och på rot köpt virke. Inom området fr. o. m. Ljungans ådal och norrut representerar denna redovisning så stor andel, sannolikt ca 80 %, av den totala gagnvirkesavverkningen därstädes, att vissa jämförelser ifråga om virkesuttag och leveransformer kan vara befogade. Det framgår sålunda av de sex norra föreningarnas statistik, att under mätningssäret 1960/61 28,8 % av gagnvirket kom från gruppen allmänna skogar, 31,7 % från bolagsskogar och 39,5 % från bondeskogar. Under 1961/62 var procenttalen respektive 28,6, 28,5 och 42,9. Av följande sammanställning framgår bondeskogsbrukets andel i det av föreningar inmätta gagnvirket under de sista fyra åren med uppdelning på inmätningsområden.

Virkes- mätning- förening	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Norrbottnens	18,2	21,2	28,0	31,6
Skellefteå	27,2	35,2	39,3	42,0
Umeå	27,6	28,8	30,2	35,6
Örnsköldsviks	22,5	31,0	29,5	30,0
Ångerman- älvens	42,0	48,6	47,0	51,0
Sundsvalls	45,0	49,6	52,0	54,6
Vägda medeltal	31,5	37,5	39,5	42,9

Vidare framgår av statistiken från de sex nordligaste föreningarna, att under säsongen 1960/61 43 % av bondeskogsbrukets virke sålts genom skogsägarefö-

eningarna, 27 % från skogsägare direkt till industrien som leveransvirke och 30 % direkt i form av rotposter. Procenttalen var nästan exakt desamma under 1961/62.

I tabell 14 anges på särskild plats även den kvantitet rundvirke, som gått på export söderut och inmätts genom mätningföreningar. Denna exportmängd har de sista tre åren varit mycket mindre än tidigare. Exportvirket till Norge ingår i huvudtabellens kvantiteter liksom också importvirket från Norge till Värmland och Dalarna.

I ringa utsträckning och endast i Sydsvetiger förekommer att föreningarna ombesörjer mätning av sågat virke. Kvantiteten 1961/62 var 105 000 m³f., nästan i sin helhet slipers. I betydligt större och stigande omfattning anlitas de, som framgår av tabell 14, för inmätning av sågavfall, huvudsakligen vid leverans till massa- och boardfabriker.

Medelvolymer per stock hos det genom föreningarna i fast mått inmätta virket redovisas i tabell 15. Sortimentvis sett var virket nästan genomgående grövre 1961/1962 än de två föregående åren. Massavedens andel var dock så mycket större, att medelvolymer för allt inmätt gagnvirke förblev ungefär desamma.

Virkesmätningföreningarnas medelkostnader per volymenhet redovisas i tabell 16, varav framgår att de i flertalet föreningsområden blev något högre 1961/62 än året före. En direkt jämförelse mellan skilda föreningars kostnadsnivå blir, även med hänsynstagande till olikheter i måttslag missvisande, enär betingelserna för mätningens förlopp varierar regionalt avsevärt. Sålunda kan framhållas, att enmansmätning i skogen kombinerad med avverkningstillsyn ställer sig dyrare än vanlig lagmätning på avlaggen. Frekvensen

skogsmätning är föreningsvis mycket olika, störst i Ångermanälvsområdet, där den nu stigit till omkring hälften av all mätning. Vid skogsmätning har där tillämpats olika stickprovsmetoder för att bestämma volymen.

Utöver de arbeten, som de i tabell 16 angivna kostnaderna avser, utför föreningarna i allmänhet kubering och prisräkning av mätsedlar. Särskild ersättning för dessa arbeten uttages av uppdragsgivarna. Hantlangning för rullning vid inmätning bekostas vanligtvis av leverantören, så även om fasta rullarlag i mätningsförenings regi förekommer. För säsongen 1961/62 debiterade Wernuländska inmättningsföreningen sådan rullningskostnad med 4,0 öre/f³to. såglimmer, 4,5 öre/f³mi. barrmassaved och 5,6 öre/f³mi. lövmassaved.

Virkets stuk- eller färgmärkning ombesörjes i vissa områden av mätlagen. Kostnaden därför ingår då vanligen i de priser som angivas i tabell 16, dock förekommer att den debiteras separat. I andra föreningsområden utföres detta arbete av hantlangare, som tillhandahålls och betalas av leverantören, varför det faller utanför statistiken.

3. Flottning

En löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finns publicerad i Kommersiella meddelanden t. o. m. 1962; nr 8—9/1962 innehåller uppgifter om flottningen under 1961.

Flottningen i allmän flottled ombesörjes sedan gammalt av flottningsföreningar och regleras genom lag den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Snö mängden var under vintern 1960/61 i allmänhet något över den normala, särskilt i övre Norrlands kustland och inland. I Skellefteälvens dalgång var dock snömängden något mindre än normalvärdet. Snösmältning och islossning skedde i allmänhet förhållandevis tidigt och i relativt lugnt tempo. Islossningen i Råneälven var dock våldsammare än normalt och förorsakade betydande skador och svårigheter. Inom Indalsälvens och Ljungans områden kom snösmältningen att ske i två etapper, varav den första i februari—mars. Därav följde också en första och andra vårflod, varvid den första åstadkom betydande isdämningar i Indalsälven. Vårfloden var i allmänhet av ordinär omfattning. I Kalixälven var den dock låg och av kort varaktighet, medan motsatta förhållandet kunde noteras i Luleälven. Värmlandsälvarnas vårflod var kortvarig och av mindre omfattning. Vattenföringen i flottlederna var genomsnittligt god. Rikliga regn under augusti åstadkom i åtskilliga älvar en ny flodtopp, som i väsentlig grad underlättade slufflottningarna. Däremot kom i någon mån skiljningsarbetet på grund av den kraftigt ökade vattenföringen att åsamkas vissa svårigheter. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde i allmänhet utflottas. För Kalixälven, Nissan och Örekilsälven noterades dock kvarliggande flottgods av betydelse.

Tillgången på arbetskraft var något varierande. För flottningsarbetet var den i allmänhet relativt god, medan den däremot för skiljningen var otillräcklig. De för säsongen träffade avtalen inbegrip en höjning av timlönen med i runt tal 7 %. För skiljnings- och buntningsarbetet justerades ackordsbetalningen uppåt med 4—5 %.

Lösflottning och delvis buntflottning har under 1961 bedrivits av 82 flott-

ningsföreningar (f. å. 85). Till följd av konkurrensen med lastbilarna har flottning inom begränsade områden och av mindre föreningar visat sig oekonomisk, vilket föranlett ökad sammanslagning av föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden minskade från 1960 till 1961 med 1 575 km och med 209 km från 1959 till 1960 och även denna nedgång har delvis orsakats av ökande lastbilskonkurrens. Den trafikerade längden utgjorde ca 63 % av den totala längden 1961 mot 68 % närmast föregående år. Antalet flottande uppgick 1961 till 251 mot 245 år 1959 (se tabell 17).

Flottningsverksamheten har kvantitativt förhållit sig relativt konstant under de 40 år; som finns statistiskt belysta. Under 1959 minskade tillsläppningen med 18 % till 9,7 milj. m³, men 1960 ökade den igen med 12 % till 11,6 milj. m³, vilken nivå bibehölls 1961 med 11,5 milj. m³. I femårsgenomsnitt för tiden 1922—1956 samt årligen under 1957—1961 har tillsläppningen av flottgods i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	1957	13,0
1927—1931	15,4	1958	11,9
1932—1936	13,3	1959	9,7
1937—1941	14,0	1960	11,6
1942—1946	11,4	1961	11,5
1947—1951	12,6		
1952—1956	12,0		

Av den för hela riket beräknade sågtimmer- och massavedsavverkningen flottades under de fyra femårsperioderna 1937—1941, 1942—1946, 1947—1951, 1952—1956 samt under vart och ett av åren 1957—1961 respektive 57, 54, 49, 38, 38, 35, 32, 30 och 29 %. Minskningen av andelen flottgods förklaras av att tyngdpunkten av avverkningarna förskjutits längre söderut och att biltransporterna — bl. a. i samband därmed — fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas

tillsläppningen fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1961 tillsläppta virket kom 5,8 milj. m³ eller 50 % (f. å. 52 %) på Angermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 27 % (f. å. 28 %), sulfitved 40 % (f. å. 41 %) samt sulfatved 33 % (f. å. 31 %).

Utvecklingen under de 40 år, som finns statistiskt belysta, visar att den genomsnittliga volymen per stock av det tillsläppta flottgodset blivit allt lägre. Detta framgår av nedanstående medeltal för femårsperioderna 1922/26—1957/61. Enligt årsmedeltalen för åren 1957—1961 redovisas emellertid för denna period en liten ökning av den genomsnittliga stockvolymen.

1922—1926	0,105 m ³	1957	0,068 m ³
1927—1931	0,099 »	1958	0,069 »
1932—1936	0,099 »	1959	0,071 »
1937—1941	0,092 »	1960	0,073 »
1942—1946	0,088 »	1961	0,074 »
1947—1951	0,076 »		
1952—1956	0,072 »		
1957—1961	0,071 »		

1961 avlämnades till ägarna 154 milj. stockar med en sammanlagd volym av 11,5 milj. m³, d. v. s. kvantiteten tillsläppt flottgods var något större än den avlämnade kvantiteten. Av den totala för året redovisade flottgodsmängden blev 0,8 % eller 90 000 m³ kvarliggande i flottlederna (f. å. 1,3 %, 154 000 m³). Enligt tabell V i Skogsstatistisk årsbok 1960 (sid. 68), beräknas flottningsförlusten i genomsnitt per år uppgår till 0,8 % av det tillsläppta flottgodset. Tabellen ifråga syntes även ge visst belägg för det förhållandet att flottningsförlusten är större — ungefär 50 % — för massaved än för sågtimmer.

Flottningsföreningarnas kostnader redovisas i tabell 19. En mera detaljerad

redogörelse beträffande kostnaderna samt föreningarnas skulder och tillgångar har publicerats i ovannämnda nummer, 8—9/1962, av Kommersiella meddelanden. Utvecklingen under den senaste tioårsperioden av de totala kostnader som årligen påförts flottningsverksamheten, framgår av följande tablå.

År	Totalt milj. kr	Per m ³ redovisat flottgods, kr
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65
1955	73,3	5,90
1956	74,1	6,21
1957	81,0	6,20
1958	77,4	6,35
1959	66,1	6,76
1960	74,9	6,29
1961	77,5	6,70

Kostnaderna per redovisad volymenhet, som 1953 för första gången sedan 1932 uppvisade en sänkning men sedan med undantag för åren 1954, 1957 och 1960 fortsatt att stiga, uppvisar för 1961 en ökning med 41 öre från föregående år. Av 1961 års totalkostnader kom 58 % på utflottning (f. å. 59 %), 31 % på

skiljning, buntning o. d. (f. å. 31 %) samt återstående 11 % på förvaltning o. d. (f. å. 10 %). Löner till arbetarpersonalen uppgick till 40,5 milj. kr eller 52 % av totalkostnaderna (f. å. 53 %).

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land haft mindre betydelse för rundvirkestransporterna än i vissa andra länder, närmast beroende på landets tillgång till flottleder, vilka i allmänhet är billigare transportmedel för rundvirke än järnvägarna. På senare år har emellertid båda dessa transportmedel fått kännas av den alltmer hårdnande konkurrensen från lastbilarna.

Med järnväg transporterades 1961, såsom närmare framgår av tabell 20, 1,3 milj. ton rundvirke mot 1,0 milj. ton 1960. Omräknat till volymmått motsvarar dessa 1,3 milj. ton ca 1,8 milj. m³ (massaved, kolved, brännved o. d. reducerade till fast mått). Till jämförelse kan nämnas att den under året flottade kvantiteten, uttryckt i samma mått, uppgick till 11,5 milj. m³ f. rundvirke. Transporterna på järnväg av rundvirke redovisas för fyra femårsperioder (1942—1961) samt för åren 1960 och 1961 i nedanstående tablå.

Transporter på järnväg av rundvirke o. d. årligen 1942—1961. 1 000-tal ton.

År	Sågtimmer, stolpar, etc. ^{1 2}	Massaved ²	Brännved, kolved o. d. ¹	Summa
1942—1946	431	356	2 559	3 646
1947—1951	425	908	542	1 875
1952—1956	340	1 040	61	1 441
1957—1961	172	797	10	979
1960	188	807	4	999
1961	159	1 146	5	1 310

¹ 1942—1951 fördes kolved till sågtimmer och stolpar.

² T. o. m. 1959 samredovisades massaved och props.

Av tablan framgår att under de fem åren 1942—1946 då bränsleförsörjningen till följd av världskriget i stor omfattning baserades på brännved, fraktades varje år i medeltal nära 3 milj. ton eller 7 milj. m³t. ved på järnväg. Även en stor del av den under dessa år järnvägstransporterade massaveden användes för bränsleändamål. Från och med 1947 återgår transportererna på järnväg av oförädlade skogsprodukter till enfredsnivå, där framför allt minskat behov av brännved men även övergång till andra transportsätt tydligt återspeglas.

Det järnvägstransporterade virket utgjordes 1961 till 87 % av massaved. Till jämförelse må nämnas att massaved samma år utgjorde 73 % av tillsläppt flottgodskvantitet. År 1960 var motsvarande procenttal 80 respektive 72 %. Enligt tabell 20 var medeltransportlängderna de följande: sågtimmer (inkl. props) m. m. 210 km (f. å. 193 km), »master, spiror, pålningstimmer, ledningsstolpar» 421 km (f. å. 405 km), massaved 258 km (f. å. 236 km), kolved, brännved m. m. (obetydlig transportmängd) 151 km (f. å. 196 km) och allt virke 259 km (f. å. 235 km). Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke ökade till 23,3 milj. kr 1961 från 16,8 milj. kr 1960, medan fraktkostnaderna per kubikmeter däremot minskade från 7,2 öre 1960 till 6,9 öre 1961. Enligt ovan ökade medeltransportlängden från 235 km 1960 till 259 km 1961 och då järnvägstaxan är degressiv motsvaras ökad inedeltransportlängd av minskade fraktkostnader per tonkilometer.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstransporterade rundvirket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1961 som föregående år. I allmänhet är de relativt korta (mellan 200 och 300 km) mellan två nära liggande län i

mellersta Sverige. Huvudparten av det per järnväg transporterade rundvirket kommer från Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län och 1961 uppgick dessa läns andel av det avsända rundvirket till 64 % (f. å. 68 %).

De län, som vanligtvis brukar ha den största mottagningen av järnvägstransporterat rundvirke, är Västernorrlands, Gävleborgs och Värmlands län och dessa tre läns andel uppgick 1961 till 64 % (f. å. 59 %). Jämtne Älvsborgs län mottog de tre nu nämnda länen 72 % av allt år 1961 järnvägstransporterat virke.

5. Lastbilstransporter

I tidigare årgångar av Skogsstatistisk årsbok redovisades i tabell 22 transporter av oförädlat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under två månader respektive år. Redovisningen var baserad på statens biltrafiknämnds undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil och utgjorde det enda något så när kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under olika år per lastbil transporterade virket. I dessa biltrafiknämndens undersökningar, som huvudsakligen syftar till att belysa konkurrensförhållandena lastbil—järnväg, ingår endast yrkesmässig lastbilstrafik och transporter på längre avstånd, som skall ha passerat en huvudort. Dessutom berör undersökningarna endast transporter under två av årets tolv månader.

I Skogsstatistisk årsbok lämnas fr.o.m. 1959 ingen redovisning av de obetydliga transporter av oförädlat virke, som t. o. m. 1958 redovisades i tabell 22. År 1957 uppgick nämnda transporter enligt denna tabell till 10 500 ton, d. v. s. ca 16 000 m³f. inkl. bark under månaderna

mars—april. Under samma drivningsår avverkades 51 milj. m³sk., flottades 15 å 16 milj. m³f. inkl. bark och järnvägs-transporterades nästan 2 milj. m³f. inkl. bark.

I Skogsstatistisk årsbok 1954 redovisades vissa resultat från skogsbrukets motortransportkommittés »Biltransportutredning 1955», och dessa utvisade att under drivningssäsongen 1953/54 biltransporterades för skogsbrukets vidkommande icke mindre än 18 milj. ton (ung. 26—28 milj. m³f. inkl. bark). De samtidiga järnvägstransporterna av rundvirke uppgick till 1,4 milj. ton (2,2 milj. m³f. inkl. bark) och i flottlederna transporterades då 8,1 milj. ton (12,5 milj. m³f. inkl. bark). Avverkningen under nämnda drivningssäsong uppgick till 51,0 milj. m³sk. Enligt »Biltransportutredningen 1955» var medeltransportlängden för virkestransporter på lastbil ca 30 km mot ca 250 km för rundvirkestransporter på järnväg. Vid transporter av rundvirke på lastbil överväger alltså korttransporter.

Inom Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen pågår sedan 1959 godstransportundersökningar och bland annat inventerades skogstransporterna under avverkningsåret 1959/60 i syfte att fastställa hur landsvägstransporterna av rundvirke fördelade sig över det allmänna vägnätet i landets norra och mellersta delar. (Inventeringsområdet avseende skogstransporter begränsades i söder ungefärligen av en linje från norra delen av Väneren till Dalälvens utlopp.) Insamlingen av primärmaterialet utfördes av Skogsbrukets Transportutredning och resultatet finnes sammanställt på översiktliga kartblad i »Skogstransportkarta 1959/60», där rundvirkestransporternas omfattning i ton kan avläsas för alla vägar i inventeringsområdet.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförädlad virke till utlandet är fartyg det viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot en alltmör underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta beror bl. a. på att fartygstransporter nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

Till och med Skogsstatistisk årsbok 1958 redovisades i tabell 23 de under året i rikets hamnar och lastageplatser lossade kvantiteterna av rundvirke i inrikes fartygstransporter. Från och med årsboken 1959 ersattes huvudtabell 23 med texttabell (nedanstående tabell Ä). Anledningen härtill var bl. a. dels den att primärmaterialet (komm. koll. St. B. nr 50, 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörden») ej längre redovisade rundvirket på olika sortiment, dels även det förhållandet att trafiken i fråga är av mycket blygsam omfattning, ungefär 0,1—0,2 % av totala årsavverkningen.

Enligt tabell Ä uppgick den fartygstransporterade brännveden 1961 till 9 700 m³f. och det på samma sätt transporterade rundvirket till 77 000 m³f. eller sammanlagt till ungefär 55 000 ton. Fartygstransporterna av rundvirke i inrikes trafik är obetydliga, vilket framgår om de jämföres med rundvirkestransporterna på lastbil på någon kortare vägsträcka, t. ex. den mellan Hedemora och Avesta (ca 20 km), där under avverkningsssäsongen 1959/60 mellan 60 000 och 80 000 ton rundvirke transporterades med lastbil enligt den tidigare nämnda skogstransportkartan.

7. Havsflottning

Enligt kommerskollegii sjöfartsstatistik hade 1961 omkring 8,0 milj. m³f.

Tabell Ä. I rikets hamnar och lastageplatser 1961 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1961.

Län <i>County</i>	Brännved <i>Fuelwood</i> m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat <i>Wood in the</i> <i>round or</i> <i>roughly</i> <i>squared</i> m ³ f.	Län <i>County</i>	Brännved <i>Fuelwood</i> m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat <i>Wood in the</i> <i>round or</i> <i>roughly</i> <i>squared</i> m ³ f.
Nb	—	—	Ög	—	363
Vb	—	—	Skö	—	—
Jtl	—	—	Äbg	—	39 314
Vnr	8 573	—	Jkp	—	20 855
Gvl	—	—	Krb	—	—
Kpb	—	—	Klm	—	11 017
Vrm	—	—	Gtl	177	390
Ör	—	1 697	Gbg	455	770
Vstm	62	435	Hl	—	—
Ups	—	—	Bl	—	—
Sth	441	839	Krs	—	—
Sdm	—	269	Mlm	3	1 403
			Riket	19 711	77 352
			<i>Entire country</i>		
			1960	3 370	35 391

¹ Dessutom 40 498 ton (67 607 m³f.) flis.

rundvirke eller ca 70 % av det vid skiljeställena under året levererade godset transporterats i timmerflottar till magasin i hamn eller vid lastageplats. I dessa siffror innefattas icke blott havsflott-

² Det torde vara lämpligt, att med »havsflottning» beteckna endast bogsering av timmerflottar till förädlingsverk eller magasin inom annat flodområde än det varifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

ning i egentlig² mening utan även all bogsering av flottgods som sker bl. a. i älvmyningarna. Fr. o. m. 1958 är uppgifter om havsflottningens omfattning tillgängliga och 1961 omfattade denna 3,7 milj. m³f. rundvirke (f. å. 3,5 milj. m³f.). Den övervägande delen av dessa betydande transporter berör endast norrlandskusten. Av Sveriges import 1961 av rundvirke från Finland transporterades 615 277 m³f. eller ca 50 % (f. å. 38 %) i timmerflottar.

II. Virkesförbrukning och skogsindustriens produktion

1. Sågverksindustrien.

Enligt den senaste totala sågverksinventeringen fanns 1958 inom landet 4 163 avsalusågverk, varav 3 855 var i drift under året, samt 3 347 små husbehovsågar i sporadisk drift för jordbrukets behov. För timmeråtgång och trävaruproduktion inom hela sågverksbeståndet nyssnämnda år har kortfattad redogörelse lämnats i Skogsstatistisk årsbok 1958 och 1959 samt utförligare uppgifter i Kommersiella meddelanden nr 10—11 år 1962.

Totalundersökningar av sågverksdriftens omfattning skedde 1953 och 1958 och är avsedda att vidtagas i fortsättningen vart femte år. Det kan nämnas att tidigare hade ett par totalutredningar gjorts genom statens bränslekommission. Den undersökning som skulle belysa 1963 års förhållanden har emellertid måst uppskjutas på grund av personalbrist och överbelastning av de maskinella resurserna inom vederbörande ämbetsverk, Kungl. statistiska Centralbyrån.

Varje år inhämtas dock till den officiella industristatistiken uppgifter om bl. a. produktion och timmerförbrukning från sågverk med minst fem personer sysselsatta i årsgenomsnitt (motsvarande 10 personer under ett halvår etc.) Denna årliga statistik lämnar följaktligen ett stort antal småsågverk utanför, den omsluter dock ca 1 200 verk, vars sammanlagda tillverkning brukar motsvara ca 5/6 av totalproduktionen (tabellerna 24 och 25¹). Andelen varierar årsvis, enär de små verken har

¹ Uppgifter för tabell 25 om sågverkens och hyleriernas samt lädämneshusfabrikernas huvudsakliga produktion 1961 var ej tillgängliga vid årsbokens tryckning, varför i tabellen 1960 års uppgifter från föregående årsbok kvarstår oförändrade.

lättare än storsågverken att anpassa sin produktionsvolym efter rådande konjunkturläge.

Med ledning av nämnda partiella statistik samt även på annan grundval är dock möjligt att någorlunda tillförlitligt beräkna varje års totalproduktion och — via dokumenterade åtgångstal — även timmerförbrukningen åtminstone för landet i sin helhet. Som resultat för 1961 har på så sätt produktionen beräknats till 1,75 milj. stds barrträvaror, däri inbegripet bjälkar, sparrar, slipers och lädämnen (1,82 milj. stds 1960 var toppresultat). Motsvarande timmerförbrukning 1961 kan angivas till 15,5 milj. m³ f., bark längdövermål m. m. svinn oräknat.

Trävaruproduktionens storlek och variationer under de sista tio åren kan utläsas av tabell Ö.

Tabell Z i Skogsstatistisk årsbok 1958 och 1960 innehöll en del länsvis angivna data från totalinventeringen angående antal verk, produktion och timmerförbrukning skild på furu och gran. Då någon aktuell motsvarighet härtill, som ovan berörts, kan förväntas bli tillgänglig först om några år, har det ansetts av visst värde att låta denna sammanställning ingå även i föreliggande årsbok (tab. AB).

Härutöver kan lämnas följande siffror i tusentals stds om hur 1958 års totalproduktion vid avsalusågarna var fördelad på olika verkstyper.

Enkla cirkelsågar	96,6
Cirkelsågar med kantverk	165,5
» kompletta	361,2
Blockbandsågar	1,3
Ramsågar, enkla	124,1
» med 1 rampar	394,0
» » 2 »	150,8
» » 3 »	173,0
» » 4 » och fler	204,6
	<hr/>
	Summa 1 671,1

Tabell Ö. Beräknad totalproduktion av barrträvaror årsvis 1952—1961.
Estimated annual production of coniferous sawnwood in 1952—1961.

Måttenhet: 1000 stds
 Unit of measurement: 1000 stds

År Year	Övre o. mellersta Norrland	Gävleborgs, Kopparb. o. Värmlands län	Östra Svealand	Götaland	Hela riket <i>Entire country</i>
1952	340	345	206	485	1 375
1953	379	391	226	537	1 533
1954	420	449	286	620	1 775
1955	422	444	291	635	1 792
1956	367	404	268	581	1 620
1957	370	411	250	586	1 617
1958	396	431	261	622	1 710
1959	373	379	227	521	1 500
1960	426	448	276	670	1 820
1961	1 750

Hur sågverkens tillverkning i sin helhet varit sammansatt i kvalitetshänseende är ej känt. Sådan statistik föres dock av Svenska Trävaruexportförbundet beträffande dess anslutna medlemmar, som sammanlagt svarar för omkring hälften av vår trävaruexport och en tredjedel av totalproduktionen. Förbundet har benäget ställt statistik till förfogande, avseende åren 1960 och 1961, visande följande procentfördelning:

Osorterad kvalitet	furu	22	
	gran	19	41 %
		<hr/>	
Kvinta	» furu	30	
	gran	12	42 %
		<hr/>	
Utskott, furu o. gran			17 %
			<hr/>
			100 %

Man kan utgå från att utskottsvirket varit till största delen furu. I grova drag kan alltså sägas att andelen o/s varit 1/3 i furuvirket och mer än hälften i granvirket. Nu skall emellertid uppmärksammas, att i denna statistik dominerar starkt de norrländska och mellansvenska storsågverken medan Götaland är svagt företrätt. För hela den

svenska totalproduktionen bör relationerna vara något annorlunda, enär i södra Sverige granvirketets andel är större och o/s-procenten i furuvirket som allmänt känt lägre än i Norrland.

Lövvirkesproduktionen vid sågverken har på senare tid haft storleken 35 000 stds med smärre variationer årsvis. Motsvarande timmerförbrukning beräknas vara 0,3 milj. m³f. och ca 80 % kan lokaliseras till Götaland.

Biprodukter i form av ylved (ribbo. bakar etc.) utfaller vid sågverken med genomsnittligt 20—25 % av timmervolymen, för 1961 kan angivas ca 3,7 milj. m³f. Problemet med detta s. k. avfalls utnyttjande var ett för sågverken dominerande spörsmål ännu i mitten av 1950-talet. Utvecklingen på detta område har gått raskt. Av efterföljande avsnitt om massa- och wallboardindustrien framgår att numera stora kvantiteter sågavfall tagas i anspråk som råvara. Omräknat i fast mått motsvarar de 1961 ca 3,1 milj. m³f. Ätminstone mängdmässigt sett är nämnda problem således redan nu nära sin lösning.

2. Faner- och plywoodindustrin.

Verksamheten vid denna industrigren 1961 fick ej fullt så stor omfattning som året innan. För plywood har utvecklingen gått mot ökad förbrukning inom landet, under 1961 exporterades endast omkring en femtedel av tillverknin- gen.

Produktionen av plywood (kryssfä- ner) av barr- och lövträd blev ca 26 700 ton (1960 ca 27 600 ton). För lamell- och skiktträ redovisas ca 10 500 ton, men här inbegripes ej snickeriproduk- ten lamellgolv.

Av enkelfaner med en tjocklek om högst 5 mm tillverkades ca 18 milj. m², varav som vanligt omkring två tredjedelar var av utländska trädslag.

Den totala råvaruförbrukningen vid samtliga faner- och plywoodfabriker var, som framgår av tabell 24, 188 000 m³f., utländskt virke inräknat.

3. Massaindustrien.

Under 1961 bedrevs massatillverk- ning vid 110 större eller mindre indu- strianläggningar inom landet. Antalet fabriker blir 125, om man räknar olika produktionslinjer vid integrerade an- lägningar som särskilda enheter.

Den goda mängdkonjunktur, som kännetecknade avsättningsmarknaden

för massaindustriens produkter under 1960, blev ej bestående under 1961. De västeuropeiska pappersbruken övergick till en restriktivare inköspolitik i syf- te att nedsöka sina onormalt stora la- ger till en nivå mer anpassad efter den dock något stigande papperskonsumtio- nen. I kombination med ökade utbud av massa från U. S. A. och Kanada un- der första halvåret blev resultatet av- sättningsvärigheter för svensk massa. Vår industrikapacitet hade emellertid genom utbyggnad ökat och trängde till utnyttjande, varför produktionen — med lagerökning som följd — under 1961 blev större än någonsin tidigare, drygt 4,0 milj. ton cellulosa och 1,2 milj. ton mekanisk och halvkemisk mas- sa. Driftkapaciteten var dock med den- na produktionsstorlek ej helt utnyttjad, särskilt gäller detta mekanisk massa.

Massaindustriens anmärkningsvärda expansion under de sista tio åren be- lysas av följande sammanställning. Här- av framgår att den relativa ökningen varit starkare för sulfat- och mekanisk massa än för sulfit och större för blekt än för oblekt cellulosa.

Förbrukningen av rundvirke vid mas- safabrikerna uppgick 1961 (tabell 24) till 20,85 milj. m³f. varav 2,02 milj. m³f. lövved. Härutöver använde cellu-

År	Mekanisk och halv- kemisk massa	Sulfitcellulosa		Sulfatcellulosa		Summa
		blekt	oblekt	blekt	oblekt	
1952	659	639	709	300	718	3 025
1953	719	700	676	311	794	3 200
1954	800	792	764	391	900	3 647
1955	873	854	815	413	949	3 904
1956	924	896	842	440	1 003	4 105
1957	960	955	775	504	1 051	4 245
1958	905	946	742	547	951	4 091
1959	996	969	737	623	1 060	4 385
1960	1 147	1 125	773	720	1 229	4 994
1961	1 221	1 143	814	782	1 310	5 270

Tabell CD. Massa- och wallboardindustriens råvaruförbrukning 1961 regionsvis.

Consumption of roundwood and sawmill waste by pulp mills and fibreboard factories 1961. By regions

Anm. Fördelningen på länsgrupper gäller icke virkets härkomst.

Länsgrupp Region	Rundvirke i 1 000-tal m ³ fast mått						Såghack, ribb o. dyl. i 1 000-tals m ³ löst mått <i>Sawmill waste 1 000 m² stacked volume</i>
	fur pine	gran spruce	asp aspen	björk birch	diverse other	s:a rund- virke total round- wood	
I	1 015	785	10	21	15	1 846	1 326
II	2 281	3 533	95	951	48	6 908	1 333
III	1 501	2 460	20	293	29	4 303	1 791
IV ¹	2 912	4 248	36	529	219	7 944	3 768
V	22	315	—	46	25	408	—
Hela riket	7 731	11 341	161	1 840	336	21 409	8 218
¹ därav Värmlands län	1 310	1 618	—	273	20	3 221	1 041

losafabrikerna som råvara sågverkshack. ca 5,25 milj. m³ löst mått samt ca 250 000 m³t. ribb- och bakaved.

4. Wallboardindustrien

Antalet i landet verksamma boardfabriker har länge varit oförändrat 17. De flesta är förlagda till eller i närheten av sågverk, från vilka en stor del av råvaran erhålles i form av sågavfall. Totalproduktionen 1961 blev den hittills största, 623 000 ton, varav 88 % hård och 12 % porös board. Omkring två tredjedelar gick till utlandet.

Boardtillverkningen har under sista årtiondet expanderat förhållandevis ännu starkare än massaproduktionen. De senare åren har dock prisnivån försämrats som en följd av överproduktion inom det europeiska avsättningsområdet. De olika årens produktionsresultat har varit följande (i 1 000-tal ton):

1952	230	1957	513
1953	272	1958	542
1954	368	1959	556
1955	429	1960	614
1956	450	1961	623

Rundvirkesförbrukningen under 1961 utgjorde, som anges i tabell 24, ca 560 000 m³f., huvudsakligen barrved. Dessutom användes sågverkshack, 2,45 milj. m³ löst mått (ca 0,9 milj. m³f) och 265 000 m³t. ribb- och bakaved. I mindre omfattning har även slitmassa tillsatts som råvara. Boardsindustrien låter numera väsentliga mängder bark ingå i tillverkningen, vilket är av stor betydelse för avsättningen av småsågarnas obarkade ribb- och bakaved.

5. Spånskiveindustrien.

Denna vår yngsta skogsindustrigen har snabbt utvecklats. Fem fabriker har varit i verksamhet 1961, ett par är under byggnad och flera projekteras.

Totalproduktionen uppgick 1961 till ca 53 000 ton (43 000 ton 1960 och 32 000 ton 1959). Förbrukningen 1961 inom Sverige uppgick enligt uppgift till ca 45 000 ton. Såväl import som export förekommer, men den förra minskas åtskilligt och den senare ökar avsevärt. Inhemska avnämare är möbel-, snickeri-

och byggnadsindustrier, till omfånget i nämnd ordning (1959).

Som råvara användes mest sulfatved och klenvirke, men även avfall från sågverk, hyvlerier och plywoodfabriker utnyttjas samt vid en fabrik på västkusten linavfall. Rundvirkesåtgången är ej statistiskt känd men kan för 1961 skattas till något över 100 000 m³f. (ingår ej i tabell 24).

6. Förbrukning av brännved m. m.

Storleken av brännvedsåtgången f. n. inom landet är ej statistiskt känd. För dess bedömning har tidigare hållpunkter blivit allt ovissare. En representativ mängdundersökning vore önskvärd men skulle fransett kostnaderna möta väsentliga statistiska metodsvårigheter.

Vad man säkert vet är att brännvedsåtgången starkt minskat sedan 1950-talets början, då den var nöjaktigt känd. Den helt dominerande andelen kommer nu på landsbygden och där i huvudsak på jordbruk med skogstillgång. Men även på landsbygden minskar brännvedsbehovet, inte blott på grund av övergång till koks och olja utan kanske mest som en följd av det stora antal jordbruk, som årligen nedlägges, och

den stadigt fortgående befolkningsflyttningen från landsbygd till tätorter.

Brännvedsavverkningen 1961 har på mest skönsmåsig grundval nedskrivits till 4,6 milj. m³f., bark frånräknad, som framgår av tabell 11. Härutöver användes en okänd mängd sågspån, bakaved och övrigt avfall.

Inom jordbruket åtgår vissa mängder rundvirke — förutom såglimmer — till hägnader, hässjor och diverse ändamål. Kvantiteten befanns vid en undersökning för tio år sedan vara ca 270 000 m³f. men har sannolikt nu sjunkit till hälften eller något däröver.

För träkolning disponeras numera en tämligen obetydlig mängd skogsved. Domänverkets träkolning har praktiskt taget upphört 1961. Bland järnverken tillverkades 1961 träkolstackjärn endast vid tre blästermasugnar och två elektrohyttor i landet. Med ledning av uppgifter om deras träkolskonsumtion samt med tillägg av förbrukningen vid gruv-sintring, övrig industriell verksamhet samt viss träkolsexport, kan åtgången av skogsved totalt beräknas till ca 230 000 m³f. (densamma som 1960) och därutöver en mindre mängd ribb- och bakaved.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror

Sveriges export av rundvirke är av ringa omfattning i jämförelse med de kvantiteter som undergår industriell förädling inom landet. Under 1961 exporterades ej fullt 0,9 milj. m³f. motsvarande blott 2 % av den totala avverkningen i landet samma år.

Importen av rundvirke har de två sista åren varit större än exporten. Under 1961 infördes till riket nära 1,5 milj. m³f.

En återblick på de sista tio årens utveckling av vår utrikeshandel med rundvirke kan vara av intresse. I efterföljande sammanställning redovisas därför enligt handelsstatistiken exporterade och importerade mängder. Sortimentgruppen »övrigt rundvirke» innefattar såg- och fanértimmer av lövträd, pålar, stolpar och diverse annat rundvirke men ej brännved.

Bland våra utländska handelspartners i fråga om rundvirke dominerade 1961

Exporterat och importerat rundvirke 1952—1961 i 1 000-tal m³f.

År	Sågtimmer m. m. av barrträd		Massaved		Props		Övr. rund- virke		Summa	
	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.
1952	48	358	183	782	1 000	—	78	26	1 309	1 166
1953	61	252	206	275	552	4	106	31	925	562
1954	108	331	581	293	329	—	90	61	1 108	685
1955	102	204	1 051	280	436	0	99	47	1 688	531
1956	85	182	747	348	269	—	76	56	1 177	586
1957	106	131	890	299	457	—	79	49	1 532	479
1958	146	331	646	274	288	—	90	55	1 170	660
1959	200	167	339	315	208	—	135	34	882	516
1960	206	308	407	603	18	—	145	45	776	956
1961	212	234	528	1 224	14	2	137	33	893	1 493

klart Finland, Norge och Västtyskland. Till Norge gick 61 % av utförseln, förutom sedvanlig gränshandlexport skedde betydande massavedsleveranser med järnväg från mellersta och södra Sverige. Från Norge infördes med flottleder och biltransporter gränshandelsvirke av ungefär normal omfattning, 227 000 m³f. Från Finland levererades till svenska sågverk och massafabriker ej mindre än ca 1,2 milj. m³f., utförseln till Finland var oväsentlig. Exporten till Västtyskland har på senare år minskat och stannade 1961 vid 236 000 m³f.

Importen av »övrigt rundvirke» utgöres till största delen av mahogny, teak och andra utländska lövträds slag.

I tabellerna 27 och 28 redovisas n-ri keshandeln med bl. a. rundvirke i såväl kvantitet som värde för åren 1957—1961 och av tabell 29 framgår fördelning på länder 1961. Värdet i pengar utgjorde under 1961 för exporterat rundvirke 84 och för importerat 105 milj. kronor i avrundade tal. Motsvarande siffror för 1960 var respektive 72 och 84.

2. Sågat virke

Från svenska sågverk exporterades under 1961 av sågat barrvirke inklusive

bjälkar och sparrar, slipers och lådämnen 984 000 stds, d.v.s. ca 10 % mindre än rekordexporten 1960. Värdet av 1961 års exportmängd var 1 035 milj. kronor. Genomsnittspriset per std blev 1 052 kr (1 002 kr 1960, 890 kr 1959 och 1 004 kr 1958), en viss prisåtstramning kunde alltså noteras. Exportutvecklingen under de senaste tio åren belyses av tablån på sid. 84.

Av bjälkar, sparrar och slipers gick 56 % till Danmark och 38 % till Västtyskland.

I tablån redovisas under beteckning- en »övriga sågade trävaror» plankor, battens, scantings, bräder, lådämnen och annat småvirke. Andelen hyvlat virke är tämligen liten, en följd av bl. a. konkurrens från board och plywood.

Storbritannien är alltjämt det största avnämrandet för vår sågverksindustris huvudsortiment, även om dess andel på senare år avsevärt minskat. Den utgjorde 32 % 1961. Nederländerna erhö- ll 18 % (huvudsakligen granvaror), Västtyskland 15 %, Danmark 11 %, Frankrike och Belgien tillsammans 8 % och Spanien 3 %.

Exportvärdet i pengar för gruppen

Export av sågade barr-trävaror 1952—1961 i 1 000-tal stds.

Ar	Bjälkar o. sparrar	Slipers	Övr. sågade trävaror		Summa barr- träds- virke
			ohyvlade	hyvlade	
1952	33	9	619	45	706
1953	27	10	890	39	966
1954	30	5	852	55	942
1955	31	6	988	48	1 073
1956	22	13	941	47	1 023
1957	25	10	1 032	40	1 107
1958	31	7	806	32	876
1959	37	3	956	27	1 023
1960	43	3	1 026	28	1 100
1961	43	3	904	34	984

»övriga sågade trävaror» uppgick 1961 till 1 002 milj. kronor eller genomsnittligt 1 069 kr/std. För bjälkar, sparrar och slipers tillkommer ca 33 milj. kronor och för ca 2 700 stds lövträvaror, som ej ingår i tablån, 4,6 milj. kr.

Importen till Sverige av sågat virke uppgick till ca 54 000 stds (f. å. 55 000). Härav var 16 000 stds lövträvaror från diverse länder och återstoden huvudsakligen byggnadsträ (utskott och kvinta) från Finland.

Ytterligare uppgifter om export och import redovisas i tabellerna 27—29.

3. Fanérskivor

Utrikeshandeln med fanérskivor för byggnadsändamål och möbelindustri är av tämligen blygsam omfattning. Utvecklingen har på senare tid gått mot minskad export och ökad import. Under 1961 blev importöverskottet obetydligt större än 1960 i fråga om såväl mängd som värde.

Exporten av enkelfanér sjönk till ca 2 800 ton med ett värde av ca 9,4 milj. kronor. En tredjedel var tillverkad av utländska träslag. Västtyskland och Norge dominerade på köparsidan. För kryssfanér (plywood) sjönk exporten till ca 5 100 ton med ett värde av drygt

6,3 milj. kronor. Nära 20 % var björkfanér, resten i allt väsentligt furuplywood. Danmark absorberade över en fjärdedel av plywoodexporten, som f. ö. berörde ett tjugotal länder hela världen över.

Importen omfattade ca 3 400 ton enkelfanér och 12 200 ton kryssfanér med ett sammanlagt värde av ca 36,1 milj. kronor. Av enkelfanéret kom ca 40 % från Västtyskland, av kryssfanéret ca 70 % från Finland. I varugruppen kryssfanér har här inräknats ca 3 900 ton lamellträ, varav det mesta inköpts i Finland.

4. Massa, papper och wallboard

Dessa skogsindustriarter svarar tillsammans för 20 à 25 % av det totala svenska exportvärdet. Efterföljande sammanställning visar den kvantitativa exportutvecklingen under de sista tio åren för massa av olika slag samt wallboard (träfiberplattor).

Till sulfitecellulosa har fr. o. m. 1959 överförts en relativt obetydlig kvantitet dissolving, som framställts vid sulfatfabriker. Halvkemisk massa exporterades i nämnvärd kvantitet först 1961 (2 000 ton).

Sveriges export av massa och wallboard 1952—1961 i 1 000-tal ton torrsvikt

År	Mekanisk o. halv-kemisk massa	Sulfitcellulosa			Sulfatcellulosa			S:a massa	Wall-board	
		pappersmassa		dis-solv-ing	s:a	oblekt	blekt			s:a
		oblekt	blekt							
1952 ...	269	369	179	267	815	320	226	546	1 630	105
1953 ...	310	473	291	329	1 093	434	329	763	2 166	127
1954 ...	358	522	249	348	1 119	423	329	752	2 229	213
1955 ...	385	505	300	344	1 149	431	339	770	2 304	260
1956 ...	432	503	366	357	1 226	505	385	890	2 548	300
1957 ...	413	479	356	363	1 198	454	395	849	2 460	340
1958 ...	345	414	399	316	1 129	418	465	883	2 357	350
1959 ...	360	417	466	341	1 224	544	550	1 094	2 678	396
1960 ...	413	426	475	416	1 317	616	585	1 201	2 931	418
1961 ...	415	386	468	371	1 225	517	574	1 091	2 731	416

Av mekanisk massa (slipmassa) gick 58 % till Storbritannien. EEC-länderna svarade sammanlagt för 26 %.

För samtliga slag av kemisk massa är ävenså Storbritannien vår största utrikeskund, under 1961 exporterades dit ca 29 %. Till EEC-länderna gick sammanlagt 44 % och till USA 6 %.

Värdet i pengar av 1961 års svenska massaexport uppgick till 1 721 milj. kronor (f. å. 1 827). Massainport till Sverige är mycket obetydlig.

Wallboardexporten omfattade 416 000 ton eller ungefär lika mycket som året före. Storbritannien mottog 31 %, EEC-länderna 26 % och USA 16 %. Svensk wallboard fann dessutom köpare i ett stort antal utomeuropeiska länder. Totala exportvärdet blev 174 milj. kronor. Import till Sverige är oväsentlig.

Sedan 1959 redovisas i handelsstatistiken även det tämligen nya sortimentet spånplattor. Härav exporterades ca 17 200 ton (f. å. 12 000) och importerades ca 4 600 ton (f. å. 6 400).

Exporten av papp och papper steg till 1 387 000 ton med ett värde av 1 242 milj. kronor (f. å. 1 281 000 ton och 1 139 milj. kronor).

Ytterligare statistikuppgifter om utri-

keshandeln med massa och board m. m. återfinns i tabellerna 27—29.

5. Tjära och träkol

Exporten av dessa förr så betydande skogsprodukter är nu av ringa omfattning men medtages här för fullständighetens skull.

Trätjära användes mest vid gummitillverkning, sedan dess funktion som träimpregneringsmedel alltmer övertagits av andra kemikalier. Tjärexporten sjönk 1961 till 2 360 ton med ett värde av 1,6 milj. kronor. Största köparna var Västtyskland, Australien och Belgien.

En mindre träkolsexport förekommer alljämt. Under 1961 utgjorde den 32 600 m³ löst mått med ett värde av ca 2,4 milj. kronor. Tre fjärdedelar gick till Storbritannien och närmare en fjärdedel till Norge. Det är huvudsakligen inom den kemiska industrien därstädes, som träkol numera kommer till användning.

Sammanlagt värde

De av föreliggande redogörelse berörda sortimenten har alla mer eller mindre direkt sitt ursprung från skogen. Omställningsvärdet för denna del av vår ut-

	Export	Import
Oarbetade trävaror ...	83	104
Sågat virke	1,040	80
Fanérskivor	16	36
Massa	1 721	5
Papper och papp	1 242	44
Wallboard och spån- plattor	185	3
Tjära och träkol	4	1
Summa	4 291	273
(1960)	4 353	251

rikeshandel blev under 1961 enligt ovan (i milj. kr).

Biprodukter såsom terpentin, träsprit

o. dyl. har här ej medtagits, exporten därav har liten omfattning.

Värdet av Sveriges totala export av samtliga varor uppgick 1961 till 14,2 miljarder kronor (mot ej fullt 13,3 miljarder kr 1960). Omkring 30 % härav kommer följaktligen på produkter, var till råvaran erhållits från skogen. Andelen har på senare år successivt nedgått, i mitten av 1950-talet var den drygt 40 %. Tillbakagången är dock endast relativ och närmast en följdverkan av metall- och verkstadsindustriens starka exportökning.

D. VIRKESPRISER OCH OMKOSTNADER

I. Rotpriser

Alltsedan 1953 har skogsstyrelsen med skogsvårdsstyrelsernas medverkan företagit årliga stickprovsundersökningar angående priser och en del andra data vid försäljning av slämplingsposter från bondeskogsbruket. I tabell EF redovisas resultat från undersökningen avseende drivningsåret 1961/62. Den omfattade ej fullt så många försäljningsposter som året före, men deras sammanlagda kubikmassa var ej oväsentligt större.

Överslagsvis har man brukat räkna med att omkring en tredjedel av bondeskogsbrukets virkesuttag avyttras genom rotförsäljning. Detta skulle vid en årsavverkning av nu gängse storleksordning betyda i runt tal 10 milj. m³sk. Stickprovsundersökningen för 1961/62 berör sammanlagt drygt 0,7 milj. m³sk., varför alltså ca 7 % av allt på rot försålt virke från bondeskogarna skulle ingå i materialet. Uppgifterna härrör från praktiskt taget samtliga ca 300 länsskogvaktarområden i landet.

I vad mån stickprovsurvalet kan anses representativt för län eller länsdel är svårbedömbart, för vart och ett av de fem skogliga huvudområdena bör säkerheten statistiskt sett vara större än för enskilda län. Eftersom priserna per m³sk. är mycket olika i de norra gentemot de sydliga delarna av landet samt undersökningsmaterialet till sitt omfång ej alla år har samma regionala proportioner, har riksmedeltalen de två sista åren hopvägts på så sätt att vart och ett av de fem huvudområdena fått ingå efter sin beräknade andel i bondeskogsbrukets totalavverkning inom riket.

För jämförelse har i slutet av tabellen införts riksmedeltalen enligt årsböckerna fr. o. m. 1955. Posternas genomsnittliga kubikmassa har de tre sista åren visat en anmärkningsvärd ökning. Från 262 m³sk. 1958/59, när marknaden var tryckt, har den stigit till 425 m³sk. 1961/62, tidigare år har den varierat i stort sett mellan 300 och 325 m³sk. Det sista årets ökning faller huvudsakligen på övre Norrland och vissa mellansvenska län.

Drivningsvägens längd har tack vare nya skogsbilvägar successivt minskat och de sista tre åren varit 0,9 km i riksgenomsnitt. Trädslagsblandningen har varierat inom tämligen snäva gränser, men man kan i utvecklingen skönja en tendens mot mera tall och mindre gran. Att lövskogsprocenten är så ringa beror kanske mest på att för undersökningen instruktionsenligt utvalts företrädesvis barrvirkesposter. Medelvolymen per träd har efter hand ökat något men de sista tre åren varit densamma, 0,21 m³sk. Prisutvecklingen har visat tydligt samband med leveransprisernas och drivningskostnadernas förändringar. De två första jämförelseårens rotpriser har sedermera ej uppnåtts.

Vad beträffar 1961/62 kan för de flesta län noteras en större eller mindre prissänkning gentemot föregående år. Riksmedelpriset blev 4,5 % lägre, vilket ganska väl motsvarar årets lönestegring. Leveranspriserna var båda åren nästan genomgående desamma.

Som i detta sammanhang ofta poängterats, blir en jämförelse mellan olika

Tabell EF. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1961/62.

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on forests in the cutting year 1961/62.

Län eller länssdel <i>County</i>	Under- sökt antal rot- för- sälj- ning- ar <i>No. of sales of stand- ing tim- ber</i>	I medeltal per rotförsäljning <i>Average per sale of standing timber</i>										driv- nings- väg haul- ing dis- tance km	betalt pris per m ³ sk. price per m ³ sk. <i>Sw. cr.</i>		
		antal träd <i>No. of trees</i>	kubikmassa <i>volume</i>					medelvolym m ³ sk./träd <i>average volume per tree m³ sk.</i>							
			m ³ sk.	fördelning <i>of which</i>			tall pine	gran spruce	löv broad- leaved	tall pine	gran spruce			löv broad- leaved	samtl. all
				%	%	%									
Nb lappmarken	82	4 709	671	74	26	—	0,18	0,11	—	0,15	4,5	18,48			
kustlandet	107	5 425	581	60	26	14	0,16	0,09	0,09	0,12	2,1	18,08			
Vb lappmarken	70	3 533	535	30	69	1	0,18	0,14	0,11	0,15	2,9	25,35			
kustlandet	85	2 566	380	50	41	9	0,19	0,12	0,12	0,15	1,1	24,75			
Jtl	128	5 130	913	24	75	1	0,22	0,17	0,28	0,18	2,0	19,92			
Vnr	89	3 941	640	22	74	4	0,26	0,15	0,14	0,16	1,3	26,34			
Gvl	62	1 995	461	53	43	4	0,32	0,18	0,16	0,23	0,9	34,50			
Kpb	105	2 647	494	47	51	2	0,25	0,15	0,15	0,19	1,1	34,90			
Vrm	69	2 219	479	34	59	7	0,30	0,19	0,18	0,22	0,8	35,79			
Ör	48	1 044	345	39	56	5	0,50	0,28	0,20	0,33	0,6	39,14			
Vstm	46	1 495	507	46	47	7	0,42	0,30	0,22	0,34	0,7	39,25			
Ups	37	928	268	50	40	10	0,40	0,25	0,13	0,28	0,8	36,72			
Sth	28	2 296	542	35	54	11	0,65	0,19	0,14	0,24	0,8	34,82			
Sdm	64	773	335	51	47	2	0,57	0,37	0,16	0,43	0,5	45,42			
Ög	56	1 012	401	50	45	5	0,51	0,37	0,17	0,40	0,8	38,45			
Skb	43	928	270	40	52	8	0,41	0,28	0,13	0,29	0,3	36,95			
Äbg	90	1 473	370	30	63	7	0,30	0,25	0,14	0,25	0,5	39,42			
Jkp	93	685	223	40	56	4	0,42	0,30	0,16	0,33	0,4	46,85			
Krb	79	627	241	43	57	—	0,42	0,37	—	0,39	0,4	47,57			
Klm	90	960	383	56	42	2	0,46	0,36	0,16	0,40	0,3	42,19			
Gtl	41	1 094	254	64	34	2	0,28	0,18	0,10	0,23	0,3	32,10			
Gbg	22	782	182	20	74	6	0,21	0,26	0,13	0,23	0,9	35,34			
Bl	41	733	246	49	50	1	0,34	0,33	0,16	0,33	0,3	42,57			
BI	30	737	318	20	78	2	0,45	0,43	0,25	0,43	0,2	46,14			
Krs	70	595	171	44	49	7	0,37	0,24	0,26	0,29	0,2	39,20			
Mlm	12	588	200	—	90	10	—	0,31	1,70	0,34	0,2	52,73			
I	344	4 162	575	57	36	7	0,17	0,11	0,09	0,14	2,6	20,65			
II	217	4 642	801	23	75	2	0,24	0,16	0,17	0,17	1,7	22,02			
III	176	2 387	481	49	48	3	0,27	0,16	0,16	0,20	1,0	34,75			
IV	714	1 188	365	42	52	6	0,42	0,28	0,16	0,31	0,5	40,47			
V	216	754	224	41	55	4	0,33	0,28	0,21	0,30	0,3	40,09			
Hela riket	1 667	1 980	425	43	52	5	0,27	0,19	0,14	0,21	0,9	33,14			
<i>Entire country</i>															
1960/61	1 688	1 785	380	43	52	5	0,27	0,19	0,14	0,21	0,9	34,70			
1959/60	1 572	1 624	335	41	56	3	0,26	0,19	0,15	0,21	0,9	31,12			
1958/59	1 291	1 185	262	45	53	2	0,28	0,19	0,14	0,22	1,0	28,72			
1957/58	1 596	1 691	313	46	50	4	0,23	0,16	0,12	0,19	1,0	34,93			
1956/57	1 500	1 877	320	39	57	4	0,22	0,15	0,12	0,17	1,0	31,44			
1955/56	1 588	1 834	310	41	56	3	0,21	0,15	0,12	0,17	1,2	36,89			
1954/55	1 643	1 773	325	38	59	3	0,23	0,16	0,11	0,18	1,2	39,32			

Tabell GH. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1957—1961.

Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1957—1961.

Måttenhet: kr per m³sk.
Unit of measurement: kr per m³sk.

Område ¹ Region	Försäljningsår				
	1957	1958	1959	1960	1961
Norrland och Dalarna					
enl. försäljningslängd	25,98	24,12	26,39	29,81	29,42
listad					
allt å rot sålt virke	21,59	17,08	20,89	24,73	24,44
all wood sold on root					
Övriga Sverige					
enl. försäljningslängd	49,29	41,31	47,81	51,70	48,56
listad					
allt å rot sålt virke	44,42	37,19	43,34	47,38	46,08
all wood sold on root					
Hela riket					
Entire country					
enl. försäljningslängd	38,98	35,43	38,80	41,86	41,49
listad					
allt å rot sålt virke	33,08	28,29	32,60	35,95	35,75
all wood sold on root					

¹ Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgränserna.

läns eller regioners priser orättvis, om man ej samtidigt beaktar bl. a. skillnader i trädens medelvolum. Avsevärd olikhet i detta fall är en följd av att de norrländska stämplingsposterna regelmässigt har 3" som minimidiameter i brösthöjd, medan i Mellan- och Sydsverige ej är vanligt att klenare träd än 4", ibland t. o. m. 6" ingår i försäljningen.

Av de från kronoskogarna avyttrade virkesmängderna under 1961 såldes endast omkring en femtedel på rot; andelen var i början av 1950-talet mer än dubbelt så stor. De större och värdefullare rotposterna förtecknas i en upprättad försäljningslängd och utbjudes på de av domänverket på höstarna hållna kronoauktionerna. Efter att ett par år ha varit ersatt med skriftliga anbud återupptogs auktionsförfarandet 1960. Vid höstauktionen 1961 eller genom anbud

erhölls genomsnittligt för riket ett pris om 41,49 kr/m³sk. mot 41,86 kr/m³sk. året före, prissänkningen var följaktligen obetydlig, större i södra än i norra Sverige. Av utbudet kvantitet såldes ca 75 %.

Smärre stämplingar på kronoskogarna och sådana som innehåller sortiment av mer varierande värde brukar avyttras vid olika tider på året direkt från reviren och betingar som regel väsentligt lägre pris än auktionsposterna.

För allt på rot sålt virke, sammanlagt 1,29 milj. m³sk., erhöll domänverket 1961 ett medelpris om 35,75 kr/m³sk. I tabell GH redovisas de medelpriser, som betalats under åren 1957—1961.

Med hänsyn till tidpunkt för prissättningen är bondeskogsbrukets rotposter närmast jämförbara med domänverkets poster enligt försäljningslängd. Vid en

jämförelse finner man, att de sistnämnda hösten 1961 betingade ca 25 % högre pris än bondeskogsposterna (20 % f. å.). Bidragande härtill har säkert varit kronoposternas större medelvolym per träd, för hela riket 0,26 m³sk, mot 0,21 m³sk. för bondeskogsbruket. Skillnaden är till såväl pris som medelvolym större i södra än i norra Sverige. Posternas storlek är en annan faktor som påverkar priset, enär drivningsomkostnaderna per m³sk. ställer sig lägre vid stora än vid små avverkningar, en fördel som torde öka i betydelse ju mer arbetet mekaniseras.

Kronans auktionsposter 1961 höll en genomsnittlig kubikmassa om 919 m³sk., bondeskogsposterna enl. tab. EF 425 m³sk. Att småposter ur köparens synpunkt är mindre begärliga kan möjligen vara en bidragande orsak till de sista årens ansenliga storleksökning av bondeskogsbrukets rotposter.

De vid samtliga virkesuttag från kronoskogarna — således inbegripna de i egen regi företagna avverkningarna — erhållna rånettovärderna per m³sk. under de senaste tio åren framgår av tabell 30.

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

Sågtimmerpriserna under avverkningsssäsongen 1960/61 steg från året innan med 10—12 % i de norra och mellersta delarna av landet och med 6—8 % i de södra. Massavedspriserna höjdes i Norrland, Dalarna och Värmland med ca 14 % och i övriga Sverige med ca 20 %.

För marknaden 1961/62 gällde fjolårets timmerpriser helt oförändrade i Norrland, Dalarna och Värmland. I övriga Sverige skedde smärre justeringar åt båda hållen, dock mest nedåtriktade. Massavedspriserna förblev oförändrade praktiskt taget i hela landet.

Prisnoteringar för timmer och massaved återfinns i tabellerna 31 a och 32 a för 1960/61 samt i tabellerna 31 b och 32 b för 1961/62. Där angivna priser tillämpades allmänt i öppna marknaden för sågtimmer inom Norrland, Dalarna och Värmland samt för massaved i hela landet. Leveransvirke från kronans skogar prissattes dock vanligtvis efter särskilda förhandlingar eller genom anbudsinfordrande. De i nyssnämnda tabeller angivna sågtimmerpriserna i söd-

ra Sverige (s. k. listpriser) frångås ofta, varvid som regel något högre priser betalas för bättre partier. Där är också vanligt, att säljarna överenskommer med sågverken om genomsnittspris för bedömd medelkvalitet i stället för uppdelning på o/s-, kvinta- och utskottspris. I Västerbottens och en del av Norrbottens län betalas sågtimret med stycketalspris allt efter topptumtal och stocklängd men oavsett rotgrovlek. Mantelvolymen åsattes ej separat pris, och i stycketalspriserna har även inarbetats tillägg och rabatt för respektive överskjutande eller bristande medellängd.

Rundvirkesprisernas utveckling under de sista tio åren belyses av följande sammanställning över priserna vid respektive drivningssäsongers början fritt Ängermanälvens slutskilje för obarkat furutimmer 16' × 8" och för helbarkad sulfitved. Det kan tillfogas, att sulfatved under jämförelsetiden länge betingade minst 20 % lägre pris än sulfitved, men på senare år har denna prisskillnad krympt och är f. n. 7,5 %.

År	Sågtimmer		Sulfitved	
	öre per f³tr.	Index 1948 =100	öre per f³tr.	Index 1948 =100
Hösten 1952 ...	225	199	156	142
» 1953 ...	234	207	170	155
» 1954 ...	247	218	190	173
» 1955 ...	243	215	194	177
» 1956 ...	204	180	177	161
» 1957 ...	208	184	158	144
» 1958 ...	182	161	143	130
» 1959 ...	202	179	154	140
» 1960 ...	223	198	174	158
» 1961 ...	223	198	174	158

Brännvedspriser för de två sista åren anges i tabellerna 33 a och 33 b. I vad mån dessa noteringar är representativa för den alltfjämt minskande brännvedsmarknaden är ej lätt att bedöma, då försäljning till stor del sker direkt från skogsägaren till konsument och till rätt varierande priser. En viss prishöjning kan utläsas och den har ungefär den storlek, som betingas av arbetslönernas ökning. Endast i gynnsamt belägna avverkningstrakter ger detta sortiment något rotvärde av betydelse.

III. Drivningskostnader

Centrala löneförhandlingar förekom ej 1961, enär uppgörelsen 1960 hade två-årig giltighetstid 1/1 1960—31/12 1961. Avtalet innefattade en löneökning även från 1960 till 1961, timlönerna skulle höjas med 27—34 öre och ackordslönerna för huggning och hästkörning med 5¼ %. Tillgången på arbetskraft var god men vintern 1960/61 var ur drivnings-synpunkt flerstädes besvärlig. Man kan räkna med att avtalspriserna för det mesta följts men på vissa håll överskridits med några procent.

I tabellerna 31 a—33 a redovisas 1961 års avverkningskostnader för sortimenten sågtimmer, massaved och brännved. Dessa siffror är som vanligt vägda medeltal av uppgifter, som lämnats av domänverket, Sveriges skogsägareförbund (beträffande bolagsskogarna) samt av

skogsvårdsstyrelserna. För området Ljungan och norrut är dock kostnaderna medeltal endast för domänverkets och bolagens avverkningar.

De successivt stigande arbetslönerna inom skogsbruket har som konsekvens fått en strävan hos skogsägarna att genom forcerad mekanisering av olika arbetsmoment minska behovet av skogsarbetare. Storskogsbruket anses ha något bättre utgångsläge än bondeskogsbruket att på denna väg bromsa kostnadsstegringen.

I efterföljande tablå anges drivningskostnaderna per m³sk. vid domänverkets avverkningar åren 1957—1961. Kostnadsnivån visar här stegring för sista året, tidigare har den snarare haft svagt fallande tendens. Arbetsmomentens mekanisering kan inte tillskrivas

	Drivningskostnader i kr/m³sk.				
	1957	1958	1959	1960	1961
Norrland o. Dalarna	26: 80	26: 56	26: 06	26: 00	27: 32
övr. Sverige	20: 08	20: 44	20: 63	20: 47	21: 60
Hela riket	24: 80	24: 84	24: 40	24: 26	25: 65

hela förtjänsten av den relativt gynnsamma kostnadsutvecklingen. Sannolikt beror det mesta på skogsbilvägarnas successiva utbyggnad, varigenom basvägskörningen blivit kortare och billigare. Denna vinst på drivningskostnadernas konto har sålunda föranlett ansevärliga utgifter på ett annat. Vidare sker framför allt i Norrland leverans av obar-

kad massaved i ökad utsträckning. Minskad barkningskostnad för skogsägaren motverkas därvid av lägre virkespris, varför rotvärdet knappast förbättras.

Kostnaderna i tablan inbegriper inte flottning, vilket däremot varit fallet med motsvarande serier i tidigare årsböcker t. o. m. 1959.

IV. Priser på sågade trävaror och massa

År 1961

Sågat virke kunde under första halvåret säljas för export till priser som stabiliserats på en för tillverkarna relativt tillfredsställande nivå. Under höstmånaderna, då avsluten till stor del gällde skeppning under 1962, måste säljarna dock acceptera en kännbar prisreduktion, som framgår av månadsnoteringarna i tabell II. Genomsnittsnoteeringen för basdimension $2\frac{1}{2}'' \times 7''$ blev också något lägre 1961 än året före. Det uppnådda medelpriset för årets hela utsklippning blev tvärtom 50 kr/std högre, tack vare att en stor del av exporten hunnit bindas vid tidig försäljning och högre prisnivå.

På massasidan låg priserna under 1961 tämligen stabila för mekanisk massa och oblekt sulfit ehuru på en ur producentsynpunkt oekonomiskt låg nivå. För övriga massasortiment var priskurvan mer eller mindre kraftigt nedåtriktad. I slutet av året var prisläget i stort sett tillbaka till vad det var före uppgången i början av 1960.

År 1962

Trävarupriserna förblev vid exportavtal under 1962 i stort sett vid den nivå de sjunkit till vid årets ingång. En mindre försvagning i augusti—oktober kunde återhämtas innan årets slut, men prisläget betecknades på sågverkshåll som

År	Mek. massa	Sulfitecellulosa			Sulfatcellulosa	
		blekt		oblekt	blekt	oblekt
		dissolv.	annan			
1952	127	188	150	161	149	168
1953	101	121	99	92	104	90
1954	100	122	112	104	112	104
1955	101	126	116	111	115	113
1956	113	126	116	115	117	115
1957	112	124	114	109	114	113
1958	102	119	108	102	108	103
1959	98	112	100	91	103	94
1960	97	114	103	99	103	101
1961	98	116	103	104	102	105
1962	97	106	93	94	94	94

Tabell IJ. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på massa, 1939 och 1953—1962.

Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1953—1962.

År Year	Sågade trävaror ¹ Sawn timber			Massa ² Pulp					
	Furu o/s <i>Pine</i> u/s 2½"× 7"	Gran o/s <i>Spruce</i> u/s 2½"× 7"	Furu o. gran V <i>Pine</i> and <i>spruce</i> <i>quinta</i> 2½"× 7"	Meka- nisk massa <i>Mechan- ical</i>	Sulfit		Sulfat	Sulfat	Sulfat
					blekt <i>bleached</i>	oblekt <i>un- bleach- ed</i>			
kr per std			kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>						
1939	256	276	218	219	150	187	121
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1955	1 217	1 082	1 038	343	936	806	639	804	604
1956	1 194	1 050	967	384	936	806	661	818	617
1957	1 194	1 060	980	381	925	793	627	802	602
1958	1 162	1 009	901	349	884	750	586	758	552
1959	1 163	930	832	334	832	696	541	722	503
1960	1 255	1 049	961	331	845	717	568	725	541
1961	1 251	1 018	942	333	860	714	596	713	563
1962	1 188	978	898	332	793	644	542	658	502
1961									
Jan.	1 270	1 050	970	326	875	732	610	723	570
Febr.	1 270	1 045	975	335	882	733	573	717	590
Mars	1 270	1 045	980	342	867	739	599	722	579
April	1 265	1 045	970	334	878	727	635	721	577
Maj	1 270	1 045	975	332	866	742	595	717	571
Juni	1 265	1 045	970	334	874	711	605	717	566
Juli	1 265	1 040	960	335	862	709	595	725	580
Aug.	1 265	..	955	331	852	715	594	713	563
Sept.	1 250	980	915	332	859	694	596	707	563
Okt.	1 215	960	880	331	837	694	572	707	538
Nov.	1 190	960	865	334	838	692	586	698	549
Dec.	1 215	980	885	331	832	686	593	703	528
1962									
Jan.	1 205	980	900	329	819	671	567	691	508
Febr.	1 200	975	905	342	790	672	567	663	533
Mars	1 200	980	900	341	790	685	561	670	528
April	1 195	970	900	337	785	678	563	661	511
Maj	1 190	975	895	328	794	660	567	675	514
Juni	1 190	980	900	332	793	666	548	669	523
Juli	1 185	980	900	332	776	648	548	652	496
Aug.	1 175	975	890	324	780	640	517	665	498
Sept.	1 175	975	890	326	803	636	540	652	493
Okt.	1 175	975	890	334	788	611	525	647	485
Nov.	1 180	985	900	334	788	612	513	636	488
Dec.	1 190	985	905	332	801	605	517	634	486

¹ Noteringar i Härnösands distrikt för resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade varor fritt fartygets sida. För kvinta anges medeltal, hopvägt av ¾ furu och ¼ gran.

² Genomsnittspriser under skeppningsmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

otillfredsställande lågt och i många fall direkt förlustbringande. Genomsnittsnotereringen för 2½"×7" blev väsentligt lägre än föregående år, vilket visas i tabell IJ. Medelpriset för allt utskeppat virke 1962 blev ca 56 kr/std lägre än 1961, eftersom priserna redan sjunkit, då försäljningssäsongen öppnades hösten 1961.

För massaexportörerna blev prisut-

vecklingen under året bekymmersam. Fjolårets prissänkningar fortsatte och inneslöt nu även oblekt sulfit. Endast mekanisk massa undgick 1962 någon sänkning av sin redan förut låga prisnivå.

Massaprisernas fluktuationer årsvis under tiden 1952—1962 framgår, förutom av tabell IJ, av indextabla å sid. 92 (med 1948 som basår (= 100)).

E. ARBETARFÖRHÅLLANDEN

I. Löner och avtal

Centrala löneförhandlingar förekom icke under år 1961. Uppgörelserna den 14 april 1960 och 1 september 1960 mellan skogsarbetsmarknadens parter var nämligen tvååriga med giltighetstid 1/1 1960—31/12 1961. Uppgörelserna översteg kostnadsramen i den centrala överenskommelsen mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen. För andra avtalsåret — år 1961 — kom avtalen att medföra, att 1960 års timlöner i Norrland och Dalarna höjdes med 27—34 öre per timme vad gäller fullgod manlig arbetstagare över 18 år. Motsvarande höjning i södra Sverige uppgick till 34 öre per timme. Den 31 december 1960 gällande ackordspriser för huggning och hästkörning höjdes i hela landet med $5\frac{1}{4}$ %.

Vid årsskiftet 1960/61 trädde de avtal i kraft, vilka träffades den 14 december 1960 med Svenska skogsarbetareförbundet och Riksförbundet landsbygdens folk angående arbetstagarbegreppet. Det var framför allt traktorkörarnas arbetsrättsliga ställning och semesterersättningen till dessa som härigenom reglerades.

Avtalsslutande parter för skogsavtalen var å ena sidan domänverket, Föreningen skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivareföreningen samt Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening, å andra sidan Svenska skogsarbetareförbundet och Riksförbundet landsbygdens folk (RLF) var för sig samt i vissa (södra) delar av landet även lokala samarbetsorganisationer av Trävaruindustridepartementet inom Sveri-

ges arbetares centralorganisation.

I tabell 34, baserad på uppgifter från domänverkets revir, redovisas skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster länsvis under drivningssäsongerna 1957/58—1961/62. Vägda genomsnitt redovisas i tabellen, och det bör då påpekas, att då avverkningen per revir i genomsnitt varit större i norra Sverige än i riket i övrigt, samtidigt som förtjänstnivån legat högre i norra Sverige, blir de vägda genomsnitten för »hela riket» högre än de ovägda. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 49 kr 1960/61 och 54 kr 1961/62 samt för körare (häst och karl) 79 respektive 85 kr. Dagsförtjänsten ökade således under avverkningssäsongen 1961/62 för huggare med 10,2 % och för körare med 7,6 %. Dessa genomsnittsförtjänster kan dock icke anses vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i sin helhet, enär materialet icke innehåller uppgifter från andra skogsägarkategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild av lönenivåns förändringar år från år men endast en grov uppfattning om dess läge vid angiven tidpunkt. I detta sammanhang må även påpekas att dagsförtjänster för huggare och körare, redovisades i tabeller 34 och KL samt i diagram 1, ej bör omräknas till månadslöner genom multiplicering med antal arbetsdagar i en månad, eftersom skogsarbetarna på grund av väderleksförhållandena icke alltid har möjlighet att arbeta samtliga månadens arbetsdagar. Ej heller bör den eventuellt fram-

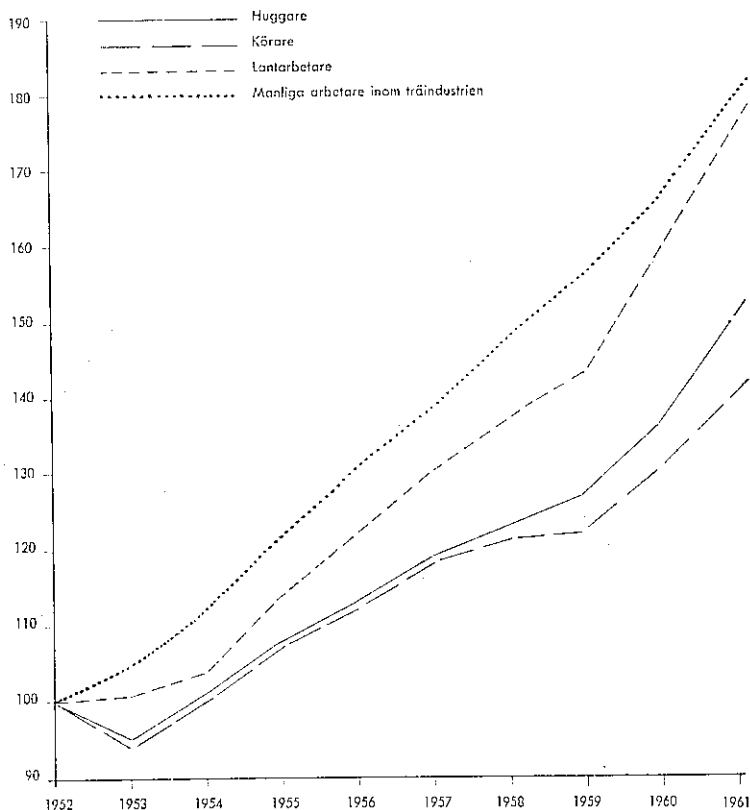

Diagram 1. Löneutvecklingen 1952—1961 för huggare, körare, lantarbetare och manliga arbetare inom träindustrin.

räknade månadslönen multipliceras med 12 för erhållande av en skogsarbetares årslön, enär den säsong, varunder den ovannämnda lönen erhålles, är genomsnittligt kortare än ett år.

Samtidigt bör emellertid observeras, vilket också framhållits i utredningen »Skogsbrukets arbetsmarknad» SOU 1956:36, att utvecklingen rörande anställningsförhållandena inom storskogsbruket särskilt under de senaste decennierna gått därhän, att en mycket stor del av arbetsstyrkan utgöres av arbetare som relativt fast knutits till respektive arbetsgivare. Detta gäller framför allt huggare, men även, fast i relativt liten

utsträckning, körare. Enligt nyssnämnda utredning utgöres ca 80 % av skogsbrukets arbetare antingen av fasta årsarbetare eller av säsongarbetare, som regelbundet arbetar minst 200 resp. minst 60 dagar per år hos en och samma arbetsgivare. Genomsnittligt uppgår de fasta årsarbetarna (huvudsakligen huggare) till 40 % av antalet skogsarbetare hos storskogsbruket. Tabell 34 ger även belägg för det kända förhållandet, att såväl huggare som körare genomsnittligt kommer upp till högre dagsförtjänster i norrlandslänen och i Kopparbergs län än längre söderut.

I tabell KL jämföres löneutvecklingen

Tabell KL. Löneutvecklingen 1952—1961 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien

Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1952—1961.

År Year	Arbetare Workers					Kontorspersonal Clerical personnel
	Skogsbruk Forestry		Jordbruk Agriculture	Industri Manufacturing		Industri Manufacturing
	huggare fellers	körare hauliers (horse and driver)		trä wood	massa, papper, pappersvaru pulp, paper	
	genomsnittlig dagsförtjänst kr earnings per day Sw. cr.		genomsnittlig timlön kr average wages per hour Sw. cr.			genomsnittlig månadslön kr average monthly salary Sw. cr.

	Absoluta tal Actual figures					
1952	31,62	53,15	2,73	3,42	3,81	978
1953	30,15	50,18	2,77	3,59	3,94	1 007
1954	32,04	53,26	2,84	3,84	4,21	1 062
1955	34,23	57,03	3,12	4,17	4,65	1 177
1956	35,73	59,54	3,32	4,48	5,05	1 255
1957	37,71	62,47	3,54	4,75	5,31	1 331
1958	38,92	64,41	3,74	5,05	5,54	1 403
1959	40,07	64,91	3,91	5,32	5,79	1 465
1960	43,02	69,24	4,33	5,67	6,25	1 560
1961	47,49	74,54	4,79	6,11	6,69	1 731

	Indextal Index numbers (1952 = 100)					
1953	95	94	101	105	103	103
1954	101	100	104	112	110	109
1955	108	107	114	122	122	120
1956	113	112	122	131	133	128
1957	119	118	130	139	139	136
1958	123	121	137	148	145	143
1959	127	122	143	156	152	150
1960	136	130	159	166	164	160
1961	150	140	175	179	176	177

1952—1961 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk med motsvarande utveckling för vuxna manliga arbetare inom jordbruk samt trä-, pappers-, pap-

persvaru- och massaindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien. Enligt tabell KL har lönerna stigit rätt jämnt mellan 75 och 79 %

under tiden 1952—1961 för samtliga i tabellen redovisade arbetare utom för skogsarbetare, av vilka huggarna fått sina löner ökade med 50 % och körarna med 40 % under perioden ifråga. För körarna brukar alltid viss eftersläpning redovisas. Denna kategori är ej direkt jämförbar med de övriga, enär begreppet »körare» innebär häst och karl.

Skillnaden i lönestegring under perioden 1952—1961 mellan skogsarbetare å ena sidan och övriga i tabellen redovisade arbetarkategorier å den andra kan förklaras något av lönenivån för de olika kategorierna under basåret (1952). I diagram 1 åskådliggöres löneutvecklingen sedan 1952 för arbetare inom skogs- och jordbruk samt träindustri.

II. Sysselsättning

Arbetet i skogen utföres huvudsakligen av två kategorier arbetare. Till den första kategorien hänföres de personer, som till den övervägande delen är sysselsatta inom jordbruket men tidvis, framför allt under vintern, arbetar inom skogsbruket. Till den andra hänföres de arbetare, som huvudsakligen är verksamma inom skogsbruket. Man brukar med stöd från företagna uppskattningar anse att dessa båda arbetarkategorier utför ungefär hälften vardera av skogsarbetet. Under de senaste decennierna har skogsarbetet, som tidigare mestadels hade karaktären av bisyssla, mer och mer blivit ett huvudyrke för sina utövare. Såväl inom storskogsbruket som inom bondeskogsbruket har antalet fast anställda skogsarbetare ökat samtidigt som säsongerna alltmer utjämnats. Inom bondeskogsbruket har på senare år skogsbruksområden bildats, varvid fasta skogsarbetarlag upprättats för avverkning och skogsvårdsarbeten på medlemmars skogar, och härigenom har möjligheter öppnats även för arbetskraften på bondeskogarna att få mer kontinuerlig sysselsättning, varjämte arbetet i större utsträckning kunnat mekaniseras. Som exempel på mekaniseringen kan nämnas, att enligt uppgift från Forskningsstiftelsen

SDA har t. o. m. 1961 inom landet försållts ca 200 000 motorsågar (enbart under 1961 ca 25 000).

Vid tiden för denna årsboks sammanställande föreligger från 1960 års folkräkning uppgifter, som något belyser sysselsättningsförhållandena för den kategori arbetare, som huvudsakligen är verksam inom skogsbruket. Däremot ges inga upplysningar om det skogsarbete, som utförs av den kategori arbetare som till övervägande del är verksam med jordbruksarbete.

I tabell MN redovisas den förvärvsarbetande befolkningen dels inom samtliga näringsgrenar och dels enbart inom skogsbruket. Avgörande för en persons näringsgrens tillhörighet har varit den huvudsakliga verksamheten vid det företag (arbetsställe), där vederbörande utfört sitt arbete under folkräkningsveckan 2—8 oktober 1960. Samtliga personer vid ett och samma företag (arbetsställe) har alltså hänförs till samma näringsgren oavsett arbetsuppgiften.

Enligt tabell MN uppgick den förvärvsarbetande befolkningen inom skogsbruket 1960 till 83 264 personer eller 2,6 % av den förvärvsarbetande befolkningen inom samtliga näringsgrenar. I jämförelse med folkräkningen

Tabell MN. Den förvärvsarbetande befolkningen inom samtliga näringsgrenar samt i skogsbruk 1960¹. Länsvis. Enligt folkräkningen 1960.

The economically active population in all industries and in forestry in 1960¹. By counties. According to the 1960 Census of Population.

Län County	Förvärvsarbetande ² befolkning Economically active population			
	samtliga näringsgrenar all industries	skogsbruk forestry	skogsbruk i % av samtliga näringsgrenar forestry i % of all industries	
			1960	1950 ³
Nb	101 149	8 154	8,1	10,8
Vb	93 917	8 782	9,4	8,3
Jtl	56 522	7 304	12,9	11,9
Vnr	115 900	8 213	7,1	6,6
Gvl	120 310	8 065	6,7	6,7
Kpb	118 480	8 752	7,4	8,1
Vrm	122 946	9 664	7,9	7,2
Ör	113 044	3 350	3,0	2,4
Vstm	100 077	1 795	1,8	1,5
Ups	69 073	1 473	2,1	1,8
Sth	600 911	2 094	0,3	0,3
Sdm	96 576	1 547	1,6	1,5
Ög	150 919	2 270	1,5	1,3
Skb	103 712	1 275	1,2	0,7
Äbg	170 636	2 049	1,2	0,7
Jkp	121 929	1 390	1,1	0,8
Krb	66 428	1 599	2,4	1,8
Klm	95 394	2 148	2,3	2,0
Gtl	21 971	111	0,5	0,2
Gbg	275 547	577	0,2	0,1
HI	72 298	547	0,8	0,6
BI	59 571	467	0,8	0,6
Krs	109 789	1 023	0,9	0,8
Mlm	286 985	615	0,2	0,2
Riket	3 244 084	83 264	2,6	2,5
<i>Entire country</i>				
1950 ³	3 104 756	77 201	2,5	

¹ »Folkräkningsveckan» 2—8 oktober 1960. — *The »Census-of-Population-week» October 2—8, 1960.*

² I den förvärvsarbetande befolkningen, som omfattar personer med minst halv normal arbetstid, ingår »medhjälpare», varmed avses familjemedlemmar, som biträtt annan person tillhörande samma hushåll i dennes verksamhet. — *The economically active population, comprising persons with at least half-time work, includes persons who have assisted a member of the same family in his economical activity (c.g. forestry, agriculture).*

³ 31 december 1950 enl. folkräkningen 1950. — *December 31, 1950 according to the 1950 Census of Population.*

Tabell OP. Den förvärvsarbetande befolkningen inom skogsbruket 1960 fördelad efter detaljgrupp till näringsgren samt efter yrkesställning. Enligt folkräkningen 1960.

The economically active population in forestry in 1960¹ by sub-group of industry and by status. According to the 1960 Census of Population.

Näringsgrensgrupp <i>Industry group</i>	Företagare <i>Em-ployers</i>	Tjänstemän <i>Salaried employes</i>	Arbetare <i>Workers</i>	Summa <i>Total</i>	Därav kvinnor <i>Thereof women</i>
Skogsvård	182	6 040	2 764	8 986	1 265
<i>Silviculture</i>					
Skogsavverkning m. m.	2 972	5 631	59 039	67 642	598
<i>Logging</i>					
Jakt och jaktvård	10	94	83	187	15
<i>Game shooting and game preserving</i>					
Flottnings och virkesmätning	—	1 025	5 424	6 449	194
<i>Floating and timbermeasuring</i>					
Skogsbruk 1960	3 164	12 790	67 310	83 264	2 073
<i>Forestry</i>					
D:o 1950 ²	280	12 361	64 560	77 201	1 097

¹ »Folkräkningsveckan» 2—8 oktober 1960. — *The »Census-of-Population-week» October 2—8, 1960.*

² 31 december 1950 enl. folkräkningen 1950. — *December 31, 1950 according to the 1950 Census of population.*

1950 har nämnda befolkning inom skogsbruket ökat mera än den gjort i genomsnitt för samtliga näringsgrenar. Procentuella ökningen 1950—1960 var 7,9 % för skogsbruket och 4,5 % för samtliga näringsgrenar. Skogsbrukets andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen uppgick till 2,6 % 1960 mot 2,5 % 1950 och 3,1 % 1945. Av skogsbrukets förvärvsarbetande befolkning var 71 % (75 % 1950) bosatta i norrlandslänen, Kopparbergs och Värmlands län, där den sålunda utgjorde en ganska betydande del, 8,1 %, av den totala förvärvsarbetande befolkningen.

Den förvärvsarbetande befolkningen inom skogsbruket 1960 redovisas fördelad efter detaljgrupp till näringsgren och efter yrkesställning i tabell OP.

Enligt tabell OP har antalet förvärvsarbetande kvinnor i skogsbruket nästan

fördubblats under tiden mellan de två folkräkningarna 1950 och 1960, och tabellen visar även en avsevärd ökning av antalet företagare inom skogsbruket under samma tid. Denna senare ökning kan förklaras bl. a. av att under 1950-talet jordbruk lagts ned i snabb takt och att förutvarande jordbrukare blivit skogsbrukare dvs. företagare inom skogsbruket och bl. a. av att tack vare mekaniseringen andra typer av företagare uppenbarat sig inom skogsbruket t. ex. sådana som åtager sig avverkningsarbeten och andra som utför barkning med specialmaskiner.

Enligt tabell OP redovisades 67 310 personer av den förvärvsarbetande befolkningen inom skogsbruket 1960 som arbetare. Enligt indelningen efter yrkestillhörighet i »Folkräkningen 1960» uppgick antalet personer med yrket

»skogsarbete» dvs. huggare, körare, brosslare, flottningsarbetare m. fl. till 67 086, och av dessa utgjordes 561 eller 0,8 % av kvinnor. Åldersfördelningen bland dessa 67 086 personer var följande: 10 979 (16,4 %) 24 år och mindre, 11 675 (17,4 %) 25—34 år, 13 982 (20,8 %) 35—44 år, 27 108 (40,4 %) 45—64 år och 3 342 (5,0 %) 65 år och mer. Under huvudrubriken »Lantbruks-, skogs- och trädgårdsledning» redovisades i »Folkräkningen 1960» 9 060 personer (varav 9 kvinnor) med yrket »Skogsbefäl» till vilket räknas bl. a. förmän, skogsvaktare i enskild tjänst, stiftskogsvaktare, domänverkets kronojägare men däremot icke skogsvårdsstyrelsernas länsskogsvaktare.

Alltsedan 1951 har inom arbetsmarknadsstyrelsen sammanställts en löpande statistik över sysselsättningen inom storskogsbruket, vilken avser avverknings-, skogsvårds- samt husbyggnads- och anläggningsarbeten vid domänver-

kets och 54 större skogsbolags skogar. I denna statistik ingår även de i egen regi bedrivna avverkningsarbeten, som avser rotposter inköpta på hemmansskogar. Från och med 1961 har emellertid även en kontinuerlig statistik över sysselsättningen inom bondeskogsbruket börjat att sammanställas inom arbetsmarknadsstyrelsen. Sysselsättningen inom storskogsbruket 1961 och 1962 redovisas i tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare, och sysselsättningen inom bondeskogsbruket belyses av tabellerna, QR, ST och UV.

Om man betecknar totala antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete (exkl. körning) i storskogsbruket under februari 1953 med 100, kan utvecklingen av det manuella arbetet med avverkning under olika årstider perioden 1953—1962 i domänverkets och de 54 större skogsbolagens skogar avläsas av nedanstående relativa tal.

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Domänverket										
februari	25	26	24	24	27	26	23	22	20	19
maj	9	12	12	14	13	13	10	10	10	11
augusti	6	6	7	9	9	7	8	8	8	8
november	16	10	17	19	20	15	16	16	16	14
Skogsbolagen										
februari	75	75	76	73	81	67	54	60	63	61
maj	43	47	53	58	51	42	34	39	45	43
augusti	43	42	42	48	47	37	38	39	42	40
november	63	65	66	69	63	50	54	55	57	48
Summa										
februari	100	101	100	97	108	93	77	83	84	80
maj	52	59	65	72	64	55	44	49	55	54
augusti	49	49	49	57	56	44	46	47	50	48
november	79	75	83	89	82	65	70	71	73	63

Tablån utvisar bl. a. att genomsnittliga antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete under februari samt, vad beträffar skogsbolagen, november månader höll sig på en något högre ni-

vå i början av perioden än i slutet av densamma. Det framgår också av tablån att de säsongmässiga variationerna i sysselsättningen minskat under seure år.

Under 1957—1960 företog arbetsmarknadsstyrelsen ett antal provundersökningar rörande sysselsättningen — snarare rörande förändringarna i sysselsättningen — i bondeskogsbruket på urvalsbasis. De erfarenheter som vunnits av dessa undersökningar resulterade i en plan för en fortlöpande statistik över sysselsättningen i bondeskogsbruket, och enligt denna plan företas årligen fr. o. m. 1961 fyra undersökningar — i februari, maj, augusti och november¹ — rörande sysselsättningsförändringarna i det enskilda skogsbruket med vilket förstas gårdar (brukningsdelar), som tillhör andra enskilda skogsägare än aktibolag.

Dessa undersökningar företas på ett urval av RLF:s register över jordbruksfastigheter omfattande 1/28 eller ca 6 000 av samtliga brukningsdelar med en produktiv skogsareal av minst 10 ha i Götaland och Svealand och minst 25 ha i Norrland (ca 167 000). Enligt tidigare undersökningar (t. ex. »Jordbruks förstärkande med skog», SOU 1957:8) sysselsätter skogsbruk under dessa gränser en obetydlig del av den ur arbetsmarknadssynpunkt viktiga kategorien av lejd arbetskraft. Urvalet har erhållits genom systematisk stratifierad sampling nr nämnda register och storleken på detsamma har ansetts kunna ge önskvärd precision beträffande förändringar i sysselsättningen mellan olika tidpunkter. Undersökningarna för denna fr. o. m. 1961 fortlöpande sysselsättningsstatistik för bondeskogsbruket är förlagd så, att de sammanfaller i tiden med motsvarande sysselsättningsundersökningar i storskogsbruket, varvid jämförelser kan göras mellan storskogsbruket och bondeskogsbruket beträffande förändringar i sysselsättningen. Denna uttryckes emellertid i storskogsbruket i antal sysselsatta vid av-

verkningsarbeten, skogsvårdsarbeten samt vid i skogsförvaltningarnas egen regi bedrivna anläggnings- och husbyggnadsarbeten andra helgfria tisdagen i februari, maj, augusti och november, medan densamma i bondeskogsbruket uttrycks i antal dagsverken under den vecka i ovannämnda månader, då andra helgfria tisdagen infaller, för å ena sidan skogsägaren och dennes familjemedlemmar över 15 år och å andra sidan fast och tillfälligt lejd arbetskraft vid dels avverkningsarbeten — arbete på rotposter redovisas icke — och dels skogsvårds- och andra skogsarbeten. Det bör även observeras att uppgifterna om sysselsättningen inom storskogsbruket är komna ur en totalundersökning, medan desamma om sysselsättningen inom bondeskogsbruket är uppräknade från en urvalsundersökning med en dyliks brister beträffande bl. a. mätosäkerhet och svarsbortfall.¹

I tabellerna QR, ST och UV — baserade på uppgifter från meddelande 3:1, 1963, från arbetsmarknadsstyrelsens statistiksektion — redovisas resultaten från undersökningarna 1961 och 1962. Sysselsättningsvolymen är som ovan sagts uttryckt i dagsverken i dessa tabeller och det är närmast förändringarna i denna volym som bör uppmärksammas i den. Enligt tabell QR ökade den lejda arbetskraftens andel av utförda dagsverken i bondeskogsbruket 1962 jämfört med 1961 i samtliga undersökningsmånader utom februari, och av tabell ST, där bondeskogsbruket är fördelade efter gårdens produktiva skogsareal (i gruppen 10—24 ha ingår som tidigare nämnts ej Norrland), framgår, att den lejda arbetskraftens procentuella andel av totalt utförda

¹ Samma månader och även samma veckor som undersökningarna i storskogsbruket.

Tabell QR. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ 1961 och 1962 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar² resp. lejd arbetskraft. (Uppräknade tal).

Number of day works¹ performed in farmers' forests in 1961 and 1962 by farmers. (Evaluated figures).

Anm.: Uppgifterna avser antalet dagsverken den vecka i angiven månad då andra helgfria tisdagen infaller (jmf. tab. 35).

Note: The figures refer to the dayworks performed during the week in the said month when the second working-day-Tuesday fall (cf. table 35).

Månad och år <i>Month and year</i>		1 000-tal dagverken <i>Thousands of dayworks</i>			Procentuell fördelning <i>In per cent</i>	
		totalt <i>total</i>	utförda av <i>performed by</i>		skogsägaren och dennes familjemedlemmar ² <i>farmers and members² of farmers' families</i>	lejd arbetskraft <i>workers hired by farmers</i>
			skogsägaren och dennes familjemedlemmar ² <i>farmers and members² of farmers' family</i>	lejd arbetskraft <i>workers hired by farmers'</i>		
Fcb.	1961	535	308	227	57,5	42,5
	1962	533	312	221	58,5	41,5
Maj	1961 ³	268	143	125	53,4	46,6
	1962	335	158	177	47,2	52,8
Aug.	1961	202	102	100	50,5	49,5
	1962	206	98	108	47,6	52,4
Nov.	1961	353	198	155	56,1	43,9
	1962	295	160	135	54,2	45,8

¹ Arbete på rotposter ej medräknat. — *Forest work on account of buyers of standing timber is not included.*

² Familjemedlemmar över 15 år. — *Members of farmers' families more than 15 years.*

³ Torsdagen i denna vecka var helgdag. — *Thursday in this week was a holiday.*

dagsverken ökar med gårdens storlek. I tabell UV redovisas i bondeskogsbruket utförda dagsverken fördelade på landsdel, och enligt tabellen är den ledda arbetskraftens arbetsinsats i bondeskogsbruket störst i Svealand och minst i Norrland och vidare har denna arbetskrafts andel av totalantalet utförda dagsverken ökat från 1961 till 1962 påtagligt i Svealand och något mindre i Götaland. Jämföres förändringarna 1961—1962 inom bondeskogsbruket en-

ligt tabellerna QR, ST och UV med desamma inom storskogsbruket enligt tabell 35, synes överensstämmelsen beträffande sysselsättningsförändringarna i stort sett vara relativt god om man bortser från maj-månaden. Undersökningsveckan maj 1961 innehöll nämligen en helgdag, vilket förklarar ökningen 1961—1962 denna månad för bondeskogsbruket, då samtidigt för storskogsbruket minskning redovisades.

Under 1961 rädde ganska god balans

Tabell ST. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ 1961 och 1962 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal. (Uppräknade tal).

Number of dayworks¹ performed in farmers' forests in 1961 and 1962 distributed according to the productive forest area of the farm. (Evaluated figures).

Anm.: se tabell QR.

Note: see table QR

Månad och år <i>Month and year</i>	1 000-tal dagsverken Thousands of dayworks					Procent dagsverken utförda av lejd arbetskraft <i>Dayworks by hired workers in per cent of total number of dayworks</i>				
	Gårdens produktiva skogsareal <i>Productive forest area of farm</i>									
	10—24 ha ²	25—49 ha	50—99 ha	100— 199 ha	≥200 ha	10—24 ha ²	25—49 ha	50—99 ha	100— 199 ha	≥200 ha
Febr. 1961	96	129	119	79	112	14	27	31	52	90
1962	97	122	114	74	126	14	24	28	50	87
Maj 1961 ³	32	58	57	41	80	18	25	33	39	88
1962	37	64	73	48	113	15	28	42	44	90
Aug. 1961	22	39	42	29	70	13	22	32	45	89
1962	18	41	42	32	73	12	26	36	46	89
Nov. 1961	36	76	88	59	94	15	24	30	42	86
1962	23	61	74	53	84	17	27	35	36	83

¹ Se not 1 tab. QR. — See note 1 table QR.

² Endast Svealand och Götaland. — Excl. northern Sweden (Norrländ).

³ Se not 3 tab. QR. — See note 3 table QR.

mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft i skogsbruket. Gynnsamma väderleksförhållanden gjorde att sommar- och höstavverkningarna kunde bedrivas på ett effektivt sätt till fördel för de ej så fåtaliga årsarbetarna. Någon stegrad efterfrågan på arbetskraft märktes ej heller under årets senare del, och arbetslösheten bland skogsarbetarna var mindre 1961 än under föregående år.

De arbetare, som under våren och sommaren friställts från avverkningsarbeten o. d., ägnar sig i Norrland, Dalarna och Värmland ofta under denna tid åt flötningsarbeten. Sysselsättningen inom flötningsverksamheten redovisas särskilt i tabell 36; en betydande

del av de i denna tabell redovisade arbetarna torde med hänsyn till det anförda även innefattas i uppgifterna för februari och november i tabell 35 samt även i uppgifterna om dagsverken i bondeskogsbruket i tabellerna QR, ST och UV.

Sysselsättningen inom flötningsverksamheten vid olika tidpunkter, redovisad i tabell 36, är sammanfattad i nedanstående indextal för åren 1957—1961 där antal sysselsatta 15 maj 1957 satts lika med 100.

Antalet sysselsatta i flötningsarbete per den 15 maj under åren 1957—1961 var 9 663, 7 101, 11 842, 9 166 resp. 8 314. Antalet av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken fördelade sig med

Tabell UV. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ 1961 och 1962 fördelade efter landsdel². (Uppräknade tal).

Number of dayworks¹ performed in farmers' forests in 1961 and 1962 distributed according to main part of country. (Evaluated figures).

Anm.: se tabell QR.

Note: see table QR.

Månad och år <i>Month and year</i>	1 000-tal dagsverken <i>Thousands of dayworks</i>				Procent dagsverken utförda av lejd arbetskraft <i>Dayworks by hired workers in per cent of total number of dayworks</i>			
	Landsdel <i>Main part of country</i>							
	Göta-land	Svea-land	Norr-land	Hela riket <i>Entire country</i>	Göta-land	Svea-land	Norr-land	Hela riket <i>Entire country</i>
Febr. 1961	253	169	113	535	36	57	35	43
1962	255	171	107	533	35	56	34	41
Maj 1961 ³	107	78	83	268	49	58	34	47
1962	134	112	89	335	54	67	33	53
Aug. 1961	81	65	56	202	46	65	38	50
1962	77	59	70	206	47	69	44	52
Nov. 1961	116	109	128	353	44	59	31	44
1962	83	85	127	295	48	67	30	46

¹ Se not 1 tab. QR. — *See note 1 table QR.*

² Götaland omfattar produktionsområdena 1—4, Svealand områdena 5—6 och Norrland områdena 7—8 enligt den områdesindelning som lantbruksstyrelsen begagnar vid den jordbruksekonomiska undersökningen.

³ Se not 3 tab. QR. — *See note 3 table QR.*

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten

	Flottning o. d.					Skiljning o. d.				
	1957	1958	1959	1960	1961	1957	1958	1959	1960	1961
Omkring 15 maj ...	100	73	123	95	86	7	11	12	12	14
» 1 juli ...	106	104	60	60	54	54	48	44	43	45
» 15 aug. ...	41	39	23	23	19	50	49	31	30	39

61 % på flottningsarbete etc. och 39 % på skiljning etc. Antalet dagsverken inom flottningsverksamheten var 1961 ca 7 % lägre än föregående år. Sammanlagt åtgick 1961 1,02 milj. dagsverken (f. å. 1,09) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i viss mån av uppgifterna rörande arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket. En sammanställning över denna för 1960—1962 finns i tabell 37. Såsom framhålles i not till tabellen ingår däri även flottningspersonal. Enligt tabellen var antalet lediga platser betydligt mindre 1962 än 1961, antalet tillsatta platser också mindre 1962 än 1961, men ej så mycket mindre som de lediga platserna. Antalet tillsatta platser på 100 lediga blev därför större 1962 än 1961. Beträffande denna tabell må emellertid framhållas att endast en

ringa del av skogsbrukets arbetskraft tillsättes via arbetsförmedlingarna.

Enligt en av arbetsmarknadsstyrelsen företagen undersökning skulle endast 4 % av den inom bondeskogsbruket lejda arbetskraften ha anvisats av arbetsförmedlingen. I Norrland, där arbetsförmedlingen är mera inarbetad bland skogsarbetarna, och där de stora avstånden gör det svårare att få hjälp av grannar, torde flera skogsarbetare ha anvisats av arbetsförmedlingen än i det övriga Sverige. Inte heller domänverkets skogsarbetare torde anvisas av arbetsförmedlingen i större utsträckning, dels därför att domänverket bl. a. har fast anställda skogsarbetare med arbetsgarantier och dels därför att reviren har tillgång till sådana arbetare som regelmässigt återkommer för avverkningsarbeten m. m.

III. Olycksfall och arbetarskydd

Den 1 januari 1955 trädde lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring i kraft. Till följd av samordning med den samtidigt ikraftträdde lagen om allmän sjukförsäkring utges vid yrkesskada sjukersättning under den s. k. samordningstiden (i regel de 90 första dagarna efter den då skadan inträffade) av de allmänna sjukkassorna och icke av yrkesskadeförsäkringsinrättningarna.

Den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen omfattar i stort sett alla arbetstagare i allmän eller enskild tjänst, d. v. s. alla, som är fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare. I yrkesskadeförsäkringslagen har arbetstagarbegreppet, liksom i sjukförsäkringslagen, samma innebörd som inom civilrättslig lagstiftning på andra områden.

Riksförsäkringsverket, som sammanställer och publicerar yrkesskadestatistik fr. o. m. 1955 i publikationen »Yrkesskador», redovisar i sin statistik tre skadetyper, nämligen färdolycksfall, arbetsolycksfall, vilka utgör huvudparten, samt yrkessjukdomar, varmed avses alla yrkesskador som uppkommit på annat sätt än genom olycksfall. Uppgifterna i tabellerna 38, 39 och XY avser endast arbetsolycksfall som inträffat under 1960.

Näringsgrensindelningen i denna yrkesskadestatistik är i princip en indelning efter företagets art, medan i allmänhet hänsyn ej tagits till de anställdas individualyrken. Fr. o. m. 1960 redovisas ett företag endast inom en näringsgren, den huvudsakliga, och därmed

också arbetstimmarna, utförda av samtliga anställda, t.ex. såväl kontorsfolk som skogshuggare, och arbetsolycksfallen. Näringsgrensindelningen är dessutom fr.o.m. 1960 något förenklad, varför för skogsbrukets del redovisning sker endast på två undergrupper mot fem 1959 och tidigare. Fr.o.m. 1955 redovisas arbetsmängden genomgående i 1 000-tal arbetstimmar. Därest detta antal ej varit känt, har en under hela året sysselsatt arbetslagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med femdagars arbetsvecka. I riksförsäkringsverkets yrkesskadestatistik särredovisas fr.o.m. 1960 endast två arbetsgivarekategorier nämligen å ena sidan staten och å andra sidan samtliga övriga arbetsgivare. I Skogsstatistisk årsbok 1960 och tidigare årsböcker redovisades endast yrkesskadestatistiken för större arbetsgivare (exkl. staten). I och med föreliggande årsbok redovisas samtliga arbetsgivare (inkl. staten, bl. a. domänverket). Riksförsäkringsverket indelar yrkesskadorna i tre svårhetsklasser, övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall samt graderar sjukligbeten efter antal dagar — sammanfattningsvis benämnda sjukersättningsdagar — för vilka sjukpenning eller hempenning utgått. Dagar med halv sjukpenning har medräknats med halva antalet. Som invaliditetsfall har räknats alla fall med invalidlivränta. Dessa har indelats efter invaliditetsgraden vid livräntans början, varvid fall med s. k. anpassningsförhöjning medräknats med den normala invaliditetsgraden d.v.s. utan hänsyn till förhöjningen. Om därvid den normala invaliditetsgraden nnderstiger 10 %, i vilket fall den icke närmare fastställts vid skaderegleringen, har den antagits utgöra 5 %. Yrkesska-

dor, som föranlett invalidlivränta och senare haft dödlig utgång, har icke medräknats som dödsfall.

En viss uppfattning om yrkesskadeförhållandens storlek inom olika näringsgrenar eller för olika grupper av arbetstagar får man av de frekvenskvoter, som anger antal arbetsolycksfall och antal yrkessjukdomsfall per en miljon arbetstimmar. Dessa kvoter är dock icke helt tillfredsställande som riskmått, enär de påverkas lika mycket av obetydliga skadefall som av svåra fall. Man bör därför jämsides med antalet skadefall betrakta antalet däribland förekommande invaliditets- och dödsfall. Mest rationellt torde vara att låta den sammanlagda arbetstid, som till följd av skadorna går förlorad genom sjukdom, invaliditet eller död, vara ett uttryck för riskens storlek. Det riskmått, som under benämningen svårhetstal användes i yrkesskadestatistiken fr.o.m. 1955, motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tal utförda arbetstimmar. (I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare redovisades antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare.) Vid konstruktionen av detta riskmått förutsattes en sjuktid av 365 dagar innebära en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. I svårhetstalen ingående antalet sjukdagar omfattar förutom antalet sjukersättningsdagar, beräknat enligt ovan, ytterligare två dagar för varje skada, motsvarande två karensdagar efter dagen för yrkesskadans inträffande, för vilka sjukpenning icke skall utgå. Slutligen skall nämnas att i den statistiska bearbetningen icke medtagits sådana fall, för vilka anmälningsskyldighet enligt yrkesskadeförsäkringslagen icke föreläggat, d.v.s. skador, som kunnat slutregleras av

sjukförsäkringslagens och som alltså varit lättare skador, vilka icke föranlett sjukskrivning efter utgången av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

Sedan 1955 gäller samma definitioner av begreppen olycksfall och sjukersättningsdag. Såsom ovan nämnts redovisas däremot fr.o.m. 1960 års yrkesskadestatistik en arbetsgivare endast inom en näringsgren, medan han 1959 och tidigare kunde redovisas inom två och ibland även flera näringsgrenar. Den förändrade redovisningsprincipen har emellertid medfört ett ökat antal företagare inom skogsbruket i yrkesskadestatistiken 1960 jämfört med tidigare år till följd av medtagandet av mindre företagare men däremot snarare minskat antal arbetstimmar, olycksfall och sjukersättningsdagar. Enligt tabell 38 uppgick antalet olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1960 sålunda till 6 428. Motsvarande antal 1955—1959 var 8 426, 8 879, 8 775, 7 181 och 6 792. Antalet arbetstimmar i dessa arbeten 1955—1960 uppgick till 149,0, 151,0, 148,0, 131,9, 116,8 och 113,8 milj. timmar och antalet sjukersättningsdagar till 176 695, 176 756, 183 220, 157 429, 143 922 och 134 974 dagar. Den genomsnittliga invaliditetsprocenten var åren 1955—1960 för skogs- och flottningsarbeten 17,2, 18,0, 16,2, 18,5, 18,6 och 18,0 mot 20,5, 21,0, 20,0, 19,4, 20,2 och 20,5 för samtliga näringsgrenar, vilket visar något gynnsammare förhållanden i detta hänseende inom skogsbruket än inom stora delar av det övriga näringslivet.

Yrkesskaderiskens storlek inom olika arbetsområden framgår av uppgiften om »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar» i tabell 39. Detta antal uppgick för skogs- och flottningsarbeten åren

1955—1960 till 56,5, 58,8, 59,3, 54,5, 59,7 och 56,5 och för samtliga näringsgrenar samma år till 24,5, 24,2, 23,0, 21,9, 22,2 och 21,4. Enligt dessa relationstal är olycksfallsrisken betydande för skogsarbetare jämfört med övriga yrkesutövarer. Antalet förlorade arbetsdagar per olycksfall var däremot mindre inom skogs- och flottningsarbeten än genomsnittligt inom övriga näringsgrenar. Dessa relationstal hade följande värden 1955—1960: skogs- och flottningsarbeten 45, 45, 51, 55, 46 och 58 och samtliga näringsgrenar 69, 67, 67, 68, 68 och 71. I tabell 39 redovisas även svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker inom skogs- och flottningsarbeten å ena sidan samt samtliga näringsgrenar å andra sidan. Till olycksfallsorsakerna i kolumn 10 (»övriga») har hänförs ett eller kallt ämne (fast, flytande, gasformigt), elektrisk ström, giftigt eller frätande ämne, djur och annan ej särskilt nämnd olycksfallsorsak.

Enligt tabell 39 är olycksfallsrisken för skogsarbetare uttryckt i svårhetstal större än den i genomsnitt är för arbetare inom samtliga näringsgrenar. Skillnaden är dock här inte så stor som då risken uttrycks i antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar. Detta senare riskmått påverkas lika mycket av övergående fall som av invaliditetsfall och dödsfall, medan däremot svårhetstalet, såsom redan påpekats, innefattar all genom skador förlorad arbetstid och sålunda är ett bättre uttryck för riskens storlek. Enligt tabell 39 uppgick svårhetstalet totalt för skogs- och flottningsarbeten 1960 till 3,29 och delsvårhetstalen härrörande från sjukdom, invaliditet och död till 1,07, 0,97 och 1,25. Motsvarande svårhetstal för samtliga näringsgrenar 1960 var 1,52, 0,45, 0,56 och 0,51. Totala svårhetstalet för skogs- och flottningsarbeten är avgjort större än detsamma i medel-

Tabell XY. Arbetsolycksfall 1960, i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel. Samtliga arbetsgivare (inkl. staten).

Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1960. All employers (incl. public service).

Skadad kroppsdel <i>Injured part of body</i>	Skogsvård och kolning <i>Planting and conservation of forests</i>		Skogsavverkning och flottning <i>Logging and floating</i>		Skogs- o. flottningsarbeten totalt <i>Total forestry and floating</i>		Samtliga näringsgrenar <i>All branches of industry</i>	
	per 1 milj. arb.tim. <i>per 1 million working hours</i>	%	per 1 milj. arb.tim. <i>per 1 million working hours</i>	%	per 1 milj. arb.tim. <i>per 1 million working hours</i>	%	per 1 milj. arb.tim. <i>per 1 million working hours</i>	%
Huvud utom öga, hals <i>Head except eye, neck</i>	4,2	0,6	5,4	3,2	5,4	3,0	7,4	1,6
Öga	—	—	3,1	1,8	3,0	1,7	2,9	0,6
Axel, arm	8,5	1,2	4,8	2,8	4,9	2,7	7,7	1,6
Handled, hand	19,7	2,9	19,1	11,1	19,1	10,8	37,4	8,0
Bäl utom rygg	7,0	1,0	9,1	5,3	9,1	5,1	6,6	1,4
Rygg, ryggrad	5,6	0,8	4,8	2,8	4,8	2,7	4,8	1,0
Höfled, knä, ben ...	28,2	4,2	32,2	18,8	32,2	18,2	13,1	2,8
Fötled, fot	26,8	4,0	21,3	12,4	21,3	12,0	19,8	4,2
Kroppen i sin helhet <i>The entire body</i>	—	—	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,1
Summa <i>Total</i>	100,0	14,8	100,0	58,3	100,0	56,5	100,0	21,3

Yrkesskador 1961 anmälda till skogsyrkesinspektionen

Arbetsområde	Vuxna	Minder- åriga	Totalt	Därav dödsfall
skogsvård	481	89	570	—
skogsavverkning	9 827	832	10 659	20
flottningsarbete	237	5	242	2
milkolning	4	—	4	—
flottledsbyggnad m. m.	226	9	235	—
Summa	10 775	935	11 710	22
yrkessjukdom ¹	61	1	62	—
Totalt	10 836	936	11 772	22
olycksfall på väg till och från arbetet	312	21	333	6

¹ I Skogsstatistisk årsbok 1957 och tidigare årsböcker har ej dessa fall, som nästan uteslutande avser senskideinflammation, särredovisats.

tal för samtliga näringsgrenar. Emellertid är många yrkeskategorier utsatta för allvarigare olycksfallsrisker än skogsarbetare och detta gäller bland annat stuveriarbetare, personal inom sjöfart, gruvarbetare och byggnads- och anläggningsarbetare.

I tabell 39 redovisas också delsvårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker. De vanligaste 1960 i skogs- och flottningsarbeten var »Handverktyg och redskap» med 1,07, »Fallande föremål, ras» med 0,76, »Fordon m.m.» med 0,44 och Fall, halkning» med 0,35. I genomsnitt för samtliga näringsgrenar var de vanligaste olycksfallsorsakerna 1960 följande: »Motorer m.m.» med 0,39, »Fall, halkning» med 0,35 och »Fordon m.m.» med 0,27.

I tabell XY redovisas arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetstimmar fördelade efter skadad kroppsdel. Av alla olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1960 var de oftast förekommande sådana som resulterat i höftleds-, knä- och benskador med 32,2 % (f.å. 32,1 %), i fotleds- och fotskador med 21,3 % (21,6 %) samt i handleds- och hand-

skador med 19,1 % (20,0 %). Genomsnittligt för alla näringsgrenar var sådana olycksfall vanligast 1960 liksom även tidigare år som resulterat i handleds- och handskador med 37,4 % (f.å. 38,0 %), fotleds- och fotskador med 19,8 % (19,5 %) samt höftleds-, knä- och benskador med 13,1 % (12,9 %) av alla av olycksfall orsakade skador.

I syfte att nedbringa olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket och att öka arbetssäkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver staten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap och maskiner m.m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berätt-

telse för 1961 hade, som framgår av nedanstående tablå, under året 11 772 yrkesskadefall anmälts till skogsyrkesinspektionen mot 10 716 året före, vilket innebär en ökning med 10 %, efter flera års minskning av dessa yrkesskadefall. Antalet dödsfall uppgick 1961 till 22 mot 28 året före och antalet olycksfall på väg till och från arbetet 333 år 1961 mot 297 året före.

I ovan redovisade statistik ingår olycksfall hos såväl större som mindre arbetsgivare (inkl. staten), vilket även är fallet fr.o.m. 1960 med riksförsäkringsverkets yrkesskadestatistik redovi-

sad i tabellerna 38 och 39. Emellertid omfattar skogsyrkesinspektionens yrkesskadestatistik även de kortvariga fallen på högst tre dagar, varför den icke är riktigt jämförbar med riksförsäkringsverkets statistik i tabellerna 38 och 39. Dessa tabeller avser dessutom år 1960 i föreliggande årsbok.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsens skogsyrkesinspektion ägnat speciell uppmärksamhet 1961, kan nämnas förbättring av bärigheten på gångbommar vid flottningsarbete samt transportabla skogsförläggningar.

F. VILTTILLGÅNG OCH JAKT

Till Svenska jägareförbundet ingår länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning av villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra, även om på senare år åtgärder vidtagits i syfte att förbättra viltstatistiken.

Ur Jägareförbundets verksamhetsberättelse för tiden 1/9 1961—30/6 1962 har följande sammandrag gjorts av redogörelsen för vildnadsförhållandena 1/3 1961—28/2 1962.

Väderleken under jaktåret var i stort sett lik föregående års förhållanden. I Svealand och Götaland var våren ganska tidig med värme och torka, vilket i allmänhet även kännetecknade södra Norrland. För övre Norrland kom våren senare än normalt med regn i fjälltrakterna och relativt torrt väder utefter kusten. Försommaren var i stort sett gynnsam över hela landet men omkring midsommartiden blev det kyligare med regn i släptåg — en väderlekstyp, som för övrigt kännetecknade hela eftersommaren och en stor del av hösten. Vintern i Svealand och Götaland var gynnsam med relativt litet snö under det att man i stora delar av Norrland — särskilt i övre skogslandet och fjälltrakterna — hade svår eftervinter med mängder av snö. Tack vare det godarlade klimatet under våren och försommaren fick småviltets nya generationer en god start, men den solfattiga, regniga eftersommaren medförde påtaglig gallring i kullarna. I Norrland omkom under den bistra eftervintern många rådjur genom utmärgling.

Tillgången på älg ansågs före höstjakten 1961 vara över medelgod i Hal-

lands, Kopparbergs och Västernorrlands län, under medelgod i Östergötlands, norra Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Kristianstads och Norrbottens län samt medelgod i övriga delar av landet utom på Gotland, där älg saknas.

Den år 1961 påbörjade älginventeringen slutfördes under vårvintern 1962 och enligt denna uppskattades 1961 Norrlands och Dalarnas vinterstam av älg till 68 000 djur eller 3,3 älgar per 1 000 hektar skogsmark med impediment. Motsvarande tal vid 1953 års inventering var 46 000 respektive 2,3. Största älgtätheten i detta väldiga område konstaterades i Kopparbergs och Gävleborgs län med 5,7 respektive 5,6 djur. Vinterstammen 1962 inom övriga delar av riket beräknades uppgå till 50 000 djur eller 5,4 älgar per 1 000 hektar skogsmark med inpediment. Motsvarande tal vid 1953 års inventering var 37 000 respektive 4,0. Största älgtätheten i södra och mellersta Sverige konstaterades i Södermanlands och Västmanlands län med 8,7 respektive 8,4 djur. Efter kalvningen sommaren 1962 torde älgstammen ha uppgått till minst 150 000 djur.

Den legala höstjakten 1961 gav enligt domänstyrelsens statistik 32 407 älgar mot 32 289 föregående höst (tabell 40). Avskjutningen motsvarar 1,4 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark eller 0,9 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark och »övrig mark». Främst i avskjutning per sistnämnd ytenhet kom Södermanlands län med 2,5, Västmanlands län med 2,4, Örebro län med 2,1 och Värmlands och Gävleborgs län med 1,9 skjutna älgar.

Älgens skadegörelse på plant- och ungskog under vintern 1961/62 torde ha

varit av normal omfattning. Beträffande skadegörelsen på gröda bidrog den regniga hösten med försämrade möjligheter att bärga skörden i många län till ökade krav på ersättning ur älgskadefonderna.

Kronhjortstammen i Skåne uppges av Jägareförbundet ytterligare ha minskat något sedan föregående år. Enstaka kronhjortar iaktogs under berättelseåret i norra Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län. Den på kronoparken Halle-Hunneberg inplanterade kronviltstammen har ökat och utgöres av omkring 15 djur. Under året fälldes 42 kronvilt (f. å. 60).

De lokala stammarna av dovhjort beräknades ha ökat i Södermanlands, södra Kalmar och Örebro län men minskat i Uppsala län. Omkring 1 330 dovvilt fälldes i riket under året (f. å. 1 230), varav de flesta eller ungefär 2/3 i Närke, Skåne och Östergötland.

Rådjursstammen är medelgod och på många håll även över medelgod. Stammen är i tillväxt i Stockholms, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län. Under vinterhalvåret inträffade 41 fall av rådjursrivningar genom hundar (f. å. 16). Rådjursjakten 1961 beräknades ha avkastat 42 600 djur eller över 4 000 mer än under föregående höst. De största avskjutningssiffrorna kom från Skåne samt från Örebro, Södermanlands, Östergötlands och Kronobergs län.

Tillgången på skogshare betecknades under jaktåret i allmänhet som medelgod. Över medelgod var den i norra Kalmar, Jämtlands och Norrbottens län samt under medelgod i Södermanlands, Kronobergs och Blekinge län och i Skåne. Jämfört med föregående år ansågs tillgången ha ökat i 3 län och min-

skat i 4 län. 110 500 skogsharar (f. å. 94 000) beräknades ha fällts under jaktåret, varav 52 500 i Norrland och 21 000 i Småland. Förekomsten av fälthare ansågs vara över medelgod på Gotland och i Halland, under medelgod i Södermanlands och Gävleborgs län samt tillfällig i Värmlands. I övriga län utom i de fyra nordligaste länen, där fälthare icke förekommer, betecknades tillgången som medelgod. Förekomsten av fälthare ökade under jaktåret i 5 län. Avskjutningen beräknades till 85 000 fältharar (f. å. 80 500) med de högsta avskjutningssiffrorna från Skåne och Halland.

Vildkaninstammen ökade kraftigt under jaktåret på Gotland, medan den i stort sett var oförändrad i Skåne och i Halland och något mindre i Blekinge. Under sommaren 1961 drabbades kaninstammen i Skåne av den förödande virussjukdomen myxomatos, vilken spred sig punktvis i landskapet dock utan större intensitet. Den totala avskjutningen beräknades till 287 000 vildkaniner (f. å. 213 500) varav 220 000 på Gotland och 48 000 i Skåne.

Tillgången på tjäder ansågs ha varit medelgod under berättelseåret i Kronobergs, Hallands, Göteborgs och Bohus, Kopparbergs och Jämtlands län. Inom övriga delar av riket ansågs tillgången ha varit under medelgod utom på Gotland, där tjäder saknas. Tjäderstammarna bedömdes ha ökat under året i Kronobergs och Jämtlands län. Avskjutningen inom de 15 län där tjäderjakt varit tillåten, beräknades till 12 600 tjädrar (f. å. 12 000), av vilka de flesta skjutits i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Värmlands län. Förekomsten av orre ansågs vara medelgod i Kronobergs, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Kopparbergs och Jämtlands län samt att ha ökat i Kronobergs

och Jämtlands län. I samtliga övriga län ansågs tillgången vara under medelgod och oförändrad. Avskjutningen inom de 15 län, där jakt efter orre varit tillåten, beräknades till 10 700 orrar (f. å. 9 900), av vilka 8 400 fällts i norrlandslänen.

Gotlands, Malmöhus, Kristianstads, Hallands och Göteborgs och Bohus län saknar järpe. I Kopparbergs och Jämtlands län ansågs järpe stammen under jaktåret ha varit medelgod samt ökat i sistnämnda län. I övriga län var tillgången under medelgod, med ökning i Blekinge och minskning i Jönköpings län. Jakten efter järpe, tillåten i norrlandslänen samt i Dalarna och Värmland, avkastade 8 300 fåglar (f. å. 8 300).

Förekomsten av dalripa betecknades under jaktåret som tillfällig i Örebro och Västmanlands län, under medelgod och oförändrad i Västernorrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län samt medelgod och oförändrad i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Jaktbytet beräknades till 35 400 dalripor (f. å. 28 550), varav 33 000 skjutits eller snarats i Norrhottens och Västerbottens län. Fjällripans förekomst var medelgod i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands läns fjällområden med markerad ökning inom det sistnämnda länet. I Dalarnas fjällområden ansågs tillgången vara under medelgod. Under jaktåret snarades eller sköts 12 000 fjällripor, (f. å. 14 300) varav 10 000 i Norrbottens och Västerbottens län.

Förekomsten av raphöns var under berättelseåret i allmänhet oförändrad jämfört med föregående år med undantag för Stockholms och Uppsala län, där minskning konstaterats. Tillgången ansågs vara medelgod i Östergötlands, södra Kalmar (Öland), Malmöhus, Kristianstads samt Hallands län. I övriga delar av riket, där raphöns förekommer, betecknades tillgången som under

medelgod eller tillfällig. Avskjutningen beräknades till 15 000 raphöns (f. å. 13 500) varav 10 500 i Skåne och på Öland.

Fasanstammen börjar sakta att återhämta sig efter en rad dåliga föryngringssäsonger, och den ansågs ha ökat i tillgång jämfört med föregående år i Stockholms, Uppsala, Kronobergs, norra Kalmar samt Gotlands län. Över medelgod ansågs stammen emellertid vara endast på Gotland. Som medelgod betecknades den i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skaraborgs och Örebro län. Avskjutningen beräknades till 87 000 fasaner (f. å. 81 700) huvudsakligen tuppar, varav 41 000 enbart i Skåne.

Vad beträffar egentliga änder var tillgången på gräsänder under jaktåret 1961/62 i stort sett oförändrad, jämförd med föregående år. Tillgången betecknades som medelgod i 14 län och under medelgod i övriga. Avskjutningen beräknades till 88 000 gräsänder (f. å. 88 000). Tillgången på övriga egentliga änder — kricka, årtå, bläsand, stjärtand och skedand — betecknades i allmänhet som under medelgod och i flera län även som tillfällig. Avskjutningen av nämnda änder — svår att beräkna — uppskattades till ca 22 000 (f. å. ca 21 000).

Tillgången på dykänder syntes i stort sett ha varit oförändrad under jaktåret 1961/62 jämfört med föregående år. Ejderstammens förekomst var lika med föregående år och tillgången ansågs vara över medelgod i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Gotlands och Göteborgs och Bohus län. Beståndet av vigg höll sig likaså konstant jämfört med föregående år och förekomsten av knipor, omhuldade av viltvårdarna genom uppsättning av holkar, var även den oförändrad under

jaktåret 1961/62. Alfågeln, som under vintrarna decimeras genom oljeutsläpp från fartyg i Östersjön där fåglarna då ligger samlade i stora flockar, ansågs likväl ej ha minskat i tillgång. Förekomsten betecknades som medelgod i Östergötlands och Kalmar län. Av dykänder sköts under jaktåret 1961/62 bl. a. 22 000 ejdrar (f. å. 18 700), 9 200 viggas (f. å. 8 300), 11 300 knipor (f. å. 13 400), 9 000 alfåglar (f. å. 6 300), 6 000 svärter (f. å. 6 700), 4 000 storskrakar (f. å. 4 500) och 7 600 småskrakar (f. å. 9 600).

Ringduvan rapporterades ha ökat i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, norra Kalmar, Skaraborgs och Jämtlands län. I 5 län betecknades ringduvans stam som över medelgod och i övriga län som medelgod. 55 600 ringduvor (f. å. 51 200) beräknades ha skjutits under året varav 27 000 i Skåne, där duvorna gör stor skada i örtodlingar, plantskolor och bärodlingar. Tillgången på den totalt fredade skogsduvan ansågs vara tillfällig i de fyra nordligaste länen och under medelgod i övriga län med rapporterad ökning i Södermanlands, norra Kalmar och Hallands län.

Beträffande morkullan ansågs tillgången under berättelseåret i allmänhet som medelgod och från Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, norra Kalmar och Västernorrlands län rapporterades ökad förekomst. Fr. o. m. föregående jaktår är endast höstjakt efter morkulla tillåten och under jaktåret 1961/62 fälldes under höstjakten 4 000 morkullor (f. å. 4 200). Vad beckasinerna beträffar visar de i allmänhet en klen stam över hela riket utom i Skåne och i Stockholms, norra Kalmar, Skaraborgs, Kopparbergs och Västernorrlands län, där tillgången betecknades som medelgod. 3 400 enkelbeckasiner (f. å.

3 500) rapporterades fällda under jaktåret.

Tillgången på rödräv var jämn och god över mycket stora delar av riket. Den totala avskjutningen beräknades till 73 500 (f. å. 70 000).

Grävlingens stam är tämligen jämn och oföränderlig år från år och grävlingen förekommer numera i alla län utom i Gotlands och Norrbottens län. Omkring 8 500 grävlingar (f. å. 9 000) beräknades ha fällts under året.

Tillgången på utter är klen och endast i Skaraborgs län ansågs den vara medelgod. Mårdstammen, som tidigare ökat i tillgång i stora delar av riket, uppvisade i stort sett oförändrad tillgång under jaktåret 1961/62 jämfört med föregående år. Endast från Blekinge och Gävleborgs län rapporterades ökad tillgång. Tillgången på vildmink i riket var tämligen oförändrad. Kännedomen om bästa sättet för fångst av mink har ökat under senare år men trots detta har minkfångsten ännu icke blivit tillräckligt effektiv. Under jaktåret 1961/62 fångades eller sköts 15 600 vildminkar (f. å. 16 200).

Detaljerade uppgifter om avskjutningen av olika slag av villebråd perioderna 1946—1950, 1951—1955 och 1956—1960 (årsmedeltal) samt åren 1960 och 1961 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämligen varg, järv och säl utbetalar staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans utbetalades 8 700 kr, varav dock endast 720 kr belöpte på varg och järv; den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens avkastning (handelsvärde) i Sverige under jakttiden 1/3 1961—28/2 1962 har beräknats sålunda:

Älg, kron- och dovilt, rådjur	23,0	milj.	kr
Pålsvilt	1,8	»	»
Småvilt	4,6	»	»
	Summa	29,4	»

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattning av de olika skogliga organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (SFS nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedermera skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger

att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruksegen-
domar,

att handha tillämpningen av gällande författningar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhänderha vården och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kameralbyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 11 överjägmästaredistrikt, vardera med en överjägmästare samt i regel en biträdande överjägmästare och en biträdande jägmästare. Varje överjägmästaredistrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 12. Vid 1961 års utgång fanns 110 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltaren). På de flesta reviren är dessutom anställd en biträdande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningstrakter, som

förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningstrakter var vid 1961 års utgång 477. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 240 biträdande kronojägare anställda.

Till förvaltningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt kontorstjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1961 uppgick till 10.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner och byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelser utgjorde vid 1961 års utgång ca 1 082 med en areal av ca 53 700 ha, varav 42 200 ha åker.

Under året var fem ordinarie statliga skogsskolor i verksamhet samt två tillfälliga statliga skogsskolor i Bjärka-Säby och Östad. Deras uppgift, belägenhet m.m. framgår av kapitel G. II, sid. 121. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgöres av en föreståndare (som med undantag för Älvsby skogsskola tillika är jägmästare i reviret), en biträdande lärare (biträdande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådana finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammanlagda personal vid 1961 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 807. Därtill kommer bl. a. ca 300 skogsförmän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST). Antalet arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1961 sysselsattes

t. ex. 13 425 manliga arbetare, i maj endast 8 325. Härtill kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försålda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Enligt statsmakternas beslut har fr. o. m. den 1 juli 1962 genomförts vissa organisationsförändringar inom skogsstyrelsen. I samband härmed har Kungl. Maj:ts instruktion för styrelsen den 22 april 1949 (SFS nr 148) upphört att gälla och fr. o. m. den 1 augusti 1962 ersatts av ny instruktion den 28 juni 1962 (SFS nr 427). Enligt sistnämnda instruktion har skogsstyrelsen till uppgift att leda de statliga åtgärderna för främjande av det enskilda skogsbruket, att vara centralmyndighet för yrkesutbildningen på skogsbrukets område, att vara ledande, samordnande och rådgivande organ för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, att meddela erforderliga föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning samt att i övrigt verka för det enskilda skogsbrukets och skogsnäringens utveckling.

För fullgörandet av sina åligganden har skogsstyrelsen att nära samarbeta med skogsvårdsstyrelserna. Ämbetsverket äger infordra yttranden från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar för behandling av olika frågor.

Skogsstyrelsen utgöres av en överdirektör och chef samt fem ledamöter.

Hos styrelsen är anställda tjänstemän enligt särskild personalförteckning samt dessutom annan personal i mån av behov och tillgång på medel. Enligt bestämmelserna i den nya instruktionen kan skogsstyrelsen förordna annan tjänsteman hos skogsvårdsstyrelse än länsjägmästare att tillfälligt tjänstgöra hos ämbetsverket. Skogsstyrelsen äger

dessutom, om medel finns tillgängliga, att för utredningsuppgifter anlita experter eller sakkunniga, som inte är anställda hos styrelsen.

Styrelsen är organiserad på två skogsbyråer (första och andra skogsbyrån), en i samband med ovannämnda omorganisation inrättad särskild utbildningsavdelning samt en administrativ byrå. Dessutom finns en avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

Skogsstyrelsen, som även tidigare handhaft ledningen av den i skogsvårdsstyrelsernas regi bedrivna skogliga yrkesutbildningen, har fr.o.m. den 1 juli 1963 erhållit överinseendet över statens skogsmästarskola samt har fr. o. m. den 1 okt. 1963 övertagit huvudmannskapet för statens skogsskolor. De senare har förnt stått under domänstyrelsens tillsyn. Se närmare härom i kapitel G II, sid. 120—121.

3 Skogsvårdsstyrelserna

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 3 juni 1960 (SFS nr 267) angående skogsvårdsstyrelser skall skogsvårdsstyrelse ha till uppgift att främja och stödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet på de enskilda skogarna inom styrelsens verksamhetsområde bedrivs på ett planmässigt sätt. Därjämte skall skogsvårdsstyrelse utöva den uppsikt och vidta de åtgärder, som enligt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningar ankommer på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt;

verka för att sammanslutningar av skogsägare bildas samt bistå dylika sam-

manslutningar i deras verksamhet för skogsvården;

medverka vid åtgärder i syfte att främja yttre rationalisering av skogbärande fastigheter;

bevilja bidrag och lån till det enskilda skogsbrukets främjande;

svara för att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finns tillräcklig tillgång på skogsfrö och skogsplanter av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

bedriva skoglig yrkesutbildning och upplysning samt verka för samordning med liknande verksamhet som anordnas av annan huvudman samt

vidta åtgärder i övrigt ägnade att befordra en förbättrad skogsunderhållning.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen lämnar biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt. Skogsvårdsstyrelse skall på begäran tillhandagå andra myndigheter med de upplysningar och det biträde som styrelsen kan lämna. Av andra myndigheter äger styrelsen påkalla de upplysningar och det biträde som erfordras för dess ämbetsutövning och av myndigheterna kan lämnas.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efter rättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Beträffande finansieringssystemet må nämnas att skogsvårdsstyrelsernas uppgifter av uppenbart offentlig natur bekostas av staten, medan uppdrag av servicekaraktär finansieras av biträdesinkomster, som grundar sig på taxor utformade enligt självkostnadsprincipen.

Vid taxornas avvägning beaktas storleken av inflytande skogsvårdsavgifter. Den av styrelserna bedrivna frö- och plantproduktionen drivs enligt affärs-mässiga grunder, skild från verksamheten i övrigt.

Skogsvårdsstyrelserna, 24 till antalet, utgöres av sju ledamöter, varav tre utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Kungl. Maj:t förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande samt utser suppleant för en var av dem. Tre ledamöter jämte suppleanter utses av lands-tinget eller, om inom styrelsens verk-samhetsområde finns fler än ett lands-ting, av dessa gemensamt för samma tid som de av Kungl. Maj:t utsedda ledamö-terna. Såsom självskriven ledamot in-går länsjägmästaren hos skogsvårdssty-relsen. Landshövdingen i länet äger, ändå att han icke är ledamot av styrel-sen, närvara vid dess sammanträden och delta i överläggningarna. Detsamma gäl-ler landssekreteraren eller annan av länsstyrelsen därtill förordnad tjänste-man.

Hos skogsvårdsstyrelserna är anställda tjänstemän i enlighet med personalförteckning fastställd av Kungl. Maj:t, som därjämte fastställt organisations-plan och sektionsindelning för styrel-serna. Sektionsindelningen vid de större skogsvårdsstyrelserna är följande: en administrativ sektion, en eller flera skogsvårdssektioner, en återväxtsektion, en skogsteknisk sektion samt slutligen en undervisningssektion. — Vid övriga skogsvårdsstyrelser utom de två minsta, som saknar fast sektionsindelning, är antalet sektioner i allmänhet begränsat

till tre. Chef för personalen är länsjäg-mästaren. Under denne tjänstgör ett an-tal jägmästare, bl. a. såsom chefer för de olika sektionerna, länsstekovaktare såsom föreståndare för länsstekovaktar-områden m. m., undervisningspersonal av olika kategorier m. fl. Antalet tjänste-män på personförtecknade tjänster nt-gjorde under året 816 fördelade på föl-jande sätt:

Jägmästarpersonal inklusive assisten-ter utan jägmästareexamen	123
Kanslipersonal	131
Länsstekovaktar- och vägmästarper-sonal	482
Undervisningspersonal	80

Annan personal än sådan, som finns uppförd på personalförteckning, an-ställes i mån av behov och tillgång på medel. Under året har på icke perso-nalförtecknade tjänster i runt tal varit anställda 40 jägmästare och assistenter, 120 länsstekovaktare och vägmästare, däri inberäknade förste länsstekovakta-re och biträdande länsstekovaktare, samt slutligen 95 respektive 120 tjänstemän tillhörande kategorierna kanslipersonal och undervisningspersonal. Vid bestäm-mande av anställningsvillkor för denna personal har skogsvårdsstyrelse att stäl-la sig till efter rättelse de föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t eller, ef-ter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelserna har tillgång till egna fastigheter för bedrivande av un-dervisning (skogsbbruksskolor) samt för plantskoleverksamhet. För detta ändamål disponeras även — i viss utsträck-ning — förhyrda (arrenderade) fastig-heter och lokaliteter.

II. Skoglig undervisning

Sedan den 1 juli 1962 är förutvarande Kungl. Skogshögskolan och Statens skogsforskningsinstitut sammanförda i en gemensam organisation, benämnd Skogshögskolan. Denna har till uppgift att genom vetenskaplig forskning främja skogsbrukets utveckling samt att meddela på vetenskaplig och praktisk grund vilande undervisning i skogsmshållning. Vid högskolans institutioner bedrivs skogsvetenskapliga undersökningar över skogens produktion och förnyring, skogsteknologiska frågor, skogsskötselns natrvetenskapliga grundvalar, skogens och virkets skadeinsekter och skadesvampar m.m. En utav institutionerna handhar riksskogstaxeringen.

Skogshögskolan har 15 institutioner, nämligen institutionen för skoglig marklära, skogsbotanik, skogsekologi, skogs-genetik, skogszoologi, skogsentomologi, skoglig matematisk statistik, skogsförnyring, skogsproduktion, skogsupp-skattning och skogsindelning, skogstaxering, skogsteknik (sektion I och II), virkeslära, skogsekonomi samt skogsskötsel. Vidare finnes ett för högskolan gemensamt kansli. Till högskolan hör också Skogsbiblioteket.

Skogshögskolan har en avdelning i Garpenberg samt försöksparker och försöksytor i olika delar av landet. För närvarande finnes fem försöksparker, nämligen Tönnersjöhedens i Halland, Siljansfors i Dalarna, Svartbergets och Kulbäckslidens i Västerbotten och Bogesunds vid Stockholm. De har en sammanlagd areal av ungefär 4 700 ha skogsmark. Dessutom kommer ett område om totalt ca 3 500 ha av kronoparken Råneträsk i Norrbotten att avsättas till försökspark.

Vid skogshögskolan avlägges civiljäg-mästarexamen efter en studietid av ca 4 år samt, efter mer specialiserade studier, skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 111 inträdessökande vid högskolan under år 1962 antogs 37 som elever. Samma år utexaminerades 41 civiljägmästare och avlade 3 personer skogsvetenskaplig licentiatexamen. En licentiat disputerade för skogsvetenskaplig doktorsgrad. År 1961 antogs av 61 inträdessökande 36 som elever samt utexaminerades 41 civiljäg-mästare.

Skogshögskolan utger numera följande vetenskapliga publikationsserier, nämligen »Studia Forestalia Suecica» samt »Rapporter och uppsatser», den sistnämnda institutionsvis.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshantering, som erfordras bl. a. för förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller ock realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader. År 1961 utexaminerades från skolan 20 skogsmästare och 1962 20. Av de inträdessökande 1961 antogs 28 och av 69 inträdessökande 1962 antogs 28.

De åtta skogsskolornas (varav sju är statliga och står under domänstyrelsens tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och

färdighet i skogshanteringen i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogvaktare, skogvaktare eller andra därmed jämförbara arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Älvsbyn, Hällnäs, Bispgården, Bjurfors, Bjärka-Säby, Östad och Kolleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Kurserna är ettåriga. Vid skolorna utexaminerades 1961 sammanlagt 166 elever och 1962 var antalet utexaminerade 166; av 507 sökande hösten 1961 antogs 166 nya elever och av 466 sökande hösten 1962 antogs 164 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av årskurs 1 vid skogsbruksskola samt 4 månaders kompletteringskurs. Sistnämnda kurs anordnades 1961 vid fyra härför avsedda skolor. Av dessa bedrevs två av domänverket, Storsund och Skinnskatteberg, och en av skogsstyrelsen i samarbete med skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län, Araby; den fjärde, Gammelkroppa, var privat. Vid domänverkets båda skolor hölls två kurser om vardera fyra månader. I Araby anordnades likaledes två kurser i vardera fyra månader, medan den i Gammelkroppa pågick i fyra och en halv månader. Under 1961 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 178 elever och under 1962 191, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av de sökande.

Huvudparten av den statsunderstödda skogliga yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Verksamheten genomföres i nära samråd med skogsbrukets olika företrädare.

Yrkesutbildningen bedrivs i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsbrukare. Med grundutbildning förstås den undervisning av grundlägg-

gande natur som meddelas personer med ingen eller ringa yrkeserfarenhet, företrädesvis ungdom i åldern 15—25 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogliga ämnen.

Den allmänna grundutbildningen i skogligt yrkesarbete meddelas i årskurs 1 (lärlingskurser). Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare, skogsbrukare och aspiranter till skogsskola bedrivs undervisningen vid dessa kurser gemensamt för nämnda grupper. Första årskursen utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolskeden) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och under fackmans ledning (praktikskeden). Under de senaste åren har försöksverksamhet med årskurs 2 startats. Dessa kurser har specialinriktats på skilda linjer. Under 1961/62 anordnades dylika kurser i skogshushållning, hästtransport och maskinteknik. Även denna utbildning består av skol- och praktikskeden.

Vidareutbildningen är uppdelad på två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dylikt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanering, aptering m. m. av värde för driften av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas vid särskilda förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till

Tabell ZA. Skoglig yrkesutbildning läsåret 1961/62.
Professional training in forestry in the year 1961/62.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kurstyp <i>Type of course</i>	Domänverket <i>The State Forest Service</i>			Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. <i>Companies, associations etc.</i>			Skogsvårdsstyrelsen <i>County Forestry Board</i>		
	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal elevdagar <i>No. of pupil-days</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal elevdagar <i>No. of pupil-days</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal elevdagar <i>No. of pupil-days</i>
1. Grundutbildning <i>Vocational training</i>									
11. Ungdomskurser <i>Courses for young people</i>									
avslutade (completed)	—	—	—	—	—	—	—	1	600
pågående (continued)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Årskurs 1 <i>First year's course</i>									
avslutade (completed)									
skolskeden (theoretical) ...	3	38	4 590	5	62	3 204	64	974	122 435
praktiskskeden (practical) ...	—	—	7 410	—	—	6 854	—	—	110 034
pågående (continued)									
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	3	36	3 543	—	—	—
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	9 150	—	—	—
13. Årskurs 2 <i>Second year's course</i>									
skogshushållning									
forest management									
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	—	—	—	14	126	9 644
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	13 297
hästkörning, hauling, horse									
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	1	8	288	2	11	910
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	576	—	—	1 388
maskinteknik, machine technique									
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	—	—	—	5	49	3 148
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	1 930
2. Vidareutbildning <i>Continuation courses</i>									
21. Drivning <i>Felling and hauling</i>									
21.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	6	62	86	42	546	1 623
6—12 » 6—12 »	—	—	—	3	36	89	7	67	454
>13 » >13 »	—	—	—	—	—	—	7	70	1 706
21.2 Motorsågning <i>Motorsawing</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	60	535	1 338	5	60	60	51	583	1 717
6—12 » 6—12 »	7	53	318	15	136	885	112	1 101	7 143
21.3 Körning, häst <i>Hauling, horse</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	7	72	360	36	817	1 281	9	106	202
6—12 » 6—12 »	—	—	—	1	18	108	6	58	348

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21.4 Körning, traktor <i>Hauling, tractor</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	1	3	12	1	29	29	—	—	—
6—12 » 6—12 »	6	64	708	1	13	156	8	81	744
≥ 13 » ≥ 13 »	—	—	—	3	34	556	2	15	262
21.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... <i>Courses with written and oral instruction</i>	—	—	—	—	—	—	11	123	838
21.6 Instruktionsverksamhet <i>Instruction-days</i>	—	—	—	381	1 529	1 529	432	3 756	4 278
21.7 Övriga kurser	26	478	1 585	7	186	675	—	—	—
22. Skogshushållning <i>Forest management</i>									
22.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	8	300	300	12	150	542
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	20	232	1 452
≥ 13 » ≥ 13 »	—	—	—	—	—	—	7	59	933
22.2 Beståndsänläggning <i>Establishing of stands</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	12	339	451	3	33	99
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22.3 Beståndsvård <i>Tending of stands</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	—	—	—	17	188	543
6—12 » 6—12 »	—	—	—	1	9	54	4	36	235
≥ 13 » ≥ 13 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22.4 Skogsmätning <i>Timber-measuring</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	173	3 837	3 859	30	341	1 023
6—12 » 6—12 »	—	—	—	2	23	158	48	538	3 473
≥ 13 » ≥ 13 »	—	—	—	—	—	—	7	62	868
22.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... <i>Courses with written and oral instruction</i>	—	—	—	—	—	—	142	1 498	8 687
22.6 Övriga kurser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Förmansutbildning <i>Courses for foremen</i>									
31. Allmän General	2	42	738	6	77	4 030	5	76	1 450
32. Handledare	—	—	—	—	—	—	1	8	80
<i>Instructors</i>									
33. Fortbildning	—	—	—	18	296	730	5	63	378
<i>Advanced training</i>									
4. Skogshetonade fortsättningsskolor <i>Continuations schools with em- phasis on forestry</i>	2	30	1 440	12	168	7 308	129	1 772	69 800
5. Övriga kurser	—	—	—	10	141	443	—	—	—
<i>Other courses</i>									
6. Skogsundervisning vid lantman- naskolor									
<i>Silvicultural instructions at farm schools</i>									
— 50 timmar	—	—	—	3	36	—	34	604	—
51—120 »	—	—	—	5	141	—	38	705	—
121—200 »	—	—	—	1	22	—	15	175	—
201—300 »	—	—	—	6	112	—	9	132	—
301—400 »	—	—	—	2	66	—	6	118	—
401— »	—	—	—	1	9	—	1	10	—

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1961/62.

Län	Fastighetens namn	Prod. skogsmark ha	Antal elevplatser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogsmark ha	Antal elevplatser	
			sommar	vin-ter				sommar	vin-ter
Nb	Björkfors	(905)	18	18	Ör	Ö. Bor	(240)	36	36
	Tärendö	200	40	40	Vstm	Västsurå	617	28	28
	Lidmyrliden	1	18	18					
	Radnejaur	1	18	18	Ups	Frossarbo	166	16	16
Tväråselet	1	18	18						
Vb	Bäcksjö	570	16	16	Sth	Ladvik	563	24	24
	Hammar	229	14	14	Sdm	Vallmotorp	250	34	34
	Småbacka	93	14	14					
Vagnäs	(184)	16	16	Ög	Västerby	187	32	32	
Jtl	Halåsen	342	30	30	Skb	Gärdsjö Klagstorp	(957) (500)	12	12
	Persåsen	(250)	16	16					
	Vägdalen	(200)	26	26					
Vnr	Ljungaskog	263	18	16	Äbg	Rådde gård Fredriksborg Laxsjön	(170) 1	16	16
	Bredbyn	(700)	14	14					
	Skedom	421	38	38					
	Skogsgården				Jkp	Trollebo	348	24	24
Junsele	(250)	16	16						
Viken	(240)	26	26	Krb	Asa	(383)	16	16	
Gvl	Kratte Masugn	338	42	42	Klm	Helgesbo Lidhem	180 335	32	32
	Friggesund centr.sk.	(250)	—	—					
	Ljusdal centr. verkst.sk.	(1 200)	—	—	Gtl	Hejdes	240	16	16
Kpb	Rankhyttan	450	30	30	Gbg	Hensbacka	215	14	14
	Dådran	1	16	16	Hl	Lia	(161)	14	14
	Opsaheden	1	12	12					
	Särna	1	12	12					
	Östäng	1	16	16	Bl	Sjöarp	160	18	18
Vrm	Södra Viken	350	30	30	Krs	Broanäs	89	24	24
	Lundsholm	1	12	12	Mlm	Ullstorp	109	8	8
	Geijersholm	1	16	16					

¹ ej avgränsade övningsområden.

Uppgifter inom parentes anger annan ägare än skogsvårdsstyrelsen.

kursdeltaagrarna utgår elevunderstöd samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid. Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningsskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har inrättats vid ett tiotal lantmannaskolor.

En omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (ge-

nom skogs dagar, utställningar, föredrag, ambulerande instruktörer) förbereder och kompletterar den kursmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även av domänverket samt av vissa skogsbolag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under läsåret 1961/62 redovisas i tabell ZÅ.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet är i flertalet län koncentrerad till styrelsernas skogsbruksskolor. En kraftig utbyggnad och upprustning av dessa skolor pågår.

III. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skilda skogliga verksamhetsområden lämnas härnedan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sålunda behandlas först ideella föreningar, därefter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

1. Ideella föreningar

Skogssällskapet, bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med nppgift — enligt av Kungl. Maj:t fastställda stadgar — att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbättrad skogsvård. Sällskapet söker intressera primärkommuner och landsting m. fl. för att förvärva och iståndsätta kalmarker och vanvårdade skogsmarker. Genom att

medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill Sällskapet jämväl skapa goda föredömen i bygderna. Även församlingar, stiftelser, samsambruksföreningar m. fl. och, i vissa fall, sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla Sällskapets bistånd.

Under 1961 tog Sällskapet befattning med 506 st olika förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 226 000 ha samt under 1962 med 516 st förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 229 000 ha. Sällskapets personal bestod av ett 90-tal personer, därav 12 jägmästare och 49 skogvaktare.

Svenska skogsvårdsföreningens syfte är att verka för skogsvårdens främjande, främst genom anordnande av möten, överläggningar och exkursioner samt utgivande av publikationer. Föreningen ägnar också sin uppmärksamhet åt naturskydd, landskapsvård samt jaktvård. Antalet medlemmar i föreningen var vid utgången av år 1960 9 729. Förutom tid-

skrifterna »Skogen» och »Svenska skogsvårdsföreningens tidskrift» utges från föreningen diverse upplysningsskrifter, en skogskalender m. m.

Stiftelsen Skogsveckans nppgift är att uuder benämningen »Skogsveckan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skogsnäringens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammanträden för behandling av för skogsnäringen betydelsefulla frågor. 55 organisationer är anslutna.

Norrlands skogsvårdsförbund, som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exkursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» och fr. o. m. 1960 tidningen »Skogs Norrland». Förbundet har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Praktisk skogshandbok», »Handledning i skogshushållning» och »Den nordsvenska skogsmarken». Dessutom utges nu en serie populära upplysningsskrifter.

Västra Sveriges skogsvårdsförbund, som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt intresserade personer till diskussion och meningsutbyten samt att verka för skogsodling inom de vidsträckta kalmarksområden, som av ålder funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började arbeta även för åstadkommande av bättre beståndsvård, främst ungskogsrojning.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen

inom Älvsborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Förbundet söker intressera skogsägarna att bilda skogsvårdsföreningar eller skapa skogsbruksområden i avsikt att få till stånd intensivare skogsvård och understödjer även genom lämnande av bidrag bildande av sådana sammanslutningar. Dessutom anordnas diskussionsmöten och exkursioner.

Förbundet utger regelbundet en årskrift med redogörelser för årets verksamhet och med inlägg i skogliga frågor. På förbundets initiativ och med dess ekonomiska stöd startades Östads skogsskola i november 1958.

Sveriges skogsägareförbund utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsbolagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Dettas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattepolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och övriga frågor, som berör skogsbruk, jordäganderätt, social jordlagstiftning, skogsbeskattning, skogligt transportväsende, skogsundervisning och skogsforskning m. m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propaganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävdande av det större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerar en sammanlagd areal av ca 5,6 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradsallmänningsförbund, i

vilket samtliga 60 häradsallmänningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befrämja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarataga allmänningsdelägarnas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet utgör ett organ för samverkan väsentligen i tekniska frågor mellan dem som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning eller närbesläktade spörsmål samt främjar flottningens utveckling. Förbundet samarbetar med flottningsorganisationer i Finland, Norge och Kanada samt verkar bl. a. genom årsmötesföreläsningar under Skogsveckan, studieresor, utredningar och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation numera kallad *Svenska flottledsförbundets årsbok* (1 000 ex.) innehållande årsmötesföredrag, reseberättelser, flottningstekniska artiklar och matrikel.

Förbundets verksamhet utökades under 1962 varvid skogsbruket erhöll ökad representation i styrelsen och ett nära samarbete inleddes med Forskningsstiftelsen SDA. Samtidigt erhöll förbundet ökade personella och ekonomiska resurser vilka möjliggjort en utvidgning av publikationsverksamheten. Sålunda utges sedan 1962 en serie häften kallade »Flottningsinformation» där undersökningsresultat och praktiska erfarenheter redovisas. Även utbildningsfrågor har tagits upp och i första hand anordnas kurser för arbetsledare.

Förbundet hade 317 personliga ledamöter och 31 stödjande (flottningsföreningar) 1962.

Svenska jägareförbundet, som stiftades 1830, verkar för viltvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvårdsfonden. Under förbundet sorterar tjugofem länsjaktvårdsföreningar, till vilka omkring 2 100 lokalorganisationer varit anslutna. Autalet medlemmar var 75 200 aktiva och 114 700 passiva år 1962. Förbundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl. a. genom kurser för jaktvårdare och blivande jaktvårdskonsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk jakt» (upplaga omkring 80 000 ex.).

2. Föreningar för skoglig växtförädling

Föreningen Skogsträdsförädling började sin verksamhet den 1/4 1959 genom sammanslagning av Föreningen för växtförädling av skogsträd och Sällskapet för praktisk skogsförädling. Till föreningen är som stödjande medlemmar anslutna domänstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser, samtliga skogsägareföreningar samt huvudparten av svenska skogsbolag och en del allmänningsskogar. Föreningen har till syfte att bedriva praktisk, servicebetonad skoglig växtförädling och förnygringsforskning av betydelse för denna serviceverksamhet samt att utöva konsulterande verksamhet för medlemmarnas räkning och medverka till att gjorda erfarenheter och uppnådda resultat omsättes i praktiken. Föreningens verksamhetsområde omfattar hela landet, som indelats i fyra distrikt, nämligen norra distriktet med Sundmø försöksstation, mellersta distriktet med Uppsala som huvudort, sydvästra distriktet med Brunsbergs försöksstation samt sydöstra distriktet med Ekebo försöksstation.

Föreningen har utgett berättelse över verksamheten 1959 samt årsbok 1960, vari redogörelser lämnats för de olika distriktens forskning och service. Förutom genom medlemmarnas avgifter har verksamheten bekostats av anslag från Fonden för skoglig forskning samt av avkastning från egna fonder och genom försäljning av ympar m. m.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik är dels ett forum för vetenskapliga programdiskussioner på den skogliga växtförädlingens och skogsgenetikens område och dels ett samordnande organ för den skogliga fröplantageverksamheten.

Nämnden är sammansatt av representanter för skoglig forskning och administration samt för det praktiska skogsbruket. Den sorterar i administrativt hänseende under skogsstyrelsen. I samarbete med de skogliga förädlingsorganen i Sverige har nämnden under anläggning 91,5 ha egna forskningsplantager, lika fördelade på Syd-, Mellan- och Nordsverige. Dessa plantager skall tjäna det dubbla syftet att dels utgöra grunden för en utbyggnad av de skogliga fröplantagerna, dels effektivt bidra till att föra forskningen inom plantageområdet framåt. Allt eftersom forskningsplantagerna realiserats och erfarenheter rörande plantagernas anläggning och skötsel vunnits, har domänverket och skogsvårdsstyrelserna i större omfattning börjat anlägga skogsfröplantager, s. k. allmänna plantager.

Av planerade 560 ha allmänna plantager — forskningsplantagerna inkluderade — har t. o. m. år 1962 drygt 300 ha färdigställts vad uppsättningen beträffar. Anläggningen av dessa plantager sker under samverkan mellan nämnden, genetiska avdelningen vid skogshögsko-

lan och Föreningen Skogsträdsförädling. Förutom de allmänna plantagerna har ca 300 ha plantager tillhörande skogsbolagen planlagts och av dessa har hittills ungefär 200 ha färdigställts.

3. Ekonomiska intresseföreningar

Skogsägareföreningarna, som under 1920- och 1930-talen bildades i olika delar av landet, var antingen ideella, med huvudsyfte att verka för ökat intresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, eller ekonomiska föreningar vars arbetsuppgifter även omfattade försäljning av medlemmarnas skogsprodukter. Under 1930-talet upptog samtliga ideella föreningar försäljningsverksamhet på sitt arbetsprogram och ombildades därvid till ekonomiska föreningar, 1932 bildades föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl. a. genom att föra deras talan inför statsmakterna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbrukets organisationer.

I det följande lämnas en del sifferuppgifter om SSR:s och föreningarnas verksamhet vid slutet av 1962 varvid motsvarande tal för 1961 sättes inom parentes.

Medlemsantalet i de till SSR anslutna 23 skogsägareföreningarna var vid 1962 års slut 132 867 (130 457) med en produktiv skogsmarksareal av 6 831 173 ha (6 742 308).

Jämsides med merkantil och indu-

striell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda informeras medlemmarna bl. a. om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spörsmål, om organisationsfrågor o. s. v. Föreningarna anordnar dels själva och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna och andra organisationer skogs dagar med demonstrationer, föreläsningar, diskussioner samt tävlingar. Antalet sådana skogs dagar var 427 (368) med ett deltagarantal av ca 29 000 (25 000). Kortare kurser har ordnats bl. a. 162 (252) i aptering med 3 282 (6 050) deltagare, 10 (21) i redskapsvård med 120 (500) deltagare samt 68 (251) andra kurser med 886 (2 113) deltagare. Vidare har biträdeshjälp lämnats vid 157 (157) av skogsvårdsstyrelserna anordnade kurser med 1 176 (917) deltagare. Föredrag i organisatoriska, tekniska och ekonomiska ämnen har hållits vid 677 (603) olika tillfällen inför ca 29 000 (28 000) åhörare. Undervisning har meddelats i lantmannaskolor vid 79 (63) kursdagar och med 1 185 (808) elever.

Skogsägareföreningarnas verksamhet inom skogsvårdens område ökar successivt. Genom av föreningarna organiserade fasta arbetslag eller på annat sätt har för medlemmarnas räkning utförts hyggesrensning, bränning, markberedning, sådd, plantering, röjning, stämpling, dikning och vägbyggnad. Föreningarna har även utfört taxeringar och värderingar samt upprättat skogsbruksplaner för medlemmarnas räkning. Likaså har avverkningsarbeten, såväl vinter- som sommarhuggning, utförts för medlemmar som av någon anledning behövt hjälp. Bl. a. för detta ändamål har föreningarna fast anställd arbets-

kraft, som under senare år ökat betydligt. Med början 1955 har frivilligt samarbete mellan enskilda skogsägare bedrivits i fastare form inom skogsbruksområden. Skogsägarens anslutning till området på viss tid, t. ex. 5 år, sker genom personligt avtal, enligt vilket skogsägareföreningen i mån av behov lämnar sakkunnigt biträde i allt som rör fastighetens skogsbruk samt anskaffar erforderliga större maskiner och skogsredskap. Kostnaderna för skogligt biträde m. m. regleras enligt självkostnadsprincipen.

Denna verksamhet har efterhand mötts av stigande intresse från skogsägarnas sida, vilket framgår av följande data om bildandet av skogsbruksområden:

Bildat år	Antal
1955	1
1956	9
1957	14
1958	8
1959	7
1960	24
1961	57
1962	42

Summa åren 1955—62 162 st

Vid 1962 års utgång var sålunda 162 (120) skogsbruksområden i verksamhet, omfattande ca 10 400 (6 800) skogsägare och ca 673 000 (455 000) ha. I de fyra nordligaste länen biträder även skogsägarföreningarna skogsvårdsstyrelserna vid bildande av samverkansområden, till vilka utgår bidrag från det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget. Vid utgången av 1962 var 96 sådana områden bildade med 2 600 medlemmar och 230 000 ha skogsmark.

Den 24 september 1962 invigdes Sydöstra Förbundets nya sulfatfabrik i Mörrum. Företaget, som tillverkar blekt sulfatmassa, har en årskapacitet av

140 000 ton, för vars framställning beräknas komma att tas i anspråk hälften lövvirke och hälften barrvirke (tall). Vid full drift torde vedförbrukningen komma att uppgå till ca 1 milj. m³ t. Vid övriga delar av Sydöstra Förbundets industriedja utökades bl.a. kapaciteten vid Äryd spånskivefabrik från 22 000 till 30 000 årston och i Hultsfredsfabriken husproduktionen till en kapacitet av över 2 000 husenheter 1962.

De av Norrlands Skogsägares Cellulosa AB under 1961 förvärvade industri-företagen i Sandviken och Hörnefors har under året uppnått kvantitets- och kvalitetsmässigt goda produktionsresultat. Tillverkningskapaciteten uppgår f. n. till vid Sandviken ca 55 000 årston oblekt sulfatmassa och vid Hörnefors ca 70 000 årston blekt sulfitmassa. Årsproduktionen vid Hörnefors finpappersbruk uppgår till ca 20 000 ton.

Även inom Skånes Cellulosa AB:s anläggning i Broby har en ökning av produktionen av papper och halvkemisk våt massa genomförts. Därjämte har inkörningen påbörjats av en tredje produktionslinje, blekt torrmasa. Den sammanlagda årskapaciteten vid denna anläggning uppgår nu vid full produktion till 45 000 årston papper och massa.

Vid Skogsägarnas Cellulosa AB:s sulfatfabrik i Mönsterås har produktionen under 1962 uppgått till ca 82 000 ton, varav drygt hälften i halvblekta kvaliteter. Utbyggnad av produktionskapaciteten pågår och beräknas vara avslutad under 1964. Anläggningen kommer därefter att ha en produktionskapacitet av storleksordningen 160 000 årston och blir därigenom en av landets största enheter.

I syfte att effektivisera försäljningsarbetet har Mörrums Bruk, Norrlandsbolaget och Mönsteråsbolaget under året

bildat ett gemensamt försäljningsbolag. Skogsägarnas Cellulosa Export AB med säte i Stockholm. Bolaget är det till storleken tredje företaget av dem som säljer kemisk massa från Sverige. Den nuvarande sammanlagda årskapaciteten hos de bruk som står bakom bolaget uppgår till ca 350 000 ton, men genom pågående och planerade utbyggnader kommer denna kvantitet redan under de närmaste åren att stiga avsevärt.

Skogsägareföreningarna och anslutna företag har under året innehaft och drivit 19 ramsågverk, 26 arisågverk, 19 cirkelsågverk, 1 bandsågverk, 7 snickerifabriker, 8 impregneringsverk, 23 brädgårdar, 5 vedgårdar, 8 massafabriker varav 4 med pappersbruk, i vilka egen produktion av stipmassa, sulfit- och sulfatmassa samt halvkemisk massa förädlas till papper, papp och kartong. 1 trähusfabrik, 1 spånskivefabrik, 1 blocklamellträfabrik, 1 kartongfabrik, 1 ärfabrik och 1 mekanisk verkstad.

Vid föreningarnas och dotterföretagens sågverksanläggningar har under året producerats inalles 95 000 stds, varav 60 000 stds ramsågat virke och 35 000 stds band-, ari- och cirkelsågat virke. Genom legosågning har därutöver försågats 4 900 stds.

Riksförbundet har för föreningarnas räkning under 1962 exporterat props, massaved, stolpar, slipers och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 17 milj. kr (16 milj.). Härtill kommer en ganska omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1962 ca 711 milj. kr (614 milj.).

Riksförbundets facktidsskrift »Skogsägaren» har utkommit med 12 ordinarie nummer i en upplaga av 30 000 exemplar.

Jordbrukarnas Föreningsblad, Riksförbundets officiella tidningsorgan, har genom samprenumeration utgått till organisationens samtliga medlemmar, som däri fortlöpande informerats i aktuella föreningsangelägenheter och skogligena spörsmål. Tidningen har utgått i en upplaga av 335 000 exemplar.

Nordsvenska virkesföreningen, Hälsinglands virkesförening samt Västsvenska och Sydsvenska virkesföreningarna har till syfte att tillvarata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Västsvenska virkesföreningen omhänderhar även flottningarna i Upperudsälvens flodsystem (Dalstands kanal). Inom de områden där skogsindustrierna icke sammanslutit sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enahanda syftemål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sagts.

4. Arbetsmarknadens föreningar

I »Svensk Trävarutidning — Svensk Pappersmassetidning» nr 20/1962 redogjordes i en artikel för skogsbrukets arbetsmarknadsorganisationer och dessas avtalsförhållanden. Det framhölls i artikeln att skogsbruket är uppdelat på ett flertal arbetsgivaresammanslutningar, vilket förhållande delvis har utvecklingshistorisk bakgrund men främst är betingat av skogsbrukets skiftande struktur och driftsformer. Dessa skift-

ningar medför i sin tur nyanser i uppfattningarna om skogsbrukets arbetsmarknadsfrågor. För bonde- och gods-skogsbruket i södra och mellersta Sverige ter sig dessa annorlunda än för exempelvis storskogsbruket i Norrland.

De fyra största grupperna på arbetsgivaresidan är domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening samt Svenska Lantarbetsgivareföreningen. Till dessa fyra kommer ett antal lokala sammanslutningar för mindre industrier eller allmänningar i Norrland och Dalarna, som medverkar i avtalsfrågorna, och dessa är följande: Inlandsverkens skogsarbetsgivareförening (Dalarna), Besparingsskogarnas skogsarbetsgivareförening (Dalarna), Virkesproducentföreningen (Arvidsjaur), Skellefteå distrikts trävarnhandlarförening och Luleå älvdals sågägareförening.

Domänverket som i egenskap av affärsdrivande verk förvaltar statens skogar samarbetar med skogsbruket i övrigt i avtals- och därmed sammanhängande frågor. Inom Norrland och Dalarna har domänverket och Föreningen Skogsarbeten jämte ovannämnda lokala arbetsgivaresammanslutningar gemensamt träffade, regionalt avgränsade kollektivavtal.

*Föreningen Skogsarbeten*¹ utgör arbetsgivarorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr. o. m. Olandsån och norrut).

Medlemmar i föreningen är:

- A idkare av skogsbruk och rundvirkeshantering
- B » » flottning
- C » » flottläggning
- D » » virkesmätning

¹ »Skogsarbeten» och »Vevebe» är fr.o.m. 1963 sammanslagna under nytt namn.

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikt. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare; den ingriper därmed i praktiskt taget alla arbetsmarknadsfrågor inom sitt verksamhetsområde, ehuru lönefrågorna kommer i främsta rummet. Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsområdet, samtliga flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmättningsföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen står tillsammans med domänverket som stiftare av Forskningsstiftelsen SDA, varom mera nedan.

Svenska Lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbetsgivare inom jordbruket och trädgårdsnäringsen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Föreningen tillvaratar medlemmarnas intressen i alla viktigare arbetsmarknadsfrågor bl. a. genom att förhandla om kollektivavtalsfrågor, genom yttranden i lagstiftningsfrågor och genom att befämja arbetsstudieverksamhet.

Föreningen hade vid utgången av 1962 ca 9 300 medlemmar representerande bl. a. ca 610 000 ha jordbruk och 1 125 000 ha produktiv skogsmark.

De tre södra virkesmättningsföreningarna bildar en särskild grupp inom föreningens skogssektion. Vidare finns en grupp omfattande ett trettiotal skogsplantaskolor och i den allmänna sektionen ingår bl. a. 95 sågverk.

Föreningen står tillsammans med domänverket som stiftare av Mellan- och Sydsvenska Skogsbrukets Arbetsstudier (MSA).

Föreningen utger Svenska Lantarbetsgivareföreningens Tidskrift.

Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening (Vevebe)¹ är en sammanslutning av skogs-, flottnings- och virkesmättningsarbetsgivare i Värmland jämte angränsande delar av Älvsborgs, Örebro och Kopparbergs län. Antalet medlemmar är 53, varav 40 skogsbolag, 12 flottningsföreningar och 1 virkesmättningsförening.

Föreningen, vars kansli är beläget i Filipstad, har som sin huvuduppgift att för medlemmarnas räkning träffa kollektiva arbets- och löneavtal beträffande skogs-, flottnings-, virkesmättnings- och därmed förknippade arbeten samt att stå medlemmarna till tjänst i frågor rörande avtalens tillämpning liksom också i andra frågor rörande förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

I syfte att åstadkomma ändamålsenliga betalningssystem för de olika arbetena äger ett fortlöpande samarbete rum med Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA).

Domänverket och de tre ovannämnda skogsarbetsgivareföreningarna omsluter något mer än hälften av skogsarbetsmarknaden räknat i antal årsarbetare.

Arbetstagensidan likaväl som arbetsgivaresidan är uppdelad på olika organisationer. Uppdelningen har i viss mån samband med skogsarbetskraftens rekrytering ur olika befolkningsgrupper. Bortsett från smärre lokala grupper med annan organisationshemvist företrädes skogsarbetarna av Svenska skogsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens Folk och Sveriges Arbetares Centralorganisation genom dess trävaruindustridepartement.

Dessa tre organisationer arbetar i avtalsrörelserna parallellt och utan organiserad samverkan.

Svenska skogsarbetareförbundet är anslutet till Landsorganisationen och förhandlar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare, virkesmätare m. fl. grupper inom skogsbruket. Förbundet, som har ca 38 000 medlemmar, har sitt säte i Gävle och omspannar med sin verksamhet hela riket.

Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF), som är en bondeorganisation omfattande hela landet, har ca 200 000 medlemmar. Förbundet förhandlar bl. a. om löner för skogskörningsarbete och kolningsarbete, ca 35 000—40 000 av medlemskåren beröres av dessa förhandlingar. Arbetet utföres i huvudsak såsom binäring till det ofullständiga jordbruket.

Sveriges Arbetares Centralorganisation uppträder i avtalssammanhang inom vissa områden och företräder därvid främst huggnings- och flottningsarbetskraft. Verksamheten inom skogsbruket redovisar organisationen ca 6 000 medlemmar varav 4 500 i Norrland och Dalarna.

5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering

Forskningsstiftelsen SDA:s (förutvärderande Föreningen Skogsarbetens och Kungl. Domänstyrelsens arbetsstudieavdelning) verksamhet har framförallt under de senare åren inriktats på att genom arbets-, tids- och metodstudier samt försök av olika slag rationalisera redskap, maskiner och arbetsmetoder m. m. i första hand inom avverkningsarbetet. Studier i avsikt att förbättra skogsbrukets arbets- och löneavtal inftar ävenledes en framskjuten plats på arbetsprogrammet. Under 1962 har speciellt intresse ägnats högmekaniserade

drivningsmetoder, bl. a. i form av grupparbete.

Stiftelsen är organiserad på tre forskande avdelningar: en *teknisk avdelning* med *försöksstation* i Lycksele, en *arbetsstudieavdelning* och en *utredningsavdelning*, som även ombesörjer bearbetningen av det undersökningsmaterial som avdelningarna insamlat. För att tillgodose kraven på förmedlings- och propagandaverksamhet finns en *förmedlingsavdelning*, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer m. m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringsfrågor upprättades 1948 en *arbetsstudienämnd* med representanter från forskningsstiftelsen samt från Skogsarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens Folk. — Forskningsstiftelsen SDA:s verksamhet under 1962 har bl. a. omfattat fortsatta studier av terrängtransport av virke med standardtraktorer och modernast tillgängliga utrustning i trakten av Lycksele, studier av drivning i svår terräng med tillhjälp av tvåtrum-miga vinschar, studier av stickväghuggning, också i modellbestånd, inventering av olika maskinella barkningsmetoder, varvid stickprovsstudier tagits på ett 30-tal olika arbetsplatser från Skåne upp till Ljungan-Indalsälven, studier av kvistning med motorsåg. Vidare har omfattande utredningar verkställt bl. a. en sammanfattande analys av teorien bakom skoglig kostnadsanalys, analys av maskinbarkningskostnadernas struktur, beskrivning av dataflödet på några skogsförvaltningar m. m.

Till uppdragsgivare och utomstående har forskningsresultaten förmedlats dels genom en omfattande kursverksamhet, dels genom utgivande av ett flertal publikationer.

Under hösten 1962 har en mycket brett upplagd kursverksamhet startats, som bygger på de ovannämnda studierna av virkeskörning med traktor i terräng i trakten av Lycksele. Höstomgången, som jämväl innefattade organisation och planläggning av arbetena, avsåg barmarkstransport. Under vintern 1963 kommer denna att följas av transport på snöföre. Sammanlagt beräknas ca 1500 personer ha deltagit i kursen eller studerat densamma, då den avslutas.

Bland de viktigaste publikationerna märkas Meddelande, Redogörelser, Redskapsboksblad, Aktuell Information, Referat m. m. Kortare reportagefilmer rörande maskinell barkning ävensom olika former av terrängtransporter har under året upptagits.

Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA) i Filipstad har som medlemmar 4 större skogsbolag inom Värmland med närliggande områden. Föreningen utför arbetsstudier och undersökningar för avtalsfrågor och rationalisering inom skogsbruket samt verkar för bättre redskap, arbetsmetoder och organisationsformer inom främst avverkningsarbetet. Föreningen förfogar över en verkstad för redskapsservice och tekniska försök. Vunna erfarenheter och resultat förmedlas bl. a. genom skriftliga redogörelser och kursverksamhet.

Under 1961 bar på huggningssidan bl. a. genomförts fortsatta studier över huggning med motorsåg. Statistik över motorsågs kostnader har därjämte insamlats. Maskinbarkning med transportabel Cambio 35 T, kombinerad med

griplastare, har följts upp liksom barkning med norskbyggda maskinen VK 16.

Inom transportområdet har i första hand terrängtransport med traktor granskats. Huggarens merarbete vid tillverkning av massavedsbunt lämpad för traktorlastning samt lastning och uttransport av sådana buntar har studerats. Sammanföring av virke till traktorstiekväg med hjälp av lunningsvinsch har prövats avseende både kapat virke och hela stammar.

Stamlunning till avlägg med den amerikanska traktorn Tree Farmer har studerats.

Gjorda erfarenheter inom terrängtransportområdet har meddelats medlemsföretagens förvaltare och skogsvaktare bl. a. genom 3-dagars kurser i kalkylering och drivningsplanläggning vid terrängtransport med traktor.

Under 1962 har på grundval av insamlat tidsstudiematerial över huggning med motorsåg ett huggningsprissystem med trädet som betalningsenhet utarbetats. Organisationen kring maskinbarkning vid halvstationära anläggningar har utvecklats.

Studier över huggarens arbete att med maskinella hjälpmedel sammanföra massaved för traktortransport har fortsatt.

Modernt skogsutrustade traktorekipage har följts kontinuerligt med insamling av statistiska data med hjälp av mekaniska arbetstidskrivare. VSA skogs-traktor har konstruerats. Försök med transport av hela stammar har utvidgats.

Mellan- och Sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl. a. att utföra undersökningar och arbetsstudier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, kartlägga och beskriva inom skogsbruket använda ar-

betsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade sambandet med arbetstagarorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygden Folk och Svenska lantarbetareförbundet.

MSA är organiserat på två forskande avdelningar, arbetsstudieavdelningen i Bromma och försöksstationen i Katrinehalm.

MSA har under 1961 slutbearbetat 1959—60 års huggningsundersökningar och för uppdragsgivarna framlagt ett fullständigt förslag till nytt huggningsavtal för Syd- och Mellansverige. Den under 1960 påbörjade utredningen angående kostnader för motorsågar har fortsatt.

Försöken avseende mekaniserad terrängtransport har fortsatt, varvid särskild uppmärksamhet ägnats virkets på- och avlastning. Ett antal traktorer har försetts med självregistrerande instrument med vars hjälp man avser att insamla en långsiktig tidsstatistik av virkestransport med traktorekipage. Försök avseende lunning med vinsch har genomförts. En studie av virkestransport med lastbil har avslutats under året. Tekniska provningar av traktorutrustningar har utförts i vanlig omfattning och en inventering av efterfordon till traktorer — genomförd i samarbete med SDA och VSA — har redovisats.

En handdriven lastapparat för hästvagnar har konstruerats och det tidi-

gare framtagna bandförsedda hästkörredskapet har vidareutvecklats och tillverkats i provserie. Under året har försök gjorts med breda luftgummidäck av s. k. lågprofiltyp.

Förmedlingsverksamheten har, såsom under tidigare år, omfattat distribution av föreningens publikationer. Vidare har anordnats kurser för arbetsledare, traktorförare samt skogsskole- och skogsbruksskoleelever.

Under 1962 har en rad specialbearbetningar av 1959—60 års huggningsundersökning genomförts bl. a. till stöd för pågående diskussioner om ett nytt huggningsavtal. Omfattande studier avseende körning i svår terräng med bandtraktorer har utförts. En jämförande undersökning av virkestransport med traktorekipage av olika teknisk standard har påbörjats i syfte att belysa deras tekniska och ekonomiska förutsättningar. Försöken med självregistrerande instrument har fortsatt i ökad omfattning liksom insamlingen av tids-, prestations- och kostnadsuppgifter vid traktordrivningar.

Redskap och metoder vid virkestransport med vinsch har blivit föremål för en orienterande studie liksom en undersökning av lastning av bunttippad massaved på lastbil.

Tidigare påbörjade undersökningar av lastbilars markgrepp har avslutats.

Under året har i ökad omfattning egna skrifter avseende resultat av genomförda undersökningar distribuerats till medlemmar och utomstående. Förmedlingsverksamheten har i övrigt omfattat förvaltkurser, kurser för skogsskoleutbildad personal och kurser inom specialområden hos enskilda medlemsföretag samt anordnandet av exkursioner i samband med pågående fältarbeten.

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning från

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse SFS nr 324/1960 med ändring).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder, skogsdikning och röjningsgallring i stavaskog.
Anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsvägsanslaget» kungörelse SFS nr 142/1957 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen.	Byggande av skogsväg och — med hänsyn till skogliga transporter betingad — förbättring av skogsväg eller av annan enskild väg.
Anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (»Norrländska skogsproduktionsanslaget» kungörelse SFS nr 599/1940 med ändringar).	Skogar i Norrland under skogsvårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, churu vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslaget tillämpningsområde.	Samma åtgärder, som kan stödjas med bidrag från skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen, samt — i lappmarkerna — röjningsgallring i plant- och ungskog.

¹ Vid bidragsgivning särskiljes följande kategorier av markägare: *Kategori A* Enskilda personer som äger fastighet eller fastigheter med ett sammanlagt värde av högst omkring 300.000 kr. Har ägaren väsentliga inkomster, som ej härflyter från hans fastighet, t. ex. av särskilt yrke, hänföres han dock till kat. B. *Kategori B* Under kat. A nämnda undantag samt övriga enskilda personer. *Kategori C* Juridiska personer såsom kommuner, bolag, allmänningar m. fl. utom vissa allmänningar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilka är särskilt nämnda i Kungl. kungörelse 287/1947, och som skall hänföras till kat. A. *Undantagsbestämmelse:* I fråga om återväxtåtgärder inom skyddsskogsområde hänföres alla markägare till kat. A.

vissa av de särskilda skogsvårdsanslagen under budgetåret 1961—62

Vissa bestämmelser om bidragsgivning	Vanligen tillämpad procentsats ¹	Särskilda bestämmelser om bidragsprocent m. m.
<p>Bidrag utgår huvudsakligen för sådana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarligen otillfredsställande skogstillstånd (skogsvårdslagen § 17).</p>	<p><i>Skogsdikning:</i> Kat. A 25 % Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p>	<p>Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximiprocent är 60.</p>
<p>Vid beviljande av bidrag till vägbyggnadsföretag skall företrädere givas åt företaget, där delägarna är många eller där behovet av bidrag med hänsyn till delägarnas ekonomiska ställning är särskilt stort.</p>	<p><i>Övriga åtgärder:</i> Kat. A 50 % Kat. B 50 % Kat. C 50 %²</p> <p><i>Större skogsväg</i> (stamväg): Kat. A 50 % Kat. B 50 % Kat. C 50 %^{2, 3}</p>	<p>Högre bidragsprocent än 50 för stamväg och 40 för annan skogsväg kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.</p>
<p>Inom huvudsakligen lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län:</p>	<p><i>Mindre skogsväg</i> (annan skogsväg) Kat. A 40 % Kat. B 40 % Kat. C 40 %^{2, 3}</p> <p><i>Lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län:</i> Kat. B 60 %</p>	<p>Inom huvudsakligen lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län kan någon nybildning av områden på grund av medelsknapphet för närvarande ej ske. Bidrag för skogsdikning utgår endast i undantagsfall, ävensom bidrag till kategori C oavsett slag av åtgärder.</p>
<p>S. k. skogsvårdsområde bildas. Markägarna förbinder sig att utföra alla i en regional skogsvårdsplan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).</p>	<p>Kat. A 60 % (De angivna procentsatserna gäller dock ej för väganläggning).</p>	<p>Bidrag till skogsvägbyggnad kan efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall utgå med högst 75 %.</p>
<p>Inom området i övrigt: En regional skogsvårdsplan omfattande en femårsperiod upprättas och ett s. k. skogligt samverkansområde bildas. Markägarna förbinder sig till viss skoglig samverkan.</p>	<p><i>Området i övrigt:</i> De procentsatser, som för motsvarande åtgärder angivits härovan under skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen. Inom s. k. samverkansområden kan dessutom bidrag med 25 % utgå till röjningsgallring i plant- och ungskog.</p>	

² Bidrag beviljas markägare av kat. C huvudsakligen endast i sådana fall där denne ingår som delägare i företaget, vilket med hänsyn till övriga delägares insats bör stödjas.

³ Om markägare av kat. C har det dominerande intresset i en väg tillämpas 25 %.

Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC) bildades 1951 som ett samarbetsorgan för arbetsstudieorganisationerna SDA, VSA och MSA med syfte att — för undvikande av onödigt dubbelarbete — samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter samt att

verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten.

Beträffande virkesmätningssammansamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flottning.

IV. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidragsverksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslöshet.

Bland ifrågavarande skogliga åtgärder märks skogsodling, dikning, skogsvägbyggnad m. m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undantagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning, t. ex. tidigare åker- och betesmarker.

För budgetåret 1961/62 har av riksdagen anvisats under anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo, norrländska skogsproduktionsanslaget samt statens skogsförbättringsanslag sammanlagt 16,3 milj. kr. De för berörda skogsvårdsanslag gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattade i tablan å sidorna 136—137. Vidare har för återuppbyggnad av skogsbeståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell AÖ, sid. 139, utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåret 1961/62 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabell 42. Under budgetåret har från skogsvägsanslaget beviljats bidrag med 8,5 milj. kr. Från skogsförbättringsanslaget beviljades 4,2 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 2,2 milj. kr. Inalles tilldelades bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder under budgetåret 1961/62 med 14,9 milj. kr.

Förutom från ovan nämnda ordinarie anslag har medel ställts till förfogande i arbetslöshetsbekämpande syfte. Sålunda har skogsvårdsstyrelserna förbrukat sammanlagt 12,1 milj. kr avberedskapsmedel för bedrivande av vissa statliga beredskapsarbeten inom det skogliga området. Härav har 9,5 milj. kr tagits i anspråk för skogsvårdsåtgärder, huvudsakligen röjning, och 2,5 milj. kr för skogsvägbyggnad. Omfattningen av röjning inom länen utförd såsom beredskapsarbetet budgetåret 1961/62 i skogsvårdsstyrelsernas regi framgår av nedanstående tablä.

Län	ha	Län	ha
Nb	5 900	Skb	332
Vb	3 086	Äbg	799
Jll	296	Jkp	451
Vnr	807	Krb	311
Gvl	552	Klm	1 078
Kpb	583	Gtl	66
Vrm	557	Gbg	1 010
Ör	180	Hl	70
Vstm	361	Bl	593
Ups	737	Krs	376
Stb	253	Mlm	146
Sdm	178	Riket	18 945
Ög	163	1960/61	6 639

Tabell ÄÖ. Av riksdagen anvisade¹ medel under de särskilda skogsvårds-
anslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement:

Budgetår <i>Budget-year</i>	Statens skogsutdickningsanslag ² <i>Forest draining grants</i>	Statens skogsodlingsanslag <i>Reforestation grants</i>	Tillfälliga skogsvårdsanslaget <i>Temporary grants for silvicultural purposes</i>	Anslaget till väg- o. flottledsbyggnader ³ <i>Road-building grants</i>	Norr-ländska skogsproduktionsanslaget <i>Forest production grants for Norrland</i>	Vedutsningsanslaget <i>Grants for marking etc.</i>	Anslag till omkostnader i samband m. inköp och lösen av ved <i>Grants for purchases of fuel wood</i>	Statens skogsförbättringsanslag <i>Forest improvement grants</i>	Summa <i>Total</i>
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	340	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 000	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/54	—	—	—	1 800	1 200	—	—	1 700	4 700
1954/55	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600
1955/56	—	—	—	2 500	1 500	—	—	2 100	6 100
1956/57	—	—	—	2 800	1 600	—	—	2 300	6 700
1957/58	—	—	—	7 500	1 700	—	—	2 500	11 720
1958/59	—	—	—	7 700	1 700	—	—	2 600	12 000
1959/60	—	—	—	7 700	1 700	—	—	3 600	13 000
1960/61	—	—	—	7 700	2 600	—	—	3 600	13 900
1961/62	—	—	—	7 700	4 300	—	—	4 300	16 300

¹ Av de angivna summorna har Kungl. Maj:t i vissa fall spärrat delbelopp, som i allmänhet ställts till förfogande under senare budgetår.

² T. o. m. budgetåret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximerad dispositionsrätt.

³ Fr. o. m. den 1/7 1957 har det tidigare anslaget uppdelats i två, ett för vägbyggnad och ett för flottledsbyggnad m. m. Fortsättningsvis redovisas enbart väganlaget.

⁴ Därav 100 000 kr på tillägsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal, 13 178 milj. ha, täcks en tredjedel eller 4 405 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmark på följande sätt (enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1962, tabell 44):

	Milj. ha	%
Europa (utom USSR)	141	3,2
USSR	1 131	25,7
Nordamerika	733	16,6
Centralamerika	74	1,7
Sydamerika	957	21,7
Afrika	753	17,1
Asien (utom USSR)	520	11,8
Oceanien	96	2,2
Hela världen	4 405	100,0

En stor del av skogen är emellertid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Enligt FAO:s ovan nämnda årsbok 1962 är den procentuella andel skogsmark, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2
USSR	0
Nordamerika	45
Centralamerika	26
Sydamerika	71
Afrika	50
Asien (utom USSR)	37
Oceanien	73
Hela världen	38

Av tablan framgår att vidsträckta skogar i Sydamerika, Afrika och Nordamerika alljämt ligger oåtkomliga för lönsam exploatering. Ovanstående uppgifter för Sovjetunionen torde komma att ändras vid FAO:s nästkommande världsskogsinventering. Den senaste, från vilken ovanstående uppgifter här-
rör sig, avsåg 1958. Det bör också ob-

serveras i fortsättningen att FAO:s uppgifter avseende visst år ofta blir ändrade i efterföljande årsbok.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i vissa länder där skogsbruket intar en framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största för användning tillgängliga skogsmarksarealerna. Inom Europa intar Sverige och Finland i detta hänseende en särställning. I förhållande till den totala landarealen har Finland, Japan, Tanganyika, Sverige och Sovjetunionen de största skogsmarksarealerna och sett i relation till folkmängden är Canada, Kongo, Tanganyika, Sovjetunionen och Finland de skogrikaste.

Världens virkestillgångar och deras årliga tillväxt undersöktes 1958 för tredje gången inom FAO och resultaten från denna undersökning publicerades 1960 i »World Forest Inventory 1958». I »Skogsstatistisk årsbok 1960» redogjordes kortfattat för de viktigaste resultaten från denna undersökning. Enligt FAO:s beräkningar, som får anses vara relativt osäkra, när de delvis är grundade på ganska bristfälliga eller otillräckliga uppgifter från flera länder och territorier, uppgick det totala virkesförrådet inom alla världens för utnyttjande tillgängliga skogar till 156 000 milj. m³ på bark, varav 65 % barrträd. (Enligt en av FAO gissningsvis gjord uppskattning av världens aktuella totala virkestillgångar skulle dessa uppgå till 320 000 milj. m³, om tillgängliga ej exploaterade skogar samt för exploatering oåtkomliga skogar inräknades.) En-

ligt inventeringen beräknades virkesförrådet per ha till 145 m³ för barrskog, 80 m³ för lövskog och 110 m³ för alla kategorier. Enligt FAO:s beräkningar i samma inventering uppgick den årliga tillväxten i världens skogar totalt till 2 800 milj. m³ på bark, varav 1 430 milj. m³ eller 51 % kommer på barrträd samt per ha till 2,2 m³ för barrskog, 2,0 m³ för lövskog och 2,1 m³ för alla kategorier.

Avverkningarna 1961 uppskattades enligt senaste uppgifter i FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1962 för hela världen till 1 768 milj. m³ f. ub. mot 1 794 milj. 1960 och 1 788 milj. 1959, och omfattningen av avverkningarna 1961 i de olika »världsdelarna» (enligt FAO:s benämning) framgår av efterföljande tablå, i vilken uppgifterna delvis är uppskattade. Avverkningarna i olika länder redovisas i tabell 44.

Bland »världsdelarna» är avverkningen störst i Nordamerika, Sovjetunionen och Europa och bland länderna störst i Sovjetunionen, USA, Brasilien och Canada. Det avverkade virkets procentuella fördelning på olika sortiment under åren 1948 och 1961 framgår av nedanstående tablå, som dock får tolkas

	milj. m ³ f.ub. varav till	
	totalt	industrien
Europa (utom USSR)	323	220
USSR	351	253
Nordamerika	386	339
Centralamerika	36	6
Sydamerika	153	23
Afrika	184	18
Asien (utom USSR)	310	138
Oceanien	25	15
Hela världen	1 768	1 013

med stor försiktighet enär brännved och annat s. k. husbehovsvirke avverkas över hela världen regelmässigt utan att redovisas i officiell statistik.

Av tablå framgår att brännveden fortfarande utgör en betydande andel av det avverkade virket i områden, där den industriella utvecklingen är lägst. I Afrika, Sydamerika, Centralamerika och Asien utgör brännvedens andel av totalavverkningen 90 %, 85 %, 79 % respektive 53 %. Enligt tablå utgör rundvirkeskategorin »sågtimmer, fanertimmer och timmer till slipers» fortfarande den viktigaste användningen av rundvirke.

Rundvirkesförbrukningen per invånare växlar betydligt, från 260 m³ f.ub. per 1 000 invånare i Asien till 1 955 m³

	Sågtimmer, fanertimmer, timmer till slipers		Massaved, props		Annat industriellt timmer		Brännved	
	1948	1961	1948	1961	1948	1961	1948	1961
% av total avverkning								
Europa (utom USSR)	34	37	16	24	8	7	42	32
USSR	24	48	9	11	20	13	47	28
Nordamerika	55	55	23	28	6	5	16	12
Centralamerika	14	17	—	3	1	1	85	79
Sydamerika	9	13	1	1	1	1	89	85
Afrika	5	6	1	1	1	3	93	90
Asien (utom USSR)	17	32	2	9	3	6	78	53
Oceanien	51	51	4	9	3	3	42	37
Hela världen	30	37	11	15	8	6	51	42

	Nettobalans, 1 000 m ³ fub.					
	Rundvirke		Sågade trävaror m. m.		Trämassa	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Europa (utom USSR)	-8 280	-8 920	-9 845	-11 065	-2 410	-3 540
USSR	+4 165	+5 330	+7 915	+8 275	+ 810	+ 800
Nordamerika	- 865	+ 645	+3 970	+ 3 675	+5 985	+7 090
Centralamerika	+ 145	+ 195	- 160	- 195	- 240	- 240
Sydamerika	+ 45	+ 55	+ 565	+ 515	-1 435	-1 375
Afrika	+4 160	+3 915	-1 895	-1 930	+ 135	+ 150
Asien (utom USSR)	-1 965	-4 415	+ 985	+ 415	-1 640	-2 040
Oceanien	+ 300	- 105	-1 540	- 885	- 515	- 695

fub. i Nordamerika. Av de 260 m³ för Asien utgöres i det närmaste två tredjedelar av brännved, medan av de 1 955 m³ för Nordamerika endast 13 % utgöres av brännved, 87 % av rundvirkesförbrukningen i Nordamerika går alltså åt för industriellt bruk, t. ex. för tillverkning av papper.

Enligt FAO:s beräkningar uppgick värdet av världens totala skogsproduktion 1961 till omkring 38 900 milj. USA-dollars (38 400 milj. 1960), varav 17 200 milj. sågtimmerprodukter, 16 800 milj. massavedsprodukter, 800 milj. props, 700 milj. annat industriellt virke och 3 400 milj. brännved. Uppgifterna torde få betraktas med stor försiktighet, enär de till stor del är baserade på osäkra genomsnittstal.

Internationellt sett är avverkningsuppgifter av sekundär vikt, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Totala exporten i världen av skogsprodukter evalverade till rundvirke ökade från 191,1 milj. m³ fub. 1960 till 197,4 milj. m³ fub. 1961, dvs. med 3 %.

Handeln med skogsprodukter i de olika världsdelarna framgår av ovanstående

tablå, i vilken redovisas nettohandelsbalanser uttryckta i till rundvirke evalverade exporterade och importerade skogsprodukter (export +, import -).

Det dominerande intrycket av tablan är Europas synnerligen stora nettoimport, mer än 23,5 milj. m³ fub. till rundvirke evalverade skogsprodukter. Sovjetunionen och Nordamerika är de två dominerande nettoexporterande världsdelarna, av vilka Sovjetunionens nettoexport huvudsakligen består av rundvirke och Nordamerikas av halvfabrikat d.dyl.

Export- och importvärdena uttryckta i USA-dollars för de olika världsdelarna 1961 lämnas i nedanstående tablå, ur vilka värden handelsbalanserna för de olika världsdelarna kan härledas. Endast Nordamerika och Sovjetunionen har aktiva handelsbalanser.

	Import Milj. USA-dollars	Export
Europa (utom USSR)	3 932	3 167
USSR	101	358
Nordamerika	1 733	2 207
Centralamerika	131	25
Sydamerika	254	80
Afrika	305	276
Asien	688	417
Oceanien	188	38

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke lämnas i tabell 45. Länder sådana som USA, Japan och Västtyskland, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväl ett betydande importöverskott av denna vara. USA importerar huvudsakligen massaved, Japan lövtimmer och Västtyskland framförallt massaved men även lövtimmer och props. Japans import av rundvirke 1961 uppgick till 8,9 milj. m³ f.u.b., Västtysklands till 4,6 milj. m³ f.u.b. och USA:s till 3,4 milj. m³ f.u.b.

Största exportörer av massaved under 1961 var Finland med 4,3 milj. m³ f.u.b. och Canada med 2,8 milj. m³ f.u.b. Finland exporterade 1,1 milj. m³ f.u.b. props och Sovjetunionen 1,0 milj. m³ f.u.b. Årets största exportör av rundvirke överhuvudtaget var Finland med 5,6 milj. m³ f.u.b. följt av Sovjetunionen med 5,2 milj. m³ f.u.b. och Canada med 3,2 milj. m³ f.u.b. Västtyskland importerade 1,1 milj. m³ f.u.b. props under året och Storbritannien 0,7 milj. m³ f.u.b., vilket innebär ökning för Västtyskland och minskning för Storbritannien.

Vad beträffar såväl volym som värde utgör sågade trävaror (barrträd och lövträd) de viktigaste skogsprodukterna. Produktionen av sågade trävaror 1961 uppgick totalt till 328 milj. m³, varav 263 milj. m³ sågade trävaror av barrträd, dvs. samma kvantitet som föregående år och 65 milj. m³ sågade trävaror av lövträd, vilket innebär en minskning från 1960 med ca 3 milj. m³. Bland världsdelarna minskade produktionen av sågade trävaror i Nordamerika, Sovjetunionen, Centralamerika, Sydamerika och Oceanien men ökade i Europa, Asien och Afrika. Bland länderna har Sovjetunionen den största produktionen med 19,0 milj. stds sågade trävaror av barrträd och 15,6 milj. m³ så-

gade trävaror av lövträd följt av USA med 13,7 milj. stds av barrträd och 10,9 milj. m³ av lövträd och Japan med 4,6 milj. stds av barrträd och 4,9 milj. m³ av lövträd. Sovjetunionens och USA:s produktion av sågade trävaror av barrvirke minskade 1961 jämfört med föregående år. Detsamma var fallet med andra betydande producentländer som Canada, Sverige och Finland. USA:s, Canadas, Sveriges och Finlands andel av världsproduktionen av sågade trävaror av barrvirke sjönk från 38,5 % 1960 till 37 % 1961. Bland de viktigaste producenterna av sågade trävaror av lövvirke sjönk 1961 produktionen betydligt i USA (med nästan 25 %) och mindre betydligt i Australien och Canada. För Frankrike noterades oförändrad produktion gentemot föregående år och för Rumänien en produktionsökning med 24 %. I Väst- och Centralafrika samt i Sydöstra Asien ökade de flesta timmerexporterande länderna sin produktion av sågade trävaror av lövvirke.

Produktionen av andra viktiga träindustriprodukter i mera betydande producentländer framgår av tabell 46. Största producent av lådämnen var 1961 liksom tidigare år Japan med 4,9 milj. m³. Världsproduktionen av plywood ökade 1961 med 7 % jämfört med 1960. Största plywoodproducent 1961 liksom tidigare år var USA med 8,6 milj. m³ dvs. 51 % av världsproduktionen, följt av Japan med 1,5 milj. m³, Sovjetunionen med 1,5 milj. m³ och Canada med 1,1 milj. m³. Den snabbt ökande produktionen av spånplattor uppgick 1961 totalt till ca 2,2 milj. ton varav Västtyskland svarade för 0,6 milj. ton, USA ungefär 0,4 milj. ton och Frankrike 0,2 milj. ton.

Världsproduktionen av trämassa ökade 1961 jämfört med 1960 med 6 % till

62,6 milj. ton. Nordamerika ökade sin produktion med 4 % och Europa med 5 % jämfört med föregående år. Nordamerika är alljämt den ledande trämasseproducerande världsdelen, men enligt nedanstående tablå har Nordamerikas andel av världsproduktionen stadigt minskat, medan samtidigt Europa--Asien ökat sin gemensamma andel.

	Trämasseproduktionen i %				
	1948	1952	1956	1960	1961
Nordamerika	65,3	62,6	59,9	56,4	55,5
Europa (utom USSR)	28,6	26,7	27,4	28,8	28,9
Asien (utom USSR)	1,6	4,0	5,5	7,1	7,7
USSR	3,5	5,3	5,3	5,4	5,4
Oceanien	0,5	0,6	1,0	1,0	1,0
Sydamerika	0,3	0,5	0,5	0,7	0,9
Afrika	—	0,1	0,2	0,3	0,3
Centralamerika	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De mest betydande trämasseproducerande länderna hade 1961 följande procentuella andelar av världsproduktionen: USA 38 %, Canada 17 %, Sverige 8 %, Finland 7 % och Japan 7 %.

Tillverkningen av mekanisk massa bibehåller i stort sett den omfattning den haft under senare år, 30 % av totalproduktionen av trämassa 1961 (18,8 milj. ton) gentemot 31 % 1960 (18,3 milj. ton). En anledning härtill torde vara den betydelse mekanisk massa har för produktionen av papper till tidningar och böcker m. m. och en annan anledning torde vara expansionen inom fiberplattindustrin.

Produktionen av kemisk (inkl. halv-kemisk) trämassa ökade 1961 jämfört med 1960 i alla världsdelar och totalt ökade denna produktion med ca 7 % från 40,8 milj. ton 1960 till 43,8 milj. ton 1961. Överproduktion till följd av snabb kapacitetsexpansion ledde till be-

tydande lagerökningar i Nordeuropa och Canada och till en överenskommelse mellan producenterna i norra Europa att begränsa produktionen 1962 till i nivå med efterfrågan. Nordamerika och Nordeuropa är fortfarande de mest betydande produktionsområdena.

Produktionen av »annan fibermassa» (av bambu, espartogräs, bomull, lin, halm m. m.) ökade från 4,0 milj. ton 1960 till 4,2 milj. ton 1961 dvs. med 4 %. Produktionen ökade under året endast i två världsdelar, Asien och Sydamerika, av vilka Asien svarade för 52 % av världsproduktionen av »annan fibermassa».

Världshandeln med sågade trävaror 1961 var i stort sett likartad med densamma 1960, vilket även framgår av nedanstående tablå över nettohandeln (export +, import —)

	Nettohandel			
	Sågade trävaror av barrvirke 1 000 stds		Sågade trävaror av lövvirke 1 000 m ³	
	1960	1961	1960	1961
Europa (utom USSR)	— 1 035	— 1 160	— 540	— 550
USSR	+ 1 020	+ 1 070	— 240	— 275
Nordamerika	+ 765	+ 730	— 320	— 280
Centralamerika	—	—	10	— 50
Sydamerika	+ 55	+ 40	— 55	— 90
Afrika	— 265	— 270	+ 85	+ 65
Asien (utom USSR)	— 245	— 320	+ 1 235	+ 1 045
Oceanien	— 155	— 95	— 215	— 105

Av de timmerexporterande världsdelarna ökade Sovjetunionen 1961 ytterligare sin aktiva handelsbalans, Nordamerika förblev på ungefär samma nivå som föregående år, medan Asiens net-

loexport 1960 på 95 000 m³ förbyttes i en nettoimport på 440 000 m³ 1961. De europeiska länderna var även 1961 världens förnästa importörer av sågade trävaror med en total nettoimport på nästan 6 milj. m³, varav 90 % utgjordes av barrträvaror. Afrikas nettoimport av sågade trävaror stannade på samma nivå 1961 som 1960, medan Oceanien reducerade sin nettoimport av dessa varor från 1 milj. m³ till 0,5 milj. m³ 1961.

Exporthandeln med sågade trävaror av barrvirke domineras av Europa och Nordamerika och 1961 svarade dessa gemensamt för 81 % av världshandeln, 45 % kom från Europa och återstående 36 % från Nordamerika. Tabell 47 visar att den främsta exportören av sågade trävaror av barrvirke 1961, liksom tidigare år var Canada. Detta land ökade under året sin export med 8 % till 2,5 milj. stds, vilken kvantitet utgjorde 32,5 % av världsexporten detta år. Efter Canada följde Sovjetunionen, som också ökade sin export under året, med 1,1 milj. stds, 14 % av världsexporten, Finland med 1,1 milj. stds och 14 % av världsexporten samt Sverige med 1,0 milj. stds och 13 % av världsexporten. Finlands export sjönk obetydligt från 1960 till 1961, medan Sveriges export samtidigt minskade med 10,5 %. Mest betydande importländer av sågade trävaror av barrvirke var 1961, liksom tidigare år, USA och Storbritannien, vilka gemensamt svarade för 47 % (f. å. 48 %) av världens totala import av sågade trävaror av barrvirke. 98 % av USA:s import 1961 kom från Canada, medan huvuddelen av Storbritanniens import samma år kom från Finland (30 %), Sovjetunionen (21 %), Sverige (19 %) och Canada (19 %).

Endast 10,5 % av den totala exporten av sågade trävaror utgjordes 1961 av sågat lövvirke. Exporten av detta vir-

ke har tidigare ökat för varje år, men 1961 minskade exporten jämfört med 1960 med 5 %. Exportminskningen, som var relativt obetydlig för Europas vidkommande, berörde huvudsakligen Asien, vars export 1961 minskade med ej mindre än 15 % jämfört med 1960, och därmed reducerade Asiens andel av världsexporten av sågade trävaror av lövvirke från 32,0 % 1960 till 29,5 % 1961. Europas andel utgjorde 36,9 % 1960 och 37,5 % 1961. De mest betydande exportländerna av sågade trävaror av lövträd var 1961 Rumänien med 551 000 m³, Frankrike med 350 000 m³, Malacka med 346 000 m³, Canada med 294 000 m³ och Jugoslavien med 292 000 m³. De största importörerna av sågat lövvirke var 1961 Storbritannien med 843 000 m³ och USA med 576 000 m³, dvs. med 19 % respektive 13 % av världens totala import av detta virke. Övriga betydande importörer av sågat lövvirke 1961 var Sydafrika med 332 000 m³, Italien med 281 000 m³, Sovjetunionen med 274 000 m³, Västtyskland med 251 000 m³ och Canada med 248 000 m³.

Världsexporten av plywood uppgick 1961 till 1,5 milj. m³ (f. å. 1,5 milj. m³). De största exportörerna detta år var Japan med 345 000 m³ (23 % av landets produktion), Finland med 328 000 m³ (84 % av landets produktion), Sovjetunionen med 125 000 m³ och Canada med 122 000 m³. Japan och Finland hade tillsammans 45 % av världens totala export av plywood, USA och Storbritannien svarade gemensamt för 70 % av världens totala import av plywood.

Världens totala export av trämassa ökade obetydligt från 9,7 milj. ton 1960 till 9,8 milj. ton 1961 dvs. med ungefär ½ %. Europas export minskade från 5,9 milj. ton 1960 till 5,6 milj. ton 1961 dvs. med 5 %, medan Nordamerikas

samtidigt ökade från 3,4 milj. ton till 3,7 milj. ton dvs. med 9 %. Mest betydande exportländer under 1961 var Sverige med 2,73 milj. ton, Canada med 2,60 milj. ton och Finland med 1,60 milj. ton, dvs. respektive 28, 27 och 16 % av världsexporten av trämassa. Dessa tre länder jämte Norge och USA svarade för icke mindre än 90 % av den to-

tala världsexporten 1961. Årets största importörer av trämassa var Storbritannien med 2,62 milj. ton och USA med 2,24 milj. ton. Dessa två länder hade sammanlagt 49 % av den totala världsimporten av trämassa 1961. 89 % av USA:s import kom från Canada och 72 % av Storbritanniens import kom från Finland, Norge och Sverige.

I. SUMMARY

Forest Land and Forest Capital

According to the Swedish National Forest Survey, forests cover about 22.9 million hectares (ha), i.e. 56% of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.0 ha of forest land per caput and 5.4 ha of forest land per ha of agricultural land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and Diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests is publicly owned, another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Publicly owned forests are mainly located to Northern Sweden. Tables B and C intend to show the combination of forestry and farming in economic units owned by farmers in different parts of the country. There are 233 000 such units with forest land owned by farmers, 53 000 of which, however, without crop land. 32 % of these 230 000 units with crop land possess forest land less than 10 ha and 59 % of the same units possess forest land less than 25 ha. To these 230 000 units belong about 9.0 million ha of forest land. In table D figures are given concerning the forest areas of river basins in Northern Sweden. The only other tables where river basins appear are those relating to floating activity (tables 17—19 and 36).

In table E is shown the age-class distribution, i.e. the proportion of the forest area occupied by trees of different ages. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily noticed.

Table F, shows the ideal production capacity of the soil (site quality) expressed in m^3 per annum and ha by which is meant the average optimum of sustained yield provided the best possible management. The figure illustrate the very marked difference between northern and southern

parts of Sweden due to climatic conditions.

Detailed figures concerning the growing stock in different counties are presented in table 4 »Growing stock incl. bark total and per ha, by species and sizegroups, according to the second National Forest Survey» which has been transferred unchanged to this yearbook from the Statistical Yearbook of Forestry 1960 as well as table 5 »Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the second National Forest Survey».

After five completed years (1953—1957; figures for 1958—1961 not yet available) the third Survey now in progress, has yielded the preliminary results shown in tables G—J. According to the third Survey the growing stock in the country amounts to 2 100 million m^3 sk. in comparison to 1 900 million m^3 sk. in the second Forest Survey. The composition of the total growing stock in respect to species has changed very little since the second Survey and it is made up to 45% of spruce, 40% of pine and 15% of broadleaved species. (The second Survey: spruce 44%, pine 40% and hardwoods 16%.) The composition of the total growing stock in respect to sizegroups shows the following figures; 31% large-sized stock (25 cm DBH and more) 40% medium-sized stock (15—24,9 cm DBH) and 29% small-sized stock (less than 15 cm DBH). (The second Survey: respectively 28%, 41% and 31%.)

The annual increment (incl. bark) — preliminary figures — according to the third Forest Survey is shown in table J (cf table 4) and amounts to 68 million m^3 sk. i.e. 3.1 m^3 sk. per ha. The rate of increment increases from 2.4% in the northern parts of Sweden to 4.6% in the southern parts. The average growing stock per ha of forest land (table H) has increased from 80 m^3 sk. per ha according to the second Forest Survey to 92 m^3 sk. per ha according to the third Survey.

According to the figures available from the General Real Property Assessment 1957

performed for the purpose of property taxation, the total value of Swedish forests (in rural areas) in 1957 was estimated at 10 043 millions Sw. cr. or approximately 2 000 millions US\$ (table K). This means an increase from the previous General Property Assessment in 1952 by 96% due to rises in timber prices and logging costs, changes in assessment methods and increases of the growing stock. The part-values show, however, different percentage increases, which to some degree are due to changes in assessment methods. In 1952 a greater part of the total value was attributed to the ground value than was done in the Property Assessment 1957. According to the table K the value of the growing stock was subject to an increase of 116% from 1952 to 1957, whereas the value of the forest ground increased only by 10% during the same period. The total value and its changes (table L) are, however, more important. This total value amounted to 460 Sw. cr. per ha forest land in 1957 and during the period 1938—1957 its value at the beginning of the period (93 Sw. cr. per ha forest land) was quadrupled. According to the table M diocesan forests and forests in region IV have the greatest value per ha in the country.

The County Forestry Boards and, for the State forests, the State Forest Service are responsible for the supply of seed and seedlings (table N). However, several big companies are collecting seed and managing nurseries for their own supply. Seedlings are also to some extent produced in private enterprises.

The production of spruce seed was rather insignificant in 1961, and the same of pine seed was only half of the production of the previous year. During 1961 the number of seedlings used for artificial regeneration amounted to about 300 million, 37 million of which were imported (table O), mainly from the Federal Republic of Germany and Denmark. In recent years the production of seedlings has been intensified, and in 1961 the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 725 ha (124 ha in 1945). The total area of all nurseries in the country was estimated in 1961 at about 1 300 ha. Table 6 shows the extent of silvicultural measures carried out in 1961; according to the table planting and sowing have been subject to a slight decrease in

1961, while removal of waste and scari-fication increased during the year in comparison with 1960 and thinning in seedlings and young stands remained unchanged. The silvicultural measures accounted for in table 6 involve some re-duplications in cases where the same area is treated more than once by different methods, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing per 1 000 ha forest land within forests belonging to different owner categories are computed in table P. The development of the regeneration work etc. during the period 1942—1961 is accounted for in table Q. Investigations have been made in 1956 by the National Forest Survey about the condition of the forests in the country and the need for regeneration work. According to the results of these investigations 151 000 ha ought to be artificially reforested annually, 44% of which by sowing and 56% by planting.

According to the tables 7 a—b, 8 a—b and R, detailing the 1961 and 1962 forest fires, the number of fires was much lower and the burnt area was much smaller in 1961 than in 1960 and still lower and smaller in 1962. Mainly thanks to the weather 1961 as well as 1962 may be considered as favourable years with respect to forest fires. Not less than 70% of the fires are quenched before 0.1 ha of forest land have been damaged and besides 50—60% of all fires are in fact grass-fires to a great extent located in and around Stockholm and Gothenburg. The average area damaged per fire amounted to 0.8 ha in 1961 and 0.6 ha in 1962. The corresponding areas in 1959 and 1960 were 1.3 ha for both years. In general, the number of fires has its peak in April and the area damaged has the same in June, as also was the case both in 1961 and 1962 (table S).

As regards the causes of the fires these conform for the years 1961 and 1962 rather closely to the pattern of previous years. Children cause a good deal of the fires as is shown in tables 8 a and b. Presumably many of the fires with unknown causes have their origin in children's play with matches. Due to bad thunderstorms in Norrland in 1961 fires caused by lightning were numerous that year. Fires caused by lightning tend also to be rather big in Norr-

land. Other ordinarily big fires are those which have sprung up in connection with broadcasting burning. Watch-towers for forest fire protection are nowadays considered to be too expensive and too ineffective. The airborne patrolling have taken over most of the forest fire protection in the northern and middle parts of the country.

No damage worth mentioning by frost, snow or storms occurred in 1961.

The damage caused by elk was insignificant in the southern parts of the country in 1961, whereas in the northern and the middle parts of the country slight increases in some regions alternate with slight decreases in other regions. In certain northern counties a further reduction of the stock of elks seems to be eligible. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to reforestation work.

Thanks to the cold and rainy summer 1961 damage by insect attacks were rather insignificant that year.

During 1961 damage by fungi was rather common in many parts of the country. This was mainly due to the humid weather during the year, but probably the power of resistance of the trees had been reduced as a result of the climatic conditions of the wet year 1960 and the dry year of 1959.

Technical Activities

A widespread network of transport roads makes possible a mechanization of the transport work which involves lower costs for hauling and silvicultural measures. The most important type of forest road is the permanent motor road. In addition, there are nonpermanent roads to be used only when the soil is either well dried-up or well frozen.

During the last two decades the activity of forest road building has increased and only one year of decline, 1958, has occurred during the last ten-year period. During 1961 3 768 kms were completed as against 3 302 kms in 1960 (tables 9 and X). Forest road building expressed in metres per km² forest land was most extensive in 1961 in "other public forests" with 29.9 metres per km² forest land. In companies' forests 22.0 metres per km²

forest land were completed during the year, in state forests 14.8 metres and in "other private forests" 12.5 metres.

The state grants certain sums for forest road building, 7.7 million Sw. cr. being allocated for the budget-year 1960/61 and the same sum for the budget-year 1961/62.

Data from the Road Enumeration of the third National Forest Survey showing the extent of the network of the roads in Sweden during the period 1957—1960, are given in tables T—V, Y and Z. According to these tables the total length of the private permanent motorroads of direct consequence for forest products transports amounted to about 150 000 kms. The length per ha forest land of such private permanent motorroads and public roads, to which timber can directly be transported from the forest for piling at roadside was calculated to about 4.0 metres in Northern Sweden and about 14.4 metres in Southern Sweden. The average hauling distances from stump to road was estimated for Northern Sweden to 1.5 kms and for Southern Sweden to 0.5 kms.

From 1952 to 1957 the yearly completed draining ditches in the forests increased in total length each year whereas the opposite was the case 1958—1960. In 1961 the total length of completed draining ditches increased again and the number of kilometres of completed ditches amounted to 3 180 kms (2 656 kms in 1960). The 1961 number of kms means that about 19 000 ha of Forest area were drained during the year, 53% of which referred to companies' forests, 34% to "other private forests", 7% to state forests, and 6% to "other public forests" (tables 10 and X).

In 1961 the total length of floatways was about 32 200 kms (table 17). Except some routine repairs no constructional work on floatable water-courses was carried out. On the contrary some ancillary floatways are given up every year.

Aerial photographs are used to an ever increasing extent in Swedish forestry both for planning purposes and for the daily routine work.

Utilization of the Forest Capital

One important task belonging to the County Forestry Boards is to assist forest owners (mainly farmers) in marking trees

for felling. It is estimated that in general one fourth of the total annual cut is marked by the assistance of the County Forestry Boards.

According to estimates made within the Board of Private Forestry and reported in table 11, the total cut for the season 1960/61, when the logging conditions were rather uncomfortable, amounted to 55.3 million m³ solid volume incl. bark i.e. about the same total volume as in the previous year. During the season 1961/62, when at least logging conditions were almost ideal, the total cut amounted to 56.1 million m³ solid volume. The forest industry's part of the annual cut may now be estimated at 85 à 90%. Specific information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (tables 12 and 13). In 1961 the total cut per ha of forest land was on an average for all categories 2.41 m³ solid volume incl. bark.

However, in addition to the figures given in the above-mentioned tables other statistics concerning total fellings are also available namely those based upon the stump enumeration by the National Forest Survey 1953—1962 as presented in table A. Total fellings during the period 1953—1962 according to the stump enumeration amounted to 50.1 million m³ solid volume incl. bark on a yearly average and to 51.1 million m³ according to the estimations made within the Board of Private Forestry.

Practically all roundwood for exports i.e. mainly pitprops and pulpwood, and also a great deal of the logs for processing in Sweden are measured by authorized timber measurers. The tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In Northern Sweden most timber is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is given in the tables 17—19.

The quantity floated in 1961 amounted to 11.5 million m³ solid volume excl. bark i.e. almost the same quantity as in 1960, when 11.6 million m³ were floated.

The quantity of roundwood transported by rail increased by 30% in 1961 as compared with 1960; as is shown in table 20, about 1.3 million tons or roughly about 1.8 million m³ solid volume excl. bark were transported in 1961, about 87% of which

consisted of pulpwood. In table 21 are recorded the quantities of unprocessed wood transported by rail between the counties in the country.

Continuous statistical information worthy of publication about transport of unprocessed wood by lorries is virtually non-existent. In the Statistical Yearbook of Forestry 1954 were published, however, the results of an investigation by a special committee concerning transportation of forest products by lorries, and those results gave a clear picture of the considerable extent to which lorries nowadays are used in transporting forest products.

Shipping is of little importance in transporting roundwood within the country. Table X shows the small quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays in 1961.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or factories on the coast. The figures now published by the Central Bureau of Statistics show that roundwood amounting to 8.0 million m³ solid volume excl. bark was transported in 1961 by sea-rafts; of this volume, however, 4.3 million m³ referred to rafting within the rivermouths.

Most Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1957—1961. It should be noted, however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees, i.e. only 16% of the total number of sawmills but 80% of the total production. The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25 which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. In table AB data are given from the 1958 Census of sawmills undertaken by the Board of Trade, which show the total number of sawmills (commercial sawmills as well as sawmills for household use), the roundwood consumption, and the production in 1958. However, it has been possible to estimate the total production of coniferous sawngoods in 1961, to 1.75 million stand-ards or 4% less than in 1960 and the corresponding roundwood consumption to 15.5 million m³ solid volume excl. bark, or about 4% less than in the previous year. According to the table 24 about 188 000

m³ solid volume of timber were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1961 i.e. about 3% more than in 1960. However, the production of plywood and veneer decreased a little from 1960 to 1961.

The quantity of roundwood consumed in 1961 by the pulp mills amounted to 20.9 million m³ solid volume, i.e. 5% more than in 1960. During the last decade the production of pulp has been subject to an almost continuous and rather considerable increase owing to technical and organizational improvements. Above all the sulphate sector has been favoured by a noteworthy increase in production and the bleached pulp has during the period increased its percentage of the output of wood pulp. The pulp production in 1961 amounted to 5.3 million tons dry weight, i.e. 6% more than in 1960, and 22 % of the production consisted of mechanical pulp (incl. fibre pulp), 38% of sulphite pulp and 40% of sulphate pulp. Fibreboard production has expanded on a proportionately larger scale than pulp production during the fifties; the capacity has been doubled. In 1961 the production of fibreboard amounted to 623 000 tons (table 26), i.e. 1.5% more than in 1960 and the consumption of roundwood by the fibreboard factories to 558 000 m³ solid volume excl. bark (table 24) i.e. an increase by 2.5% as compared with the previous year. However, sawmill waste is now being used to an ever increasing extent in this processing. In 1961 chips amounting to 900 000 m³ solid volume, waste edgings and slabs amounting to 265 000 m³ piled volume and small quantities of mechanical pulp were consumed in the fibreboard factories. The production of particle board is rapidly increasing and it amounted to 53 000 tons in 1961 as compared with 43 000 tons in 1960. Pulpwood in small dimensions is mainly used in the production of particle board and the consumption of this assortment amounted to somewhat more than 100 000 m³ solid volume in 1961 but sawmill waste and waste from plywood production are also used by the particle board factories.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity and of the

closing down of small farms. However, approximately, 10—12 million m³ piled wood i.e. 4—5 million m³ solid volume excl. bark, is still used for heating purposes.

In general a very small proportion of Swedish roundwood is exported but the yearly variations may be rather important (table 27). In 1961 exports of unprocessed wood amounted to not exactly 0.9 million m³ solid volume excl. bark, i.e. 2% of the total cut. In 1961 as well as in the preceding years most of the unprocessed wood exported consisted of pulpwood. The Exports of pitprops was as insignificant in 1961 as in the previous year and only pulpwood among the unprocessed wood showed any noticeable increase of the exports in 1961. The principal importing countries of Swedish unprocessed wood 1961 were Norway and the Federal Republic of Germany (table 29).

In spite of her own large resources Sweden imports rather considerable quantities of unprocessed wood particularly logs and pulpwood, from exclusively Finland and Norway (tables 28 and 29). During 1960 and 1961 the imports were larger than the exports. The exports of sawngoods decreased in 1961 to 1.0 million standards i.e. by 10%. The major part of these exports consists of unplaned wood, 32% of which were imported by the United Kingdom, 13% by the Netherlands, 15% by the Federal Republic of Germany and 11% by Denmark.

Pulp is Sweden's most important export product; in 1961 the exports amounted to 2.73 million tons (dry weight), i.e. a decrease by 7% since 1960, the record year. During 1961 the exports of fibreboard was about the same as those of the previous year and amounted to 416 000 tons.

Very long ago, wood tar was a very remunerative export product for Swedish forestry, but nowadays it is insignificant amounting to no more than 2 360 tons in 1961. 32 600 m³ of charcoal (stacked volume) were exported in 1961, three quarters of which went to the chemical industry in the United Kingdom.

Timber Prices and Production Costs

Every autumn, except 1958 and 1959, standing timber in the State Forests is

sold by auction by the State Forest Service. The prices obtained at these auctions (table GH) are considered to indicate the trend of the prices for standing timber for sale in the farmers' forests during the coming season. The prices of standing timber in private forests which are shown in table EF, have been obtained by means of a sample survey undertaken with the aid of the County Forestry Boards. On an average for the whole country prices for wood sold on root decreased by about 4.5% during the season 1961/62 as compared with the season 1960/61, when the prices had increased by about 12% from the previous season. In table 30 are shown the net values of the wood (all kinds: wood sold on root, roundwood etc.) from the state Forests in 1952—1961.

The prices for the seasons 1960/61 and 1961/62 referring to timber are shown in tables 31 a and b, to pulpwood in tables 32 a and b and to fuelwood in tables 33 a and b. In order to illustrate the development of the prices of timber and pulpwood during the last ten years these prices (timber and sulphite wood) are expressed as index numbers (base year 1948 = 100) as follows:

	timber	pulpwood
Autumn 1952	199	142
1953	207	155
1954	218	173
1955	215	177
1956	180	161
1957	184	144
1958	161	130
1959	179	140
1960	198	158
1961	198	158

According to these index numbers the prices of timber and pulpwood remained unchanged from 1960 to 1961.

The costs of logging incl. common costs are also shown in tables 31—33. Owing to wide variations, the data presented are, in several cases, estimated averages.

In 1961 the rise in prices for sawnwood came to a standstill already in January and in the second half of the year price-reductions for sawnwood were rather important. The prices amounted this year to 1 251 Sw. cr. per std for pine (n/s, 2½" × 7") and to 1 018 Sw. cr. per std for spruce

wood (u/s, 2½" × 7") (table IJ). In 1962 the price level was considered by sawmill owners to be quite unsatisfactory and the price-reductions since the previous season were rather considerable. The 1962 prices amounted to 1 188 Sw. cr. per std for pine (u/s, 2½" × 7") and to 978 Sw. cr. per std for spruce wood (u/s, 2½" × 7") (table IJ). In 1961 the pulp mills as well as the sawmills met with at first prices at standstill and later in the year price-reductions. In 1962 the prices of pulp with the exception of mechanical pulp decreased in a rather distressing way.

Labour Market Conditions

In table KL comparisons are made between the wages of adult male workers in forestry, agriculture and in the wood, pulp, and paper manufacturing industries and the salaries of male clerical personnel in the whole industry during the period 1952—1961. In diagram 1 only fellers, hauliers, agricultural workers and workers in the wood manufacturing industry are compared. According to the table wages or salaries have increased during the period by about 75—80% for all categories recorded in the table except for fellers and hauliers. The increase of the fellers' wages amounted to 50% and the same of the hauliers' wages to 40%. Some lagging behind is as usual noted for the hauliers (horse and driver). The fellers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as these statistics, however, refer only to conditions in the State Forests, they are incomplete. It is worth remarking here that fellers and hauliers seldom work on every workday in the month and never all twelve months in the year.

It has been estimated that forest work is done to equal degrees by on the one hand agricultural workers employed in forest work during the winter and on the other hand actual forest workers. Forest work is becoming the main occupation for more and more forest workers both in the State Forests, the companies' forests and in the farmers' forests. In the tables MN and OP is shown the economically active population in forestry in 1960 according to the 1960 Census of Population. The first category of the two mentioned above is ob-

viously not included in this population, which seems to have increased more than most other occupational groups during the period 1950—1960.

Current statistics on employment in forestry are beginning to be more complete; table 35 shows the number of workers employed in the State Forests and in the companies' forests while table 36 shows the number of persons occupied in floating and the tables QR, ST and UV show the number of dayworks performed in the farmers' forests.

Thanks to sample surveys some facts about employment in the farmers' forests are now available. Pilot surveys were undertaken by the Labour Market Board in the years 1957—1960 and these resulted in a schema for continuous statistics about employment in farmers' forests, which schema implies four sample surveys each year — in February, May, August and November — from 1961 on. In the tables QR, ST and UV are shown the dayworks performed in the farmers' forests during a week and these statistics are principally intended to show changes in employment volume. According to the tables the number of dayworks performed by the hired labour increased in 1962 as compared with 1961 except in February and increases with the size of the farm. Besides hired labour is less important in Northern Sweden than in other parts of the country.

Statistical information about accidents in forest work in 1960 is given in the tables 38, 39 and XY. According to the table 38 the number of accidents in forest work (excl. agricultural labourers employed with forest work) and floating amounted to 6 428 in 1960 (6 972 in 1959). The number of hours worked in forest work and floating was 113.8 million in 1960 (116.8 million in 1959) and the number of sickness benefit days was 135 000 the same year (140 000 in 1959). Table 39 reports "severity rates" for accidents in forest work by cause of accident. A "severity rate" is a measure of the accident risk and it is computed in accordance with the recommendations of the Sixth International Conference of Labour Statisticians arranged in 1947. The "severity rate" corresponds in principle to the number of working-days lost by accident per 1 000 actual working-hours. The average severity rate in forest work and

floating amounted to 3.29 in 1960 (2.75 in 1959). The corresponding rate in all branches of industry was 1.57 (1.50 in 1959). However there are several branches of industry with very high severity rates and among these may be mentioned stevedoring, water transport and ore mining. In table XY the accidents in per cent and per 1 million working-hours are shown distributed according to injured part of body.

In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made by the Board of Labour Protection among others by means of improving tools and working methods.

Wild Animals and Game Shooting

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot in 1961 amounted to 32 407, i.e. a very slight increase since 1960 (table 40). The total number of elk shot in 1961 was equivalent to 1.4 elk per ha forest area or 0.8 elk per 1 000 ha total land area. The shooting of other game of importance is accounted for in table 41. The shooting of hazel-hen, capercaillie and black grouse was allowed in some parts of the country during certain periods of the year. The Government pays bounties for killing certain animals such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters Relating to Forestry

I. Administration

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry.

The National Board of Crown Forests and Lands administers the State Forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board deriving revenue from selling timber, leasing land to tenants etc. It has a large staff of foresters in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administrations or supervision.

The National Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its objects are to study the status and development of

private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the County Forestry Boards, one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The County Forestry Boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests, grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. Forestry Education and Training

From July 1st 1962 onward the Forest Research Institute and the Royal College of Forestry are united into a common organization under the name of the Royal College of Forestry. Its two main tasks are to further the progress of forestry by scientific research and to give a scientific and practical instruction in forestry. The highest standard of forestry education is thus provided at the Royal College of Forestry near Stockholm. The students usually graduate after 4 years of studies. Lately it has also been possible to obtain a Doctor's Degree at this college. In 1961 44 students graduated and in 1962 41.

Basic training in forestry is given in one-year preparatory courses supplemented with four-months courses in four schools established for this purpose. The number of pupils in 1961 was 178 and in 1962 191. These courses are compulsory for all those who wish to enter one of the three types of schools for lower or higher forestry education.

There are eight Forest Ranger Schools providing one-year courses. There were 166 pupils in 1961 and the same number in 1962.

A special State School gives a 15-months course for students who aim at forestry positions higher than those open to pupils with only forest ranger training. In 1961 20 students passed this course and in 1962 also 20.

In addition to these permanent schools, numerous courses, varying in duration from a few days to two or three months are arranged by County Forestry Boards, asso-

ciations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by the County Forestry Boards, by the State Forest Service and by companies and organizations is shown in table ZA. The training given by the County Forestry Boards takes place to a large extent in special Forestry Training Schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 124.

III. Associations and Organizations

A large number of associations and organizations are active in Swedish forestry. Among those aiming at promoting forestry and silviculture *Svenska skogsvårdsföreningen* (The Swedish Silvicultural Society) and *Norrlands skogsvårdsförbund* (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding are now combined in one organization, *Samarbetsnämnden för skoglig växförädling och genetik* (The Committee for Forest Genetics and Tree-breeding). — In each county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interest of the smaller forest owners) they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes etc. These local forest owners' associations are united in *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* (National Federation of Swedish Forest Owners Associations) representing (in 1961) 6.7 million ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations the largest being: *Föreningen Skogsarbeten* (The Association of Forest Work) and *Svenska lantarbetsgivareföreningen* (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers and *Svenska skogsarbetareförbundet* (The Swedish Association of Workers in Forestry) and *Riksförbundet Landsbygdens Folk*, RLF (The Swedish Farmers Unions) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry all aiming at

greater efficiency and safety in working methods. These organizations are working in close collaboration.

IV. State Subsidies for Silviculture

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are

shown in table 40. The use made of these funds which are actually in operation, during the budget-year 1960/61 is shown in table 42.

International Review

The tables 43—47 present an international statistical review, the material of which is extracted from FAO-statistics.

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabeller 2 o. 3.

Tab. B o. C. RLF:s jordbruksregister.

Tab. D o. F. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1938—1952.

Tab. E. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 och 1953—1957.

Tab. G—J. Uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» — baserad på riksskogstaxeringarna 1953—1957 — i domänverkets jubileumskrift »Sveriges skogar under 100 år».

Tab. K—M. Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet på landsbygden vid 1957 års allmänna fastighetstaxering (S.O.U. 1963: 14).

Tab. N. SOS, Domänverket 1957—1961, Skogsvårdsstyrelsernas berättelser 1957/58—1961/62, tab. 5.

Tab. O. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. P. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. Q. SOS, Domänverket 1942—1950, SOS, Det enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok, 1951—1961, huvudtabell 6.

Tab. R—S. Statens brandinspektion: Meddelande 1963:11.

Tab. T—V, Y—Z. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens väginventering 1957—1960.

Tab. X. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. Å. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens stubbinventering 1953—1962.

Tab. Ä. Statistiska centralbyrån: Stat. Blankett, nr 50, 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörden».

Tab. Ö. Beräkningar på grundval av sågverksinventeringarna 1953 och 1958.

Tab. AB. Kommerskollegii sågverksinventering 1958, Kommersiella meddelanden 1962:10—11.

Tab. CD. Primäruppgifter hos statistiska centralbyrån.

Tab. EF. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. GH. SOS, Domänverket 1957—1961.

Tab. IJ. Statistiska centralbyrån: Allmän månadsstatistik.

Tab. KL. SOS, Löner 1961, del I och II.

Tab. MN och OP. Statistiska centralbyrån: Folkräkningen 1960.

Tab. QR, ST o. UV. Arbetsmarknadsstyrelsens statistiksektion: Meddelande 3:1 år 1963.

Tab. XY. SOS, Yrkesskador år 1960.

Tab. ZÅ. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. ÄÖ. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1961 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1962 (tab. 4 o. 56).

Tab. 2. SOS, Domänverket 1961 (tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen.

sen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938--1952 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån åtgärderna kommit till sådan styrelses kännedom).

Tab. 7 och 8. Statens brandinspektion: Meddelande 1963:11.

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges häradssällmänningsförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningsarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14--16. Uppgifter från virkesmätningsföreningarna.

Tab. 17--19. Kommersiella meddelanden 1962, nr 8--9. Primärmaterial: från flottningföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1961 (huvudsakligen maskinlistor).

Tab. 24--26. SOS, Industri, berättelser för åren 1957--1961 (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27--29. SOS, Handel, berättelser för åren 1957--1961 (huvudsakligen ur primärmaterial).

Tab. 30. Domänverket 1952--1961 (tab. 2).

Tab. 31--33. Sammanställda från primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34. Meddelande nr 45, 20 november 1962 från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik. (Primärmaterial utgöres av löneuppgifter från domänverkets revir.)

Tab. 35. Arbetsmarknadsstyrelsens statistiksektion: Meddelande ang. sysselsättningen inom storskogsbruket.

Tab. 36. Kommersiella Meddelanden 1962, nr 8--9.

Tab. 37. Uppgifter sammanställda inom arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Yrkesskador år 1960.

Tab. 40. SOS, Domänverket 1961 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska jägareförbundets redogörelser för jaktåren 1946/47--1961/62 samt SOS, Domänverket 1946--1961 (tab. 16).

Tab. 42. Sammanställd från administrativa uppgifter inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1962 (tab. 449) samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO 1962 (tab. 44).

Tab. 44--47. Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1962.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1961 års slut fördelad på skogsmark, inägor impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1961. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹ <i>County and major region (group of counties)</i>	Areal (km ²) <i>Area</i>					Skogsmark i % av total areal <i>Forest area in % of total area</i>	Areal skogsmark (ha) <i>Forest area</i>	
	Skogsmark <i>Forest land</i>	Inägor ² <i>Other productive land</i>	Impediment och övrig mark <i>Unproductive and other land</i>	Vatten ³ <i>Water</i>	Summa ³ <i>Total</i>		per inv. <i>per inhabitant</i>	per ha inägomark <i>per ha cultivated land</i>
Nb	40 519	997	57 395	6 967	105 877	38,3	15,4	40,4
Vb	32 269	1 371	21 755	3 744	59 140	54,6	13,5	23,5
Jtl	26 777	864	19 867	4 040	51 548	51,9	19,5	31,0
Vnr	19 149	1 353	3 621	1 580	25 704	74,5	6,8	14,2
Gvl	14 131	1 255	2 805	1 531	19 722	71,6	4,8	11,3
Kpb	20 265	1 343	6 744	2 012	30 364	66,7	7,1	15,1
Vrm	12 777	2 108	2 720	1 812	19 417	65,8	4,4	6,1
Ör	5 335	1 604	1 407	700	9 045	59,0	2,0	3,3
Vstm	3 755	1 717	975	325	6 772	55,5	1,6	2,2
Ups	2 703	1 628	921	145	5 398	50,1	1,6	1,7
Sth ⁴	5 912	1 608	2 118	312	7 950	49,2	0,3	2,4
Sdm	3 228	1 927	1 168	529	6 851	47,3	1,4	1,7
Ög	5 374	3 039	1 644	1 022	11 080	48,5	1,5	1,8
Skb	3 424	3 511	1 136	379	8 450	40,5	1,4	1,0
Äbg	6 474	2 452	2 784	1 054	12 764	50,7	1,7	2,6
Jkp	6 555	1 860	2 174	899	11 489	57,1	2,3	3,5
Krb	5 853	1 279	1 845	936	9 913	59,0	3,7	4,6
Klm	6 818	2 223	2 057	524	11 622	58,7	2,9	3,1
Gtl	1 392	978	770	33	3 173	43,9	2,6	1,4
Gbg	1 631	1 065	2 260	188	5 144	31,7	0,3	1,5
HI	2 081	1 552	1 121	176	4 930	42,2	1,2	1,3
Bl	1 766	677	466	130	3 039	58,1	1,2	2,6
Krs	2 584	2 618	954	263	6 419	40,3	1,0	1,0
Mlm	634	3 573	545	113	4 865	13,0	0,1	0,2
I	72 788	2 368	79 150	10 711	165 017	44,1	14,5	30,7
II	45 926	2 217	23 488	5 620	77 252	59,4	10,9	20,7
III	34 396	2 598	9 549	3 543	50 086	68,7	5,9	13,2
IV	66 208	24 957	20 947	8 637	120 749	54,8	1,6	2,7
V	10 088	10 463	6 115	902	27 569	36,5	0,5	1,0
Riket <i>Entire country</i>	229 406	42 603	139 249	29 414	440 672	52,1	3,0	5,4
1960	229 406	42 824	139 144	29 414	440 672	52,1	3,1	5,4

¹ Betr. länsgrupperna, se förkortningar å sid. 17 och karta på sid. 18.

Concerning groups of counties (major regions) see abbreviations on page 17 and map on page 18.

² Åker, kultiverad betesmark och äng (enl. 1956 års jordbruksräkning). *Arable land, pastures and meadows (according to the Census of Agriculture 1956)*

³ Exklusive sjöarua Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 121 km². *Excluding lakes Vänern, Vättern, Mälaren and Hjälmaren (total area 9 121 km²).*

⁴ Inklusive Stockholms stad.

Including the city of Stockholm.

⁵ Inklusive skogsmark inom områden otaxerade vid 2:a riksskogstaxeringen. *Including forest land within regions unassessed by the 2nd National Forest Survey.*

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika
Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län och länsgrupp County	Domänverket State Forest Service											
	Kronoskogar		a) Bergverks- skogar b) Renbetes- fjäll		Krono- allmänningar		Allmänna inrättningar samt natio- nalparker		Ecklesiastika skogar		Summa Total	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	¹ 22 092	¹ 12 764	—	—	38	13	² 91	² 133	5	3	22 226	12 913
Vb	¹ 10 456	¹ 4 184	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	4 241
Jtl	¹ 1 376	¹ 668	^a b1 255	^b 1 363	2	0	5	1	—	—	2 638	2 032
Vnr	1 355	275	—	—	—	—	1	0	—	—	1 356	275
Gvl	868	204	a 3	a 0	—	—	² 0	² 0	—	—	871	204
Kpb	² 700	¹ 1 199	a 17	a 3	—	—	⁴ 10	⁴ 1	—	—	2 728	1 203
Vrm	285	59	a 13	4	—	—	30	3	—	—	328	66
Ör	806	190	a 30	4	—	—	² 1	—	—	—	837	194
Vstm	458	112	—	—	—	—	1	0	0	0	460	112
Ups	73	9	a 14	2	—	—	1	0	—	—	87	12
Sth	217	62	—	—	—	—	² 1	—	—	—	218	62
Sdm	218	51	—	—	11	6	3	1	2	1	235	59
Ög	406	68	—	—	—	—	6	0	0	0	412	68
Skb	396	84	—	—	—	—	—	—	0	0	396	84
Äbg	289	109	—	—	10	1	3	0	—	—	302	110
Jkp	314	76	—	—	1	0	3	1	—	—	317	77
Krb	302	68	—	—	—	—	—	—	4	0	305	68
Klm	618	106	—	—	—	—	⁶ 1	⁶ 1	—	—	619	107
Gtl	75	21	—	—	—	—	² 4	0	—	—	79	21
Gbg	104	87	—	—	—	—	3	3	—	—	107	90
Hl	110	42	—	—	—	—	2	1	—	—	112	43
Bl	46	3	—	—	—	—	—	—	—	—	46	3
Krs	173	23	—	—	—	—	6	2	—	—	179	25
Mlm	41	3	—	—	—	—	² 0	—	0	—	42	3
I	32 548	16 948	—	—	58	68	92	135	5	3	32 703	17 154
II	2 731	943	1 255	1 363	2	0	6	1	—	—	3 994	2 307
III	3 568	1 403	20	3	—	—	10	1	—	—	3 599	1 407
IV	4 382	994	57	10	22	7	50	6	6	1	4 516	1 019
V	549	179	—	—	—	—	15	6	0	—	565	185
Riket	⁴ 43 778	20 467	1 332	1 376	82	76	² 173	² 149	12	4	45 377	22 072
Entire country												
1960	43 723	20 469	1 332	1 376	82	76	173	149	12	5	45 322	22 075

¹ Här i ingår vissa områden, som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda. Deras sammanlagda areal uppgår till c:a 2 800 km² skogsmark (Nb 2,233, Vb 278, Jtl 211 och Kpb 84 km²) och uppskattningsvis 3 700 km² impediment (nb 2 950, Vb 370, Jtl 270 och Kpb 110 km²).

² Nationalparker.

statliga myndigheter vid 1961 års slut. Länsvis

at the end of 1961. By counties

Måttenhet: km²
Unit of measurement: km²

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder <i>Diocesan Board</i>		Annans statlig myndighet <i>Other State Authority</i>									
Summa <i>Total</i>		Fortifikations- förvalningen		Vattenfalls- styrelsen		Lantbruks- styrelsen		Sjöfartsstyrelsen		Summa <i>Total</i>	
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
150	155	92	21	7	6	105	55	5	5	209	87
142	59	10	2	1	0	94	31	2	1	107	34
376	136	31	25	4	0	105	44	—	—	140	69
238	41	7	7	1	0	123	22	—	—	131	29
200	27	6	3	—	—	37	5	—	—	43	8
189	47	7	1	—	—	37	4	—	—	44	5
267	52	8	2	—	—	21	3	—	—	29	5
66	9	42	39	—	—	6	0	—	—	48	39
85	17	3	3	1	—	8	1	—	—	12	4
73	11	11	11	—	—	3	0	—	—	14	11
82	15	66	39	—	—	10	3	—	—	76	42
61	9	17	5	—	—	11	1	—	—	28	6
97	13	39	13	1	—	9	1	—	—	49	14
106	19	20	16	—	—	7	1	—	—	27	17
139	32	10	4	2	1	14	3	—	—	26	8
182	52	27	15	—	—	19	4	—	—	46	19
173	45	5	3	—	—	10	2	—	—	15	5
111	13	3	3	—	—	13	1	—	—	16	4
57	13	17	18	—	—	6	3	—	—	23	21
30	26	12	19	—	—	7	3	—	—	19	22
43	13	2	3	—	—	5	2	—	—	7	5
19	2	2	3	—	—	6	0	—	—	8	3
52	7	27	24	—	—	1	—	—	—	28	24
13	1	4	9	—	—	0	—	—	—	4	9
292	214	102	23	8	7	199	86	7	6	316	121
614	177	38	32	5	1	228	66	—	—	271	98
389	74	13	4	—	—	74	9	—	—	87	13
1 442	287	251	153	4	1	131	20	—	—	386	174
214	62	64	76	—	—	25	8	—	—	89	84
2 951	814	468	288	17	9	657	189	7	6	1 149	490
2 946	817	447	210	19	7	647	197	7	6	1 120	420

3 Därav 800 km² belägna ovanför skogsodlingsgränsen.4 Därav 9 km² nationalparker.

5 Delvis nationalparker.

6 Därav f. n. avskilda från skogsbruk 6 631 km² ovanför skogsodlingsgränsen, varav Nb 4 768 km², Vb 1 356 km², Jtl 126 km² och Kpb 381 km².7 Därav nationalparker 106 km² skogsmark och 134 km² impediment.

**Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsens tillsyn samt total
Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Skogar tillhörande <i>Forests owned by</i>									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. <i>Counties etc.</i>		Häradsallm. och allmänningssk. i Norrland och Dalarua <i>Common forests</i>		Städer <i>Towns</i>		Övriga primär- kommuner <i>Other communities</i>		Allm. inrätt- ningar <i>Public institu- tions</i>	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Ab	38	15	2 118	1 011	62	16	34	12	—	—
Ab	36	24	1 023	307	25	3	119	49	—	—
At	17	144	—	—	7	—	171	60	7	6
Ar	20	3	—	—	32	7	123	17	—	—
Av	13	2	366	110	108	17	78	14	—	—
Ap	11	1	1 670	749	18	2	225	63	13	1
Am	14	2	—	—	37	8	112	19	—	—
Ar	6	0	109	20	24	1	53	4	21	4
Astm	7	1	114	19	59	9	7	1	133	27
Aps	8	1	171	32	11	1	6	1	121	12
Ath	12	3	29	3	196	46	39	9	58	8
Adm	9	1	200	50	40	12	20	2	—	—
Ag	9	1	275	55	14	3	20	2	16	3
Akb	19	2	66	14	25	2	8	1	12	1
Abg	23	3	18	5	41	7	51	15	2	0
Akp	18	2	13	1	28	3	41	6	2	1
Arb	26	13	—	—	12	1	72	10	1	—
Alm	23	1	4	0	44	5	60	8	8	5
Atl	19	5	—	—	2	0	2	0	—	—
Abg	16	12	—	—	49	34	19	5	1	—
Al	41	23	—	—	11	2	28	9	5	12
Al	4	1	—	—	16	4	18	2	—	—
Ars	9	1	—	—	5	1	17	2	2	—
Alm	28	2	—	—	16	1	—	—	—	—
I	74	39	3 141	1 318	87	19	153	61	—	—
II	37	147	—	—	39	7	294	77	7	6
V	24	3	2 036	859	126	19	303	77	13	1
V	174	30	999	199	531	98	489	78	374	61
V	117	44	—	—	99	42	84	18	8	12
Sticket	423	263	6 176	2 376	882	185	1 323	311	402	80
Entire country										
960	439	263	6 167	2 396	876	186	1 325	313	402	88

¹ Of which protective forests and forests on poor soil.

² Delvis beräknade siffror.

³ Skyddsskogar.

⁴ Därav svärföringrade skogar 1 208 km².

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—1952). Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Tax.-år Year of survey	Trädslag ¹ Species	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) Growing stock by size-groups							
			I milj. m ³ sk.				Per ha skogsmark m ³ sk.			
			Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total	Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total
			Nb	1941	tall gran björk övriga s:a	23,9 22,6 23,6 2,2 72,3	45,3 25,4 9,2 1,2 81,1	35,3 14,5 1,3 0,4 51,6	104,4 62,5 34,2 3,8 205,0	5,9 5,6 5,9 0,5 17,9
Vb	1939 —41	tall gran björk övriga s:a	17,1 32,5 20,1 1,5 71,1	35,3 36,4 10,1 1,3 83,0	26,2 20,1 1,7 0,6 48,6	78,6 89,0 31,8 3,4 202,7	5,3 10,1 6,2 0,5 22,1	10,9 11,3 3,1 0,4 25,7	8,1 6,2 0,5 0,2 15,0	24,3 27,6 9,8 1,1 62,8
Jtl	1939 —40	tall gran björk övriga s:a	17,5 35,6 13,2 1,7 68,1	23,8 38,2 7,4 1,0 70,5	13,3 16,1 1,5 0,8 31,6	54,6 89,9 22,1 3,5 170,1	6,5 13,3 4,9 0,6 25,3	8,9 14,3 2,8 0,4 26,4	5,0 6,0 0,5 0,3 11,8	20,4 33,6 8,2 1,3 63,5
Därav Härjedalen ²	1940	tall gran björk övriga s:a	7,8 4,4 2,3 0,3 14,7	8,9 5,0 0,9 0,1 14,9	4,9 2,5 0,1 0,0 7,5	21,6 11,9 3,3 0,4 37,1	11,7 6,6 3,4 0,5 22,2	13,3 7,5 1,4 0,1 22,3	7,4 3,7 0,1 0,0 11,2	32,4 17,8 4,9 0,6 55,7
Vnr	1938	tall gran björk övriga s:a	9,0 34,4 9,3 3,3 55,9	17,1 33,9 6,5 1,8 59,4	12,1 11,6 1,9 1,1 26,8	38,2 79,9 17,7 6,3 142,1	4,7 17,9 4,8 1,7 29,1	9,0 17,7 3,4 1,0 31,1	6,3 6,1 1,0 0,6 14,0	20,0 41,7 9,2 3,3 74,2
Gvl	1942	tall gran björk övriga s:a	12,3 26,0 7,2 2,2 47,7	23,8 28,1 4,9 0,9 57,7	22,0 11,9 1,5 0,5 35,8	58,1 66,0 13,6 3,6 141,2	8,7 18,4 5,1 1,6 33,8	16,8 19,9 3,5 0,7 40,9	15,6 8,4 1,0 0,3 25,3	41,1 46,7 9,6 2,6 100,0
Kpb ³	1943 —44	tall gran björk övriga s:a	19,8 29,2 7,3 1,3 57,7	38,8 32,8 3,7 0,4 75,6	29,5 12,6 0,9 0,1 43,2	88,1 74,7 11,9 1,8 176,5	9,7 14,5 3,7 0,6 28,5	19,2 16,1 1,8 0,2 37,3	14,6 6,2 0,4 0,1 21,3	43,5 36,8 5,9 0,9 87,1
Vrm	1950	tall gran björk övriga s:a	7,9 22,8 5,9 1,5 38,1	19,6 36,8 4,7 0,8 61,8	15,9 19,4 1,4 0,4 37,1	43,3 79,0 12,0 2,7 137,1	6,1 17,9 4,7 1,2 29,9	15,4 28,8 3,6 0,6 48,4	12,4 15,2 1,1 0,3 29,0	33,9 61,9 9,4 2,1 107,3
Ör ⁴	1951	tall gran björk övriga s:a	3,7 8,8 3,1 0,9 16,4	11,1 13,6 2,6 0,6 28,0	12,8 6,7 0,8 0,3 20,7	27,6 29,1 6,5 1,8 65,0	7,1 16,8 5,8 1,6 31,3	21,2 25,9 5,0 1,2 53,3	24,3 12,8 1,6 0,7 39,4	52,6 55,5 12,4 3,5 124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vstm	1950	tall	3,5	8,7	8,9	21,1	9,3	23,1	23,8	56,2
	—52	gran	5,9	9,9	5,1	20,8	15,6	26,2	13,7	55,5
		björk	2,1	2,0	0,6	4,7	5,6	5,4	1,4	12,4
		övriga	0,6	0,5	0,1	1,2	1,6	1,3	0,3	3,2
		s:a	12,0	21,0	14,7	47,8	32,1	56,0	39,2	127,3
Ups	1950	tall	2,3	4,8	6,8	13,9	8,4	17,8	25,2	51,4
	—52	gran	3,4	6,2	4,5	14,1	12,5	23,0	16,7	52,2
		björk	1,8	1,5	0,4	3,7	6,7	5,4	1,6	13,7
		övriga	0,5	0,3	0,2	1,1	2,0	1,3	0,8	4,1
		s:a	8,0	12,8	12,0	32,8	29,6	47,5	44,3	121,4
Stih ⁵	1950	tall	2,0	5,3	8,4	15,7	5,2	13,9	22,1	41,2
	—52	gran	4,0	7,7	5,4	17,1	10,6	20,3	14,2	45,1
		björk	2,2	1,5	0,5	4,2	5,7	3,9	1,3	10,9
		övriga	1,1	0,7	0,6	2,3	2,7	1,8	1,6	6,1
		s:a	9,2	15,2	14,9	39,3	24,2	39,9	39,2	103,3
Sdm	1950	tall	2,2	5,4	10,4	17,9	6,9	16,6	32,1	55,6
	—52	gran	3,3	5,8	5,6	14,7	10,2	17,9	17,4	45,5
		björk	1,6	1,3	0,8	3,6	4,8	3,9	2,6	11,3
		övriga	0,6	0,4	0,5	1,6	1,9	1,4	1,7	5,0
		s:a	7,7	12,9	17,3	37,9	23,8	39,8	53,8	117,4
Ög	1952	tall	3,4	9,6	18,0	31,1	6,4	17,9	33,6	57,9
		gran	5,0	9,9	10,6	25,6	9,3	18,5	19,8	47,6
		björk	2,1	2,2	1,2	5,5	3,8	4,2	2,2	10,2
		övriga	1,1	0,9	0,9	2,9	2,1	1,6	1,7	5,4
		s:a	11,6	22,7	30,8	65,1	21,6	42,2	57,3	121,1
Skb	1950	tall	2,3	6,4	10,2	18,9	6,6	18,7	29,8	55,1
	—51	gran	3,2	6,2	5,7	15,1	9,2	18,2	16,7	44,1
		björk	2,2	1,8	1,0	5,0	6,5	5,3	2,7	14,5
		övriga	0,7	0,7	0,6	2,0	2,1	2,1	1,6	5,8
		s:a	8,3	15,2	17,4	40,9	24,4	44,3	50,8	119,5
Äbg	1949	tall	3,2	8,8	10,5	22,5	5,0	13,6	16,1	34,7
		gran	7,7	15,5	12,9	36,1	11,9	24,0	19,8	55,7
		björk	3,3	2,6	1,0	6,9	5,1	3,9	1,6	10,6
		övriga	1,0	0,9	0,5	2,4	1,5	1,4	0,8	3,7
		s:a	15,2	27,8	24,9	67,8	23,5	42,9	38,3	104,7
Jkp	1947	tall	3,5	9,1	12,6	25,2	5,4	13,9	19,2	38,5
		gran	7,5	14,1	10,2	31,8	11,6	21,5	15,4	48,5
		björk	2,9	2,4	0,9	6,2	4,4	3,6	1,4	9,4
		övriga	0,6	0,6	0,5	1,7	1,0	0,9	0,7	2,6
		s:a	14,6	26,1	24,1	64,9	22,4	39,9	36,7	99,0
Krb	1946	tall	3,2	8,5	9,4	21,0	5,4	14,5	16,1	36,0
	—47	gran	6,2	11,4	8,3	25,9	10,5	19,6	14,2	44,3
		björk	2,7	2,1	0,7	5,5	4,6	3,6	1,2	9,4
		övriga	0,7	0,6	0,6	1,9	1,2	1,1	1,0	3,3
		s:a	12,7	22,7	19,0	54,4	21,7	38,8	32,5	93,0
Klm	1947	tall	3,9	12,0	17,0	33,0	5,8	17,5	25,0	48,3
		gran	5,8	10,0	7,4	23,2	8,4	14,7	10,9	34,0
		björk	2,8	2,8	1,3	6,9	4,1	4,2	1,9	10,2
		övriga	1,5	1,4	1,5	4,3	2,2	2,1	2,1	6,4
		s:a	14,0	26,3	27,2	67,4	20,5	38,5	39,9	98,9
Gtl ⁶	1952	tall	1,1	3,0	3,7	7,7	7,8	21,9	26,9	56,6
		gran	0,6	1,0	0,6	2,2	4,4	7,8	4,5	15,9
		björk	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,7	0,3	1,8
		övriga	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,9
		s:a	1,8	4,1	4,4	10,3	13,3	29,8	32,1	75,2
Gbg	1949	tall	0,8	1,8	1,4	4,1	5,2	11,0	8,9	25,1
		gran	1,6	3,0	2,3	6,9	9,5	18,4	14,3	42,2
		björk	0,9	0,7	0,3	1,9	5,4	4,2	1,7	11,3
		övriga	0,5	0,4	0,2	1,1	3,3	2,3	1,4	7,0
		s:a	3,8	5,9	4,3	14,0	23,4	35,9	26,3	85,6

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
HI	1946	tall	1,2	2,2	2,4	5,7	5,7	10,4	11,3	27,4
		gran	1,5	2,5	2,2	6,2	7,4	11,8	10,5	29,7
		björk	0,9	0,9	0,5	2,3	4,3	4,3	2,3	10,9
		övriga s:a	0,7 4,3	0,9 6,4	0,9 5,9	2,5 16,6	3,4 20,8	4,2 30,7	4,3 28,4	11,9 79,9
BI	1945	tall	0,4	1,0	1,5	2,9	2,1	5,8	8,8	16,7
		gran	1,4	2,5	2,3	6,2	8,2	14,0	13,1	35,3
		björk	0,9	1,0	0,3	2,1	5,3	5,4	1,4	12,1
		övriga s:a	0,8 3,6	0,9 5,3	0,9 5,0	2,6 13,9	4,7 20,3	4,9 30,1	5,0 28,3	14,6 78,7
Krs	1945	tall	0,8	2,3	3,2	6,3	3,0	9,1	12,2	24,3
		gran	1,8	2,6	2,6	7,1	7,1	10,1	10,3	27,5
		björk	1,4	1,2	0,5	3,1	5,4	4,8	1,7	11,9
		övriga s:a	1,7 5,6	2,2 8,4	2,6 8,9	6,4 22,9	6,4 21,9	8,5 32,5	10,1 34,3	25,0 88,7
Mlm	1945	tall	0,1	0,2	0,2	0,5	1,8	2,6	2,7	7,1
		gran	0,6	1,0	1,1	2,7	8,7	16,2	17,2	42,1
		björk	0,1	0,2	0,1	0,5	2,3	2,8	2,4	7,5
		övriga s:a	0,4 1,3	0,8 2,2	2,2 3,6	3,5 7,1	7,1 19,9	13,2 34,8	35,4 57,7	55,7 112,4
I	1939 —41	tall	40,9	80,5	61,5	183,0	5,6	11,1	8,4	25,1
		gran	55,0	61,8	34,6	151,5	7,6	8,5	4,7	20,8
		björk	43,7	19,3	3,0	66,0	6,0	2,7	0,4	9,1
		övriga s:a	3,7 143,4	2,5 164,1	1,1 100,2	7,2 407,7	0,5 19,7	0,3 22,6	0,2 13,7	1,0 56,0
II	1938 —40	tall	26,5	40,9	25,4	92,9	5,8	8,9	5,5	20,2
		gran	69,9	72,1	27,7	169,8	15,2	15,8	6,0	37,0
		björk	22,5	13,9	3,4	39,8	4,9	3,0	0,8	8,7
		övriga s:a	5,1 124,0	2,9 129,9	1,8 58,4	9,8 312,2	1,1 27,0	0,6 28,3	0,4 12,7	2,1 68,0
III	1942 —44	tall	32,2	62,5	51,5	146,2	9,4	18,2	14,9	42,5
		gran	55,2	60,9	24,5	140,6	16,0	17,7	7,1	40,8
		björk	14,5	8,6	2,3	25,4	4,2	2,5	0,7	7,4
		övriga s:a	3,5 105,4	1,3 133,4	0,6 78,9	5,5 317,7	1,0 30,6	0,4 38,8	0,2 22,9	1,6 92,3
IV	1946 —52	tall	41,1	109,3	140,8	291,2	6,2	16,6	21,3	44,1
		gran	83,5	147,3	101,8	332,6	12,6	22,3	15,5	50,4
		björk	32,7	27,4	10,5	70,6	5,0	4,1	1,6	10,7
		övriga s:a	10,7 168,0	8,5 292,4	6,8 260,0	26,0 720,4	1,6 25,4	1,3 44,3	1,0 39,4	3,9 109,1
V	1945 —52	tall	4,4	10,5	12,4	27,2	4,3	10,4	12,3	27,0
		gran	7,5	12,6	11,1	31,2	7,5	12,5	11,1	31,1
		björk	4,3	4,0	1,7	10,0	4,3	4,0	1,7	10,0
		övriga s:a	4,2 20,4	5,1 32,2	6,9 32,1	16,3 84,7	4,3 20,4	5,1 32,0	6,8 31,9	16,2 84,3
Riket Entire coun- try	1938 —52	tall	145,0	303,8	291,6	740,4	6,3	13,3	12,7	32,3
		gran	271,2	354,7	199,8	825,7	11,8	15,5	8,7	36,0
		björk	117,7	73,2	20,9	211,9	5,2	3,2	0,9	9,3
		övriga s:a	27,2 561,2	20,3 751,9	17,2 529,6	64,7 1 842,7	1,2 24,5	0,8 32,8	0,8 23,1	2,8 80,4

1 Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.

2 Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.

3 Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.

4 Exkl. skjutfält.

5 Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.

6 Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—1952

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ojusterade.

1	2	3	4	5
Län County	Tillväxt hos träd, som vid taxeringstillfället var minst 10 cm i brh (ub.) ¹ Samtliga ägoslag <i>All ground</i>		Total tillväxt (pb.) <i>Total increment (incl. bark)</i> Skogsmark inkl. hagmark <i>Forests only</i>	
	Tall <i>Pine</i>	Gran <i>Spruce</i>	Samtliga trädslag <i>All species</i>	
	milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6
Jtl	1,03	1,90	4,7	1,8
därav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4
Vnr	0,76	1,81	4,5	2,3
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6
Kpb ²	1,98	1,92	5,8	2,8
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4
Ups	0,33	0,36	1,1	4,2
Sth ²	0,38	0,51	1,5	3,9
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2
Krh	0,60	0,99	2,5	4,2
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1
Hi	0,21	0,29	0,9	4,3
Bl	0,09	0,25	0,7	3,7
Krs	0,18	0,29	1,0	4,0
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0
I	3,36	2,44	10,1	1,4
II	1,79	3,71	9,2	2,3
III	3,40	3,73	10,9	3,4
IV	7,89	11,07	28,8	4,4
V	0,81	1,25	3,9	3,9
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7
<i>Entire country</i>				

¹ *Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.*

² *Se noterna 2—6 till tab. 4*

Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1961, fördelade aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV). Länsvis

Silvicultural measures taken in 1961, by forest-owner groups (State forests = I, other

anm.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning sid. 157 med delvis förelse de olika ägargrupperna emellan. Se även texten sid. 42—49.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>					Markberedning (inkl. byggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Nb	315,9	45,0	46,4	82,9	490,2	98,5	7,2	12,7	4,6	118,0
Vb	121,4	2,8	129,1	78,1	331,4	57,1	0,9	67,4	9,0	134,4
Utl	6,9	9,7	127,8	45,3	189,7	4,9	2,7	62,2	13,3	83,2
Vnr	5,0	6,4	96,3	24,4	132,0	6,8	1,6	48,5	0,2	57,0
Gvl	11,0	6,4	71,4	26,7	115,4	4,5	3,3	37,5	1,6	46,9
Kpb	21,1	23,8	88,4	22,9	156,2	11,2	13,0	45,7	2,4	72,2
Vrm	3,4	3,6	92,5	22,4	112,0	4,6	1,7	22,6	12,2	41,2
Ör	6,8	2,0	23,9	6,0	38,7	4,6	0,6	5,8	4,3	15,3
Vstm	3,8	3,3	6,8	6,2	20,1	1,8	0,5	3,1	0,5	5,8
Ups	0,8	2,6	11,4	0,8	15,5	1,2	0,9	5,2	0,9	8,2
Sth	1,7	4,4	7,2	6,2	19,4	1,4	2,0	2,7	2,9	8,9
Sdm	2,6	4,4	4,8	13,8	25,5	1,9	1,9	1,2	3,8	8,8
Ög	4,7	2,8	6,8	5,4	19,7	3,7	1,1	2,3	1,7	8,8
Skb	5,4	2,6	1,7	17,6	27,2	3,8	1,5	0,7	5,3	11,4
Abg	5,6	5,1	3,2	28,2	42,0	1,3	0,3	1,3	1,0	3,7
Jkp	2,6	2,8	3,0	17,5	25,9	1,9	1,0	2,6	2,5	8,1
Krb	4,5	2,6	9,3	19,1	35,5	3,6	0,4	7,1	0,7	11,8
Klm	9,7	2,9	5,2	9,0	26,8	9,6	1,1	4,0	1,2	15,8
Gh	—	0,3	—	3,5	3,8	—	0,1	—	1,3	1,4
Gbg	4,4	1,0	0,4	4,2	9,9	0,3	0,1	—	—	0,4
Hl	0,9	0,8	0,7	9,6	12,1	0,1	0,1	—	0,5	0,7
Bl	1,1	0,2	0,7	2,3	4,2	—	—	0,1	0,1	0,2
Krs	3,4	0,5	0,9	4,8	9,6	0,8	0,1	0,1	2,9	3,9
Mlm	0,6	0,4	—	1,3	2,3	0,5	0,7	0,1	5,3	6,6
I	437,3	47,8	175,6	161,0	821,6	150,7	8,1	80,1	13,6	252,4
II	11,9	16,0	224,1	69,7	321,7	11,7	4,3	110,7	13,5	140,2
III	32,1	30,2	159,8	49,6	271,7	15,6	16,3	83,2	4,1	119,2
IV	51,4	39,1	165,9	152,1	408,4	39,3	13,0	58,6	36,9	147,8
V	10,4	3,2	2,7	25,7	41,9	1,6	0,9	0,4	10,2	13,1
Riket	543,0	136,3	728,0	458,0	1 865,3	218,9	42,6	332,9	78,2	672,6
Entire country										
1960	561,0	125,2	652,7	443,6	1 782,5	191,9	26,7	275,6	70,3	564,4

¹ Ekklesiastika skogar, härads- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskapets förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogas areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda skogar än aktiebolagsskogar.

å skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹ = II,

public forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV) By counties

oljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttagas vid jäm-

Måttenhet: km²

Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling Planting and sowing					Röjning i plant-, ung- och stavaskog Thinning in seedlings and young stands				
	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
79,0	6,2	11,5	14,1	110,8	201,0	25,8	41,6	101,7	370,0
41,7	2,4	57,4	43,7	145,0	140,4	5,2	103,5	57,1	306,3
5,0	3,7	56,0	24,7	89,5	9,7	6,1	78,9	21,7	116,3
4,3	1,9	44,4	6,7	57,2	16,8	7,5	105,7	16,9	146,8
4,3	2,6	44,4	11,8	63,0	10,6	7,4	92,0	18,4	128,4
7,2	8,1	43,1	14,3	72,6	23,6	21,5	86,1	11,5	142,7
4,0	5,2	70,0	21,0	100,2	4,7	5,7	94,4	22,8	127,6
6,6	1,5	19,0	7,3	34,4	5,5	4,9	23,0	7,2	40,5
3,4	3,3	11,4	12,3	30,3	3,5	4,2	12,8	5,2	25,6
1,4	2,9	15,8	2,8	22,9	0,8	5,2	24,5	6,4	36,9
2,4	3,8	6,3	6,8	19,3	1,8	3,5	5,2	7,1	17,6
2,7	2,9	4,9	18,1	28,5	2,5	6,4	2,9	16,4	28,2
6,4	4,1	12,0	32,8	55,2	5,9	5,6	15,2	6,7	33,4
6,1	3,4	3,0	27,4	39,8	5,0	5,1	3,3	13,6	26,9
4,7	6,3	3,8	26,7	41,4	6,1	8,9	5,5	104,2	124,7
4,0	3,7	6,0	37,7	51,4	5,0	5,1	5,2	20,7	35,9
4,8	2,8	12,1	23,4	43,0	5,6	6,3	23,6	28,3	63,8
7,8	2,7	5,5	20,9	37,0	8,4	4,3	6,6	25,2	44,5
0,1	0,2	—	6,1	6,4	0,1	0,1	—	1,4	1,6
2,7	1,6	0,4	8,4	13,1	2,5	2,5	1,7	13,2	19,9
1,3	2,2	0,7	15,7	19,9	3,0	2,9	1,0	10,7	17,6
1,1	0,7	0,5	12,2	14,5	1,3	1,6	2,0	12,5	17,3
3,0	3,0	1,6	32,7	40,3	5,0	5,5	5,0	2,8	44,3
1,3	1,3	0,2	15,0	17,7	1,3	2,7	0,1	15,1	19,2
120,7	8,5	68,9	57,7	255,8	341,4	31,0	145,1	158,8	676,3
9,3	5,6	100,3	31,4	146,6	26,4	13,6	184,5	38,6	263,1
11,5	10,6	87,5	26,1	135,6	34,2	28,9	178,1	29,9	271,1
54,2	42,4	169,5	237,2	503,3	54,6	65,0	222,1	263,8	605,4
9,5	9,0	3,4	90,0	111,9	13,2	15,3	10,0	81,6	119,9
205,2	76,2	429,5	442,4	1 153,2	469,8	153,8	739,6	572,7	1 935,9
203,1	75,1	476,5	419,9	1 174,6	508,7	148,7	673,6	607,8	1 938,7

Tabell 7 a. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1961. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1961. By counties.

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Antal bränder No. of fires		Bränd areal ¹ ha Burnt area ¹ hectares		Brand- skada på växande skog ² , kr	Beräknad släck- nings- kostnad, kr	Antal förbru- kade ar- betstim- mar för släck- ning
	totalt total	tillbud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark produc- tive forest	impedi- ment unprod. forest	Damage on grow- ing for- est ² , sw. cr.	Costs of extin- guishing fires, sw. cr.	No. of working hours for extin- guishing fires
Nb	66	37	85,3	1,0	17 340	78 318	6 501
Vb	16	6	6,9	0,1	2 520	14 223	966
JH	53	27	102,1	132,0	37 740	17 383	3 168
Vnr	126	100	40,4	3,5	29 810	21 606	3 181
Gvl	71	51	59,3	4,2	67 500	64 621	7 789
Kpb	53	29	127,9	0,5	90 500	28 216	4 072
Vrm	31	16	20,6	7,9	26 790	21 596	3 222
Ör	62	49	2,0	7,7	3 000	16 918	1 310
Vstm	44	35	10,8	2,0	16 500	13 276	953
Ups	40	30	20,5	0,3	29 800	23 029	1 979
Sth	77	138	9,0	89,2	11 900	70 050	2 039
Sdm	153	44	13,0	2,5	19 500	14 130	1 212
Ög	44	38	2,6	1,3	4 450	11 227	1 115
Skb	32	25	3,9	52,7	6 880	14 829	2 486
Äbg	30	23	11,9	2,5	18 050	29 245	658
Jkp	31	26	2,1	1,8	3 720	4 114	577
Krb	34	22	46,6	101,5	76 300	63 577	9 360
Klm	46	31	0,6	2,9	880	41 025	1 800
Gtl	10	8	0,5	2,0	280	3 848	304
Gbg	240	204	18,5	46,5	21 800	24 456	4 525
HI	31	26	7,5	9,0	12 380	17 570	1 574
BI	31	23	1,0	0,8	1 570	11 980	601
Krs	28	16	5,1	1,5	9 170	9 025	1 245
Mlm	11	8	3,3	10,8	7 370	4 020	459
I	82	43	92,2	1,1	19 860	92 541	7 467
II	179	127	142,5	135,5	67 550	38 989	6 349
III	124	80	187,2	4,7	158 000	92 837	11 861
IV	624	477	143,6	272,3	217 770	323 016	26 711
V	351	285	35,9	70,6	52 570	70 899	8 708
Riket	1 360	1 012	601,2	484,5	2515 800	618 283	61 096
Entire country							
1960	2 480	1 742	2 102,7	1 205,6	—	1 836 045	185 102

¹ Exkl. tillbudens areal. — Excl. area of fires less than 0,1 ha burnt.

² Enligt schablonmetod uppgjord vid skogshögskolan. — According to a pattern made at the Royal College of Forestry.

³ Se not 1 till textitabell sid. 51. — See note 1 of table on page 51.

Tabell 7 b. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1962. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1962. By counties.

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komma brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Antal bränder No. of fires		Bränd areal ¹ ha Burnt area ² hectares		Brand- skada på växande skog ² , kr Damage on grow- ing for- est ² , sw. cr.	Beräknad släck- nings- kostnad, kr Costs of extin- guishing fires, sw. cr.	Antal förbru- kade ar- betstim- mar för släck- ning No. of working hours for extin- guishing fires
	totalt total	tillbud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark produc- tive forest	impedi- ment unprod. forest			
Nb	13	6	5,4	2,0	2 370	13 187	520
Vb	14	11	0,6	1,1	220	5 566	277
Jtl	24	15	6,1	0,6	10 600	2 992	659
Vnr	52	7	110,7	2,5	4600	5 566	1 208
Gvl	40	26	45,0	1,6	51 400	83 238	2 039
Kpb	29	15	94,7	7,4	106 440	10 140	1 373
Vrm	14	7	10,5	—	13 750	7 953	782
Ör	50	34	8,2	3,5	12 800	13 750	1 173
Vstm	11	3	9,8	3,4	14 970	10 369	623
Ups	13	10	5,9	1,0	8 600	4 629	271
Sth	281	212	18,7	166,0	24 650	12 043	3 123
Sdm	79	64	2,8	1,8	4 130	3 618	1 308
Ög	79	65	9,0	0,9	15 200	12 209	1 661
Skb	40	24	8,6	10,4	15 200	10 089	895
Äbg	16	12	0,6	1,1	910	6 234	622
Jkp	19	12	17,1	0,2	30 300	2 704	923
Krb	25	17	5,2	14,0	8 450	17 661	1 117
Klm	32	21	12,2	3,4	18,200	15 278	820
Gtl	11	9	1,8	—	1 020	3 729	388
Gbg	314	251	4,9	38,6	5 780	10 466	2 912
Hl	30	19	4,5	12,0	7 410	9 400	1 041
Bl	25	10	4,5	1,5	7 450	7 968	694
Krs	38	34	12,5	50,0	23 350	21 224	2 236
Mln	5	3	1,3	—	3 100	1 646	137
I	27	17	6,0	3,1	2 590	18 753	797
II	76	22	116,8	3,1	11 200	8 588	1 867
III	69	41	139,7	9,0	157 840	93 378	3 412
IV	659	481	108,6	205,7	167 160	116 537	13 318
V	423	326	29,5	102,1	48 110	54 433	7 408
Riket	1 254	887	400,6	323,0	386 900	291 659	26 802
Entire country							
1961	1 360	1 012	601,2	484,5	46 500	618 283	61 096

¹ Exkl. tillbudens areal. — Excl. area of fires less than 0,1 ha burnt.

² Enligt schablonmetod uppgjord vid skogshögskolan. — According to a pattern made at the Royal College of Forestry.

³ Se not 1 till texttabell sid. 51. — See note 1 of table on page 51

⁴ Hyggesbränning på två hyggen på resp. 100 ha och 10 ha prod. skogsmark orsakade efter skogsbrand på dessa. Brandskada har alltså ej beräknats för nämnda arealer.

Tabell 8 a. Antal skogsbränder och bränd areal 1961, fördelade efter brandorsak. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed in 1961, by causes. By counties.

Ann.: Till statens brandinspektionens kännedom komna brandtillbud.

Län County	Åskslag Lightning		Järnväg Railway		Landsvägs- trafik Road traffic		Eldar uppgjorda av yrkesfolk Fires lit by forest workers				Camping- eldar Camping fires		Minder- ärgas lek By children		Tobaks- rökning Smoking		Annan känd anledning ² Other known cause		Okänd anledning Unknown cause			
	antal	ha	antal	ha	antal	ha	Hygges- bränning Broadcast burning		Andra ar- betseldar ¹ Other work- ing fires		antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha
							antal	ha	antal	ha												
Nb	33	35,7	4	18,0	—	—	—	—	6	0,5	3	1,0	5	3,3	4	4,0	5	10,0	6	13,8		
Vb	8	4,8	—	—	1	0,0	—	—	2	0,5	2	0,2	—	1	0,1	—	—	1	1,4	1	0,0	
Jfl	21	155,9	6	0,0	—	—	—	—	11	51,0	9	27,6	1	0,0	—	—	—	2	0,0	2	0,0	
Vnr	30	34,0	5	0,0	—	—	—	—	2	0,5	15	2,0	3	0,5	27	5,9	2	0,0	12	0,0	30	0,0
Gvl	20	56,0	9	0,0	—	—	—	—	2	2,5	11	0,0	2	1,0	9	0,0	1	0,5	6	2,0	11	1,5
Kpb	9	25,7	7	5,5	—	—	—	—	2	71,5	7	1,0	2	0,2	9	2,5	3	0,0	7	19,7	7	2,3
Vrm	1	0,5	6	0,4	1	1,2	—	—	1	3,7	5	1,0	—	—	1	0,5	3	13,9	5	4,1	8	3,1
Ör	1	0,8	10	0,0	—	—	—	—	9	4,2	—	—	—	—	21	1,1	2	2,5	7	0,7	12	0,4
Vstm	—	—	6	2,7	—	—	—	—	8	2,8	—	—	—	—	11	0,3	1	0,0	9	5,0	9	2,0
Ups	—	—	4	5,2	1	0,0	—	—	5	0,4	10	4,4	1	0,0	7	0,0	1	0,0	4	0,0	7	10,8
Sth	1	0,0	4	5,0	—	—	—	—	9	7,1	16	8,6	5	0,0	18	0,0	5	0,5	28	7,3	91	69,7
Sdm	1	0,0	8	0,0	—	—	—	—	2	6,0	14	2,6	—	—	10	0,0	—	—	5	3,5	13	3,4
Ög	1	2,0	6	0,0	—	—	—	—	6	0,0	2	0,0	2	0,0	8	0,0	—	—	13	1,7	6	0,2
Skb	2	0,0	1	0,0	—	—	—	—	2	2,5	3	0,0	—	—	9	0,2	1	0,0	9	2,7	5	51,2
Äbg	1	11,0	3	0,5	—	—	—	—	3	0,0	—	—	—	—	7	0,0	—	—	4	0,0	12	2,9
Jkp	1	0,0	6	0,0	—	—	—	—	8	0,5	—	—	—	—	7	0,0	—	—	3	0,0	6	3,4
Krb	4	61,2	5	0,0	—	—	—	—	1	0,0	1	0,0	—	—	3	2,5	—	—	9	72,4	11	12,1
Klm	—	—	1	0,0	—	—	—	—	1	0,0	9	0,8	—	—	9	0,2	—	—	7	0,0	19	2,3
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	3	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2,0	3	0,0
Gbg	4	6,4	2	0,0	1	0,0	—	—	3	0,0	3	0,0	—	—	130	0,8	7	1,6	11	0,2	79	55,9
Hi	2	0,0	2	0,0	—	—	—	—	2	0,0	—	—	—	—	11	0,0	1	12,0	7	2,0	6	2,6
Bl	—	—	1	0,0	—	—	—	—	1	0,0	4	0,0	—	—	10	0,5	1	0,0	5	0,7	9	0,6
Krs	3	3,2	6	1,3	—	—	—	—	5	1,2	—	—	—	—	7	0,7	—	—	—	7	0,2	
Mim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7,0	—	—	2	6,8	4	0,3
I	41	40,5	4	18,0	1	0,0	—	—	2	0,5	8	0,7	3	1,0	6	3,4	4	4,0	6	11,4	7	13,8
II	51	189,9	11	0,0	—	—	—	—	13	51,5	24	29,6	4	0,5	28	5,9	2	0,0	14	0,0	32	0,0
III	29	81,7	16	5,5	—	—	—	—	4	74,0	18	1,0	4	1,2	18	2,5	4	0,5	13	21,7	18	3,8
IV	13	75,5	60	13,8	2	1,2	—	—	27	19,7	88	24,9	8	0,0	111	4,8	13	16,9	103	97,4	199	161,5
V	9	9,6	11	1,3	1	0,0	—	—	4	0,5	14	1,2	3	0,0	163	9,0	9	13,6	29	11,7	108	59,6
Riket	143	397,2	102	39,6	4	1,2	—	—	50	146,2	152	57,4	22	2,7	326	25,6	32	35,0	165	142,2	364	238,7
Entire country 1960	138	170,0	18,2	510,3	9	0,2	—	—	105	176,3	321	160,5	57	130,5	468	127,7	78	23,6	291	1 747,4	831	261,8

¹ Inkl. kolning och tjärbränning. ² Annan känd anledning innefattar bl. a. följande orsaker: ammunition, sprängämnen, fyrverkeri, brinnande byggnad samt uppsätlig anläggning.

Tabell 8 b. Antal skogsbränder och brand areal 1962, fördelade efter brandsak. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed in 1962, by causes. By counties.

Ann.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

Län County	Åskslag Lightning		Järnväg Railway		Landsvägs- trafik Road traffic		Eldar uppgjorda av yrkesfolk Fires lit by forest workers				Camping- eldar Camping fires		Minder- ärigas lek By children		Tobaks- rökning Smoking		Annan känd anledning ² Other known cause		Okänd anledning Unknown cause		
	antal	ha	antal	ha	antal	ha	Hygges- bränning Broadcast burning		Andra ar- betseldar ¹ Other work- ing fires		antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	
							antal	ha	antal	ha											
Nb	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,5	5	4,2	3	0,0	—	—	2	0,5	2	2,2	
Vb	—	—	1	0,0	—	—	1	0,0	3	0,0	—	—	4	0,1	—	—	1	1,0	4	0,6	
Jtl	1	0,5	6	0,4	—	—	2	3,0	1	0,5	—	—	2	0,0	—	—	8	0,2	4	2,1	
Vnr	—	—	1	0,0	—	—	2	100,5	11	1,0	—	—	9	0,5	—	—	18	1,2	11	10,0	
Gvl	1	5,0	12	11,7	—	—	3	6,0	6	4,3	1	1,5	2	0,3	3	0,2	4	1,3	8	16,3	
Kpb	—	—	3	0,3	—	—	5	95,5	4	0,5	—	—	5	0,1	1	0,1	1	0,3	10	5,3	
Vrm	2	3,0	—	—	1	2,0	1	0,8	1	0,6	—	—	1	0,0	—	—	5	3,5	3	0,6	
Ör	—	—	8	0,0	1	0,0	1	0,7	11	0,8	2	1,3	11	0,2	1	2,5	6	2,5	9	3,7	
Vstm	—	—	3	1,2	—	—	—	—	2	3,0	—	—	2	0,5	1	4,0	2	4,0	1	0,5	
Ups	—	—	—	—	—	—	—	—	9	0,7	—	—	—	—	—	—	2	0,2	2	6,0	
Sth	—	—	8	1,5	—	—	17	4,1	38	15,7	4	2,0	26	6,3	4	0,0	33	2,7	151	152,4	
Sdm	—	—	6	0,0	—	—	—	—	21	0,6	1	0,6	15	0,0	1	0,0	16	1,9	19	1,5	
Ög	3	0,3	7	0,0	1	0,0	4	0,8	18	1,5	1	0,0	7	1,0	1	0,0	24	3,8	13	2,5	
Skb	—	—	6	1,5	1	0,0	2	1,7	7	2,2	1	0,0	8	5,4	—	—	10	6,2	5	2,0	
Åbg	—	—	4	0,0	—	—	—	—	2	0,0	—	—	1	0,1	1	0,5	6	1,1	2	0,0	
Jkp	—	—	1	0,6	—	—	2	0,0	3	5,7	—	—	5	0,0	—	—	1	0,1	7	10,9	
Krb	—	—	1	0,0	—	—	1	0,0	4	1,6	—	—	3	0,0	2	0,0	7	16,9	7	0,6	
Klm	—	2,0	—	—	1	0,3	3	3,6	9	2,4	—	—	9	5,7	—	—	4	0,0	4	1,5	
Gtl	—	—	—	—	—	—	2	0,0	3	0,0	—	—	1	0,0	—	—	3	1,8	2	0,0	
Gbg	—	—	8	0,0	1	0,5	1	0,0	9	0,5	2	0,0	175	9,8	—	—	30	16,9	88	15,8	
Hl	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7,0	—	—	7	0,6	2	1,0	9	7,7	4	0,2	
Bl	—	0,0	—	—	1	0,0	—	—	7	1,8	—	—	6	1,0	—	—	6	1,6	4	1,6	
Krs	—	—	4	0,0	—	—	3	0,0	8	0,0	—	—	9	0,0	—	—	6	1,0	8	61,5	
Mlm	—	—	2	0,0	—	—	1	0,8	—	—	1	0,6	1	0,0	—	—	—	—	—	—	
I	—	—	1	0,0	—	—	1	0,0	4	0,5	5	4,2	7	0,1	—	—	3	1,5	6	2,8	
II	1	0,5	7	0,4	—	—	4	103,5	12	1,5	—	—	11	0,5	—	—	26	1,4	15	12,1	
III	1	5,0	15	12,0	—	—	8	101,5	10	4,8	1	1,5	7	0,4	4	0,2	5	1,7	18	21,6	
IV	7	5,3	44	4,8	5	2,3	31	11,7	125	34,8	9	3,9	88	19,2	11	7,0	116	42,9	223	182,2	
V	1	0,0	14	0,0	2	0,5	7	0,8	35	9,3	—	—	199	11,4	2	1,0	54	29,0	106	79,1	
Riket	10	10,8	81	17,2	7	2,8	51	217,5	186	50,9	18	10,2	312	31,6	17	8,2	204	76,5	368	297,8	
Entire country																					
1961	143	397,2	102	39,6	4	1,2	50	146,2	152	57,4	22	2,7	326	25,6	32	35,0	165	142,2	364	238,7	

¹ Inkl. kolning och tjärbränning. ² Annan känd anledning innefattar bl. a. följande orsaker: ammunition, sprängämnen, fyrverkeri, brinnande byggnad samt uppsätlig anläggning.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1961, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis

Forest roads completed in 1961, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 6! Måttenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp County	Kronoskogar State forests	Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests	Aktiebolags- skogar ¹ Companies' forests	Övriga enskilda skogar ¹ Other private forests	Summa Total
Nb	304,2	59,8	63,3	62,7	490,0
Vb	134,0	3,4	202,1	128,5	468,0
Jtl	17,1	15,1	228,1	85,0	345,3
Vnr	15,4	10,8	147,5	120,0	293,7
Gvl	13,4	19,5	76,6	97,0	206,5
Kpb	12,6	62,0	103,6	66,3	244,5
Vrm	12,7	7,3	109,3	181,0	310,3
Ör	34,9	14,8	94,5	27,7	171,8
Vstm	5,3	12,7	20,1	27,7	65,8
Ups	1,5	13,6	8,9	2,9	26,9
Sth	5,0	5,6	9,6	16,8	37,0
Sdm	12,0	18,1	10,2	66,9	107,2
Üg	6,5	16,3	24,7	37,5	84,9
Skb	12,1	24,4	8,5	21,3	66,3
Äbg	9,5	49,2	14,7	124,4	197,8
Jkp	13,3	38,8	32,0	23,2	102,3
Krb	9,0	26,6	49,0	96,0	180,6
Klm	19,9	17,2	21,7	74,5	133,3
Gtl	1,6	1,8	—	11,4	14,8
Gbg	2,0	4,2	0,3	26,3	32,7
Hl	1,0	16,8	4,0	52,9	74,7
Bl	1,1	0,1	2,3	13,8	17,3
Krs	4,0	8,2	9,6	49,1	70,8
Mlm	0,7	3,1	—	21,4	25,2
I	438,2	63,2	265,4	191,1	957,9
II	32,5	25,9	375,6	205,0	639,0
III	26,0	81,5	180,2	163,3	451,0
IV	141,7	239,6	403,1	699,8	1 484,2
V	10,4	34,1	16,1	174,9	235,6
Riket	648,8	444,3	1 240,4	1 434,2	3 767,8
Entire country					
1960	745,1	291,0	1 184,2	1 082,2	3 302,5

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

Tabell 10. Under 1961 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1961, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 6!		Måttenhet: km Unit of measurement:			
1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>State forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags- skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	75,1	9,6	85,4	58,3	228,4
Vb	46,9	4,1	311,2	111,0	473,2
Jtl	11,8	0,2	298,7	102,6	413,3
Vnr	9,1	3,8	304,1	68,4	385,5
Gvl	1,6	5,9	85,5	30,5	123,6
Kpb	19,7	54,1	110,6	63,7	248,0
Vrm	9,6	12,3	264,7	91,1	377,7
Ör	10,4	14,4	24,4	35,5	84,7
Vstm	5,3	9,0	37,6	17,4	69,3
Ups	1,4	6,8	46,1	18,4	72,8
Sth	3,1	4,1	1,7	5,1	14,0
Sdm	0,5	1,7	4,8	44,6	51,6
Ög	12,3	7,8	8,6	26,7	55,4
Skb	5,1	6,2	6,3	23,6	41,2
Äbg	3,0	9,7	12,4	87,4	112,5
Jkp	4,3	13,6	34,9	47,7	100,5
Krb	5,7	7,0	32,4	102,5	147,5
Klm	4,9	3,0	3,3	19,9	31,0
Gtl	0,2	3,0	—	23,6	26,8
Gbg	—	2,1	3,9	11,6	17,7
Hl	1,9	3,9	1,2	24,1	31,1
Bl	0,8	0,8	0,5	10,0	12,0
Krs	2,2	1,8	1,5	24,2	29,7
Mlm	0,6	—	—	31,6	32,2
I	122,0	13,7	396,6	169,4	701,6
II	20,9	4,1	602,8	171,0	798,8
III	21,3	60,0	196,1	94,2	371,6
IV	65,6	95,6	477,1	519,8	1 158,2
V	5,7	11,6	7,0	125,1	149,5
Riket	235,5	185,0	1 679,6	1 079,6	3 179,7
<i>Entire country</i>					
1960	242,2	159,0	1 277,2	977,5	2 655,9

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1952/53—1961/62.

Estimated annual fellings, by assortments, in the felling-seasons 1952/53—1961/62.

Måttenhet: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment Assortment	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	1961 /62
Sågtimmer av barr- träd ² <i>Coniferous timber</i>	14,0	17,0	15,5	14,2	14,2	15,5	13,5	17,5	16,0	15,8
Massaved av barr- o. lövträd <i>Pulpwood</i>	12,2	16,5	18,3	20,3	20,2	18,4	16,7	20,8	23,0	24,2
Brännved ³ <i>Fuel wood</i>	6,5	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2	5,0	4,8	4,6	4,4
Övrigt virke ⁴ <i>All other wood</i>	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7	1,4	1,2
S:a i milj. m ³ f. ub.	34,7	41,5	41,6	41,9	41,7	40,9	36,9	44,8	45,0	45,6
Total i milj. m ³ sk.	42,7	51,0	51,2	51,5	51,3	50,5	45,4	55,1	55,3	56,1

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — *In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i. e. increased by 23 %.*

² Inkl. bjälk-, sparr- och slipersämnen samt fanérvirke. — *Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.*

³ Långved, kastved (även ved för husbehov). — *Long logs and billets (also for housing use).*

⁴ Props, stolpar, kolved, såg-, fanér- och tändsticksvirke av lövträd, träullsved, gruv-timmer, flottningsbom o. dyl. samt div. virke i jordbruket exkl. timmer. — *Minetimber, poles, charcoal wood, sawn wood and other industrial hardwoods and miscellaneous assortments for domestic use, etc.*

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1952—1961.

Fellings in state forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, totals and per ha in the years 1952—1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ar Year	Samtliga skogar <i>All forests</i>		Därav <i>Of which</i>							
	Summa avverkning <i>Total felling</i>	Avverkn. per ha ¹ <i>Felling per ha</i>	Kronoskogar <i>State forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övr. allm. skogar ² <i>Other public forests</i>		Bolagsskogar <i>Companies' forests</i>	
			totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha
	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.
1952	50,4	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27
1955	51,2	2,20	6,17	1,52	0,83	2,85	2,00	1,78	13,00	2,33
1956	51,5	2,25	5,72	1,41	0,82	2,82	1,77	1,55	12,44	2,24
1957	51,3	2,24	6,68	1,64	0,91	3,11	1,92	1,67	12,93	2,33
1958	50,5	2,20	6,36	1,56	0,75	2,57	1,71	1,48	13,20	2,38
1959	45,4	1,98	6,51	1,59	0,89	3,04	2,00	1,73	12,31	2,22
1960	55,1	2,40	7,12	1,74	0,96	3,25	2,13	1,83	13,70	2,43
1961	55,3	2,41	6,80	1,66	0,90	3,03	2,09	1,92	14,30	2,54
Genomsnitt för angivna år	50,4	2,20	6,18	1,52	0,84	2,88	1,91	1,70	13,07	2,34
<i>Yearly average</i>										

Anm.: I avverkningskvantiteterna ingår skog som sålts på rot under året oavsett när den avverkades.

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen.

² För åren 1953—1961 innefattas här samtliga övriga allmänna skogar (jfr tab. 2 och 3); för 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1961. Länsvis

Fellings in State forests, diocesan forests and other public forests in 1961. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och läns- grupp County	Kronoskogar <i>State forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>		S:a allm. skogar <i>Total public forests</i>	
	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verku. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>
	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.
Nb	2 060	1,04	13	0,80	237	0,97	2 310	1,03
Vb	1 349	1,33	22	1,50	108	0,83	1 479	1,27
Jtl	191	1,63	62	1,64	104	1,21	357	1,53
Vnr	215	1,59	60	2,54	57	1,88	332	1,75
Gvl	281	3,24	62	3,09	126	2,06	469	2,80
Kpb	480	1,84	51	2,67	316	1,58	847	1,76
Vrm	192	4,42	109	4,10	65	3,12	296	3,96
Ör	353	4,41	29	4,41	112	3,83	494	4,27
Vstm	190	4,16	27	3,25	132	3,98	349	4,00
Ups	33	4,69	21	2,88	124	3,60	178	3,65
Sth	77	3,56	26	3,20	110	2,70	213	3,00
Sdm	102	4,78	27	4,38	108	3,65	237	4,14
Ög	204	4,83	36	3,69	141	3,70	381	4,22
Skb	240	6,17	44	4,19	52	3,33	336	5,15
Åbg	139	4,93	56	4,00	53	3,29	248	4,25
Jkp	148	4,75	69	3,81	41	2,78	258	4,02
Krb	140	4,63	71	4,11	41	3,26	252	4,19
Klm	244	4,13	37	3,86	50	3,25	331	3,86
Gtl	8	1,06	10	1,79	6	1,24	24	1,35
Gbg	48	4,74	14	4,80	23	2,23	85	3,63
Hl	43	3,94	17	3,95	25	2,64	85	3,48
Bl	19	4,04	8	4,02	16	3,39	43	3,88
Krs	88	5,11	21	3,94	24	4,00	133	4,65
Mlm	28	6,90	3	2,32	22	4,50	53	5,25
I	3 409	1,14	35	1,19	345	0,92	3 789	1,11
II	406	1,61	122	1,99	161	1,45	689	1,62
III	761	2,18	113	2,89	442	1,69	1 316	2,03
IV	1 992	4,59	552	3,83	1 029	3,42	3 573	4,07
V	234	4,31	73	3,41	116	2,92	423	3,67
Riket <i>Entire country</i>	6 802	1,66	895	3,03	2 093	1,92	9 790	1,79
1960	7 115	1,74	956	3,25	2 128	1,83	10 199	1,85

¹ Se noter under tabell 12!

² Renbetesfjällens areal ovanför skogsodlingsgränsen utesluten vid beräkningen

Tabell 14. Av virkesmätningföreningarna under säsongerna 1959/60—1961/62 inmätta kvantiteter virke

Volume of timber measured in the felling-seasons 1959/60—1961/62 by timber measurement associations

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.¹

Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Virkesmätning- förening <i>Association</i>	Sågtimmer ² <i>Timber</i>			Massaved ³ <i>Pulpwood</i>			Övrigt virke ⁴ <i>Other wood</i>			Summa <i>Total</i>		
	1959/60	1960/61	1961/62	1959/60	1960/61	1961/62	1959/60	1960/61	1961/62	1959/60	1960/61	1961/62
Norrbottnens ...	767	806	749	1 413	1 868	1 984	14	21	7	2 194	2 695	2 740
Skellefteå	434	466	495	640	670	760	—	—	—	1 074	1 136	1 255
Umeå	438	453	385	701	809	886	1	—	—	1 140	1 262	1 271
Örnsköldsviks ...	332	350	299	1 105	1 131	1 273	—	—	—	1 437	1 481	1 572
Ångermanälvens	430	425	369	1 064	1 263	1 461	—	—	—	1 494	1 688	1 830
Sundsvalls	773	787	619	2 120	2 416	2 575	—	7	—	2 893	3 210	3 194
Summa <i>Total</i>	3 174	3 287	2 916	7 043	8 157	8 939	15	28	7	10 232	11 472	11 862
Ljusnans	393	386	393	679	656	710	3	5	6	⁵ 1 075	⁵ 1 047	⁵ 1 109
Dalälvarnas ...	656	628	647	2 345	2 472	2 735	4	3	5	⁵ 3 005	⁵ 3 103	⁵ 3 387
Wermländska ...	1 061	1 000	986	2 403	2 391	2 649	—	—	—	3 464	3 391	3 635
Summa <i>Total</i>	2 110	2 014	2 026	5 427	5 519	6 094	7	8	11	7 544	7 541	8 131
Sydv. Sveriges	450	420	467	975	1 288	1 506	45	51	80	1 470	1 762	2 053
Mellansvenska	1 125	898	1 038	1 822	2 247	2 775	63	45	38	3 010	3 190	3 851
Sydö. Sveriges	385	413	520	991	1 466	1 920	9	14	4	1 385	1 893	2 444
Summa <i>Total</i>	1 960	1 731	2 025	3 788	5 001	6 201	117	113	122	5 865	6 845	8 348
Hela riket	7 244	7 032	6 967	16 258	18 677	21 234	139	149	140	23 641	25 858	28 341
<i>Entire country</i>												

¹ Beträffande »övrigt» virke samt mindre kvantiteter av massaved och sågavfall är dock barken medräknad. ² Inkl. slipers- och sparrämnen, fanérvirke samt sågbar kubb. ³ Inkl. flottningsbrännved, boardved samt massaved av lövträd. ⁴ Brännved, props m. m. ⁵ Exkl. s. k. dispensmätning.

Exportmätning (rundvirke)
Volume of roundwood measured for export

Virkesm.-fören.	1959/60	1960/61	1961/62
Norrbottnens	6	—	—
Örnsköldsviks	1	—	—
Sundsvalls	—	1	—
Wermländska	—	—	4
Sydv. Sveriges	21	19	39
Mellansvenska	50	28	7
Sydö. Sveriges	64	24	53
Summa	142	72	103

Sågat virke och slipers
Volume of sawnwood and sleepers measured

Virkesm.-fören.	1959/60	1960/61	1961/62
Sydv. Sveriges	—	17	55
Sydö. Sveriges	11	22	50
Summa	11	39	105

Sågavfall (ribbved, flis o. d.)
Volume of sawing waste measured

Virkesm.-fören.	1959/60	1960/61	1961/62
Skellefteå	109	127	111
Örnsköldsviks	92	101	85
Sundsvalls	—	—	8
Dalälvarnas	131	187	251
Sydv. Sveriges	—	—	6
Sydö. Sveriges	57	150	270
Summa	389	565	731

Tabell 15. Medelvolymin under bark för virke inmätt i fast mått av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1960/61 och 1961/62.

Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1960/61 and 1961/62.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Virkesmättningsförening <i>Association</i>	Volymenhet <i>Unit used</i>	1960/61						1961/62					
		Sågtimmer <i>Timber</i>			Massaved <i>Pulpwood</i>		Allt inmätt virke <i>All wood</i>	Sågtimmer <i>Timber</i>			Massaved <i>Pulp wood</i>		Allt inmätt virke <i>All wood</i>
		tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>	tall + gran <i>both</i>	sulfit- ved	sulfat- ved		tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>	tall + gran <i>both</i>	sulfit- ved	sulfat- ved	
Norrbottnens	f ³ tr.	6,24	5,73	6,18	1,99	2,36	2,93	6,34	6,30	6,34	2,10	2,44	2,98
Skellefteå	»	6,48	6,23	6,43	2,01	2,29	2,98	6,75	7,05	6,78	2,15	2,37	3,11
Umeå	»	6,37	5,66	6,19	2,01	2,43	2,97	6,59	6,16	6,49	2,12	2,42	2,94
Örnsköldsviks	»	7,16	7,08	7,13	1,95	2,18	2,74	7,33	7,89	7,52	2,02	2,28	2,64
Angermanälvens	»	7,08	6,61	6,82	2,37	2,54	2,95	7,32	7,02	7,16	2,44	2,59	2,90
Sundsvalls	»	7,15	2,72	2,73	3,29	7,49	2,79	2,82	3,26
Ljusnans	f ³ fl. el. f ³ mi. ¹	7,67	7,72	7,69	1,58	1,65	2,55	7,65	8,19	7,83	1,62	1,68	2,66
Dalälvarnas	f ³ to.	5,88	5,94	5,90	5,86	6,18	5,98
Wermländska	f ³ to. el. f ³ mi. ¹	5,81	2,30	2,66	3,18	5,74	6,01	5,91	2,33	2,73	3,18
Sydvästra Sveriges	» » »	5,56	6,14	5,88	1,98	2,22	4,19	5,53	6,30	5,96	1,99	2,23	4,12
Mellansvenska	» » »	6,42	2,43	2,55	7,96	6,44	2,24	2,16	7,78
Sydöstra Sveriges	f ³ to.	5,37	5,27

¹ För »Massaved» och »Allt inmätt virke» är volymenheten f³mi.

Tabell 16. Virkesmätningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke drivningsåret 1957/58—1961/62

Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1957/58—1961/62.

Anm.: Se textavdelningen sid. om vad som inräknas i här angivna kostnader.

Måttenhet: öre per volymenhet
Unit of measurement: öre per volume unit

1	2	3	4	5	6	7	
Virkesmätningsförening Association	Anmärkning (sortiment, enhet etc.) Remarks (assortments, units etc.)	Drivningssäsong Felling season					
		1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	
Norrbottnens ...	f ³ tr. m ³ t.	5,4 —	5,4 28,7	5,0 26,9	5,0 23,7	5,1 25,6	
Skellefteå	f ³ tr. m ³ t.	4,2 —	4,1 22,9	3,8 20,9	3,9 24,0	4,1 27,7	
Umeå	f ³ tr. m ³ t.	4,5 40,0	4,5 37,0	4,2 21,9	4,4 32,6	4,5 116,9	
Örnsköldsviks...	f ³ tr. m ³ t.	4,2 23,6	4,4 22,4	4,4 17,9	4,3 ..	4,6 ..	
Ångermanälvens	f ³ tr. m ³ t.	5,2 29,4	5,1 34,6	4,7 36,9	5,3 28,7	5,5 29,4	
Sundsvalls	f ³ tr. m ³ t.	3,5 28,5	3,7 17,8	3,5 25,5	3,8 29,4	4,1 34,5	
Ljusnans	sågtim. f ³ fl., massav. f ³ mi. massaved m ³ t.	3,0 36,2	2,9 37,5	2,7 31,7	2,8 33,4	2,9 36,2	
Dalälvarnas ...	f ³ to. m ³ t.	4,1 31,5	4,8 37,7	4,4 33,5	4,8 36,9	5,0 38,2	
Wermländska ...	f ³ mi. m ³ t.	4,2 51,5	4,8 63,8	4,5 54,4	4,5 56,8	4,7 55,1	
Sydvästra Sveriges	brännved sågtimmer massaved massaved specialsortiment brännved aukt. mätn.	f ³ to. f ³ mi. m ³ t. f ³ mi. m ³ t.	5,5 6,3 70,1 7,7 40,6	5,1 6,4 64,3 6,8 35,8	5,0 6,1 61,9 6,1 35,9	4,9 6,4 56,9 5,4 38,8	4,9 6,3 53,8 5,6 36,2
Mellansvenska...	sågtimmer fanér- o. lövtimmer massaved brännved	f ³ to. f ³ mi. m ³ t. »	4,0 4,6 34,9 35,2	4,2 5,3 39,4 39,4	3,8 5,5 34,9 34,9	4,0 6,5 38,6 38,6	4,1 6,7 41,2 39,8
Sydöstra Sveriges	sågtimmer, barr sågtimmer, löv massaved props, landsvägs brännved	f ³ to. f ³ mi. m ³ t. » »	6,1 10,0 58,9 65,7 36,8	5,6 10,2 53,9 56,0 33,9	5,6 11,3 55,6 65,7 36,9	5,5 11,2 55,2 — 48,7	5,5 11,0 49,9 — 39,0

¹ Fabriksmätning exkl. annan service.

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1961.

Floating associations and floatways in 1961

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vattendomstols- o. flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ningar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendom- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ningar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd <i>Length</i> km	Under året tra- fikerad längd <i>Used length</i> km	<i>No. of asso- cia- tions</i>	<i>Float- ing mem- bers</i>		Total längd <i>Length</i> km	Under året tra- fikerad längd <i>Used length</i> km	<i>No. of asso- cia- tions</i>	<i>Float- ing mem- bers</i>
<i>Övre Norrbygden</i>	6 500	3 384	6	49	<i>Österbygden ...</i>	6 209	4 442	17	25
Torneälven	1 230	553	2	19	Ljusnan	2 225	1 708	15	11
Kalixälven	1 894	1 144	1	9	Testeboån	194	66	1	1
Råncälven	600	290	1	4	Dalälven	3 595	2 668	1	13
Luleälven	1 248	769	1	8	Olandsån	77	—	—	—
Piteälven	1 094	628	1	9	Övriga <i>Other</i> ...	118	—	—	—
Övriga <i>Other</i> ...	434	—	—	—	Söderbygden ...	419	87	1	1
<i>Nedre Norrbygden</i>	9 056	4 865	9	49	Västerbygden ...	3 164	2 609	20	76
Aby och Byske					Nissan	203	151	2	3
älvarna	876	570	1	8	Klarälven ³	1 161	1 110	1	8
Skellefteälven .	1 422	924	1	10	Norsälven	567	562	1	15
Umeälven	2 967	2 379	1	8	Byälven	478	426	6	26
Öreälven	668	448	1	6	Upperudsälven	335	258	6	17
Lögdeälven	342	295	1	3	Örekilsälven ...	160	45	1	1
Gideälven m. fl.	1 620	1	1	2	Övriga <i>Other</i> ...	260	57	3	6
Nätra älvar	209	103	1	6	Riket 1961	32 534	20 468	82	251
Övriga <i>Other</i> ...	952	145	2	6	<i>Entire country</i>				
<i>Mellanbygden</i> ...	6 886	5 081	29	51	1960	32 546	22 043	85	245
Angermanälven	3 346	2 386	2	16					
Indalsälven ...	2 168	1 635	10	18					
Ljungan	986	730	15	12					
Harmångersån	127	113	1	2					
Delångersån ...	233	214	1	3					
Övriga <i>Other</i> ...	26	—	—	—					

¹ Föreningar som under året bedrivit flottning. — *Associations which have had floating during the year.*

² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden. — *The same member may float in two or more river basins.*

³ Exklusive inom norskt område. — *Excl. Norwegian part of river.*

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1961.

Wood floated and delivered in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Wattendomsstols- och lodområden	Under året tillsläppt flottgods Wood admitted during the year						Redovisat flottgods Wood accounted for			
River basins	Såg- timmer o. d. Sato- logs etc.	Sulfit- ved Wood for sul- phite pulp	Sulfat- ved Wood for sul- phate pulp	Övrigt virke Other timber	Summa	Total	Avlämnat till ägarna Delivered to the owners		Kvarliggande i flottlederna Remaining in the float- ways	
	1 000 m ³ f.u.b.				Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.
Jörc Norrbygden ...	576	336	920	1	23 842	1 833	23 117	1 796	199	16
Forneälven ¹	174	94	198	—	7 093	466	6 999	461	—	—
Kalixälven	167	138	302	1	7 536	608	7 107	576	199	16
Lånälven	12	7	20	0	429	39	426	38	—	—
Luleälven	125	62	233	—	5 398	420	5 213	422	—	—
Umeälven	98	35	167	—	3 386	300	3 372	299	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vedre Norrbygden ...	491	489	741	2	21 549	1 723	21 249	1 699	40	3
Åby o. Byske älvarna	36	23	76	—	1 700	135	1 684	134	—	—
Skellefteälven	111	105	161	—	4 567	377	4 487	372	—	—
Jmeälven	261	226	408	1	11 090	896	10 814	874	40	3
Brcälven	43	72	44	1	2 086	160	2 117	163	—	—
Ögdeälven	25	28	31	—	1 097	87	1 113	88	—	—
Hädeälven m. fl.	—	—	0	—	0	0	0	0	—	—
Nätra älvarna	7	15	4	—	401	36	399	25	—	—
Övriga Other	8	20	14	—	608	42	635	43	—	—
Vellanbygden	907	1 999	897	9	45 829	3 812	45 423	3 778	70	6
Ängermanälven	334	797	308	0	17 312	1 434	17 194	1 421	42	4
Ändalsälven	211	603	283	3	13 163	1 100	13 030	1 089	8	1
Ängungan	235	418	273	6	10 322	932	10 212	922	3	0
Älmängersån	40	60	7	—	1 583	107	1 556	105	—	—
Älmängersån	87	121	31	—	3 419	239	3 431	241	17	1
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ästerbygden	687	848	846	—	41 041	2 381	41 710	2 426	—	—
Äjusnan	254	299	371	—	16 565	924	16 285	913	—	—
Älsteboån	21	2	7	—	299	30	299	30	—	—
Älälven	412	547	468	—	24 177	1 427	25 126	1 483	—	—
Älmsån	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Äderbygden	—	16	—	2	312	18	312	18	—	—
Ästerbygden	425	910	417	18	22 468	1 770	22 378	1 758	1 048	65
Älissan	9	4	—	—	135	13	348	25	176	13
Älälven	234	405	249	—	11 049	888	10 901	875	78	6
Älorsälven	138	235	82	16	5 672	471	5 686	472	—	—
Älälven	25	102	40	1	2 294	168	2 304	168	11	1
Älpperudsälven	4	19	4	1	348	28	317	25	29	2
Älrekilsälven	—	98	—	—	1 726	98	1 576	89	754	43
Övriga Other	15	47	42	—	1 244	104	1 246	104	—	—
Älket 1961	3 086	4 598	3 821	32	155 041	11 537	154 189	11 475	1 357	90
Älntire country										
1960	3 174	4 761	3 603	25	158 078	11 563	160 061	11 720	2 383	154

¹ I redovisningen ingår finskt virke med ca hälften. — Timber from Finland is included to about a half of the quantity.

Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1961.

Floating and sorting costs etc. in 1961.

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Utflottningskostnader <i>Floating expenses</i>		Skiljnings-, buntnings- och forläggningskostnader <i>Expenses for sorting etc.</i>			Förvaltningskostn. (löner, pensioner, räntor etc.) <i>Administrative expenses</i>	Summa gemensamma kostn. <i>Total common expenses</i>	Kostnader för separatflottning <i>Expenses for private floating</i>
	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. <i>of which working costs</i>	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. <i>of which working costs</i>				
				skiljn. <i>sorting</i>	buntn. <i>bundling</i>			
<i>Övre Norrbygden ...</i>	7 497	4 859	5 044	2 249	970	1 220	13 761	614
Torneälven	1 300	885	1 659	501	232	403	3 362	292
Kalixälven	2 719	1 865	1 433	849	283	266	4 418	97
Råneälven	330	288	168	95	26	19	517	23
Luleälven ¹	1 664	901	970	515	233	214	2 848	60
Piteälven ¹	1 484	920	814	289	196	218	2 616	142
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Nedre Norrbygden ...</i>	6 888	4 224	3 387	2 117	523	1 344	11 619	693
Åby o. Byske älvarna	700	378	302	205	2—	82	1 084	194
Skellefteälven	1 394	935	821	639	2—	139	2 354	171
Umeälven	3 473	2 078	1 976	1 057	523	839	6 288	241
Öreälven	512	267	149	114	2—	143	804	32
Lögdeälven	384	221	102	80	2—	67	533	4
Gideälven m. fl.	0	0	—	—	—	—	0	51
Nättra älvarna	221	154	17	4	—	43	281	—
Övriga <i>Other</i>	204	191	20	18	—	31	255	—
<i>Mellanbygden</i>	12 660	7 350	6 126	3 197	1 333	2 569	21 355	1 725
Ångermanälven	4 773	3 225	2 901	1 638	714	1 076	8 750	300
Indalsälven	3 326	1 684	1 756	894	319	751	5 833	1 071
Ljungan	3 276	1 733	1 287	532	300	568	5 131	278
Harmångersån	484	233	—	—	—	—	484	29
Delångersån	801	475	182	133	—	174	1 157	47
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Österbygden</i>	9 544	4 901	5 854	3 696	387	2 321	17 719	948
Ljusnån	4 082	2 050	2 407	1 474	384	1 135	7 624	245
Testeboån	132	82	10	8	—	24	166	42
Dalälven	5 329	2 769	3 437	2 214	3	1 159	9 925	661
Olandsån	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga <i>Other</i>	1	—	—	—	—	3	4	—
<i>Söderbygden</i>	1	—	—	—	—	0	1	77
<i>Västerbygden</i>	3 050	2 124	3 774	1 100	1 476	979	7 803	1 183
Nissan	3	—	0	—	—	6	9	—
Klarälven	1 908	1 343	2 974	608	1 437	571	5 453	800
Norsälven	782	510	722	473	2—	283	1 787	331
Byälven	105	91	21	2	2—	78	204	—
Upperudsälven	54	37	53	13	39	26	133	52
Örekilsälven	78	71	—	—	—	13	91	—
Övriga <i>Other</i>	120	72	4	4	2—	2	126	—
Riket 1961	39 640	23 458	24 185	12 359	4 689	8 433	70 258	4 240
<i>Entire country</i>								
1960	39 513	23 047	23 084	12 110	4 524	7 691	70 288	4 599

¹ Inklusive anslutna och närgränsande flottleder. — *Connecting and adjoining floatways included.*² Ingår i »Arbetskostnad vid skiljningen». — *Included in col. 5.*

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1961.

Transports of unprocessed wood by rail in 1961.

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem samtrafikerade järnvägar)

1	2	3	4	5	6	7
Sortiment <i>Assortment</i>	Lastat gods <i>Loaded</i>		Tonkm 1 000-tal	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of trans- portation</i> km	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Vikt <i>Weight</i> 1 000-tal ton	Beräknad volym ² <i>Esti- mated volume</i> 1 000-tal m ³			1 000-tal kr	öre per tonkm
Rundvirke ej särskilt nämnt, slanor, stängselstolpar, slör, träbråte och gravstötter ¹ ... <i>Roundwood, not mentioned below, small poles, fence posts, sticks, tangled thicket, pitprops</i>	117,7	157 m ³ f.	24 716	210	1 834	7,4
Master, spiror, pålningstim- mer, ledningsstolpar <i>Posts, poles, pilings, masts</i>	41,5	64 »	17 460	421	1 117	6,4
Massaved <i>Pulp wood</i>	1 146,1	2 413 m ³ t.	296 123	258	20 252	6,8
Kolved, tjärved, brännved, träbriketter <i>Charcoal wood, resinous wood, fuel wood</i>	4,7	13 »	711	151	70	9,8
Allt virke <i>All wood</i>	1 310,0	—	339 010	259	23 273	6,9
1960	999,0	—	235 133	235	16 835	7,2

¹ Inkl. virke av utländska trädslag. — *Incl. wood from foreign species.*

² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett med följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstorrt:

Sågtimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Massaved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 »	Kolved etc.	375 »
		Brännved etc.	400 »

Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän County of origin	Destinationslän County of destination												
	Nh	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kph	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	Ög
Nb	1 763	469	30	19 948	—	—	—	—	12	—	34	—	—
Vb	53	838	439	8 357	—	86	—	—	5	15	3	—	—
Jtl	—	—	990	24 751	9 438	95	2 388	—	143	10	934	21	—
Vnr	73	413	355	5 098	517	157	10	12	—	—	143	37	70
Gvl	157	—	347	25 800	56 549	1 668	214	40	324	5	18	88	148
Kph	205	134	537	19 703	40 657	14 107	213 712	1 232	593	14 786	45	17	607
Vrm	4	11	—	—	25	31	57 769	101	234	—	—	—	73
Ör	747	2 914	430	536	3 579	188	71 783	3 260	—	263	139	—	4 992
Vstm	175	92	71	14 721	23 502	1 802	91 742	1 552	—	293	189	21	—
Ups	—	—	—	3 591	8 054	1 385	12 414	—	—	—	3	—	161
Sth	1	—	—	7 281	18 356	3 949	5 352	24	—	108	15	17	2 473
Sdm	—	—	—	17 337	2 021	161	31 001	388	—	86	—	—	8 240
Ög	46	17	—	24	4 292	—	5 459	—	8	—	41	15	12 636
Skb	—	328	—	183	458	—	4 751	—	—	—	49	20	253
Äbg	—	—	—	—	—	—	6 422	18	35	40	—	—	212
Ikp	—	—	20	—	—	—	18 152	40	—	6	437	12	88
Krb	—	—	—	—	—	—	2 509	—	—	—	53	—	15
Klm	31	55	—	—	—	59	124	1 041	70	—	49	102	484
Stl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	—	—	—	—	—	5	36	—	—	—	—	185
HI	—	—	—	—	—	—	—	116	—	—	—	—	19
BI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127
Krs	—	—	—	—	—	—	20	—	—	10	—	—	106
Mlm	—	—	—	5	—	—	20	40	—	—	3	—	354
Från utlandet .	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	538
Riket	3 255	5 269	3 219	147 347	167 506	23 798	524 910	6 736	1 364	15 614	2 153	341	31 778
Entire country	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1960	11 924	5 879	2 052	63 578	123 141	17 494	401 277	15 595	1 815	5 954	3 945	1 576	30 212

1 Specifikation, se tab. 20!

oförädlat virke¹ 1961Måttenhet: ton
Unit of measurement: ton

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
												Riket	
												Entire	1960
												country	
Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Till ut- landet		
48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	22 482	10 225
665	—	282	—	77	—	—	—	—	10	—	171	10 999	13 891
80	1 569	41	—	80	—	12	—	—	—	—	1 403	41 954	39 094
24	41	72	—	35	—	396	3	12	30	19	543	8 058	13 242
1 174	89	658	—	719	—	1 022	—	—	—	17	8 834	97 870	80 919
452	12 293	2 627	3	1 034	—	4 020	24	—	213	65	33 158	360 225	277 670
2 763	1 643	1 087	—	1 764	—	359	19	—	—	91	21 571	87 543	102 949
2 863	10 089	552	933	1 731	—	72	—	—	—	96	30 389	135 555	119 677
1 963	6 488	806	54	1 053	—	18	—	—	—	16	19 050	163 609	98 829
460	—	192	11	260	—	—	—	—	—	12	563	27 106	7 253
596	81	562	—	473	—	—	—	—	—	26	302	39 615	15 105
1 361	597	2 830	17	1 081	—	20	—	—	13	—	7 815	72 968	39 712
—	3 609	396	45	2 149	—	—	—	—	18	310	8 918	37 984	25 444
69	667	1 769	54	521	—	1 255	469	—	61	57	4 790	15 753	15 889
723	8 768	1 419	98	397	—	182	4 338	—	—	—	9 623	32 273	14 800
2 473	5 203	11 526	275	1 740	—	244	2 849	334	1 040	120	9 128	53 686	31 004
16	8 538	3 502	—	196	—	49	64	—	180	29	762	15 912	11 628
12	26 675	4 072	20	2 198	—	458	1 966	76	26	119	2 896	40 532	18 872
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
331	—	—	—	339	—	98	123	—	—	—	451	1 567	1 067
—	—	19	—	—	—	15	—	—	—	17	456	642	3 566
—	10 983	5 602	—	244	—	—	447	—	—	—	912	18 316	13 623
151	—	1 404	—	—	—	—	1 693	—	—	50	2 526	5 959	9 996
63	96	5 780	45	417	—	—	1 458	—	63	43	9 227	17 614	27 872
—	53	19	—	722	—	92	10	—	—	326	—	1 772	6 719
16 285	97 481	45 215	1 555	17 227	—	8 309	13 462	423	1 656	1 413	173 668	1 309 993	999 044
23 914	70 206	40 017	1 680	15 547	—	6 170	11 210	755	2 230	1 693	141 181	999 044	

Tabell 24.* Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1957—1961.

Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1957—1961.

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i den officiella, årliga industristatistiken ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). Only enterprises which usually have at least five workers engaged.

Måttenhet: 1 000 m³ f. u.
Unit of measurement:

1		2	3	4	5	6	7
Industrigren och sortiment Branch of industry and assortment		1957	1958	1959	1960	1961	Års- medel- tal Ave- rage 1957 /61
Sågverk	<i>Saw mills</i>	11 706	12 155	11 280	13 834
Timmer, slipersämnen och sågkubh	<i>Timber, sleepers</i>						
av furu	of pine	6 578	6 941	6 698	7 752
» gran	» spruce ..	4 387	4 898	4 397	5 828
» lövträ	» broadleaved wood	157	181	185	254
ej spec.	unspecified	1 349	589	140	—
Fanéer- o. plywoodfabr.	<i>Veneer- and plywood factories</i>	159	164	174	183	188	174
Timmer o. d.	<i>Logs etc.</i>						
av furu	of pine	94	98	99	100	107	100
» gran	» spruce	10	10	11	13	14	12
» lövträ	» broadleaved wood	54	56	64	70	67	62
Wallboardfabriker¹	<i>Fibreboard factories¹</i>	592	477	533	544	558	541
Massaved	<i>Pulpwood</i>						
av furu	of pine	341	277	315	329	328	318
» gran	» spruce	25	34	56	73	58	49
» lövträ	» broadleaved wood	31	14	28	22	6	20
div. klenvirke	small wood	195	152	134	120	166	154
Massafabriker¹	<i>Pulp mills¹</i>	17 147	16 491	17 421	19 826	20 851	18 347
Massaved	<i>Pulpwood</i>						
av furu	of pine	5 376	4 939	5 513	6 803	7 403	6 007
» gran	» spruce	10 736	10 229	10 817	11 239	11 283	10 860
» asp	» aspen	120	144	118	168	159	142
» björk	» birch	824	1 058	843	1 494	1 836	1 211
» annat lövträ	» other broadleaved wood	—	—	—	—	25	5
div. klenvirke	small wood	91	121	130	122	145	122

¹ Förbrukning av sågverksavfall redovisas i textavdelningen.
Consumption of sawmill waste is dealt with in chapter II.

*Tabellerna 22 och 23 har utgått fr. o. m. 1959.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lådämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1960¹. Länsvis

Production of sawn and planed goods in 1960. By counties

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i den officiella årliga industristatistiken ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — *Only enterprises which usually have at least five workers engaged.* Måttenhet: 1 000 m³ (nominellt)

Unit of measurement: 1 000 m³ (nominellt)

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och länsgrupp <i>County</i>	Ohyvlade plank etc. (av barrträd) ² <i>Un-planed planks etc. (coniferous)</i>	Bräd- o. plankstump, läkt, ribb, list, stav <i>Ends, statings, staves etc.</i>	Ämnen till stav, svarvning etc., spån för korgtillv. <i>Staves for cooperage etc.</i>	Bjälkar, sparrar, syllar <i>Balks and sleepers</i>	Virke av lövträd <i>Broad-leaved lumber etc.</i>	Lådämnen (sågade) <i>Box-board (sawn)</i>	Hyvlade bräder <i>Planed lumber</i>
Nb	472	—	—	7	—	—	26
Vb	466	9	4	12	0	—	44
Jtl	84	0	—	0	—	—	21
Vnr	644	12	—	2	—	0	26
Gvl	776	10	0	2	8	8	80
Kpb	504	6	0	16	1	16	106
Vrm	632	4	5	2	8	1	59
Ör	331	8	—	4	4	15	36
Vstm	221	1	—	5	2	0	46
Ups	179	2	—	3	3	6	24
Sth	138	1	0	6	0	2	73
Sdm	205	1	1	3	1	4	43
Ög	214	2	1	4	8	0	47
Skb	192	1	1	4	3	7	36
Äbg	211	9	1	8	1	1	53
Jkp	340	2	2	43	17	7	129
Krb	362	6	3	41	5	9	73
Klm	438	5	12	4	22	9	108
Gtl	12	0	—	3	—	—	11
Gbg	16	1	—	1	3	2	36
Hl	48	4	1	19	5	—	10
Bl	70	3	1	2	1	1	13
Krs	105	3	7	8	17	0	18
Mlm	25	—	2	7	14	1	8
I	938	9	4	19	0	—	70
II	728	12	—	2	—	0	47
III	1 280	16	0	18	9	24	186
IV	3 463	42	26	127	74	61	727
V	276	11	11	40	40	4	96
Riket <i>Entire country</i>	6 685	90	41	206	123	89	1 126
1959	5 532	103	26	214	90	98	945

¹ Uppgifter för 1961 ej tillgängliga vid årsbokens tryck.

² Därav lönsågning 159.

³ Därav Stockholms stad 37.

Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1961. Länsvis

Pulp and fibreboard production in 1961, By counties.

Måttenheter: 1 000 ton
Unit of measurement: 1 000 ton

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp <i>County</i>	Pappersmassa <i>Pulp</i>						Wallboard <i>Fibreboard</i>	
	Mekanisk ¹		Sulfit		Sulfat		Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1 000 ton <i>No. of running mills</i>
	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrtäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrtäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrtäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>		
Nb	1	25	—	—	2	198	1	..
Vb	3	172	1	56	1	38	2	..
Jtl	3	30	1	22	—	—	1	..
Vnr	4	213	9	593	7	628	5	..
Gvl	2	31	7	359	5	396	2	..
Kpb	2	155	4	104	1	27	—	—
Vrm	5	128	7	311	5	336	1	..
Ör	3	33	1	21	2	87	1	..
Vstm	—	—	1	14	—	—	1	..
Ups	—	—	1	40	1	84	1	..
Sth	2	153	1	35	—	—	—	—
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..
Ög	1	79	2	59	1	59	—	—
Skh	1	20	1	33	—	—	1	..
Åbg	5	77	5	119	2	45	—	—
Jkp	—	—	4	76	1	52	—	—
Krb	2	26	3	51	1	33	—	—
Klm	3	10	1	12	2	109	—	—
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	2	28	1	23	—	—	—	—
Hl	1	8	1	30	—	—	—	—
Bl	1	11	—	—	—	—	—	—
Krs	1	22	—	—	—	—	—	—
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—
I	4	197	1	56	3	236	3	133
II	7	243	10	615	7	628	6	182
III	4	186	11	463	6	423	2	50
IV	22	526	27	771	15	805	6	258
V	5	69	2	53	—	—	—	—
Riket	42	1 221	51	1 958	31	2 092	17	623
<i>Entire country</i>								
1960	43	1 147	52	1 898	31	1 949	17	614

¹ Därav halvkemisk massa 76 654 ton.

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1957—1961.

Exports of roundwood, sawnwood, veneers, board and pulp 1957—1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SITC- Rev ¹	Sortiment Assortment	Måtten- het Unit of measure- ment	1957	1958	1959	1960	1961	1957	1958	1959	1960	1961
			Kvantitet ² Quantity					Värde: 1 000 kr Value: 1 000 Sw. cr.				
241.1	Brännved och träavfall inkl. sågspån <i>Fuel wood incl. sawdust and wood waste</i> därav: thereof:	m ³ l.	36 160	49 262	127 334	1 665	277	647	710	1 325
241.2	Träkol <i>Charcoal</i>	—>—	131 005	7 061	18 361	21 202	17 819	1 562	133	488	461	404
241	Brännved och träkol <i>Fuelwood and charcoal</i>	—>—	32 263	33 932	29 761	33 909	32 628	2 216	2 424	2 214	2 369	2 407
242.1	Massaved, <i>Pulpwood</i>	1 000 m ³ f.	890,5	645,6	338,8	407,0	527,9	64 086	44 854	21 199	25 878	36 145
242.2	Sågtimmer och fanérstock av barrträd <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	—>—	105,5	145,7	201,0	206,3	212,4	15 367	19 345	20 927	28 311	31 011
242.3	Sågtimmer och fanérstock av lövträd <i>Sawlogs and veneer logs, non-coniferous</i>	—>—	25,9	41,7	9,3	21,8	12,2	2 473	2 932	1 324	1 706	966
242.4	Gruvstolpar, <i>Pitprops</i>	—>—	456,7	288,0	206,4	18,0	14,5	35 273	21 437	13 379	1 267	1 469
242.9	Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstol- par <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	—>—	52,6	48,0	126,2	123,0	124,3	10 889	8 435	14 450	14 546	13 980
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke <i>Wood in the round or roughly squared</i>	—>—	1 531,2	1 169,0	881,7	776,1	891,3	127 588	97 003	71 279	71 708	83 571
243.1	Järnvägs- och spårvägs- sliprar av trä <i>Railway sleepers (ties) whether sawn or not</i>	1 000 stds	9,6	6,5	3,1	2,7	2,7	9 518	5 946	2 336	1 994	2 149

Tab. 27 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
243.2	Sågade och hyvlade trävaror av barträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc. coniferous</i> därav: <i>thereof:</i>	1 000 stds	1 081,3	857,0	1 010,5	1 086,0	969,6	1 102 530	856 947	895 817	1 084 083	1 014 715
243.3	bjälkar och sparrar, <i>balks</i> Sågade och hyvlade trävaror av lövträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc. non-coniferous</i>	—>— 1 000 m ³ f.	25,0 13,6	31,1 14,0	37,2 9,0	42,7 11,5	43,6 12,7	17 673 3 976	21 019 3 796	23 701 2 669	29 565 4 169	30 985 4 630
243	Sågade eller hyvlade trävaror <i>Wood shaped or simply worked</i>	—>—	5 110,1	4 048,6	4 744,4	5 097,4	4 555,4	1 116 024	866 689	900 823	1 090 246	1 021 494
632.1 (del, part)	Lådämnen, <i>Boxboards</i>	1 000 stds	15,3	12,1	9,8	10,7	11,7	20 583	16 128	13 320	15 883	18 452
631.1	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm ³ <i>Veneer sheets with thickness 5 mm or less</i>	ton	2 527	2 848	2 616	3 019	2 842	7 226	8 612	8 456	9 406	9 421
631.2	Kryssfanér (plywood) och fanerat trä <i>Plywood, including wood faced with veneer sheets</i>	—>—	6 729	6 356	6 338	5 786	5 076	8 478	7 839	7 456	6 904	6 347
641.6	Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabiliska fibrer <i>Fibreboards and other building boards of wood pulp or of vegetable fibres</i>	—>—	339 825	349 747	395 703	417 641	415 732	154 681	152 491	170 519	181 074	173 582
	därav: <i>thereof:</i> hårda träfiberplattor <i>compressed (hard) fibreboard of wood</i>	—>—	358 705	379 725	371 841	149 250	158 128	147 965
	porösa träfiberplattor <i>non-compressed (insulating) fibreboard of wood</i>	—>—	34 774	37 259	43 178	20 207	22 540	25 179
631.4 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (chip-board)</i>	—>—	560	469	3 867	12 076	17 168	251	272	2 547	7 412	11 296

Tab. 27 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
251.2	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	412,8	345,1	360,3	413,4	413,1	161 016	119 390	117 941	137 770	136 945
251.5	Kemisk pappersmassa av annat material än trä <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	— ⁴	—	0,0	—	—	0,0	—	2	—	—	2
251.6	Dissolvingmassa <i>Dissolving grades</i>	— ⁴	363,0	316,5	341,3	415,7	371,1	335 742	279 813	287 464	354 316	319 056
251.7	Sulfatmassa exkl. dis- solvingmassa <i>Sulphate pulp excl. dis- solving grades</i>	— ⁴	849,6	883,1	1 094,4	1 201,2	1 091,0	590 717	583 224	665 265	752 617	700 630
	därav: <i>thereof:</i>											
	blekt, <i>bleached</i>	— ⁴	395,4	465,3	550,9	584,9	574,1	317 273	352 821	391 948	419 205	409 562
251.8	Sulfitmassa exkl. dis- solvingmassa <i>Sulphite pulp excl. dis- solving grades</i>	— ⁴	834,5	813,0	882,6	901,3	853,8	582 300	541 537	550 181	582 763	563 901
	därav: <i>thereof:</i>											
	blekt, <i>bleached</i>	— ⁴	356,0	398,6	466,1	475,4	467,5	282 091	298 868	323 719	341 077	333 884
251.9	Halvkemisk massa <i>Semi-chemical wood pulp</i>	— ⁴	—	—	0,0	0,0	2,0	—	—	5	5	898
251 ⁵	Pappersmassa, <i>Pulp</i>	— ⁴	2 459,9	2 357,7	2 678,6	2 931,6	2 731,0	1 669 775	1 523 965	1 620 859	1 827 470	1 721 433

¹ Förenta Nationernas reviderade varunomenklatur Standard International Trade Classification Revised (SITC-Rev.) — *The Revised Standard International Trade Classification (SITC-Rev.) drawn up by the United Nations.* ² 1 std motsvarar 4,672 m³f. — *One standard equals 4,672 m³f.* 1958 och tidigare högst 7 mm. — *1958 and before 7 mm or less.* ⁴ Torrtränkt vikt. — *Air dry weight.* ⁵ Exkl. 251.1. Pappersavfall och pappersmakulatur. — *Excl. 251.1. Paper waste and old paper.*

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1957—1961.
Imports of roundwood, sawnwood, veneers, board and pulp 1957—1961.

1 SITC- Rev ¹	2 Sortiment <i>Assortment</i>	3 Måtten- het <i>Unit of measure- ment</i>	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
			1957	1958	1959	1960	1961	1957	1958	1959	1960	1961
			Kvantitet ² <i>Quantity</i>					Värde: 1 000 kr <i>Value: 1 000 Sw. cr.</i>				
241.1	Brännved och träavfall inkl. sågspån <i>Fuel wood incl. sawdust and wood waste</i> därav: <i>thereof:</i> brännved <i>fuelwood</i>	m ³ l.	49 452	48 316	48 169	810	610	715	897	847
		»	44 318	33 761	19 586	20 339	22 303	720	519	406	458	604
241.2	Träkol <i>Charcoal</i>	»	1 046	537	132	275	685	102	87	36	72	89
241	Brännved och träkol <i>Fuelwood and charcoal</i>	»	49 584	48 591	48 854	912	697	754	968	936
242.1	Massaved <i>Pulpwood</i>	1 000 m ³ f.	298,8	273,4	315,0	603,3	1 224,0	17 615	14 973	15 707	34 553	69 765
242.2	Sågtimmer och fanérstock av barrträd <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	»	131,1	331,4	168,2	308,4	234,4	10 364	26 179	12 194	25 791	21 022
242.3	Sågtimmer och fanérstock av lövträd <i>Sawlogs and veneer logs, non-coniferous</i>	»	44,0	47,9	33,5	44,4	32,5	13 319	15 564	15 626	23 549	13 683
242.4	Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	»	0,0	—	—	—	2,1	1	—	—	—	100
242.9	Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstolpar <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	»	5,2	7,2	0,1	0,4	0,4	343	449	21	70	90
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke <i>Wood in the round or roughly squared</i>	»	479,1	659,9	516,0	956,5	1 493,4	41 642	57 165	43 386	83 963	104 660
243.1	Järnvägs- och spårvägssliprar av trä <i>Railway sleepers (ties) whether sawn or not</i>	1 000 stds	9,3	0,8	0,2	0,9	1,9	6 510	563	152	694	1 162

Tab. 28 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
243.2	Sågade och hyvlade trävaror av barrträ <i>Lumber sawn, planed, grooved, tongued etc., coniferous</i>	1 000 stds	10,4	18,5	26,9	36,1	36,2	9 330	13 522	17 987	28 974	31 127
	därav: thereof: bjälkar och sparrar <i>balks</i>	»	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	4	10	169	176	7
243.3	Sågade och hyvlade trävaror av lövträ <i>Lumber sawn, planed, grooved, tongued etc., non-coniferous</i>	1 000 m ³ f.	46,1	52,8	45,5	84,8	75,0	28 790	29 940	26 487	47 494	47 834
243	Sågade eller hyvlade trävaror <i>Wood shaped or simply worked</i>	»	188,1	142,8	172,2	257,7	252,8	44 630	44 025	44 626	77 162	80 124
632.1 (del, part)	Lådämnen <i>Boxboards</i>	1 000 stds	—	0,0	0,0	0,1	0,1	—	58	98	309	229
631.1	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm ³ <i>Veneer sheets with thickness 5 mm or less</i>	ton	2 162	2 377	2 657	3 922	3 422	9 689	10 967	12 322	21 473	19 918
631.2	Kryssfänér (plywood) och fanerat trä <i>Plywood including wood faeed with veneer sheets</i>	»	6 602	6 352	6 973	10 046	12 201	9 747	9 169	9 251	13 119	16 238
641.6	Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabiliska fibrer <i>Fibreboards and other building-boards of wood pulp or of vegetable fibres</i>	»	226	660	1 670	853	637	347	790	1 916	1 019	781
	därav: thereof: hårda träfiberplattor <i>compressed (hard) fibreboard of wood</i>	»	368	373	302	372	446	316
	porösa träfiberplattor <i>non-compressed (insulating) fibre-board of wood</i>	»	66	39	32	71	66	92
631.4 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (chipboard)</i>	»	3 571	4 702	6 504	6 387	4 569	2 904	3 709	4 570	4 261	3 091
251.2	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	—	0,4	0,4	—	0,4	—	81	79	—	173

Tab. 28 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
251.5	Kemisk pappersmassa av annat material än trä <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	1000 ton ⁴	0,9	0,6	0,5	0,3	0,5	845	936	662	586	913
251.6	Dissolvingmassa <i>Dissolving grades</i>	» ⁴	2,1	2,0	1,4	1,1	1,0	2 190	2 084	1 590	1 183	1 081
251.7	Sulfatmassa exkl. dissolvingmassa <i>Sulphate pulp excl. dissolving grades</i>	» ⁴	0,0	0,0	0,2	8,2	3,0	1	2	40	5 598	2 118
	däruv: <i>thereof:</i> blekt <i>bleached</i>	» ⁴	0,0	0,0	—	7,8	3,0	1	1	—	5 466	2 114
251.8	Sulfitmassa exkl. dissolvingmassa <i>Sulphite pulp excl. dissolving grades</i>	» ⁴	0,3	0,0	0,4	0,0	0,3	266	24	145	26	236
	däruv: <i>thereof:</i> blekt <i>bleached</i>	» ⁴	0,3	0,0	0,1	0,0	0,3	263	24	104	23	231
251.9	Halvkemisk massa <i>Semi-chemical wood pulp</i>	» ⁴	—	—	—	—	0,0	—	—	—	—	8
251 ⁶	Pappersmassa <i>Pulp</i>	» ⁴	3,3	3,0	2,8	9,7	5,3	3 301	3 128	2 521	7 383	4 529

¹ Se tab. 27, noterna 1—5. — See notes 1—5, table 27.

Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustri-produkter med fördelning på export- resp. importländer 1961.

Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8
SITC- Rev ¹	Sortiment <i>Assortment</i>	Export- resp. im- portland <i>Importing or ex- porting country</i>	Mått- enhet <i>Unit of mea- sure- ment</i>	Export		Import	
				kvan- titet <i>quan- tity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>	kvan- titet <i>quan- tity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>
242.1	Massaved <i>Pulpwood</i>	Norge	1 000 m ³ f.	485,9	33 147	203,7	13 406
		Finland	»	7,2	521	1 019,6	56 291
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	31,0	2 218	—	—
		Övriga	»	3,8	297	0,7	68
		Samtliga	»	527,9	36 145	1 224,0	69 765
242.2	Sågtimmer och fa- nérstock av barr- träd <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	Norge	»	35,2	2 913	23,4	2 018
		Finland	»	16,9	1 440	210,8	18 941
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	146,0	25 020	—	—
		Nederländerna	»	10,0	1 134	—	—
		Övriga	»	4,3	504	0,2	63
Samtliga	»	212,4	31 011	234,4	21 022		
242.3	Sågtimmer och fa- nérstock av lövträd <i>Sawlogs and veneer logs, non-coniferous</i>	Danmark	»	10,5	459	0,1	58
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	1,2	400	0,1	79
		Burma	»	—	—	2,0	2 342
		Elfenbenskusten	»	—	—	5,2	1 789
		Ghana	»	—	—	2,4	1 084
		Nigeria	»	—	—	11,2	2 805
		Gabon	»	—	—	5,1	1 568
		Övriga	»	0,5	107	6,4	3 456
		Samtliga	»	12,2	966	32,5	13 683
242.4	Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	Danmark	»	1,8	260	—	—
		Finland	»	—	—	2,1	100
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	4,8	332	—	—
		Storbritannien	»	2,8	247	—	—
		Cypern	»	5,1	628	—	—
		Övriga	»	0,0	2	—	—
		Samtliga	»	14,5	1 469	2,1	100
242.9	Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstolpar <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	Norge	»	24,5	3 033	0,1	8
		Danmark	»	13,2	1 423	0,0	6
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	53,5	4 150	0,0	0
		Nederländerna	»	12,9	1 378	—	—
		Storbritannien	»	11,5	2 202	—	—
		Övriga	»	8,7	1 794	0,3	76
Samtliga	»	124,3	13 980	0,4	90		

(Forts. på nästa sida)

Tab. 29 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8
243.2	Sågade och hyvla- de trävaror av barrträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., coniferous</i>	Norge	1 000 m ³ f.	179,1	39 959	0,8	246
		Danmark	»	587,2	122 045	0,0	1
		Finland	»	0,2	35	163,7	28 664
		Förbundsrepubl.	»	701,6	178 281	0,1	133
		Tyskland	»	830,2	173 639	—	—
		Nederländerna	»	122,5	31 461	—	—
		Belgien	»	1 395,2	301 127	—	—
		Storbritannien	»	29,6	6 831	—	—
		Irland	»	231,0	55 188	—	—
		Frankrike	»	141,0	30 786	—	—
		Spanien	»	26,6	7 512	—	—
		Italien	»	72,3	15 544	—	—
		Grekland	»	31,7	6 911	—	—
		Irak	»	27,9	6 927	—	—
		Algeriet	»	154,1	38 459	4,5	2 084
		Övriga	»	4 530,2	1 014 715	169,1	31 128
				Samtliga	»		
243.3	Sågade och hyvla- de trävaror av löv- trä <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., non- coniferous</i>	Norge	»	6,9	2 002	0,0	6
		Danmark	»	0,5	316	5,8	2 525
		Finland	»	0,7	673	1,1	405
		Förbundsrepubl.	»	—	—	4,4	2 407
		Tyskland	»	—	—	10,0	5 060
		Polen	»	0,6	71	0,0	36
		Nederländerna	»	3,0	1 252	0,1	54
		Storbritannien	»	—	—	6,5	3 568
		Jugoslavien	»	0,5	159	0,0	24
		Indien	»	—	—	5,2	5 202
		Burma	»	—	—	6,4	7 347
		Thailand	»	—	—	15,6	9 426
		Japan	»	—	—	2,5	1 716
		Ghana	»	0,5	157	17,4	10 058
Övriga	»	12,7	4 630	75,0	47 834		
		Samtliga	»				
632.1 (del, part)	Lådämnar <i>Boxboards</i>	Finland	»	—	—	0,5	229
		Storbritannien	»	53,0	17 818	—	—
		Övriga	»	1,8	634	—	—
		Samtliga	»	54,8	18 452	0,5	229
631.1	Fauér, kryssfauér (plywood) och fanerat trä	Norge	ton	557	2 052	146	303
		Danmark	»	1 776	2 581	1 792	6 358
631.2	<i>Veneer sheets and plywood incl. wood faced with veneer sheets</i>	Finland	»	346	1 797	9 031	10 222
		Förbundsrepubl.	»	1 827	5 030	3 176	10 873
		Tyskland	»	127	200	91	354
		Nederländerna	»	290	433	29	95
		Storbritannien	»	36	88	691	4 786
		Frankrike	»	2	4	158	1 516
		Italien	»	505	686	—	—
		Irak	»	469	486	—	—
		Ceylon	»	367	374	0	0
		Indonesien	»	377	414	—	—
		Port. Östafrika	»	735	744	—	—
		Britt. Östafrika	»	504	876	509	1 649
Övriga	»	7 918	15 768	15 623	36 156		
		Samtliga	»				
631.4 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (Chipboard)</i>	Norge	»	1 143	965	78	164
		Danmark	»	901	486	151	228
		Finland	»	—	—	2 885	1 722
		Förbundsrepubl.	»	9 396	6 014	1 094	798
Tyskland	»						

(Forts. på nästa sida)

Tab. 29 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8
631.4 (forts.)		Polen	ton	—	—	324	159
		Nederländerna	»	2 191	1 580	—	—
		Belgien	»	812	492	3	3
		Storbritannien	»	1 050	693	—	—
		Övriga	»	1 675	1 067	34	19
		Samtliga	»	17 168	11 297	4 569	3 093
641.6	Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabilis- ka fibrer	Danmark	»	23 649	9 906	0	0
		Finland	»	3	5	240	218
		Östtyskland	»	8 041	2 497	0	0
		Förbundsrepubl. Tyskland	»	44 218	17 340	31	44
		Nederländerna	»	41 207	17 516	—	—
		Storbritannien	»	128 889	54 736	4	4
		Frankrike	»	15 744	6 694	—	—
		Grekland	»	12 222	4 094	—	—
		Iran	»	6 196	2 761	—	—
		Canada	»	7 322	3 456	—	—
		U.S.A.	»	65 415	27 926	315	441
		Övriga	»	62 826	26 651	47	74
		Samtliga	»	415 732	173 582	632	781
251.2— 251.9	Pappersmassa Wood pulp	Norge	1 000 ton	32,0	19 139	0,8	403
		Danmark	»	46,8	26 866	0,0	1
		Sovjetunionen	»	25,2	22 362	—	—
		Förbundsrepubli- ken Tyskland	»	375,6	250 603	0,0	5
		Nederländerna	»	118,0	74 058	—	—
		Belgien	»	86,4	58 219	—	—
		Storbritannien	»	899,8	527 969	0,0	28
		Frankrike	»	327,4	204 314	—	—
		Spanien	»	67,5	43 559	—	—
		Italien	»	231,2	162 495	—	—
		Schweiz	»	53,4	37 225	—	—
		U.S.A.	»	154,5	99 383	4,5	4 080
		Argentina	»	42,7	23 935	—	—
		Australiska Statsf.	»	24,3	14 796	—	—
		Övriga	»	246,3	156 510	0,0	12
		Samtliga	»	2 731,1	1 721 433	5,3	4 529
251.2	därav: thereof: Slipmassa av trä (torrtäinkt vikt) Mechanical wood pulp (air dry weight)	Förbundsrepubl. Tyskland	»	17,6	5 731	—	—
		Nederländerna	»	21,2	7 084	—	—
		Storbritannien	»	238,2	79 577	—	—
		Frankrike	»	48,5	16 020	—	—
		Italien	»	12,0	3 924	—	—
		Argentina	»	10,2	3 158	—	—
		Övriga	»	65,4	21 451	0,4	173
		Samtliga	»	413,1	136 945	0,4	173
251.6	Dissolvingmassa (torrtäinkt vikt) Dissolving grades (air dry weight)	Sovjetunionen	»	23,3	20 753	—	—
		Förbundsrepubl. Tyskland	»	33,7	30 149	0,0	3
		Nederländerna	»	16,3	13 877	—	—
		Belgien	»	17,7	14 261	—	—
		Storbritannien	»	87,9	72 060	—	—
		Frankrike	»	42,1	36 442	—	—
		Italien	»	66,1	57 684	—	—
		Indien	»	13,2	10 958	—	—
		Övriga	»	70,8	62 872	1,0	1 078
		Samtliga	»	371,1	319 056	1,0	1 081

1	2	3	4	5	6	7	8
251.7	Sulfatmassa, annan än dissolvingmassa (torrtäinkt vikt) <i>Sulphate pulp excl. dissolving (air dry weight)</i>	Föbundsrepubl. Tyskland	1 000 ton	239,5	155 648	—	—
		Nederländerna	»	22,8	14 956	—	—
		Storbritannien	»	334,8	218 577	—	—
		Frankrike	»	121,4	75 188	—	—
		Spanien	»	26,1	16 524	—	—
		Italien	»	56,9	36 480	—	—
		Schwvez	»	32,0	21 001	—	—
		U.S.A.	»	102,4	69 103	3,0	2 114
		Övriga	»	155,1	93 153	0,0	4
		Samtliga	»	1 091,0	700 630	3,0	2 118
251.8	Sulfitmassa, annan än dissolvingmassa (torrtäinkt vikt) <i>Sulphite pulp excl. dissolving (air dry weight)</i>	Norge	»	24,5	15 394	0,3	226
		Danmark	»	26,1	16 303	—	—
		Föbundsrepubl. Tyskland	»	84,9	59 071	—	2
		Nederländerna	»	57,7	38 141	—	—
		Belgien	»	43,2	29 495	—	—
		Storbritannien	»	237,1	156 923	—	—
		Frankrike	»	115,4	76 664	—	—
		Spanien	»	29,4	18 967	—	—
		Italien	»	96,1	64 384	—	—
		U.S.A	»	46,8	28 532	0,0	4
		Övriga	»	92,6	60 027	0,0	4
Samtliga	»	853,8	563 901	0,3	236		

¹ Se not 1 till tab. 27!

Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar
1952—1961. Länsvis

Net value of wood cut in State forests in 1952—1961. By counties

Måttenhet: kr pr m³ sk.
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Nb	30:86	15:79	18:48	18:31	15:24	11:76	11:90	6:74	14:86	18:51
Vb	37:03	21:80	24:89	25:65	22:25	18:66	15:65	14:88	20:21	24:14
Jtl	35:42	22:45	23:38	27:25	20:58	18:69	14:93	11:89	14:84	19:30
Vnr	38:50	21:46	24:04	26:16	21:26	16:38	14:84	12:92	15:95	19:58
Gvl	45:40	28:33	21:66	22:98	25:66	25:15	23:19	18:72	21:70	23:87
Kpb	41:61	29:01	30:48	31:44	30:66	28:58	26:05	22:83	25:13	29:78
Vrm	48:90	39:07	44:34	44:60	35:62	36:22	30:67	28:49	32:16	33:47
Ör	49:20	29:06	30:68	31:10	29:84	27:64	26:42	19:97	25:89	23:97
Vstm	47:13	26:39	27:73	26:31	28:16	24:57	22:02	18:50	23:81	28:75
Ups	51:52	37:33	30:23	25:56	31:14	27:97	26:30	17:08	25:67	35:16
Sth	38:23	27:32	23:12	24:06	19:02	24:28	19:07	19:87	24:09	28:19
Sdm	46:59	42:45	39:06	42:80	40:31	37:87	31:85	33:07	35:91	37:48
Ög	47:49	41:13	39:32	42:62	38:02	35:28	30:68	29:85	36:82	36:85
Skb	54:37	40:61	40:19	41:23	37:23	37:87	34:11	32:52	36:44	40:14
Äbg	42:09	38:64	40:46	41:53	35:85	37:11	31:39	33:15	35:15	38:21
Jkp	49:10	49:36	52:49	50:12	43:13	44:09	37:50	38:59	42:75	45:61
Krb	53:25	41:16	43:69	41:64	40:88	42:32	37:38	36:59	41:08	43:35
Klm	42:15	41:43	43:51	43:63	38:31	42:29	34:48	38:60	40:96	38:79
Gtl	33:20	31:42	29:66	31:05	22:91	19:95	18:80	21:61	21:25	21:17
Gbg	39:21	24:09	26:02	28:47	30:50	29:51	25:79	18:88	23:20	27:44
Hl	41:44	34:07	38:02	39:92	35:40	34:61	29:06	33:06	35:16	35:93
Bl	35:49	30:84	35:24	36:47	30:63	38:29	36:56	39:39	39:37	42:22
Krs	40:78	36:32	36:20	39:08	33:71	34:56	32:89	36:53	38:18	38:80
Mlm	46:86	35:62	41:67	46:69	42:22	42:80	39:34	43:46	44:60	43:20
Riket Entire country	39:28	25:68	27:76	28:37	25:70	23:17	20:10	18:35	23:38	26:45

**Tabell 31 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1960/61. Såg-
timmer av furu och gran.**

Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous timber

D) Övre och mellersta Norrland

Ann.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet¹ och 16' medellängd fritt utsorterat. Körningskostnaden avser 2 km körväg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde Region	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f ³ to. <i>Gross prices in öre per f³to.</i>												Pris i öre per f ³ för mantel- volymen <i>Prices in öre per f³ of volume above f³to</i>
		5"	5½"	6"	6½"	7"	7½"	8"	8½"	9"	9½"	10"	10" o. grövre	
Torneälven— Piteälven	t g	183 —	192 —	204 198	215 201	230 204	241 207	249 209	258 212	265 214	276 221	283 224	294 278	98
Åbyälven— Kolabodaån	t g	184 —	193 —	205 199	216 202	231 205	242 208	250 210	259 213	266 215	277 222	284 225	295 229	99
Rickleån— Öreälven	t g	185 —	194 —	206 200	217 203	232 206	243 209	251 211	260 214	267 216	278 223	285 226	296 230	100
Leduån— Lögdeälven	t g	186 —	195 —	207 201	218 204	233 207	244 210	252 212	261 215	268 217	279 224	286 227	297 231	101
Nätraälven— Ljungan	t g	187 —	196 —	208 202	219 205	234 208	245 211	253 213	262 216	269 218	280 225	287 228	298 232	102

1	16	17	18	19
Prisområde Region	Omkostn. i öre per f ³ tr. <i>Costs in öre per f³tr.</i>			
	huggnig <i>cutting</i>	körning <i>transport</i>	gemens. kostn. <i>common costs</i>	summa <i>total</i>
	Timmer och massaved ob 3,0 f ³ tr. per bit			
Torneälven— Piteälven	28	31	19	78
Åbyälven— Kolabodaån	29	29	17	75
Rickleån— Öreälven	24	28	21	73
Leduån— Lögdeälven	23	29	21	73
Nätraälven— Ljungan	25	31	22	78

¹ För annan kvalitet än o/s var prisskillnaden följande:

	Tillägg för S- timmer, tall	Avdrag för V tall gran
å toppeylinderns värde	25 %	30 % 20 %
(å hela stockvolymens värde	20 »	25 » 15 »)

Tabell 31a. (forts.).

II) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller, där ej annat anges, timmer av o/s kvalitet, obarkat utom för Värmland, där priserna avser helbarkat timmer. Körningskostnaderna avser genomsnittlig väglängd i resp. prisområden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde (flodområde resp. län) Region	Stoc- karnas medel- längd Aver- age length of logs	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f ³ to. (Ljusnan per f ³ fl)								Omkostn. i öre per f ³ to. (Ljusnan per f ³ fl, Vrm per f ³ mi) Costs in öre per f ³ to.			
			Gross prices in öre per f ³ to.								hugg- ning cult- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12" o. öfvre				
Ljusnan (Marmen)	16'	t g	— —	190 —	215 175	235 195	255 215	275 235	290 245	290 245	16	28	23	67
Gvl Gästrikl. bilväg	15'	t g	200 200	240 220	260 225	290 230	310 235	330 240	350 245	350 245				
Kpb huvudälv bilväg	15'	t g	— —	250 235	270 240	300 245	320 250	340 255	365 260	365 260	23	33	27	83
Vrm huvudälv bilväg	15'	t g	251 241	256 246	262 252	266 256	271 261	276 266	280 270	280 270				
Ör »	14'—15'	t g	— —	235 215	255 225	275 235	290 250	305 260	325 270	345 270	19	29	24	72
Vstm »	14,5' 15'	t g	— —	240 225	260 230	280 235	300 240	320 245	350 250	350 250				
Ups »	14,5'—15' 15'—16'	t g	236 205	250 210	263 215	284 225	304 230	324 235	344 240	344 240	19	25	23	67
Sth »	14,3'—15' 15'—16'	t g	236 193	250 209	263 215	284 220	304 226	324 231	344 237	344 237				
Sdm »	14,3'—15' 15'—16'	t g	236 193	250 209	263 215	284 220	304 226	324 231	344 237	344 237	17	25	19	61
Ög »	14'	t g	200 200	220 210	260 225	275 240	290 250	310 260	330 270	340 275				
Skb »	14,3'	t g	225 200	240 205	255 210	270 220	280 235	290 245	310 260	310 260	19	26	23	68
Äbg. Dal norra, bilväg (kanalsjö, + 7 öre)	14'	t, g	213	225	231	235	241	245	248	248				
» södra, bilväg	13'—14' 14'	t ² g	— —	190 200	200 210	210 220	215 230	220 245	225 265	225 265				
» Västerg. »	13'—14'	t, g	215	230	245	260	275	290	300	300				
Jkp »	12'—14'	t g	220 200	250 210	280 220	250 235	310 250	325 265	345 280	350 280	23	26	18	67
Krb »	13' 13,5'	t g	180 170	230 220	270 230	235 245	300 260	315 275	340 290	350 300				

Tabell 31 a (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Klm	bilväg	13'	t	200	230	270	285	300	325	340	350				
		13,5'	g	190	215	230	245	255	265	275	290	19	26	16	61
Gtl	»	14'	t	170	190	210	230	255	280	300	315	24	26	12	62
			g	140	160	170	180	190	205	230	230				
Gbg	»	14'	t, g	—	200	210	220	230	245	265	265	23	22	25	70
Hl ³	»	13'—14'	t, g	200	200	220	230	245	260	275	275	21	26	13	60
Bl	»	13'	t	175	225	265	280	295	310	335	345				
		14'	g	175	225	235	250	265	280	295	305	22	26	18	66
Krs ⁴	»	13'	t, g	200	210	235	240	250	255	260	265	22	26	23	71
Mlm ⁴	»	13'	t	200	200	240	240	250	250	260	260	18	18	17	53
		14'	g	220	220	260	260	270	270	280	280				

Anm.: För annan kvalitet än o/s gäller följande tillägg eller avdrag, i procent.

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V		Avdrag för VI	
		t	g	t	g
Ljusnan	20	25	20	5—	5—
Gvl, (Gtr) Kpb	25	30	20	45	35
Vrm	30	25	15	5—	5—
Ör	40	30	15	45	40
Vstm	40	30	20	45	35
Ups	48	33	20	47	40
Sth, Sdm	48	37	23	60	45
Ög	50	30	20	50	40
Skb	30	30	15	45	45
Äbg, Dalsland, norra	—	20	15	5—	5—
» » , södra	—	2—	20	6—	35
» , Västergötland	(30)	30	15	35	35
Jkp	50	35	20	50	50
Krb	30	25	15	40	40
Klm	30	25	15	40	35
Gtl	—	40	20	60	45
Gbg	—	25	25	35	35
Hl	—	15	15	30	30
Bl	30	25	15	40	40

¹ Priserna i första kolumnen gällde 5½". För övriga diametrar i halva tum betalades pris mellan de för angränsande heltum angivna. Obarkat timmer mottogs vid bilväg till 8 öre lägre pris än för helbarkat.

² Gemensamt pris för o/s och V:s.

³ För större eller bättre partier ca 10 % högre priser.

⁴ Medelpriser för genomsnittskvalitet.

⁵ Ingen notering, utskottskvalitet mottogs som regel icke.

⁶ 35 % lägre än det gemensamma priset för o/s och V.

Tabell 31 b. Bruttopriser för drivningsåret 1961/62.
Sågtimmer av furu och gran

Gross prices during the felling-season 1961/62. Coniferous timber

I. Övre och mellersta Norrland

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet¹ och 16' medellängd fritt ut-sorterat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde Region	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f ³ to. Gross prices in öre per f ³ to.												Pris i öre per f ³ för mantel- volymen Prices in öre per f ³ of vol- ume above f ³ to.
		5"	5½"	6"	6½"	7"	7½"	8"	8½"	9"	9½"	10"	10½" o. gröv- re	
Torneälven	t	183	192	204	215	230	241	249	258	265	276	283	294	98
—Piteälven	g	—	—	—	—	204	207	209	212	214	221	224	228	
Abyälven	t	184	193	205	216	231	242	250	259	266	277	284	295	99
—Kolabodafn	g	—	—	—	—	205	208	210	213	215	222	225	229	
Rickleån	t	185	194	206	217	232	243	251	260	267	278	285	296	100
—Öreälven	g	—	—	—	—	206	209	211	214	216	223	226	230	
Leduån	t	186	195	207	218	233	244	252	261	268	279	286	297	101
—Lögdeälven	g	—	—	—	—	207	210	212	215	217	224	227	231	
Nätraälven	t	187	196	208	219	234	245	253	262	269	280	287	298	102
—Ljungan	g	—	—	202	205	208	211	213	216	218	225	228	232	

¹ För annan kvalitet än o/s var prisskillnaden följande:

	Tillägg för S- timmer, tall	Avdrag för V	
		tall	gran
å toppcylinderns värde	25 %	30 %	20 %
(å hela stockvolymens värde	20 »	25 »	15 »)

Utskottskvalitet mottogs som regel icke.

Tabell 31 b (forts.)

II. Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller där ej annat anges, timmer av o/s kvalitet, obarkat utom i Värmland, där priserna avser helbarkat timmer.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Prisområde (flodområde resp. län) Region	Stockar- nas me- dellängd Average length of logs	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f ³ to. (Ljusnan per f ³ fl.) Gross prices in öre per f ³ to.							
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12" och grövre
Ljusnan (Marmen)	16'	t g	— —	190 —	215 175	235 195	255 215	275 235	290 245	290 245
Gvl, Gästrikl. bilväg	15'	t g	200 200	240 220	260 220	290 230	310 230	330 240	350 240	350 240
Kpb huvudälv	15'	t g	— —	250 230	270 235	300 240	320 245	340 250	365 250	365 250
bilväg	15'	t g	— —	235 215	255 220	285 225	305 230	325 235	350 235	350 235
Vrm, huvudälv	15'	t g	1251 1241	256 246	262 252	266 256	271 261	276 266	280 270	280 270
bilväg	15'	t g	1243 1233	248 238	254 244	258 248	263 253	268 258	272 262	272 262
Ör »	14'—15'	t g	— —	225 205	245 215	265 220	280 225	295 230	315 235	335 235
Vstm »	14,5' 15'	t g	— —	240 220	260 225	280 230	300 235	320 240	350 245	350 245
Ups »	14,3' 15'	t g	245 205	260 210	273 215	295 225	317 230	325 235	345 240	345 240
Sthlm, Sdm »	14,3' 15'	t g	266 220	280 220	294 220	308 220	322 226	336 231	350 231	350 231
Ög »	14'	t g	195 195	215 210	245 220	260 230	275 245	295 250	315 260	330 260
Skb »	14,3'	t g	225 200	240 205	255 210	270 220	280 235	290 245	310 255	310 255
Äbg, Dal n:a, bilväg (kanalsjö 7 öre mer)	14'	t, g	1213	225	231	235	241	245	248	248
Dal s:a, bilväg	13'—14' 14'	t ² g	— —	190 200	200 210	210 220	215 230	220 245	225 265	225 265
Västergötl. »	13'—14'	t, g	205	215	230	245	260	270	280	280
Jkp »	12'—14'	t g	200 190	230 200	260 215	280 230	295 245	310 260	335 270	335 270
Krb »	13' 14'	t g	220 195	220 215	250 225	270 240	285 250	300 260	320 270	330 285
Klm »	13' 14'	t g	200 195	220 205	260 220	275 235	290 245	310 255	330 260	340 275
Gtl »	14'	t g	170 140	190 155	210 165	230 180	255 190	280 200	300 210	315 210

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Gbg	bilväg	13'	t	—	190	200	210	215	220	225	225
		14'	g	—	200	210	220	230	245	265	265
HI ³	»	13'—13,5'	t, g	190	200	220	230	245	260	275	275
Bl	»	13'	t	200	220	250	270	285	300	320	330
		13,5'	g	195	215	225	240	250	260	270	285
Krs ⁴	»	13'	t, g	190	200	225	235	245	250	255	255
Malm ⁴	»	13'	t	185	185	225	225	240	240	250	250
		14'	g	215	215	255	255	270	280	280	280

Anm.: För annan kvalitet än o/s gällde följande tillägg eller avdrag, i procent.

	Tillägg för S- timmer	Avdrag för V		Avdrag för VI	
		t	g	t	g
Ljusnan	20	25	20	5—	5—
Gvl, (Gästrikland) Kpb	25	30	20	45	35
Vrm	30	25	15	5—	5—
Ör	31	33	19	48	43
Vstm	30	30	20	45	35
Ups	46	36	20	6—	6—
Sth, Sdm	43	43	23	61	45
Ög	40	30	20	40	40
Skh	30	30	15	45	45
Äbg, Dal norra	—	20	15	5—	5—
» södra	30	2—	20	7—	35
Västerg.	30	30	15	35	35
Jkp	50	35	20	50	50
Krb ⁵	40	25	15	40	35
Klm ⁵	30	30	18	40	40
Gtl	—	40	20	60	45
Ghg	—	2—	20	7—	35
Hl	—	—	—	—	—
Bl ⁵	30	25	15	35	35

¹ Priserna i första kolumnen gällde 5½". För övriga diametrar i halva tum betalades pris mellan de för angränsande hel-tum angivna. Obarkat timmer mottogs vid bilväg till 8 öre lägre å-pris än för helbarbat.

² Gemensamt pris för o/s och V:a.

³ För större och bättre partier ca 10 % högre priser.

⁴ Medelpriser för genomsnittskvalitet.

⁵ Ingen notering, utskottskvalitet mottogs som regel icke.

⁶ Enhetspris 125 öre för utskottstimmer.

⁷ 35 % lägre än det gemensamma för o/s och V:a.

⁸ Kvalitetsrabatterna ungefärliga och har varierat med diametern.

Tabell 32 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1960/61.

Massaved av barrträd

Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous pulpwood.

Anm.: Priserna gäller Torneälven—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges — leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³t. avser helbarkat virke. Huggningskostnad söder om Ljungans flodområde inkluderar helbarkning. Körningskostnaderna avser: Torneälven—Ljusnan 2 km och i övriga prisområden genomsnittlig väglängd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Prisområde (flodområde resp. län) Region	Mått-enhet Unit used	Vir-kes-längd Length of logs	Bruttopriser i kr per måttenhet Gross prices in Sw. cr. per unit				Omkostn. i kr per måttenhet Costs in Sw. cr. per unit								
			Sulfitved Sulphite wood		Sulfatved Sulphate wood		Flottn. bränn-ved.... fuel wood	hugg-ning cutt-ting	kör-ning trans- port	ge-mens- kostn. com-mon costs	sum-ma total				
			hb.	ob.	hb.	ob.									
Torneälven—Pite-älven	f ³ tr.	—	1: 70	1: 55	1: 57	1: 42	1: 26	} se under timmer, tab. 31 a							
Abyälven—Kola-bodaån	»	—	1: 71	1: 56	1: 58	1: 43	1: 27								
Rickleån—Öre-älven	»	—	1: 72	1: 57	1: 59	1: 44	1: 28								
Leduån—Lögde-älven	»	—	1: 73	1: 58	1: 60	1: 45	1: 29								
Nätraälven—Ljusnan	»	—	1: 74	1: 59	1: 61	1: 46	1: 30								
Ljusnan (fritt Mar-men)	f ³ mi.	10½'	1: 84	—	1: 66	—	1: 25	0: 51	0: 30	0: 23	1: 04				
Vrm, huvudälv	»	—	1: 89	—	1: 59	—	—	0: 40	0: 27	0: 23	0: 90				
bilväg	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—				
Äbg, »	»	—	1: 82	—	1: 55	—	—				
Gbg, »	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—				
			prima	sekunda	prima	sekunda									
Gvl Gästrickl., bilv.	m ³ t.	3 m	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —	12: 60	6: 05	4: 20	22: 85				
Kpb huvudälv	»	»	46: —	32: 25	37: 50	26: 25	24: —	} 12: 70	} 7: 25	} 4: 95	} 24: 90				
n. delen bilv.	»	»	43: —	30: —	34: 50	24: 25	22: —								
s. delen »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —								
Vrm »	»	»	45: 50	31: 90	38: —	26: 60	—				
Ör »	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	} 12: 85	} 6: 45	} 4: 75	} 24: 05				
»	»	3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—								
Vstm n. delen »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	—	} 12: 55	} 5: 75	} 3: 95	} 22: 25				
s. »	»	»	46: 25	32: 25	36: —	26: 60	—								
Ups n. »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: —	—	} 11: 80	} 5: 90	} 4: 10	} 21: 80				
s. »	»	»	46: 25	32: 25	36: —	25: —	—								
Sth »	»	»	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—	} 12: 95	} 5: 30	} 3: 70	} 21: 95				
»	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—								
Sdm »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	} 11: 35	} 5: 45	} 3: 80	} 20: 60				
»	»	3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—								
Ög »	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	12: 80	5: 70	3: 60	22: 10				
Skb »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	12: 75	5: 45	4: 50	22: 70				
Äbg, Dal	»	»	47: 30	33: —	38: 80	27: 20	—	} 11: 85	} 6: 40	} 4: 55	} 22: 80				
Västerg. »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—								
Jkp »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—	11: 35	4: 95	2: 95	19: 25				
Krb »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—	11: 45	4: 45	3: 25	19: 15				
Klm »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—	11: 65	4: 95	2: 90	19: 50				
Gtl »	»	2-3 m	47: 75	..	34: —	..	—	11: 85	5: 30	2: 20	19: 85				
Gbg »	»	2 m	47: 30	33: —	38: 80	27: 20	—	12: 15	5: 25	4: 95	22: 35				
HI »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	11: 70	5: —	3: 25	19: 95				
BI »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—	12: 75	5: 50	2: 80	21: 05				
Krs »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—	13: 40	4: 85	3: 75	22: —				
Mlm »	»	»	48: —	35: —	39: —	28: —	—	14: 10	4: 35	3: 85	22: 30				

Tabell 32 b. Bruttopriser för drivningsåret 1961/62.
Massaved av barrträd.

Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous pulpwood.

Anm.: Priserna gäller Torneälven—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges
— leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³t. avser helbarkat virke.

1	2	3	4	5	6	7	8		
Prisområde (flod- område resp. län) Region	Måtten- het Unit used	Virkes- längd Length of logs	Bruttopriser i kr per måttenhet Gross prices in Sw. cr. per unit				flottn. brännved fuelwood		
			sulfitved sulphite wood		sulfatved sulphate wood				
			hb	ob	bb	ob			
Torneälven	f ³ tr.	—	1: 70	1: 55	1: 57	1: 42	1: 26		
—Piteälven		—	1: 71	1: 56	1: 58	1: 43	1: 27		
Abyälven		—	1: 72	1: 57	1: 59	1: 44	1: 28		
—Kolabodaån		—	1: 73	1: 58	1: 60	1: 45	1: 29		
Rickleån		—	1: 74	1: 59	1: 61	1: 46	1: 30		
—Öreälven		—	1: 84	—	1: 66	—	1: 25		
Leduån		—	1: 89	—	1: 59	—	—		
—Lögdälven		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
Nätraälven		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
—Ljungan		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
Ljusnan	f ³ mi.	10½'	1: 82	—	1: 52	—	—		
(fritt Marmen)		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
Vrm, huvudälv		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
hiltväg		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
Äbg		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
Gbg		—	1: 82	—	1: 52	—	—		
				prima	sekunda	prima	sekunda		
Gvl, Gästr., bilv.		m ³ t.	3 m	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —	
Kpb huvudälv			»	»	46: —	32: 25	37: 50	26: 25	24: —
n:a delen bilv.			»	»	43: —	30: —	34: 50	24: 25	22: —
s:a »	»		»	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —	
Vrm	»		»	45: 50	31: 30	38: —	26: 60	—	
Ör	»		2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—	
»	»		3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—	
Vstm	»		»	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—	
Ups, n:a »	»		»	44: 50	31: 25	36: —	25: —	—	
s:a »	»		»	46: 25	32: 25	36: —	25: —	—	
Sth	»	»	46: 25	32: 25	36: —	25: —	—		
»	»	2 m	47: 25	33: —	37: —	26: —	—		
Sdm	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—		
»	»	3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—		
Ög	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—		
Skb	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—		
Äbg Dal	»	»	47: 30	33: —	38: 80	27: 20	—		
Västerg.	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—		
Jkp	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—		
Krb	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—		
Klm	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—		
Gtl	»	2—3 m	47: 25	33: —	33: —	27: —	—		
Gbg	»	2 m	47: 30	33: 10	38: 80	27: 20	—		
Hl	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—		
Bl	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—		
Krs	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—		
Mlm	»	»	48: 50	35: 50	39: —	27: 25	—		

Tabell 33 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1960/61. Brännved

Gross prices during the felling-season 1960/61. Fuelwood.

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.
Körningskostnaderna avser genomsnittlig väglängd i resp. län.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län County	Bruttopriser i kr per m ³ t. Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.			Omkostnader i kr per m ³ t. Costs in Sw. cr. per m ³ t.				
	björk birch		harrved coniferous	pannved	huggning cutting	körning transport	gem. kostnader common costs	summa total
	prima	sekunda	prima					
Nh	27:—	23:—	..	20:—	13:—	7:—	3:—	23:—
Vb lappmark ...	26:—	23:—	21:—	17:—	13:—	7:—	2:50	22:50
kustland ...	27:—	23:—	23:—	20:—				
Jtl (Östersund)	37:—	33:—	..	32:—
Vnr	12:—	5:50	2:50	20:—
Gvl (Gästrik.)	11:—	5:25	2:75	19:—
Kph	12:—	5:60	2:55	20:15
Vrm	25:—	18:—	11:10	6:85	2:85	20:80
Ör	10:25	6:15	2:35	18:75
Vstm	18:—	16:—	16:—	14:—	10:40	5:80	1:90	18:10
Ups	25:—	20:—	20:—	17:—	11:—	5:25	2:30	18:55
Sth	21:—	17:—	17:—	14:—	9:75	5:30	2:25	17:30
Sdm	21:—	17:—	17:—	15:—	9:75	5:10	2:20	17:05
Ög	20:—	16:—	..	14:—	10:40	5:75	2:40	18:55
Skb	24:—	19:—	..	15:—	10:—	5:60	2:50	18:10
Äbg, Dal	25:—	20:—	..	17:—	10:70	5:75	3:40	19:85
Västergötl.	23:—	17:—	..	15:—				
Jkp	21:—	18:—	17:—	13:—	8:90	5:20	2:20	16:30
Krb	23:—	15:—	9:05	4:65	2:05	15:75
Klm	24:—	19:—	..	15:—	10:50	5:70	1:60	17:80
Ghl	25:—	..	20:—	17:—	10:10	5:40	1:60	17:10
Gbg	25:—	19:—	..	18:—	10:25	5:30	2:60	19:15
Hl	20:—	16:—	16:—	12:—	9:35	5:30	1:95	16:60
Bl	22:—	16:—	15:—	14:—	9:10	4:65	2:65	16:40
Krs	20:—	14:—	..	12:50	9:50	5:—	3:20	17:70
Mlm	19:—	14:—	16:—	14:—	9:30	4:20	1:50	15:—

Tabell 33 b. Bruttopriser för drivningsåret 1961/62. Brännved

Gross prices during the felling-season 1961/62. Fuelwood.

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.

1	2	3	4	5
Län County	Bruttopriser i kr per m ³ t. <i>Gross prices in Sw. cr. per m³t.</i>			
	björk <i>birch</i>		barrved <i>coniferous</i>	pannved
	prima	sekunda	prima	
Nb	28: 50	24: 50	..	23: 50
Vb lappmark	27: —	24: —	22: —	17: —
kustland	28: —	24: —	24: —	20: —
Jtl (Östersund)	38: —	34: —	..	30: —
Vrm	27: —	20: —
Vstm	18: —	16: —	16: —	14: —
Ups	25: —	20: —	20: —	17: —
Sth	22: 50	21: —	20: —	16: —
Sdm	24: —	22: —	22: —	19: —
Ög	23: —	19: —	..	16: —
Skb	26: —	21: —	..	16: —
Äbg Dal	28: —	21: —	..	18: —
Västergötland	25: —	20: —	..	17: —
Jkp	25: —	20: —	20: —	17: —
Klm	21: 50	18: —	18: —	14: 50
Gtl	25: —	..	22: —	18: —
Gbg	26: —	19: —	..	18: —
Hl	22: —	17: —	16: —	14: —
Bl	25: 50	20: —	16: 50	15: —
Krs	20: 50	14: —	..	13: 50
Mlm	20: —	15: —	17: —	15: —

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster i kr (vägda genomsnitt¹), avverkningssäsongerna 1957/58—1961/62. Länsvis.

Average daily wages (weighed averages¹) of forest workers in the felling-seasons 1957/58—1961/62. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	Huggare Woodcutters					Körare Hauliers				
	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Nb	44	45	48	53	60	81	80	85	94	99
Vb	43	44	46	50	54	80	79	82	86	92
Jtl	39	37	38	43	47	69	66	67	72	77
Vnr	40	40	39	42	47	73	73	73	76	83
Gvl	40	40	43	48	49	71	67	73	78	82
Kpb	48	48	51	54	62	67	65	70	71	82
Vrm	39	37	38	48	47	69	61	66	71	78
Ör	36	38	40	46	50	53	55	57	61	69
Vstm	39	40	41	46	49	60	60	57	64	67
Ups	35	36	38	39	42	60	58	61	69	74
Sth ²	36	34	37	39	43	54	53	58	65	74
Sdm	35	35	41	40	44	46	50	55	63	69
Ög	34	35	37	42	45	49	52	51	60	62
Skb	33	35	41	46	49	46	46	54	57	64
Äbg	33	34	38	42	43	49	51	55	59	61
Jkp	33	34	46	45	49	50	49	50	62	68
Krb	37	38	41	46	48	55	56	61	71	74
Klm	34	37	39	43	48	49	51	53	56	69
Gtl ²	27	31	40	40	—	44	50	55	60	—
Gbg	37	38	41	46	51	51	53	58	56	65
Hl	31	33	35	40	50	48	47	50	56	65
Bl	38	43	50	55	60	55	58	80	80	80
Krs	35	40	45	48	53	50	53	65	67	67
Mlm	33	37	40	42	43	50	55	70	65	71
Riket	41	42	45	49	54	70	70	73	79	85
<i>Entire country</i>										
Index basår Basic year 1957/58	102	105	112	122	132	103	103	104	116	121

¹ Vägda med avverkade kvantiteter. — *Weighed with felled quantities.*

² Fr. o. m. 1 januari 1962 ingår Gotlands revir i Stockholms revir. — *The county of Gotland is included in the county of Stockholm in these statistics from January 1, 1962.*

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1961—1962 vid domänverket och 54 större skogsbolag.

Number of forest workers in State forests and in 54 of the largest companies' forests in 1961 and 1962.

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra tisdagen i angiven månad.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsgivare <i>Employers</i>	Månad och år <i>Month and year</i>	Antal arbetare sysselsatta i <i>Number of workers employed in</i>				
		avverkningsarbete ¹ <i>logging</i>		skogs- vårds- arbeten ²	anlägg- nings- arbeten ³	samtliga <i>all</i>
		total	därav körning <i>of which hauling</i>	<i>silvi- culture</i>	<i>road building</i>	
Domänverket <i>State Forest Service</i>	febr. 61	13 060	3 782	16	238	13 314
	» 62	12 692	3 883	28	236	12 956
	maj 61	5 608	1 155	2 982	392	8 982
	» 62	6 498	1 412	2 106	463	9 067
	aug. 61	4 296	831	4 099	905	9 300
	» 62	4 463	737	3 807	892	9 162
	nov. 61	9 244	2 010	510	689	10 443
	» 62	8 259	1 700	847	654	9 760
Skogsbolagen <i>Companies</i>	febr. 61	44 783	15 978	29	607	45 419
	» 62	42 969	15 318	60	615	43 644
	maj 61	25 266	4 546	6 916	674	32 856
	» 62	24 958	5 317	2 586	612	28 156
	aug. 61	21 074	1 804	5 666	950	27 690
	» 62	19 758	1 767	5 101	964	25 823
	nov. 61	33 631	7 560	942	1 148	35 721
	» 62	28 494	6 571	1 062	754	30 310
Summa <i>Total</i>	febr. 61	57 843	19 760	45	845	58 733
	» 62	55 661	19 201	88	851	56 600
	maj 61	30 874	5 701	9 898	1 066	41 838
	» 62	31 456	6 729	4 692	1 075	37 223
	aug. 61	25 370	2 635	9 765	1 855	36 990
	» 62	24 221	2 504	8 908	1 856	34 985
	nov. 61	42 875	9 570	1 452	1 837	46 164
	» 62	36 753	8 271	1 909	1 408	40 070

¹ Utsyning, stämpling, huggning, körning samt flottning i egen regi. — *Marking, felling, hauling and floating with own labour.*

² Hyggesrensning, markberedning, skogsodling, röjning, skogsdikning och plantskolearbeten. — *Removal of waste, scarification, planting and sawing, thinning, ditch draining and nursery work.*

³ Skogsvägbyggnader samt uppförande av arbetarbostäder i egen regi. — *Forest road building and workers' housing with own labour.*

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1961.

Personnel employed in floating activity and number of day-works performed in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Förvaltningspersonal Administrative personnel	Antal sysselsatta arbetare ¹ <i>No. of workers employed in</i>						Av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken 1000-tal ¹ <i>No. of day-works performed by workers</i>		
		i flottn.-arbete m. m. <i>in floating etc.</i>			vid skiljen <i>in sorting</i>			i flottningsarbete <i>in floating</i>	vid skiljen <i>in sorting</i>	summa <i>total</i>
		omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>	omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>			
<i>Övre Norrbygden</i>	75	1 456	1 000	265	277	919	898	89	80	169
Torneälven	14	410	284	59	146	392	376	23	32	55
Kalixälven	24	585	351	54	60	180	180	30	25	55
Råneälven	2	150	60	15	10	53	50	5	2	7
Luleälven	14	29	140	71	11	160	157	20	15	35
Piteälven	19	282	165	66	50	134	135	11	6	17
Övriga <i>Other</i>	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Nedre Norrbygden</i>	68	1 002	1 314	235	19	919	750	98	58	156
Åby o. Byske älvarna ...	9	25	151	54	9	77	82	9	6	15
Skellefteälven	11	86	228	72	10	178	178	17	16	33
Umeälven	32	514	608	82	—	485	485	53	31	84
Öreälven	1	128	30	3	—	68	—	6	2	8
Lögdeälven	1	60	39	5	—	93	—	5	2	7
Gideälven m. fl.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nätra älvarna	1	59	213	4	—	13	—	4	0	4
Övriga <i>Other</i>	10	130	45	15	—	5	5	4	1	5
<i>Mellanbygden</i>	157	2 318	1 841	751	313	1 159	1 026	193	125	318
Ångermanälven	52	864	886	294	62	640	564	65	69	134
Indalsälven	264	600	444	164	194	288	227	59	32	91
Ljungan	228	586	398	182	30	195	200	49	21	70
Harmångersån	3	91	18	18	—	—	—	7	—	7
Delångersån	9	177	95	93	27	36	35	13	3	16
Övriga <i>Other</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Österbygden</i>	130	2 360	659	353	425	917	767	152	86	238
Ljusnan	61	1 284	248	133	85	440	470	58	37	95
Testeboån	—	29	34	13	—	4	—	3	0	3
Dalälven	67	1 047	377	207	340	473	297	91	49	140
Olandsån	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga <i>Other</i>	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Söderbygden</i>	6	11	8	8	—	—	—	1	—	1
<i>Västerbygden</i>	65	1 167	421	192	293	402	331	88	45	133
Nissan	4	2	3	2	—	—	—	0	—	0
Klarälven	27	517	139	77	159	216	225	61	27	88
Norsälven	13	486	157	52	134	155	75	20	17	37
Byälven	8	53	44	22	—	8	11	3	1	4
Upperudsälven ³	6	42	64	25	—	20	20	1	0	1
Örekilsälven	2	10	10	10	—	—	—	1	—	1
Övriga <i>Other</i>	5	57	4	4	—	3	—	2	0	2
Riket 1961	501	8 314	5 243	1 804	1 327	4 316	3 772	621	394	1 015
<i>Entire country</i> 1960	508	9 166	5 771	2 261	1 134	4 190	2 884	693	395	1 088

¹ Antalet sysselsatta arbetare jämte fullgjorda dagsverken är delvis approximativt beräknade. — *Number of workers engaged and number of day-works performed by workers are partly estimated.*

² För Ljungan och Indalsälven delvis gemensam förvaltningspersonal. — *Ljungan and Indalsälven share some of the administrative personnel.*

³ Delvis separatflottning, varvid antalet sysselsatta jämte dagsverken icke redovisats. — *Partly private floating, for which the number of workers engaged and the number of day-works performed by workers have not been reported.*

Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1960—1962¹*Labour-exchange activities in forestry in 1960—1962.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Månad Month	Lediga platser Vacancies			Tillsatta platser Placements			Tillsatta platser på 100 lediga No. of placements per 100 vacancies		
	1960	1961	1962	1960	1961	1962	1960	1961	1962
Januari	4 276	4 142	3 312	3 119	2 773	2 522	72	67	76
Februari	3 239	3 100	2 377	2 327	1 882	1 665	72	61	70
Mars	2 074	2 182	1 921	1 600	1 628	1 510	77	75	79
April	2 184	2 749	1 436	1 874	2 102	1 214	86	76	85
Maj	5 139	5 323	4 881	4 527	4 557	4 455	82	86	91
Juni	2 937	3 448	2 869	2 226	2 515	2 512	76	73	88
Juli	1 597	1 902	1 124	910	988	853	57	52	76
Augusti	2 468	2 218	1 250	1 332	1 205	982	54	54	79
September	2 932	2 446	1 206	1 414	1 304	965	48	53	80
Oktober	3 515	2 743	1 488	1 983	1 560	1 204	56	57	81
November	4 097	3 084	1 726	2 616	2 013	1 462	64	65	85
December	2 956	2 314	1 335	1 666	1 416	1 079	56	61	81
Hela året ¹ Whole year	37 414	35 651	24 925	25 594	23 943	20 423	—	—	—

¹ Statistiken omfattar arbetstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogsvård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som tillsatts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillsatts med tillfälligt placerad skolungdom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräknande även av dem som kvarstått aktuella från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillsammans liksom att antalet tillsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för någon av årets månader.

Tabell 38. Antal arbetstimmar¹ samt arbetsolycksfall² i skogs- och flottningsarbeten 1960. Samtliga arbetsgivare³ (inkl. staten).

Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1960. All employers (incl. public service)

1	2	3	4		5	6	7	8
Näringsgren ⁴ <i>Branch of industry</i>	Antal arbetsgivare <i>No. of employers</i>	1 000-tal arbetstimmar ⁵ <i>Thousands of working hours</i>	Arbetsolycksfall <i>Industrial accidents at actual work-place</i>		Sjukersättningsdagar ⁶ <i>Sickness benefit days</i>	Genomsnittlig invaliditetsprocent <i>Average percentage of disablement</i>		
			samtiiga fall <i>all cases</i>	därav <i>of which</i>				
				invaliditetsfall <i>cases of disability</i>			dödsfall <i>fatal cases</i>	
Skogsvård och kolning ⁷ <i>Planting and conservation of forests, charcoal burning</i>	191	4 807	71	1	—	1 829	15,0	
Skogsavverkning och flottning <i>Logging and floating</i>	18 053	109 000	6 857	81	19	133 145	18,0	
Skogs- och flottningsarbeten, totalt <i>Forestry and floating</i>	18 244	113 807	6 428	82	19	134 974	18,0	
Samtliga näringsgrenar <i>All branches of industry</i>	359 455	5 411 516	115 525	1 974	365	2 735 697	20,0	

¹ Fr.o.m. 1955 anges arbetskraftens omfattning i riksförsäkringsverkets olycksfallsstatistik med 1 000-tal arbetstimmar. Där antalet arbetstimmar ej varit känt har en under hela året sysselsatt arbetstagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med fem dagars arbetsvecka. I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare angavs arbetskraftens omfattning med antal årsarbetare, varvid en årsarbetare definierades som 300 dagsverken eller 2 400 arbetstimmar.

² S.k. färdolycksfall ingår icke. Av arbetsolycksfall föranledda yrkesskador indelas i tre svårhetsklasser — övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall. I antalet olycksfall ingår icke lättare skador, som icke föranlett sjukskrivning efter utgång av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

³ T.o.m. 1959 ingick i denna statistik endast större arbetsgivare exkl. staten, d.v.s. sådana, som under året haft arbetstagare i en omfattning motsvarande i ruttal minst 10 000 arbetstimmar.

⁴ Fr.o.m. 1960 registreras arbetsgivaren endast inom en näringsgren, och arbetsgivarens huvudsakliga verksamhet avgör näringsgrenstillhörigheten. Olycksfall, som drabbat den i bondeskogsbruket lejda arbetskraften t.ex. i samband med avverkningsarbeten ingår därför huvudsakligen i näringsgrenen »jordbruk och djurskötsel» olycksfall. Olycksfall som drabbat kontorspersonal anställd hos arbetsgivare hänförd till t.ex. näringsgrenen »Skogsavverkning» ingår emellertid fr.o.m. 1960 också bland skogsavverkningens arbetsolycksfall.

⁵ Avser antal arbetstimmar utförda av arbetstagare anställda hos försäkringspliktiga arbetsgivare, redovisade i kol. 2

⁶ I antalet sjukersättningsdagar (d.v.s. exkl. karensdagar) har dagar med halv sjukpenning medräknats med halva antalet.

⁷ Som arbetsgivare inom denna näringsgren räknas bl.a. skogssällskapet, skogsvårdsstyrelser och virkesmättningsföreningar. Insamlare av vass, kott m. m. hänförs även till denna näringsgren.

Tabell 39. Svårhetstal¹ för arbetsolycksfall fördelade efter orsak, antal olycksfall och flottningsarbeten 1960. Samtliga arbetsgivare (inkl. staten).

Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident, number of accidents per 1 in 1960. All employers (incl. public service)

1	2	3	4	5	6	7
Näringsgren <i>Branch of industry</i>	Svårhetstal härrörande från följande olycksfallsorsaker <i>Severity rates due to the following causes of accident</i>					
	Motor, transmission, arbetsmaskin, hiss, kran, annan lyftanordning <i>Motor, cranes etc.</i>	Fordon, fartyg, flygplan <i>Vehicle, ship, air plane</i>	Handverktyg (även maskin-drivet) redskap <i>Hand-tool, simple equipment</i>	Explosion, eld e. d. <i>Explosion, fire etc.</i>	Fall, halkning <i>Falls, slipping</i>	Fallande föremål, ras <i>Falling objects, subsidences</i>
Skogsvård och kolning <i>Planting and conservation of forests, charcoal burning</i>	0,27	0,01	0,04	—	0,19	0,03
Skogsavverkning och flottning <i>Logging and floating</i>	0,17	0,46	1,11	0,04	0,36	0,80
Skogs- och flottningsarbeten totalt ... <i>Forestry and floating</i>	0,17	0,44	1,07	0,04	0,35	0,76
Samtliga näringsgrenar <i>All branches of industry</i>	0,39	0,27	0,14	0,05	0,35	0,12

¹ Svårhetstalet är det riskmått som används i riksförsäkringsverkets omarbetade olycksfallstal utförda arbetstimmar (kol. 11 = $\frac{\text{kol. 15} + \text{kol. 16}}{1\ 000}$). Enligt rekommendationer av sjätte socialstatistiska utredningen innebär en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara skador år 1960.

² Uppräkning av dessa orsaker finns i texten sid. 108.

per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs-

million working-hours and number of working days lost per accident in forest work and floating

8	9	10	11	12	13	14	15	16
				Svårhetstal härrörande från Severity rates due to			Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar No. of accidents per 1 million working-hours	Antal förlorade arbetsdagar per olycksfall No. of working days lost per accident
Klämning, trampning på, stöt av eller mot föremål Crushing with objects etc.	Lyftning, bärning el. liknande hantering Lifting, carrying and handling of objects	Övriga ² Other	Samtliga Total	Sjukdom Sickness	Invalidering Disability	Död Death		
0,02	0,01	0,00	0,57	0,34	0,23	—	14,8	39
0,07	0,22	0,20	3,41	1,10	1,01	1,31	58,3	59
0,06	0,21	0,19	3,29	1,07	0,97	1,25	56,5	58
0,03	0,08	0,09	1,52	0,45	0,56	0,51	21,4	71

statistik. Svårhetstalet motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tiska konferensen 1947 har vid konstruktionen av detta riskmått en sjuktid av 365 dagar förutsatts en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. För vidare upplysning om svårhetstalet se SOS, Yrkes-

Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955, 1956—1960 samt för 1960 och 1961. Länsvis

Number of elks killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955, 1956—1960 (yearly average) and in 1960 and 1961. By counties.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1936/ 1945	1946/ 1950	1951/ 1955	1956/ 1960	1960	1961				
	årsmedeltal yearly average					tjur bulls	ko cows	års- kal- var calves (less than 1 year)	ej an- givet kön sex un- spec.	sum- ma total
Nb	91	157	158	1 224	1 739	821	735	166	—	1 722
Vb	158	500	1 242	2 208	2 573	1 278	1 069	256	—	2 603
Jtl	488	1 264	2 928	4 603	4 324	1 680	1 548	656	—	3 884
Vnr	147	630	1 653	2 083	2 130	897	742	171	—	1 810
Gvl	379	916	1 848	2 929	3 303	1 316	1 262	714	—	3 292
Kpb	1 093	1 366	2 265	3 977	4 292	1 987	1 793	784	—	4 564
Vrm	670	865	1 785	2 600	2 844	1 364	1 153	548	—	3 065
Ör	888	964	1 351	1 231	1 330	657	576	139	10	1 382
Vstm	685	941	1 121	1 118	1 106	545	446	132	—	1 123
Ups	733	903	1 094	714	679	310	262	72	—	644
Sfh	581	840	1 038	846	819	373	343	63	1	780
Sdm	625	804	1 099	1 061	1 138	536	463	114	—	1 113
Ög	696	897	1 151	903	932	435	375	95	—	905
Skb	369	494	724	780	795	428	334	58	—	820
Åbg	430	586	859	1 033	1 057	604	495	101	—	1 200
Jkp	324	412	535	650	718	335	342	107	—	784
Krb	503	493	636	615	596	321	294	66	—	681
Klm	565	670	780	780	810	401	316	92	—	809
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	81	194	243	296	279	160	111	22	—	293
Hl	190	228	371	390	366	236	164	22	—	422
Bl	93	67	81	132	124	66	69	40	—	175
Krs	198	158	160	236	285	135	140	22	—	297
Mlm	36	36	34	39	50	22	13	4	—	39
Riket Entire country	10 023	14 386	23 596	30 448	32 289	14 907	13 045	4 444	11	32 407

Tabell 41. Antal dödade villebråd i genomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955 och 1956—1960 samt under åren 1960 och 1961.

Number of game killed during the periods 1946—1950, 1951—1955 and 1956—1960 (yearly average) and in 1960 and 1961.

1		2	3	4	5	6
Villebråd		1946/ 1950	1951/ 1955	1956/ 1960	1960	1961
Game						
Älg	<i>Elk</i>	14 386	23 596	30 448	32 289	32 407
Kronhjort	<i>Red deer</i>	24	43	55	60	42
Dovhjort	<i>Fallowdeer</i>	310	830	1 200	1 230	1 330
Rådjur	<i>Roe deer</i>	16 000	23 420	33 760	38 400	42 600
Skogshare	<i>Hare</i>	149 460	123 800	105 000	94 000	110 500
Fälthare		105 900	105 300	77 400	80 000	85 000
Vildkanin	<i>Rabbit</i>	131 600	129 800	169 000	213 500	287 000
Rödräv	<i>Fox</i>	68 400	81 620	76 400	70 000	73 500
Grävling	<i>Badger</i>	10 740	9 680	9 200	9 000	8 500
Utter	<i>Otter</i>	1 440	1 120	800	700	600
Mård	<i>Marten</i>	940	730	1 520	2 000	1 900
Iller	<i>Polecat</i>	1 380	1 460	1 460	1 900	1 800
Vildmink	<i>Mink</i>	2 400	5 760	13 950	16 200	15 600
Hermelin och småvessla	<i>Ermine and weasel</i>	7 680	9 220	5 470	4 600	5 350
Ekorre	<i>Squirrel</i>	326 100	233 300	50 000	31 900	24 000
Säl	<i>Seal</i>	1 532	570	753	528	532
Björn	<i>Bear</i>	17	21	26	25	24
Lodjur	<i>Lynx</i>	12	8	10	20	18
Varg	<i>Wolf</i>	9	5	6	4	4
Järv	<i>Glutton</i>	41	23	20	22	18
Tjäder	<i>Capercailzie</i>	44 420	22 333	11 300	12 000	12 600
Orre	<i>Blackgrouse</i>	60 020	26 333	11 300	9 900	10 700
Järpe	<i>Hazelhen</i>	72 000	31 000	9 700	8 300	8 300
Ripa	<i>Grouse</i>	123 260	80 100	49 100	42 850	47 400
Fasan	<i>Pheasant</i>	84 060	151 300	90 300	81 700	87 000
Rapphöna	<i>Partridge</i>	30 960	18 460	15 000	13 500	15 000
Morkulla	<i>Woodcock</i>	30 400	26 600	20 300	4 200	4 000
Duvhök	<i>Goshawk</i>	8 900	6 300	5 300	5 400	5 000
Sparvhök	<i>Sparrow-hawk</i>	8 160	7 380	5 800	5 600	4 700

¹ För säl, björn, lodjur, varg och järv avses kalenderår samt betr. övrigt vilt jaktåren 1/7 1946—30/6 1947 t. o. m. 1/3 1961—28/2 1962.

² Treårsmedeltal; fridlyst i hela landet 1952 och 1953.

³ Tvåårsmedeltal; fridlyst i hela landet 1952—1954.

⁴ Morkullan är totalfredad under våren fr. o. m. 1960.

Tabell 42. Under budbetåret 1961/62 genom Kungl. Maj:ts, skogsstyrelsens eller skogs särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1961/62.

By counties

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Skogsförbättringsanslaget Grants for forest improvement						
	Återväxtåtgärder och röjningsgallring Measures of reproduction			Skogsdikning Draining			Div. mindre företag ² Small enter- prices
	Areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimat- ed gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Båtnads- areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimat- ed gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Stats- bidrag Govt. grants
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	2 684,8	577,1	288,5	180,6	38,2	15,0	62,1
Vb	1 243,0	379,7	189,6	125,0	31,5	7,9	35,3
Jtl	174,0	88,8	43,9	257,0	80,0	20,0	6,9
Vnr	87,5	46,0	23,0	140,0	45,0	15,0	11,8
Gvl	311,6	222,8	111,4	198,4	60,0	15,0	—
Kpb	114,4	87,4	43,7	196,0	59,9	15,0	40,3
Vrm	420,0	309,2	154,0	101,0	36,8	15,0	80,0
Ör	211,5	156,5	78,3	64,5	24,1	6,0	9,1
Vstm	224,1	138,2	68,2	33,2	22,2	5,0	1,8
Ups	354,0	239,5	119,7	29,0	18,4	4,9	12,8
Sth	92,4	50,0	25,0	36,0	19,8	5,0	4,2
Sdm	389,5	273,8	136,9	73,7	39,6	8,5	18,1
Ög	422,0	294,5	147,0	33,0	20,6	5,0	29,2
Skb	495,4	336,0	168,0	—	—	—	58,0
Äbg	763,0	529,3	255,6	101,6	46,2	11,5	69,4
Jkp	379,4	250,0	125,0	112,2	43,2	15,0	38,3
Krb	258,5	204,0	102,0	67,3	41,5	14,9	51,8
Klm	267,0	168,7	84,3	156,5	38,9	9,8	73,7
Gtl	20,4	14,1	8,0	72,0	19,5	5,0	5,0
Gbg	221,0	150,7	75,3	28,0	18,1	4,5	33,9
Hl	324,2	247,7	121,1	69,0	40,0	10,0	23,9
Bl	553,0	433,0	213,7	23,0	21,3	5,3	38,2
Krs	855,3	759,0	379,5	—	—	—	81,2
Mlm	372,1	422,7	209,5	11,4	4,4	1,1	24,1
Riket ⁴	11 237,9	6 681,7	3 171,2	2 108,4	769,1	214,4	809,1
Entire country							
1960/1961	9 760,7	5 175,5	2 532,3	1 984	646,3	223,8	814,8

¹ Prisutjämningsmedel för återuppbyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

² Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k. understödsbidrag och förenklat förfarande).

³ Hit hänföres bidrag till skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag.

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen, i vissa länder 1961.

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1961.

1	2	3	4	5	6
Land Country	Land- areal ¹ milj. ha Land area in mill. ha	Invånare milj. No. of inhabi- tants in mill. in mill.	Skogsmarksareal ² Forest area		
			Totalt milj. ha in mill. ha	i % av land- arealen in % of total landarea	ha per invå- nare no. of ha per in- habitant
Argentina	278	20,0	60,0	21,6	3,0
Australien	770	³ 10,3	⁵ 17,9	2,3	1,7
Belgien och Luxemburg	3	9,5	0,7	23,3	0,1
Brasilien	851	⁴ 70,8	140,0	16,5	2,0
Burma	68	20,7	25,6	37,6	1,2
Canada	998	17,8	⁵ 186,6	18,7	10,5
Colombia	114	14,1	20,6	18,1	1,5
Finland	34	4,4	21,9	64,4	5,0
Frankrike	55	45,5	11,6	21,1	0,3
Italien	30	49,4	5,8	19,3	0,1
Japan	37	93,2	21,7	58,6	0,2
Jugoslavien	26	18,6	8,8	33,8	0,5
Kina ⁶	956	646,5	⁵ 28,1	2,9	0,04
Kongo (Leopoldville)	235	14,2	94,8	40,3	6,7
Norge ⁷	32	3,6	5,3	16,6	1,5
Peru	129	10,9	15,0	11,6	1,4
Polen	31	29,7	7,5	24,2	0,3
Portugal ⁸	9	8,9	2,6	28,9	0,3
Sovjetunionen ⁹	2 240	214,4	1 131,1	50,5	5,3
Spanien ¹⁰	50	30,1	15,8	31,6	0,5
Storbritannien	24	52,4	1,7	7,1	0,03
Sudan	251	11,8	26,5	10,6	2,2
Sverige	45	7,5	22,9	50,9	3,1
Tanganyika	94	9,2	51,0	54,3	5,5
Turkiet	78	27,6	10,5	13,5	0,4
USA ¹¹	936	180,7	¹² 213,7	22,8	1,2
Västtyskland ¹³	25	55,6	7,0	28,0	0,1
Östtyskland ¹⁴	11	17,2	³ 3,0	27,6	0,2
Österrike	8	7,1	3,4	42,5	0,5
Totalt	¹⁵ 13 517	2 995,0	2 732,3	20,2	0,9
Total					

¹ Inkl. insjöar och floder. — *Incl. lakes and rivers.*

² För exploatering tillgänglig skog. — *Accessible forests.*

³ Exkl. urinvånare. — *Excl. aboriginals.*

⁴ Exkl. indianerna i djungeln. — *Excl. indians in the jungle.*

⁵ Endast tillgänglig produktiv skog. — *Accessible productive forests only.*

⁶ Exkl. Formosa och Pescadorerna. — *Excl. Formosa and the Pescadores.*

⁷ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁸ Inkl. Azorererna och Madeira. — *Incl. the Azores and Madeira.*

⁹ Inkl. de asiatiska delarna. — *Incl. Asian part.*

¹⁰ Inkl. Balearerna och Kanarieöarna. — *Incl. the Balearic and the Canary Islands.*

¹¹ Inkl. Alaska och Hawaii, exkl. Panamakanalzonen och Puerto Rico. — *Incl. Alaska and Hawaii, excl. the Panama Canal zone and Puerto Rico.*

¹² Produktiv skog. — *Productive forests.*

¹³ Inkl. Väst-Berlin. — *Incl. West-Berlin.*

¹⁴ Inkl. Öst-Berlin. — *Incl. East-Berlin.*

¹⁵ All landareal inkl. insjöar och vattendrag men exkl. obebodda polarområden och obebodda öar. — *Landarea incl. lakes and watercourses but excl. uninhabited polar areas and uninhabited islands.*

Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1960 och 1961.

Removals in certain countries with an extensive logging in 1960 and 1961.

Mättenhet: milj. m³ f. ub.
Unit of measurement: million m³ solid volume under bark

1	2	3	4	5	6	7
Land Country	1959			1960		
	Barrträd <i>Coni-ferous</i>	Lövträd <i>Broad-leaved</i>	Summa <i>Total</i>	Barrträd <i>Coni-ferous</i>	Lövträd <i>Broad-leaved</i>	Summa <i>Total</i>
Argentina ¹	*0,2	*11,9	12,1
Australien ^{1, 2}	1,7	14,0	15,8	1,6	13,4	15,1
Brasilien ³	*27,5	*74,6	*102,1
Canada	86,5	9,9	96,4	83,1	9,7	92,8
Colombia ⁴	*0,1	*12,6	12,7
Finland ⁵	36,7	11,4	48,1
Frankrike	13,0	28,2	41,2	13,3	28,8	42,1
Indien ⁶	1,5	14,2	15,6
Indonesien	0,1	80,6	80,7	0,1	82,3	82,4
Italien	1,6	15,7	17,3	1,9	16,9	18,8
Japan ⁷	36,2	33,2	69,4	39,8	35,0	74,8
Jugoslavien	3,9	12,8	16,8	3,9	12,9	16,7
Kongo (Leopoldville)	—	9,3	9,3	—	8,6	8,6
Norge ^{1, 8}	7,4	0,3	7,7	7,5	0,4	7,9
Polen ⁹	13,1	2,2	15,3	13,1	2,3	15,4
Sovjetunionen	*297,1	*72,4	369,5	*283,4	*67,6	351,0
Spanien	4,3	8,2	12,5	4,9	9,3	14,3
Sudan ¹	0,0	14,0	14,0
Sverige ¹	40,2	4,7	44,9	40,4	4,6	45,0
Tanganyika	0,0	*10,8	*10,8	0,0	*10,8	*10,8
Tjeckoslovakien	10,0	2,7	12,6	10,5	2,7	13,2
Uganda ¹	0,0	10,7	10,7	0,0	10,7	10,7
USA	216,1	92,9	308,9	209,0	84,2	293,2
Västtyskland ⁹	16,8	8,5	25,3	17,7	8,9	26,6
Östtyskland	6,5	*1,2	7,7	6,1	*1,2	7,4
Österrike	10,5	1,6	12,1	9,8	1,8	11,6
Totalt ¹⁰	879,6	815,0	1 753,1	859,0	809,5	1 727,0
<i>Total</i>						

¹ 1/7 1959—30/6 1960 resp. 1/7 1960—30/6 1961.

² Endast redovisad avverkning. — *Recorded removals only.*

³ Avser 1958. — *Year 1958.*

⁴ Avser 1957. — *Year 1957.*

⁵ Avser uppgifter om förbrukning. — *Removals more accurately described as utilization.*

⁶ 1/4 1957—31/3 1958.

⁷ 1/4 1959—31/3 1960 resp. 1/4 1960—31/3 1961.

⁸ Exkl. husbehovsvirke. — *Excl. rural consumption.*

⁹ 1/10 1959—30/9 1960 resp. 1/10 1960—30/9 1961.

¹⁰ Avser även andra rapporterande länder. — *Refers to reporting countries.*

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1961.

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1961.

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ solid wood under bark

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Export					Import				
	Såg- och fanéertimmer Timber		Massaved Pulp wood	Props Pit-props	Summa Total	Såg- och fanéertimmer Timber		Massaved Pulp wood	Props Pit-props	Summa Total
	barr coniferous	löv broad-leaved			barr coniferous	löv broad-leaved				
Australien	—	—	—	—	—	92	178	—	—	200
Belgien, Luxemburg	118	85	22	89	314	38	321	384	19	762
Brasilien	27	40	—	—	67	—	12	—	—	12
Canada	318	84	2 775	47	3 224	709	—	560	—	1 269
Filippinerna
Finland	283	41	4 251	1 069	5 644	33	8	133	—	174
Frankrike	387	698	416	343	1 844	2	996	1 288	6	2 292
Ghana	—	775	—	—	775	—	—	—	—	—
Italien	0	1	—	—	1	784	1 129	1 316	38	3 217
Japan	13	0	—	—	13	2 672	5 856	412	3	8 943
Jugoslavien	—	—	499	—	499	—	1	—	—	1
Kongo (Leopoldville)	—	80	—	—	80	—	0	—	—	0
Nederländerna	12	14	7	102	135	97	329	265	26	717
Nigeria	—	575	—	—	575	—	—	—	—	—
N. Borneo	—	2 254	—	0	2 254	—	11	—	—	11
Norge	73	0	217	30	320	43	14	1 627	—	1 684
Portugal	0	—	225	59	284	19	66	—	—	85
Schweiz	12	45	3	—	60	166	199	474	—	839
Sovjetunionen	1 827	62	2 329	997	5 215	—	—	150	—	150
Storbritannien	—	—	—	—	—	57	449	326	692	1 524
Sverige	206	12	482	15	715	234	33	1 224	2	1 493
Turkiet	0	7	—	—	7	—	1	16	107	124
USA	1 958	224	398	—	2 580	258	220	2 866	—	3 344
Västtyskland	44	45	9	6	104	664	1 299	1 583	1 084	4 630
Östtyskland	135	135	..	85	708	—	793
Österrike	15	31	—	91	137	47	108	470	1	626
Totalt ¹	5 810	12 625	13 095	3 045	34 575	6 405	12 840	14 220	2 740	36 205
Total										
1960	4 055	12 255	10 885	2 980	30 175	4 480	12 010	11 920	2 615	31 025

¹ Ingår i sågtimmer av barrträd. — Included in coniferous timber.

² 1960 3,5 milj. m³.

³ Endast massaved av tall, gran och bok. — Pine, spruce and beech only.

⁴ Se not 10, tabell 44. — See note 10, table 44.

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1961.

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Land Country	Sågvirke Sawwood		Låd- äm- nen Box- boards	Slip- pers Sleep- ers	Ply- wood	Spån- plat- tor Par- ticle board	Massa Pulp				Annan fiber- massa Other fibre pulp
	barr conif- erous	löv broad- leaved					Trämassa Wood pulp			Sum- ma Total	
							Meka- nisk Me- chanical	Ke- misk Chem- ical	Halv- ke- misk Semi- chem- ical		
1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³			1 000 ton						
Australien ¹	96	2 189	414	362	107	7	179	134	21	334	..
Belgien o. Luxemb. Brasilien	49	250	200	68	43	40	97	55	—	152	..
Canada	3 772	901	77	..	1 103	*53	*130	*230	..	*360	*120
Chile	*84	*352	4..	158	7	2	5 525	5 092	118	10 735	..
Filippinerna ¹ ...	11	989	—	—	278	—	—	8	—	*8	*10
Finland	1 695	84	9	134	391	62	1 369	2 826	102	4 297	—
Frankrike	1 070	2 500	—	485	382	178	426	690	85	1 201	235
Italien	185	980	—	126	200	42	293	184	..	477	76
Japan	4 611	4 948	4 913	732	1 499	64	922	2 661	511	4 094	32
Jugoslavien	305	927	—	*50	115	9	60	175	—	235	—
Malacka	—	*1 292	—	4..	7	—	—	—	—	—	—
Nederländerna ...	17	200	—	2	40	40	130	—	—	130	423
Norge	295	23	164	23	..	30	785	735	14	1 534	—
Nya Zeeland ⁶ ...	291	87	189	14	22	2	123	151	6	280	—
Portugal	39	45	435	110	11	9	5	81	—	86	4
Rumänien	591	1 397	—	268	123	38	*65	*102	..	*167	..
Schweiz	224	115	—	21	30	—	132	105	8	245	—
Sovjetunionen ...	*18 972	*15 645	4..	..	*1 458	..	*1 025	*2 363	..	*3 388	*47
Spanien	102	392	571	166	92	5	63	108	—	171	65
Storbritannien ...	47	764	—	9	41	50	*230	*35	..	*265	*195
Sverige	1 670	164	117	140	60	*56	1 130	4 048	—	5 178	—
USA	13 675	10 891	—	..	*8 580	*366	4 058	17 959	1 998	24 015	*410
Västtyskland	1 465	1 646	—	332	633	630	664	817	—	1 481	51
Östtyskland	*509	*461	—	4..	*40	91	266	354	4	625	*45
Österrike	*982	*271	4..	62	42	56	180	508	1	689	—
Totalt ⁸	*56 355	*64 805	4..	..	16 540	*2 200	18 775	43 840	..	62 615	4 200
Total											
1960	*56 315	*68 105	4..	..	15 415	1 775	18 340	40 845	..	59 185	4 050

¹ 1/7 1960—30/6 1961.

² Ingår i kemisk massa. — *Included in chemical pulp.*

³ Inkl. lådämnen. — *Incl. boxboards.*

⁴ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁵ Endast redovisad produktion. — *Recorded production only.*

⁶ 1/10 1960—30/9 1961.

⁷ Inkl. slipers. — *Incl. sleepers.*

⁸ Se not 10, tabell 44. — *See note 10, table 44.*

Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1961.

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1961.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Sågvirke, inkl. lådämnen Sawnwood incl. boxboards				Slipers Sleepers		Plywood		Massa Pulp	
	Barrträd Coniferous		Lövträd Broadleaved							
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
	1 000 stds		1 000 m ³						1 000 ton	
Australien	0	92	53	123	64	—	1	11	—	193
Belgien o. Luxemb. ...	16	171	20	102	12	14	13	18	4	210
Brasilien	234	—	16	—	10	—	3	—	3	80
Canada	2 532	76	294	248	43	6	122	55	2 602	56
Chile	6	0	38	0	—	—	0	0	31	6
Danmark	4	184	47	54	1	12	4	23	5	101
Egypten	—	71	—	73	—	21	—	18	—	35
Filippinerna	—	—
Finland	1 102	0	36	11	10	—	328	—	1 601	5
Frankrike	127	194	350	50	234	8	61	15	66	800
Italien	1	544	6	281	—	26	19	3	2	606
Japan	22	127	246	8	—	71	345	—	16	172
Jugoslavien	59	2	292	0	34	—	10	—	28	14
Malacka	1	—	346	18	2	—	2	16	—	—
Nederländerna	5	456	13	149	1	57	9	39	3	352
Norge	14	40	0	51	1	0	1	6	759	34
Rumänien	199	—	551	—	84	—	39	10
Schweiz	0	79	6	86	1	11	0	28	17	131
Sovjetunionen	1 114	44	—	274	150	23	125	35	266	107
Storbritannien	1 635	6	843	—	279	2	576	—	2 622
Sverige	981	36	13	75	13	9	8	19	2 731	5
USA	310	2 035	253	576	95	6	10	655	1 069	2 240
Västtyskland	30	777	83	251	4	103	45	23	114	889
Östtyskland	195	..	167	9	—	84
Österrike	646	3	74	20	5	1	5	0	179	29
Totalt ⁵	7 810	7 825	4 270	4 330	1 505	1 765	9 775	9 850
Total										
1960	7 790	7 650	4 525	4 515	1 515	1 730	9 715	9 655

¹ 1/7 1960—30/6 1961.

² Ingår i lövträd. — *Included in broadleaved.*

³ Inkl. slipers. — *Incl. sleepers.*

⁴ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁵ Se not 10, tabell 44. — *See note 10, table 44.*